

የኢትዮጵያ ወንጌላዊት ባፕቲስት ቤተክርስቲያን

**Ethiopian Evangelical
Baptist Church**

2822 S. Jupiter Rd.

Garland, TX 75041

Tel: (214) 703-0100 Fax: (214) 703-0161

የትዳር ግጥም መጽሐፍ ቤት
WWW.EEBC-DALLAS.ORG

በክብር በክሬ ተጻፈ

አዘጋጅና አሳታሚ:-

**መካነ ኢየሱስ የምሥራች ድምፅ
ጎትመት መገናኛ ዘዴ ክፍል**

አዲስ አበባ 1999 ዓ.ም.

© የአሳታሚው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው።

አንደኛ በ1999 ዓ. ም. ታተመ

ኮምፕዩተር ለተማ:- በውዲቱ በቀለ
 ጽሑፍ አቀማመጥ:- ዓለምፀሐይ ገበየሁ
 አርትዖትና አርማት:- ደረሰ ብሩ
 አበበ ከበደ
 የልባስ ሥዕል:- ሳሙኤል ገበረ ሚካኤል

ማውጫ

አርእስት	78
መግቢያ	
ምዕራፍ 1. የመልካም ግንኙነት መሠረቶች	6
ምዕራፍ 2. ባል ከሚስቱ ምን ይፈልጋል?	40
ምዕራፍ 3. ሚስት ከባልዋ ምን ትፈልጋለች?	55
ምዕራፍ 4. የባልና ሚስት መሠረታዊ ልዩነቶች	70
ምዕራፍ 5. በትዳር ውስጥ ያለ ግጭት	77
ምዕራፍ 6. የግጭት ዓይነቶች	84
ምዕራፍ 7. የግጭት መንስኤዎች	92
ምዕራፍ 8. ግጭት ሳይፈታ ቢቆይ ምን ያስከትላል?	99
ምዕራፍ 9. ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ መርሆች	104
ምዕራፍ 10. ስለ ግጭት አያያዝ ገንቢ ያልሆኑ አቀራረቦች	110
ምዕራፍ 11. ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ ደንቦችና ስልቶች	117
ዋቢ መጻሕፍት	

መግቢያ

የሰው ልጅ ማኅበራዊ ፍጡር ነው። እግዚአብሔር አምላክ ሰውን ፈጥሮ እጅግ መልካም በሆነ ሥፍራ ባበቀመጠው ጊዜ ሰው ደስተኛ አልነበረም። ከዚህ የተነሣ እግዚአብሔር ለሰው ሴት ፈጥሮ ሰጠው። ከዚያም ሁለቱ አብረው መኖር ጀመሩ። በዚህም የሰው ማኅበራዊ ፍላጎት ተሟላ። እነዚህ ጥንዶች ማለትም ባልና ሚስት አብረው በሚኖሩበት ወቅት ግንኙነታቸው እጅግ መልካም ነበረ። ሆኖም ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው ግንኙነት በተበላሸባቸው ጊዜ ምቹ የነበረው ግንኙነታቸው ቀርቶ በመካከላቸው አለመግባባትና ግጭት ተፈጠረ። አንዱ ከሌላው ጋር የነበረው ፍጹም ግንኙነት ተበላሸ። ሆኖም ከሁኔታው ጋር ራሳቸውን በማላመድ መኖር የሚችሉበትን አቅጣጫ መያዝ ችለው።

በምድረ ገነት ከተፈጠሩት አዳምና ሔዋን ጊዜ ጀምሮ በባልና ሚስት መካከል ግጭትን ማየት እንግዳ ነገር አይደለም። ግጭት ደረጃው ይለያይ እንጂ በማንኛውም ትዳር ውበጥ ይገኛል። ግጭት እንዳይከበት ለመከላከል ጥረት ማድረግ የሚቻል ቢሆንም ፈጽሞ እንዳይከበት ለማድረግ ግን በተጨማሪ የሚቻል አይደለም። ትዳርን ከግጭት ነጻ ማድረግ የማይቻል ቢሆንም ግጭት እያለ ትዳር መልካምና አርኪ አንዲሆን ማድረግ ይቻላል። ይህም ሊሆን የሚችለው ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት እንዳይፈጠር በመከላከልና ቢፈጠር ደግሞ እንዴት መያዝና ማበተናገድ አንደሚገባቸው በማወቅ ነው። ባልና ሚስት ግጭት እንዲፈጠር ምክንያት መፈለግ የለባቸውም። ግጭት መልካምና የሚፈለግ ክስተት አይደለም። ነገር ግን ከሰው ልጅ ውድቀት በኋላ ግንኙነትን በሚመለከት ግጭትን ማሰወገድ የማይቻል ጉዳይ ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት ግንኙነታቸው እንዳይበላሽ ግጭትን የሚይዙበት መንገድ መቀየብ ይኖርባቸዋል።

ብዙ ባለትዳሮች ከተጋቡ በኋላ በመካከላቸው ግጭት ሊፈጠር እንዴት መያዝና ወደ መፍትሔ መድረስ እንደሚችሉ ባለማወቃቸው ትዳራቸው ያለ እርካታ ሆኖአል፤ የእንዳንዶች ትዳር ደግሞ ፈርሷል። እኔና ባለቤቴ የተጋባነው በሃያዎቹ ዕድሜ ውበጥ ነበር። ከመጋባታችን በፊትና በኋላ ብዙ ጊዜ ተጋጭተን እናውቃለን። ነገር ግን ጉዳያችንን ለሦስተኛ አካል ሳናሳውቅ በመካከላችን የሚፈጠሩትን አለመግባባቶች ማሰወገድ እንድንችል እግዚአብሔር ረድቶናል። ከአንድ ግጭት በስተቀር ባለስፍናቸው አሥር የጋብቻ ዓመታት በመካከላችን የተፈጠሩ ግጭቶች ግንኙነታችንን አደጋ ላይ አልጣሉም። በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ በመደገፍ እንዲሁም ካገኘነው ልምድ በመነሣት ከእንግዲህ የትዳር ግንኙነታችን በግጭት ምክንያት አደጋ ላይ ሊወድቅ ይችላል የሚል በጋት የለንም።

በወውዳችን ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት ቢፈጠር በግላቸው ሄደው ሊያማክሩት የሚችሉት የሠለጠነ የጋብቻ አማካሪ እምብዛም የለም። ከዚህ የተነሣ በትዳር ውበጥ የሚፈጠር ግጭት ትዳርን ሊያፈርስ እንደሚችል ከምናየውና ከምንሰማው ሁኔታ መገመት የሚያዳግት አይመስልም። እንግዲህ በግንኙነታቸው ችግር ያለባቸውን ባልና ሚስት መርዳት የሚችል ባለሙያ ወይም አገልጋይ

በሌለበት ሁኔታ ትዳር እንዳይፈርስ ባልና ሚስት ራሳቸው ችግሮቻቸውን በተለይም በመካከላቸው የሚፈጠረውን ግጭት ራሳቸው መፍታት የሚችሉበትን መንገድ ማወቅ አማራጭ የሌለው አሳብ ነው። ይህ የትዳር ግጭት መፍቻ ሰልቶች የሚል መጽሐፍ የተዘጋጀውም ባልና ሚስት በመካከላቸው የሚፈጠረውን ግጭት ራሳቸው እንዴት መፍታት እንደሚችሉ ለመርዳት ነው።

በዚህ መጽሐፍ ውበጥ ለባልና ሚስት ግንኙነት መሠረታዊ የሆኑ ነገሮች፣ የአንድ ፍሬያማና የተሳካ ትዳር እንዲሁም ቤተ ሰብ ምልክቶች፣ ባል ከሚሰቱ፣ ሚስትም ከባልዋ የሚፈልጓቸው ነገሮች፣ ባልና ሚስት ማወቅ የሚገቡአቸው በመካከላቸው ያሉ ጽታዊ ልዩነቶች፣ በትዳር ውበጥ የሚፈጠረው ግጭት ምንነት፣ ብትዳር ውስጥ የግጭት መንስኤ ሊሆኑ የሚችሉ ዋና ዋና ጉዳዮች፣ የግጭት ዓይነቶች፣ በባልና ሚስት መካከል ያለው ግንኙነት በወቅቱ ባይፈታ ምን ችግር ሊያመጣ እንደሚችል፣ ግጭትን ለመፍታት ሰዎች የሚሄዱባቸው መልካም ያልሆኑ መንገዶች፣ ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ መርሆችና እርምጃዎችን አንመለከታለን።

ይህን መጽሐፍ የሚያነቡ ባልና ሚስት ሁሉ በመካከላቸው የሚፈጠረውን ግጭት በገንዘ መንገድ ይዘው ኅብረታቸውን በመልካም ሁኔታ በመጠበቅ ዘላቂ ሰላምና እርካታ ያለው ቤተ ሰብ አንዲኖራቸው ያግዝ ዘንድ ጸሎቴ ነው።

ከበደ በክሬ
1997 ዓ.ም.

የመልካም ትዳር ግንኙነት መሠረቶች

በባልና ሚስት መካከል መልካም ግንኙነት ይኖር ዘንድ የሚያስፈልጉ መሠረታዊ የሆኑ ሁኔታዎች አሉ። እነዚህ መሠረታዊ ሁኔታዎች በማይኖሩበት ጊዜ ግጭት ይፈጠራል።

ባልና ሚስት ሆኖቹ ከተገኙት ልጎች ጋር ትኩረት ይሰጣሉ። ልጁን ለማዳደር በጥንቃቄ ይረከቡ። ልጁን ለማዳደር በጥንቃቄ ይረከቡ። ልጁን ለማዳደር በጥንቃቄ ይረከቡ።

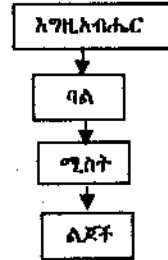
1. በእግዚአብሔር አሳብና ፈቃድ ውስጥ መኖር

ባልና ሚስት በሕይወታቸው እግዚአብሔርን ያነገሡ መሆን ይገባቸዋል። የባልና ሚስት ግንኙነት የሠመረ እንዲሆን ከሚረዱ መሠረታዊ ነገሮች የመጀመሪያውን ሥፍራ የሚይዘው በጥንቃቄ ዘንድ ፈሪሃ እግዚአብሔር መኖሩ ነው። ባልና ሚስት እያንዳንዳቸው እግዚአብሔርን የሚፈሩና ለእርሱ የሚገዙ ሲሆኑ እርሱ በሚሰጣቸው የሕይወትና የግንኙነት መርሖ ለመኖር ፈቃደኞች ይሆናሉ። በባልና ሚስት መካከል ዘላቂነትና ጥልቀት ያለው ደስታ ሲኖር የሚችለው ከርስቶስ የትዳር ራስ (ማዕከል) ሲሆን ነው።

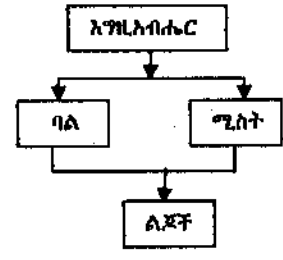
ባልና ሚስት ግንኙነታቸው መልካም እንዲሆን የተስያዩ ደንቦችና ሥርዓቶችን መከተል ይችላሉ። ከሁሉም በላይ ግን ባልና ሚስትን አንድ እንዲሆኑና የትዳርን ጣዕም እንዲያጣጥሙ የሚያደርጋቸው እያንዳንዳቸው ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው ግንኙነት ነው። እግዚአብሔር አንደ ቤተ ሰብ ራስ የሚታወቅበትና እያንዳንዱ የቤተ ሰብ አባል ከእርሱ ጋር የግል ኅብረት የሚያደርግ አንዲሁም ሁሉ ሰው በአንድነት እርሱን የሚያመልክ ሲሆን ቤተ ሰብ ደስታ ይኖረዋል።

የቤተሰብ የባልና ሚስት መካከል ያለው ግንኙነት የሚፈጠረው በእግዚአብሔር ጥንቃቄ ነው።

ጋብቻን የመሠረተው እግዚአብሔር ነው (ዘፍ. 22+1-25! ማቴ. 19+4 ሐ)። አንድን ወንድና አንዳትን ሴት አንድ ሳይ በማጣመር አንድ ሥጋ እንዲሆኑ ያደረገው እግዚአብሔር ነው። ስለዚህ ጋብቻ የለዎች ሥራ ብቻ ሳይሆን መለኮታዊ አሠራር ያለበት የለዎች ጥምረት መሆኑ ግልጽ እንደሆነ እንመለከታለን። በሕጋዊ መንገድ ውል ገብቶ መጋባት ብቻ ጋብቻን መሰላቸው አያደርገውም። ጋብቻ ከባልና ሚስት ውልና ስምምነት ያለፈ ኅብረት ነው። ኅብረቱ የሚመሠረተው በእግዚአብሔር መገኘትና በባልና ሚስት መካከል ሲሆን በሂደቱ ሁሉም አስፈላጊ አጣጣኝ ናቸው። እንግዲህ እግዚአብሔር የቤተ ሰብ መሥራቻ ስለሆነ ለመሠረተው ቤተ ሰብ ጋላፊ ሲሆን ቤተ ሰብን በሚገባ ይመራል። ይንከባከባል።

የቤተ ሰብ የሥልጣን ተዋረድ

የቤተ ሰብ የሥልጣን ተዋረድ በተግባር ሲገለጽ

መልካም ግንኙነት የሚጀመረው ከእግዚአብሔር ጋር ነው። ከእግዚአብሔር ጋር መልካም ግንኙነት ያለው ሰው ከሌሎች ሰዎች ጋር ለመኖር አይቸገርም።

ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ያለው ግንኙነት የውስጡን ባዶነት ስሰሚሞላል እርካታ ስለሚሰጠው ያለ ራስ ወዳድነት ከሌሎች ጋር መኖር ይችላል። ባልና ሚስት መልካም ግንኙነት እንዲኖራቸው ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው ሕይወት መልካም ሲሆን ይገባል። መንፈሳዊ ግንኙነት ስለመካከል ኅብረት መሠረት ነው።

በባልና ሚስት መካከል ያለው ግንኙነት የሚጠባባው መንፈሳዊ ነገራቸው መስመር ሲላቸው ነው። ባልና ሚስት ከእግዚአብሔር ጋር ጥሩ ኅብረት ሲኖራቸው ለእግዚአብሔር ቃል ይታዘዛሉ። ይህ ሲሆን ደግሞ ሁለቱም እንደ ቃሉ ስለሚኖሩ በመካከላቸው ሁልጊዜ ግጭት አይፈጠርም። ቢፈጠርም በቃሉ መሠረት ይፈቱታል።

በግንኙነት መካከል ያለው ግንኙነት የሚጠባባው መንፈሳዊ ነገራቸው መስመር ሲላቸው ነው። ባልና ሚስት ከእግዚአብሔር ጋር ጥሩ ኅብረት ሲኖራቸው ለእግዚአብሔር ቃል ይታዘዛሉ። ይህ ሲሆን ደግሞ ሁለቱም እንደ ቃሉ ስለሚኖሩ በመካከላቸው ሁልጊዜ ግጭት አይፈጠርም። ቢፈጠርም በቃሉ መሠረት ይፈቱታል።

ጃን ማክሐርተር የተባለ የቤተ ክርስቲያን መጋቢና የሥነ መለኮት መምህር ከእግዚአብሔር ጋር የሚኖር ጥሩ ግንኙነት ለትዳርና ለቤተ ሰብ መልካም መሆኑን በማስመልከት «ጋብቻና ቤተ ሰብ ትርጉም ያለው እንዲሆን የሚያደርገውን የእግዚአብሔር መለኮታዊ ዕቅድ ለማወቅና ዋስትና ያለበት ቤተ ሰብ ለመመሥረት ሰው ክርስቲያን መሆን አስበት» በማለት ተናግሯል። አንድ ሰው አማኝ ካልሆነ እግዚአብሔር ለጋብቻና ለቤተ ሰብ ያለውን መልካም ዕቅድ ማወቅ አይችልም። ጌታን ያሳመኑ ባልና ሚስት ጋብቻቸውን መልካም ለማድረግ ጥረት ያደርጋሉ። ጥሩ ሕይወትም ሲኖራቸው ይችላሉ። ጃንም በተወለዱ ባልና ሚስት ሕይወት ውስጥ ያለው ጋጠላት ግንኙነታቸው የሠመረ እንዲሆን ያደርጋል። ለእግዚአብሔር ግድ የሌላቸው ሰዎች ለትዳር ጓደኛቸውም ግድ የለባቸው ይሆናሉ። በግንኙነት ውስጥ የራሳቸውን እንዲያሰሩ ጥቅም አያከብሩም። እውነተኛ እርካታና ደስታ ማግኘት የሚቻለው እግዚአብሔር ለጋብቻና ቤተ ሰብ ያለውን ዕቅድ በማወቅና በመተግበር ነው። ከእግዚአብሔር ጋር በኅብረት መኖር ምድራዊ ባሕርይን ሳይሆን ለትዳርና ለቤተ ሰብ ፍጹም ደስታን ያመጣል። «የዚህ

¹ MacArthur, John. The Family. P.12

ቤት ራስ እግዚአብሔር ነው» ተብሎ በብዙዎች ቤት ግድግዳ ላይ የተከቀሰው ጥቅስ በእውነት የሚኖሩበት ከሆነ የቤተ ሰቡ ደስታና ሰላም አስተማማኝ ይሆናል። የእግዚአብሔር ሰዎች ምላሌነትንም ስንመሰክሩ ይህን እሳብ እናገኛለን (ኢያ. 24+15! መዝ. 101+1-2)።

የእግዚአብሔር ቃል ባልና ሚስት በግል ከእግዚአብሔር ጋር ባላቸው ግንኙነት እኳም የእርስ በርስ ግንኙነት እንዲኖራቸውም ያሳስባል።

«ሚስቶች ሆይ፥ ለጌታ እንደምትገዙ ለባሎቻችሁ ተገዙ ክርስቶስ ደግሞ የቤተ ክርስቲያን ራስ እንደሆነ እርሱም እካሉን የሚያድን እንደሆነ ባል የሚስት ራስ ነውና። ጻፉ ግን ቤተ ክርስቲያን ለክርስቶስ እንደምትገዛ እንዲሁ ሚስቶች ደግሞ በሁሉ ለባሎቻቸው ይገዙ። ባሎች ሆይ፥ ክርስቶስ ደግሞ ቤተ ክርስቲያንን እንደ ወደዳት ሚስቶቻችሁን ወደዳ» (ኤፌ. 5+22-26)።

ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው የሚኖራቸው ግንኙነት እያንዳንዳቸው ከክርስቶስ ጋር ያላቸው ግንኙነት ነጻብራቅ እንደሆነ እሳይ ከተጠቀሰው ክፍል እንመለከታለን። ባል ከሚስቱ ጋር የሚገናኘው ከክርስቶስ ጋር ባለው ግንኙነት መሠረት ነው። ልክ እንደዚሁ ሚስት ከባልዋ ጋር የሚኖራት ግንኙነት በግልዋ ከክርስቶስ ጋር ባላት ግንኙነት የተቃኘ ይሆናል።

በባልና ሚስት መካከል የሚደረገው ግንኙነት መሠረቱ እግዚአብሔር ከሰዎች ጋር ያለው ግንኙነት መርሐ ነው። ይህ ሰብዓዊ ግንኙነት (የሰዎች ለሰዎች ግንኙነት) የእምላክና የሰዎች ግንኙነት መመሪያን መከተል እለበት ማለት ነው።

በዚህ እሳብ መሠረት ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው መልካም ግንኙነት የሚኖራቸው እያንዳንዳቸው ከእግዚአብሔር ጋር መልካም ግንኙነት ሲኖራቸው ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት በመጀመሪያ ተኩረት ማድረግ የሚገባቸው ከእግዚአብሔር ጋር ባላቸው ግንኙነት ላይ ነው።

ባልና ሚስት እርስ በርስ ሰላም የሚኖራቸው እያንዳንዳቸው በግላቸው ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም ካላቸው ነው። በሰብዓዊ ፍጡር መካከል ሰላም የሚኖረው ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም ሲኖራቸው ነው።

ከእግዚአብሔር ጋር መልካም ግንኙነት ያላቸው ባልና ሚስት እንዴት እርስ በርሳቸው መልካም ግንኙነት ሲኖራቸው ይችላል? መንፈሳውያን የሆኑ ባልና ሚስት ራሳቸውን በእግዚአብሔር አሳብ በማስገዛታቸው ከእርሱ ፈቃድ ውጭ መሆን አይፈልጉም። ይህም ብቻ ሳይሆን ዘወትር በሕይወታቸው እግዚአብሔርን ወደ መምሰል የማደግ ጥማት እላቸው። በዕለታዊ ነጥቦች የእግዚአብሔር ባሕርያት እንዲታዩ ይፈልጋሉ። በሕይወታቸው እንዲታዩ ከሚፈልጉት ባሕርያት አንዱ ከሰዎች ሁሉ ጋር በሰላም በተሰይ ደግሞ በቅርባቸው ከሚኖሩ ሰዎች ጋር በፍቅር መኖርን ነው። እግዚአብሔር ሰዎችን በወደደበት ፍቅር እነርሱ ሰዎችን ለመውደድ ይፈልጋሉ፤ ጥረትም ያደርጋሉ። ይህ ደግሞ በሰው ጥረት ብቻ ተግባራዊ ሳይሆን በሕይወታቸው በሙላት የሚሠራው የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ፍሬ ነው። በሕይወታቸው የመንፈስ ፍሬ መኖሩ ደግሞ ከሰዎች ጋር በመልካም ሁኔታ እንዲኖሩ ያስችላቸዋል። የመንፈስ ፍሬ በእስከዛኛው በግንኙነት መካከል የሚገለጽ መልካም ባሕርይ ነው (ገላ. 5+22-23)።

ባልና ሚስት ከእግዚአብሔር ጋር ባላቸው መልካም ግንኙነት ውስጣቸው ከተለወጠ ውጭ ድርጊቶቻቸውም ቀስ በቀስ እየተለወጡ ይሄላሉ። ከውስጥ በመነጨ ሰው ጥ ድርጊቶቻቸው ሲለወጡ ደግሞ የእርስ በርስ ግንኙነታቸው እየተሻሻለ ይሄላል። ምክንያቱም ሌላውን ሰው ሊጎዳ የሚችል ነገር ከማድረግ ይቋጠባሉ።

ስለዚህ ባልና ሚስት እያንዳንዳቸው በፈሪሃ እግዚአብሔር የሚኖሩ ከሆነ ተዳራቸው መልካም ይሆናል። ነገር ግን እንዳንድ ጊዜ መንፈሳዊነት ስትዳር ሕይወት ጠንቅ ሲሆን ይታያል። መንፈሳዊነት ተዳርጎ ከሚገነባ ይልቅ ሲያፈርስ ይስተዋላል። ባልና ሚስት መንፈሳዊነትን የተረዱበት ሁኔታ ቃሉን የማካሰ ካልሆነና ሚዛናዊነቱን ከሰቀቀ ተዳርጎ ያፈርሳል። አንዱ ትክክለኛ ያልሆነ መንፈሳዊ ግንዛቤ እግዚአብሔር በተለምዶ ተዳራቸውን እንደሚገነባ፥ ሁሉን ነገር ጌታ እንደሚሠራላቸው በመረዳት መልካም ተዳር መጠበቅ ነው። ባልና ሚስት በእግዚአብሔር ላይ ከመጠን በላይ በመደገፋቸውና በእርሱ በመታመናቸው በራሳቸው አንዳች ነገር ለማድረግ መጣር በጌታ እምነት እንደማጣት ወይም በሥጋ ተዳር ለመመሥረት እንደመነሣት እድርገው ማሰብ ተዳርጎ መልካም ከማድረግ ይልቅ መራራ ያደርጋል (መዝ. 127+1)። ባልና ሚስት ስለ ጋብቻ ያላቸው እመለካከት እንዴት የተዳር ችግር መንከኢ መሆን እንደሚችል የጋብቻ ችግሮችና የመፍትሔ ቁልፎች በሚለው መጽሐፍ ውስጥ በስፋት ማግኘት ይቻላል።

የባልና ሚስት ጥሩ መንፈሳውያን መሆን ወይም የእግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር መሆን በመካከላቸው ግጭት እንዳይፈጠር ዋስትና አይሰጥም። ይህ እሳብ እንዲሁ ላይ ላይ ሲታይ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት ያለው አይመስልም። ይህን እሳብ ለመግለጽ አንድ መንፈሳዊ ሰዎች የምናውቀውን እንድ ምሳሌ መጠቀም ይቻላል። አማኞች እንደ መሆናችን መጠን እግዚአብሔር ከእኛ ጋር እንዳስ እናምናለን። ነገር ግን እርሱ ከእኛ ጋር እያለ የሰይጣን ውጊያና ልዩ ልዩ ፈተናዎች ይገጥሙናል። እኛ የመጣብንን ውጊያ ወይም ፈተና ማሸነፍ የምንችልባቸው ኃይልና መሣሪያዎች ተስጥተውናል። እግዚአብሔር በሰጠን ኃይልና መሣሪያዎች በመጠቀም ተዋግተን እናሸንፋለን። ምናልባት እኛን የገጠመን ውጊያ ወይም ፈተና ከባድ ከሆነ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ሰላምን የሚያስፈልገንን ሁሉ ይከፈናል። እንግዲህ የእርሱ ከአማኞች ጋር መሆን አማኞችን ፈተና እንዳይመጣባቸው አልከለከለም። ነገር ግን ፈተናውን እንዲያሸንፉ እግዚአብሔር ይቻላል።

መንፈሳውያን መሆን በተዳር ውስጥ ግጭት እንዳይፈጠር ሊያደርግ ይችላል ወይ? መንፈሳውያን የሆኑ ባልና ሚስት አይጋጩም ባለል ምን ያህል እውነት ነው?

በተመሳሳይ ሁኔታ የእግዚአብሔር ከባልና ሚስት ጋር መሆን በተዳራቸው ምንም ዓይነት ግጭት እንዳይፈጠር አያደርግም። ነገር ግን ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት መፍታት እንዲችሉ የሚያስፈልጋቸውን ጸጋ ይስጣቸዋል። በመካከላቸው የተከሰተው ግጭት እፍራሽ እንዳይሆን ይረዳቸዋል። በእግዚአብሔር ፍርሃት ተዳራቸውን የሚመሩ ባልና ሚስት የተከሰተውን ግጭት በቃሉ መመሪያ መሠረት በመያዝ ገንዘ ያደርጉታል። ስለዚህ ባልና ሚስት መካከል ግጭት ተከስቶ ስናይ እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር እንደሌለ ማሰብ ትክክለኛ አመለካከት አይደለም። ባልና ሚስት ጥሩ

መንፈሳውያን ሆነው እያሉ በመካከላቸው ግጭት ሲፈጠር ይችላል። የእነርሱ መንፈሳዊነት የሚለካው በመካከላቸው ግጭት እንዳይከለት በመከላከል ብቻ ሳይሆን የተፈጠረውን ግጭት ስመፍታት በሚያሳዩት መልካም ጥረትና ግንኙነታቸውን ማደስ በመቻላቸው ነው።

2. ለቃል ኪዳን በታማኝነት ራስን መስጠት

መልካም ትዳር የሚመሠረተው ራስን በመስጠት ወይም በቃል ኪዳን ነው። በባልና ሚስት መካከል የሚኖረው ቃል ኪዳን እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ከሚኖረው ቃል ኪዳን ጋር ተመሳሳይነት አለው። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ያለው ቃል ኪዳን ምን ዓይነት ባሕርያት አሉት? የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ዘላለማዊ ባሕርይ አለው። እግዚአብሔር ለሰማይለውጥ ቃል ኪዳንም ጽኑ ነው (ሚሊ. 3+6)።

በትዳር ውስጥ በባልና ሚስት መካከል የሚደረገው ቃል ኪዳን እስከ ዕድሜ ልክ ድረስ የሚዘልቅ ነው። የጋብቻ ቃል ኪዳን እንደ ሁኔታው ታይቶ የሚቀየር ሳይሆን በምንም ሁኔታ ውበጥ አልፎ ሁለቱ በሕይወት እስከሚኖሩበት ጊዜ ድረስ ይቆያል። ይህ የጋብቻ ቃል ኪዳን የሚመሠረተው በሁለቱ ተጋቢዎች ፈቃደኝነትና ፍቅር ላይ ነው። ሁለቱም ማንም ሳያበገድዳቸው ከመዋደዳቸው የተነሣ ለእርስ በርስ የሚገቡት የሕይወት ዘመን ውል ነው። በባልና ሚስት መካከል የተደረገውን ቃል ኪዳን እግዚአብሔር ያከብራል። በላዚህ ይህን ቃል ኪዳን ማፍረስ ታማኝነትን የማትደል ሥራ ለሌላ ጋጠላት ነው (ሚሊ. 2+14)። የጋብቻ ቃል ኪዳን ማንም ሰው ሊያፈርስው መብትና ሥልጣን የለውም። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ባልና ሚስት አንድ ሥጋ በሰሚሆኑ «እግዚአብሔር ያጣመረውን ሰው አይለየው» (ማቴ. 19+6) ሲል ተናግሯል። በላዚህ የጋብቻ ቃል ኪዳን መፍረስ የለበትም። እነርሱ ሁለቱ በሕይወት እስከሚኖሩበት ወቅት ድረስ የጸና ነው።

ተቃራኒ ጽታዎች ግንኙነት ሲጀምሩ ቃል ኪዳን በመካከላቸው አይኖርም። አንዳንዶች እንዲሁ ተያይተው ተዋድደው ወደ ጋብቻ ለመሄድ ያስባሉ። በፍቅር አፍላ በሜት ተነድተው ትዳር ከመሠረቱ በኋላ ግን ያ በፊት የነበረው ዓይነት የአፍላው ፍቅር በሜት ረገብ ይላል። ሁለቱም የትዳር ሕይወትን በሥርዓቱ ሲጀምሩት መልካምና ከፋ ነገሮች ይገኙላቸዋል። በዚህ የሕይወት ውሳኔ ውረዶች ውስጥ አንድ ላይ ሊያኖራቸው የሚችሉው ቃል ኪዳን ነው። አንዱ የሌላውን መልካምነትና እድገት መመኘትና ሰበካቱም ዋጋ ለመክፈል ራሳቸውን መስጠት ባልና ሚስትን አንድ ላይ ያጣብቃቸዋል። ባልና ሚስት ሲጋቡ ለገቡት ቃል ኪዳን ራሳቸውን ሲሰጡ ትዳራቸው ዘለቂታ ይኖረዋል።

ባልና ሚስት ሲጋቡ ቃል ኪዳን የሚገቡት በትዳር ውስጥ የሚኖረውን ተግዳሮትና መኖሪያ ሳያውቁ ነው። ለሌላም የሚገቡት ቃል ኪዳን እጅግ ከባድ መሆኑን አያውቁም። ነገር ግን በተግባር የትዳር ሕይወት ሲጀምሩ ምን ያህል ከባድ ቃል ኪዳን እንደገቡ ያለተውላሉ። ባልና ሚስት ለእርስ በርሳቸው ያላቸው ፍቅርና ለግንኙነታቸው የሚሰጡት ግምት የሚታወቀው በሁኔታዎች ሁሉ ውስጥ በሠርጋቸው ዕለት በገቡት ቃል ኪዳን ጸንተው በመኖራቸው ነው።

ባልና ሚስት ቃል ኪዳናቸውን እከብረውና ጠብቀው በሚኖሩበት ጊዜ አንዱ ለሌላው ያለውን ራስ የመስጠት ሁኔታ በተግባር ያሳያል። በእነርሱ መካከል የጸና ቃል ኪዳን መኖሩን ከሚያመለክቱ ነገሮች ጥቂቶቹ፡-

በሠርጋቸው ቀን በእግዚአብሔርና በሕዝቡ ፊት የጋብቻ ቃል ኪዳን ሲገቡ ምን ተለማቸዋል? ደህን የገባቸውን ቃል ኪዳን የሞታባቸውት ወደ ወደ ነው?

- ለሁለታቸውም እንደሚጠቅማቸው በማሰብ ግንኙነታቸውን ለመጠበቅ መፈለግ ወይም ግንኙነታቸው አሁን ካሰበት ወደ ተሻለ ደረጃ ማደግ እንዲችል ገንቢ እምርጃ መውሰድ!
- ከልብ በመነጨ ፍላጎት መውደድና ፍቅርን በተግባር መግለጽ!
- ከምንም ነገር በላይ ለባልና ሚስት ግንኙነት ቅድሚያ መስጠትና ማንኛውንም ውጫዊ አካል በመካከላቸው ጣልቃ ሳስማስገባት ቂራጥነት ያለበት ውሳኔ ማድረግና መተግበር!
- ራስን ከትዳር ጓደኛ ጋር ማጣመር ማስትም ከእነነት ለሚት ይልቅ የእኛ ነትን ለሚት ማግላትና የመላለሱት ይጠቀሳሉ። አንዳንድ ባለትዳሮች በእግዚአብሔርና በሕዝቡ ፊት የገቡትን ቃል ኪዳን ሳለማፍረስ እርስ በርሳቸው ግንኙነት የሚያደርጉት በጥንቃቄና ራሳቸውን በመቁጠብ ነው። ምናልባት ተጋጭተን ጋብቻችን እደጋ ላይ እንዳይወድቅ ብለው በመሰጋት ግንኙነታቸውን በገደብ ያደርጋሉ። ለምሳሌ የትዳር ጓደኛቸው መልካም ያልሆነ ነገር ሲሠራ በሚያዩበት ጊዜ በፍቅር ከመጋፈጥ ይልቅ ዝም ብለው ያቆያሉ። ምናልባት ብንግረው ጭቅጭቅ ተፈጥሮ ትዳራችን ሲፈርስ ይችላል» ብለው በማሰብ ከመኖሪያ ይቁጠባሉ። ይህ ዓላማ ለትዳር ዘለቂታ ከማሰብ አኳያ ሲታሰብ ጥሩ ቢመስልም በሌላ በኩል ደግሞ ባልና ሚስት አንድ ሥጋ ሆነው የግንኙነትና የአንድነት መላት እንዳይኖራቸው እንቅፋት ይሆናል።

ባልና ሚስት «እንዲህ ቢሆን ወይም ባይሆን ትዳራችን እደጋ ላይ ሲወድቅ ይችላል» ብለው የሚፈሩ ከሆነ ለትዳር ጓደኛቸው በገቡት ቃል ኪዳን መሠረት ለመኖር ይቸገራሉ። ምክንያቱም ፍርሃት ባለበት ሁኔታ በግንኙነት ውስጥ የትዳር ጓደኛቸውን ማርካት አይችሉም። ፍርሃት የቃል ኪዳን ጠላት ነው። ፍርሃት ራስን አሳልፎ በመስጠት መልካም የሆነውን ነገር እንዳያደርጉ ወደ ጎሳ ይጎትታቸዋል። ቶሎ ተገቢ የሆነ እርምጃ ካልተወሰደ በስተቀር ፍርሃት ራስን በመከላከል ላይ ትኩረት በማድረግ ባል ወይም ሚስት ለትዳር ጓደኛቸው ተገቢውን ነገር እንዳያደርጉ ያደርጋል። ይህ ደግሞ ቀበ በቀበ የፈሩት የቃል ኪዳን መፍረስ እንዲመጣ መንገድ የሚጠርግ ሁኔታ ይሆናል።

አንዳንድ ባለትዳሮች ደግሞ ቃል ኪዳን ውስጥ ገብተው ምንም ዋጋ ሳይከፍሉ በትዳር ሕይወት ውስጥ የሚገኘውን እርካታ፣ ደስታ፣ ዋስትናና ሰላም ማግኘት ይፈልጋሉ። እንዲህ ዓይነት ሰዎች ያልዘሩትን መልካም ነገር ለማግኘት የሚፈልጉ የሕይወትን መልካምነት በአጭሩ መንገድ ለማግኘት የሚመኙ ናቸው። ሆኖም ይመኛሉ እንጂ የተመኙትን አያገኙም። በትዳር ውስጥ መልካም ነገር የሚገኘው ኃላፊነት ወለዶ በመሥራትና ዋጋ በመክፈል ነው።

በእግዚአብሔርና በሕዝቡ ፊት የገባቸውን ቃል ኪዳን እንዴት ይካትሁታል?

ከትዳር ሕይወት መልካም ነገርን የሚያጭዱ በእግዚአብሔር በመታመን ከትዳር ጓደኛቸው ጋር ለመልካም ዓላማ የሚሠሩ ናቸው።

ለሰዚህ ፍርሃትን አለውግደው ራሳቸውን በመስጠት መልካም የሆነውን ነገር ለትዳር ጓደኛቸው ለማድረግ በእግዚአብሔር ላይ መታመን ይገባቸዋል። ራሱን ለትዳር ጓደኛ አላልፈው ሳይለጡ መጣበትና አንድ ሥጋ መሆን አይቻልም።

ባልና ሚስት በቃል ኪዳናቸው የሚኖራቸው ጽናት፣ ችግር ቢፈጠር ከትዳር ጓደኛቸው ጋር ተነጋግረው ለመፍታት ቁራጥነት በማሳየታቸው እንዲሁም በመካከላቸው ያለው ሁኔታ አስቸጋሪ ቢሆን አብረው ለመሆን ፍላጎት ሲኖራቸው ነው።

ባልና ሚስት በእግዚአብሔርና በሕዝቡ ፊት የገቡትን ቃል ኪዳን የሚያፈርሱት በፍቅር ሲለያዩ ብቻ ሳይሆን ሁለቱም አብረው እየኖሩ አንዱ ለሌላው በገባው ቃል ኪዳን መሠረት ማድረግ የሚገባውን ተገቢ ነገር ማድረግ ሊቆምም ነው። ቃል ኪዳን መግባት ቀላል ሲሆን በሕይወት መተርጎም ግን ከባድ ነው። የትዳር ጓደኛን በሁኔታዎች ሁሉ ውስጥ መውደድ ጊዜን ትዕግሥትንና ትሕትናን ይጠይቃል። ባልና ሚስት ያለምንም ቅድመ ሁኔታ እየተዋደዱ እንደሚኖሩ ቃል ኪዳን ገብተው እያሉ በመካከላቸው በተፈጠረው ግጭት ምክንያት ፍቅራቸውን በተግባር መግለጽ ያቅታቸዋል። ከገቡት ቃል ኪዳን አንጻር ሲታይ የሚኖሩት ከቃል ኪዳናቸው ደረጃ በታች ነው ማለት ይቻላል።

ከዚህ አኳያ ባልና ሚስት ስለ ቃል ኪዳን ያላቸውን አመለካከት፣ በትዳር ውስጥ ራሳቸውን ለትዳር ጓደኛቸው ሙሉ በሙሉ እንዳይለጡ እንቅፋት የሆኑባቸውን ነገሮች፣ ለትዳር ጓደኛቸው የገቡትን ቃል ኪዳን ባለመጠበቃቸው በሕይወታቸውና በትዳራቸው ላይ የደረሰውን ነገር፣ እንዲሁም ራሱን ለመከላከል ጥረት ከማድረግ ይልቅ ራሱን ለትዳር ጓደኛ መስጠት ያለውን ጥቅም ማሳሰል ግንኙነታቸውን ለማሳደግ ይረዳቸዋል።

ባልና ሚስት ራሳቸውን ለቃል ኪዳናቸው መስጠታቸውን ከሚገልጹባቸው መንገዶች አንዱ ምንም ያህል አስቸጋሪ ግጭት በመካከላቸው ቢፈጠር እንኳ አብረው ለመኖር ወይም ላለመለያየት ጽኑ ውሳኔ በማድረግ ግጭታቸውን ለመፍታት መወሰን ነው። አንደ እግዚአብሔር ቃል ባልና ሚስት ግጭታቸውን መፍታት ባለመቻላቸው መፋታት አይገባቸውም። ምናልባት ቢለያዩ እንኳ ሳያገቡ እንዲሁ መኖር እንደሚገባቸው ቃሉ ያስተምራል። ግጭት መፍታት ባለመቻል የትዳር ጓደኛን ፈትቶ ሌላ ማግባት በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ተቀባይነት የለውም።

አንዳንድ ጊዜ በባልና ሚስት መካከል ግጭት ሲፈጠር አብረው አንድ ቤት ውስጥ መኖር ያቅታቸውና ተለያይተው መኖር ይጀምራሉ። ይህ መልካም አይደለም። ምክንያቱም ባልና ሚስት በሰሜን መለያየታቸው በአካል መለያየትን ሲያስከትል በመካከላቸው የተፈጠረው የግንኙነት ክፍተት እየጨመረ ይሄዳል። እያንዳንዳቸው የግንኙነት ፍላጎታቸውን ለማርካት ከሌላ ተቃራኒ ጾታ ጋር ግንኙነት እንዲጀምሩ ሁኔታዎችን የሚያመቻች ይሆናል። ሁለቱ በመካከላቸው ያለውን ግጭት ለመፍታት መወያየት እንዳይችሉ ያደርጋል። ባልና ሚስት ተለያይተው ለሰሜናዊ አንዱ ሌላውን ለማግኘት ውጣ ውረድ ይኖራል። እንደ ቤት ውስጥ ከሆኑ ግን በቀላሉ ተገናኝተው መነጋገር ይችላሉ። የባልና ሚስት በግጭት

ምክንያት ተለያይቶ መኖር የጋብቻ ቃል ኪዳናቸውን እንዲያላሉና በተናጠል ሕይወታቸውን እንዴት መምራት እንዳለባቸው የሚሰችሉ ሌሎች አቅጣጫዎችን እንዲቀይሱ ያደርጋል።

ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት መፍታት ሲያቅታቸውና ቃል ኪዳናቸውን ለመጠበቅ ተስፋ ሲቁርጡ የገቡትን ቃል ኪዳን ማክበር እንደማይፈልጉ የሚያመለክቱ ቃላትን መናገር ይጀምራሉ። ከእነዚህ መካከል፦ «አንተን ወይም አንቺን በማግባቱ ተሳታፊህ!»፣ «የእኛ ሁኔታ በእንዲህ መልኩ ከቀጠለ ከአንተ ወይም ከአንቺ ጋር የምኖር አይመለስኝም!»፣ «ከዚህ ጭቅጭቅ ለመገላገል ከቤት መውጣት አለብኝ» የሚሉትና የመሳሰሉት የሚጠቀሱ ናቸው። ከዚህ አባባሎች በባልና ሚስት መካከል ያለው ግጭት ከፍተኛ ደረጃ ላይ መድረሱን ከማሳየታቸውም በላይ እያንዳንዳቸው ትዳራቸው አደጋ ላይ እየወደቀ እንደሆነ እንዲያስቡ በማመልከት ተስፋ እንዲቁርጡ ወይም የመጨረሻቸው እንደተቃረነ በማወቅ ግንኙነታቸውን ለማደለ የተቻላቸውን ጥረት እንዲያደርጉ ያሳስቡአቸዋል።

ባልና ሚስት ለትዳራቸው ግንባታ ትኩረት በመስጠት የተቻላቸውን ጥረት ማድረግና ራሳቸውን ሙሉ በሙሉ መስጠታቸው የትዳር ደስታ መኖር ምልክት ነው። ባልና ሚስት ምንም ቢሆን እስከ ሞት ድረስ አንዳቸው ከሌላቸው መለየት የማይፈልጉ ከሆነ መዋደዳቸውን ያመለክታል። ፍቅር ካለ ደግሞ ደስታ ይኖራል። አንዳቸው ከሌላቸው ተለይተው በሕይወት እንኳ የሚኖሩ የማይመለላቸው ከሆነና ይህም ከሰሜን ያለፈና በተግባር የሚገለጥ ከሆነ ራሱን የመስጠታቸው ሁኔታ ከፍተኛ ነው ማለት ነው። ጠንካራ የሆነ እንዲህ ዓይነት ራሱን መስጠት ባለበት ሁኔታ በባልና ሚስት ግንኙነት ላይ አስቸጋሪና ፈታኝ ነገሮች ቢመጡም ለትዳራቸው ያላቸው ቊርጠኝነት ጥያቄ ውስጥ አይገባም። ሁለቱም በጋራ በጋብቻቸው ላይ የመጣውን ተግዳሮት በጋራ ለማሸነፍ ይጥራሉ።

ራሳቸውን የመስጠታቸው ሁኔታ የማይቀንስ ባልና ሚስት ስለ ምርጫቸው የማይጸጸቱ ናቸው። አንዳቸው ሌላቸውን በማግባታቸው ትክክለኛ ምርጫ እንዳደረጉ የሚሰማቸው ሲሆን አሳባቸው ወደ ሌላ አይሄድም። ይህንን ያደረጉትን መልካም ምርጫ እጥብቀው ለመያዝ ይተጋሉ። አሳባቸው ወደ ፊት ይሄዳል እንጂ ወደ ጎሳ አይመለስም። ራሱን መስጠት የሚኖረው በባልና ሚስት መካከል ብቻ የሚወሰን ሳይሆን ከእነርሱ ወደ ሌሎች የቤተ ሰብ አባላትም ይዛመታል። አንዳቸው ለሌላቸው የሚኖራቸውን ዋጋ መስጠት ትልቅ ነገር ነው። በመካከላቸው ያለውን ራሱን የመስጠትና የመጣበቅ ሁኔታ በቃላቸው ከመገለጻቸውም በላይ በድርጊታቸው ያሳዩታል። አንዳቸው የሌላቸው ወገን ወይም የትዳር ጓደኛ ወይም የቤተ ሰብ አባል በመሆናቸው በጣም ደስ ይላቸዋል። እያንዳንዱ የቤተ ሰብ አባል የሚናገረውና የሚያደርገው ነገር፦ «እንኳን የዚህ ቤተ ሰብ አባል ሆንኩ» የሚል መልእክት ያስተጋባል። ከዚህም የተነሣ እያንዳንዱ የቤተ ሰብን ጎብረት ለመጠበቅ ያላለለ ጥረት ያደርጋል። ለእነርሱ ቤተ ሰብ ማለት የሚከራበት ትልቅ ነገር ነው። የውጭ ተመልካች በባልና ሚስት በወላጆችና ልጆች እንዲሁም በልጆች መካከል ያለውን መተሳለብና መዋደድ

የአሁኑን የትዳር ጓደኛ ትሁን በማግባታቸው የምትጸጸቱት ምን ጊዜ ነው?

በሚያይበት ጊዜ፡ «እንዴት ደስ የሚል ቤተ ሰብ ነው!» በማለት የዚያ ቤተ ሰብ አባል ለመሆን ይናገራል። ይህም ራሱን መስጠት ስትዳርና ሰብተ በብ ምን ያህል እስፈላጊ እንደሆነ ያመለክታል። ራሱን ባይሰጡ እንድንትን መመሥረት አይቻልምና።

ባልና ሚስት ሲጋቡ ቃል ኪዳናቸው አስከፊ ዕድሜ ልክ እንደሆነ በያውቁትም እንዳንድ ጊዜ ሁለቱም ወይም አንዳቸው ስቃል ኪዳን ያላቸው ራሱን የመስጠት ሁኔታ ይቀንሳል። ራሱን መስጠት የሚቀንሰው ለምንድን ነው?

- ባልና ሚስት ሲጋቡ ራሳቸውን ጥሩ እድርገው ስቃል ኪዳናቸው የመስጠት ሁኔታ ይኖራቸዋል። እንዲሁ ለሌላው ተገቢ የሆነ ትኩረት ይሰጣል። እንክብካቤ ያደርጋል። ነገር ግን እብረው ሲቆዩ በምንም መልኩ ሲዳከም አይችሉም በሚል ምክንያት ወይም ለሌሎች ነገሮች ለምሳሌ ሰልጾችና ለሥራ ቅድሚያ በመስጠት የግንኙነታቸውን ነገር ሲዘነጉ ይችላሉ።
- በባልና ሚስት መካከል ግጭቶች በሚፈጠሩበት ወቅት ግጭቱን ገንቢ በሆነ መንገድ ካስመዘገዘና ካስመፍታት የተነሣ እርካታቸው ይቀንሳል። የባልና ሚስት እርካታ መቀነስ ደግሞ የቃል ኪዳን መሳሳትን ያስከትላል።
- ባልና ሚስት እንዳቸው የሌላቸውን ነጥብ መያዝ ሲጀምሩ ራሱን መስጠት ይቀንሳል። እያንዳንዳቸው ሳይረግጡ መልካም ነገር ምን በጎ የሆነ ምሳሌ አገኝን? የሚል ጥያቄ በመጠየቅ ነጥብ ይይዛሉ። ትኩረታቸው በግንኙነቱ መዳበር ሳይሆን ነገር በተስጣቸው ምሳሌ ወይም ብድራት ሳይሆን እንዲሁ ማለብ ሲጀምሩ ትኩረታቸው በወቅቱ በሚያገኙት ብድራት ሳይሆን እንዲሁ በረጅም ጊዜ የግንኙነት ሂደት ውስጥ በሚያገኙት በጎ ፍሬ ሳይሆን አይደለም።

እሳይ እንደተጠቀሰው በተለያዩ ምክንያቶች የባልና ሚስት ቃል ኪዳን እየሳሳ ሄዶ ወደ ግንኙነት መፍረስ ሲያደርሳቸው ይችላል። ባልና ሚስት ግንኙነታቸው ወደ ቃል ኪዳን መሳሳት እንዳያደርሳቸው ምን ማድረግ ይኖርባቸዋል? ራሱን የመስጠት ሁኔታቸውን እንዴት ትኩስ እድርገው መጠበቅ ይችላሉ? ይህንን ለማድረግ የሚከተሉትን አሳቦች መስተል ጠቃሚ ነው። እነርሱም፡-

ስቃል	ኪዳናቸው	ራሳቸውን
የመስጠት	ሁኔታ	የሚቀንሱ
ነገሮች	ምንድን	ናቸው?

- የእርካታ ደረጃቸው ዝቅ እንዳይል እንዲሁ ሌላውን ማርካቱን የዘወትር ተግባር ማድረግ።
- ስምንም በሳይ ስትዳር ጓደኛ ራሱን መስጠት።
- ስተቃራኒ ጾታ ጋር ተገቢ ያልሆነ መቀራረብን አስመፍጠር።
- እውነተኛ መተውን መስማመድ! ሁለቱ ወይም አንዳቸው ስመጋባታቸው በፊት ከሌሎች ስዎች ጋር የወሲብ ግንኙነት ስነበራቸውና ልምምዳቸው አሁን እየመጣ በግንኙነታቸው ሳይሆን አሉታዊ ተጽዕኖ የሚያደርግ ስሆን በጸሎትና በምክር እንልግሎት ለማስወገድ ጥረት ማድረግ።

- የትዳር ግንኙነታቸው ለዕድሜ ልክ እንደሆነ በማወቅ ለዚሁ ጉዳይ እስፈላጊውን ጊዜ፡ ጋይልና ትኩረት መስጠት።
- እያንዳንዳቸው በሚያገኙት ሳይሆን ለሌላው በሚስጡት ነገር ሳይ ትኩረት ማድረግ።

እንግዲህ ባልና ሚስት በእግዚአብሔርና በሕዝቡ ፊት በአደባባይ የገቡት ቃል ኪዳን በሕይወት ሲተረጎም ቀላል እንዳልሆነ በመረዳት በዚህ ዓለም በሕይወት አስካሉ ድረስ በገቡት ቃል ኪዳን ጸንተው ለመኖር በውሳኔ ሳይ የተመሠረተ ራሱን የመስጠት ሁኔታ ኖሯቸው፡- ከተጋቡበት ጊዜ ጀምሮ እንዲሁ ለሌላው ማድረግ የሚገባውን እንክብካቤ ባያቋርጥ ማድረግና በእግዚአብሔር ጸጋ ሳይ መታመን እስፈላጊ ነው።

3. በጸጋ መኖር

መልካም ትዳር የሚመሠረተው በጸጋ ነው። የእግዚአብሔር ኪዳን የተመሠረተው በጸጋው ሳይ ነው። እግዚአብሔር ስቃል ኪዳን ሕዝቡ ሲታዘዙት የሚገባ ሕግ ስጥቶቻቸው ነበር። ሆኖም ለተሰጠው ሕግ ሙሉ በሙሉ መታዘዝ እስቸጋሪ ነው። ሕዝቡ ለሕጉ እንዲታዘዙ እግዚአብሔር የሚረዳቸውን ጸጋ ስጣቸው። ጸጋው እነርሱ ሕጉን በሚተሳሰቡበት ወቅት ምሕረት የሚያገኙበት ቀዳዳ ነው። የጸጋው መኖር ሕዝቡ ሕጉን እንዲተገብሩና እርሱን ተላልፈው ሲገኙ ደግሞ ስቃል ኪዳን እንዳይወጡ ያግዛቸዋል።

በተመሳሳይ ሁኔታ ስትዳርም ደንብና ሥርዓት ብቻ ሳይሆን ጸጋም ያስፈልጋል። ስትዳር ውስጥ ደንብና ሥርዓት መኖሩ የሚያገኙ ቢሆንም ብቻውን ግን ትዳርን መልካም የማድረግ ጋይል የሰውም። ሕግ ወይም ደንብ መኖሩ በግንኙነታቸው ውስጥ ተጠያቂነት እንዲኖር እንዲሁም ማን ምን እንደሚሠራ በማሳየት የእያንዳንዱን ጋላፊነት መግለጽ ይችላል። ባልና ሚስት የሚመሩበት የቤተ ሰባቸው ደንብ ለትዳር ግንባታ የራሱ የሆነ እስተዋጽኦ የሚኖረው የሁለቱንም የጋራ ጥቅም የሚያስከብር ሲሆን ነው። ስዚህ እኳያ የቤተ ሰብ ደንብ ባልና ሚስትን በአኩላነት የሚያሳትፍ፡- ሁለቱንም የሚጠቅም፡- የእንዳቸውን የበሳይነት የማያጽድቅና እንደ ሁኔታው ታይቶ ደግሞ በጋራ ውይይት ሲቀየር የሚችል መሆን ይኖርበታል።

ባልና ሚስት በጋራ ያወጡትን የቤተሰባቸውን ደንብ እኩብረው ሲኖሩ ግንኙነታቸው የሠመረ ይሆናል። ሆኖም ደንቡ ከተጣሰ በመካከላቸው ግጭት ይፈጠራል። ይህን የተፈጠረውን ግጭት ደንቡ መልሶ የመገንባት ጋይል የለውም።

ቤተ ሰባቸው የራሱ የሆነ ደንብ አለውን? ደንብ አውጪው ማን ነው?

የደንቡ ጥቅም የተሳሳፈውን ትክክለኛ እስመሆን ማሳየት ብቻ ይሆናል ማሳየት ነው። እያንዳንዱ ቤተ ሰብ የራሱ የሆነ ደንብና ሥርዓት ሲኖረው ቤታቸው ሦስት ምሳሌዎችን እንመልከት። (1) ባል ወይም ሚስት ያስትዳር ጓደኛ ፈቃደኝነትና ስምምነት ለቤተዘመድ ገንዘብ መስጠት ወይም ማበደር የተከሰሰለ ነው። (2) ባል ወይም ሚስት ልጅ ከተጠ በኋላ እንዲ የቀጣውን ሌላው ማባበል ከልክል ነው። (3) የተለየ ሁኔታ ካሳጋጠመ በስተቀር በየሳምንቱ ዓርብ ማታ ወሲብ ይፈጸማል።

በመሠረተ አሳብ ደግሞ ደንብን የሚተላለፍ ሰው መቀጣት ይኖርበታል። ባልና ሚስት ተስማምተው ያወጡትን ደንብ ከሁለት አንዳቸው እፍርሰው ከተገኙ በተላለፈው ላይ ተገቢው የእርምጃ እርምጃ ሊወሰድበት ይገባል። ባል ወይም ሚስት የቤተሰባቸውን ደንብ በመጣስ ግንኙነትን የሚጎዳ ነገር ቢፈጽሙ ማን ሊቀጣቸው ይችላል?

በአንዳንድ ባሕሎች ውስጥ ሚስት የቤተ ስብን ደንብ ተላልፋ ብትገኝ ተገቢውን ቅጣት የሚሰጣት ባል እንደሆነ ይታስባል። ከዚህም የተነሣ ሚስት በባል ግምት አጥፍታ ከተገኘች ባል ተገቢ ነው ብሎ የሚያስበውን እርምጃ ይወስድባታል። በእብዛኛው ባል ይህን ቅጣት የሚፈጽመው ሚስቱን በመደብደብ ነው። በዚህ አሳብ ረገድ አንዳንድ ጥያቄዎችን መጠየቅ አስፈላጊ ይሆናል። ባል ሚስቱን እንዲቀጣ ማን ሥልጣን ስጠው? ባልስ ቢያጠፋ ሚስት እርሱን የመደብደብ ሥልጣን አላት ወይ? ባል ፍጹም ነው ካልተባሰ በስተቀር ሰው እንደመሆኑ እንደ ሚስቱ ተላሽቶ የቤተ ስብን ደንብ ሊጥስ ይችላል። ይህ ሊሆን እርሱን ማን ሊቀጣው ይችላል? ባል ሊያጠፋ የማይቀጣ-ሚስት ብቻ ስታጠፋ የምትቀጣ ከሆነ ግን እድልም አለ ማለት ነው። ይህ ሊኖር ደግሞ ትዳር በአኩልነት ላይ የተመሠረተ መሆኑ ይቀርና የበላይና የበታች ግንኙነት ይሆናል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ደግሞ ባልና ሚስት አርኪ የሆነ መልካም የትዳር ግንኙነት መመሥረት አይችሉም።

ባልና ሚስት የሚመሩት በጸጋ ከሆነ ግን ደንብ መመላት የማይችሉትን ክፍተት በመመላት ትዳራቸውን መገንባት ይችላሉ። በጸጋ በሚመራ ትዳር ውስጥ የግል ምርጫና ነጻነት ይኖራል። ባል ወይም ሚስት አንዳቸው ከሌላቸው ጋር የሚኖሩት የሚሄዱበት ሌላ አማራጭ ስለማይኖር ሳይሆን በምርጫ ፈልገውና መርጠው ነው። በሁኔታዎች ተጽዕኖ ምክንያት እንደ ባልና ሚስት በአንድ ቤት ውስጥ መኖር ትዳር ሊባል ቢችልም መልካም ግንኙነት ያለበት ትዳር ሊሆን አይችልም። ባልና ሚስት እርካታና ደስታ ያሰው የትዳር ግንኙነት የሚኖራቸው ሁለቱም በነጻ ምርጫ በትዳር ውስጥ ስመኖር ሊፈልጉ ነው። ይህ ሳይሆን ሲቀር ግን በግንኙነቱ ውስጥ አንዲኖሩ ያደረጓቸው ውጪአዊ ተጽዕኖዎች ይኖራሉ። ምናልባት እነዚህ ተጽዕኖዎች ባይኖሩ በአንድነት ሳይኖሩ ይችላሉ።

ባልና ሚስት በጸጋ ሲመሩ በመካከላቸው መቻቻል ይኖራል። እንዳቸው ሌላቸውን ያስምንም ቅድመ ሁኔታ የመቀበል ልብ ስለሚኖራቸው ወደ ግጭት ሲወስዱ የሚችሉ ሁኔታዎች በሚፈጠሩበት ጊዜ የመቻል አቅም ይኖራቸዋል። እያንዳንዳቸው ፍጹማን እንደሆነ ራሳቸውን ስለማይቁጥሩ በግንኙነት ውስጥ ስሕተት ሊፈጠር በተፈጥሮአቸውም ልዩነት በመካከላቸው እንደሚኖር በመገንዘብ ዘወትር ሁሉ ነገር እነርሱ በሚፈልጉት መንገድ መሆን እንደማይችል ይረዳሉ። ... በመቻቻል መርሐ የሚኖሩ ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረ ግጭትን በይቅርታ የማስወገድ አማራጭ መንገድ ይጠቀማሉ። በግንኙነት ውስጥ የበደለው ወገን ተበዳዩን ይቅርታ ይጠይቃል ተበዳዩም ይቅር ይላል። በዚህ መሠረት በመካከላቸው የሚፈጠረውን ግጭት ያስወግዳሉ።

በጸጋ መርሐ መኖር በባልና ሚስት ግንኙነት ውስጥ ዋስትና አንዲኖር ያደርጋል። በመካከላቸው ግጭት ቢፈጠር ግንኙነታቸው እንደሚበላሸና ሲለያዩ እንደሚችሉ በማስብ አይስጉም። አንድ ነገር በመካከላችን ቢገባ ወይም እንዲህ ቢሆን ወይም እንዲያ ባይሆን ትዳራችን በአደጋ ላይ ይወድቃል በሚል ስጋት

የተሞላ የጭንቀት ሕይወት አይኖራቸውም። ሁሉም እንደበሰሉ ሰዎች ግንኙነታቸውን ሊጎዱ የሚችሉ ነገሮች እንዳይፈጠሩ ጥንቃቄ ያደርጋሉ። ከዚህ አልፎ ግን ስጋት የላቸውም። ምክንያቱም ስሕተት እንኳ ቢፈጠር የተከሰተውን ትግር ስማስተካከል ዕድል እንደሚኖር ተስፋ ያደርጋል። አንድ ነገር ቢሆን መለያየታቸው እንደሆነ አያስቡም። በጸጋው ይተማመናሉ።

ባልና ሚስት የሚመሩበት የጸጋ መርሐ እርስ በርስ እንዲቀበሉና ሰው እንደመሆናቸው መጠን ደግሞ ስሕተት እንደሚሠሩ ነገር ግን ኃላፊነት በሚሰማቸው መንገድ ደግሞ የተበላሸውን ነገር በማረም ግንኙነታቸውን የበሰጠ እንዲያላድጉ ይረዳቸዋል።

4. በፍቅር መመላለስ

ባልና ሚስት መልካም ግንኙነት መመሥረት የሚችሉት እርስ በርሳቸው ሲወዱ ብቻ ነው። ፍቅር በፈቃደኝነት ላይ የተመሠረተ ነው። ባል ወይም ሚስት ያስምንም ውጪአዊ ተጽዕኖ ሌላውን በመቀበላቸው ከሌላው ጋር ስመኖር የሚያደርጉት ምርጫ ነው። ፈቃዳቸውን በመጠቀም ከእርሱ ወይም ከእርስዋ ጋር መኖር ያዋጣኛል ብለው የሚያደርጉት ምርጫ ነው። በራሳቸው ምርጫ የወደዱትን ሰው ተቀብለው ከእርሱ ወይም ከእርስዋ ጋር አብረው ይኖራሉ።

ፍቅር ለጠንካራ ትዳር ምሥረታ እጅግ አስፈላጊ ነው። ፍቅር ባልና ሚስትን አንድ ላይ ያጣብቃል። ባልና ሚስት አንድ ላይ የሚታሰሩት በፍቅር ማስረፍ ነው። ፍቅር ባልና ሚስትን አንድ ላይ በማስር ስመለያየት እንዳያስቡ የማድረግ ጋይል አለው።

በትዳር ውስጥ ባልና ሚስትን ለዘሰቁታው እንድ ላይ ሊያኖራቸው የሚችሉት ፍቅር ምን እንደሚመስል ስመረዳት አንዳንድ ባሕርያትን መጥቀስ ያስፈልጋል።

- የትዳር ጓደኛን የሚቀበልና የሚያከብር ነው።
- የትዳር ጓደኛን መልካም ወይም ጠንካራ ጎኖች ለይቶ በማወቅ የሚያሞጋግስ ነው።
- ስትዳር ጓደኛው የውስጥ ስሜትና አሳብን ለመግለጽ ዝግጁ ነው።
- ማፍቀሩን በተግባር ስትዳር ጓደኛው እንከብካቤ በማድረግ እንዲሁም በንክኪ እጅ ሰእጅ በመያያዝ አብሮ በመቀመጥ በፍቅር ቃላት በድምፅ በሌሎች የሰውነት እንቅስቃሴዎች የሚገልጽ ነው።
- በራሱና በትዳር ጓደኛ መካከል ሌላ ሦስተኛ አካል እንዳይገባ ማንኛውንም ቀዳዳ የሚዘጋ ነው። የትዳር ጓደኛን ከሌሎች ሰይቶ የራሱ ብቻ የሚያደርግ ነው (መጋ. 2፡16)። ይህ ፍቅር እውነተኛ መተውን ተግባራዊ ያደረገ ነው። በባልና ሚስት መካከል ቤተ ስብ ቤተዘመድ፣ ጓደኞች፣ ልጆችና ሥራ ወይም እገልግሎት ጣልቃ እይገባም።
- ያስቅስቀሳ አንዲሁ የሚመጣ ነው (መጋ. መጋ. 2፡7)። ፍቅር እውነት የሚሆነውና መልካምነቱ የሚገኘው ያስምንም ውጪአዊ ቅስቀሳ እንዲሁ በተፈጥሮ ሲመጣ ነው።
- የትዳር ጓደኛን የሚጎዳ ነገር የማይናገርና የማያደርግ።

- የትዳር ጓደኛን ለሚት በክንደስት ሳይገለጽ ማንበዝ የሚችል።
- በግጭት ወቅት በትዳር ጓደኛ ሥፍራ ራሱን በማስቀመጥ ሁኔታውን ማየት የሚችል።
- ከትዳር ጓደኛ ጋር መሆንን የሚናፍቅና ክብር ሥራ መሥራት የሚወድ።
- የትዳር ጓደኛውን ምን አንደሚያስደስተው ወይም እንደሚያሳዝነው የሚያውቅ።
- የትዳር ጓደኛው ከሁን ካለበት ሁኔታ የተሻለ አንዲሆን ጥረት የሚያደርግ።
- የትዳር ጓደኛ ደካማ የሆነበትን ነገር በጥንቃቄ የሚይዝና የመላበሱት ናቸው።

የባልና ሚስት ፍቅር ማንም ሊያጠፋው አስቸኳይነት ደረሰ ከፍተኛ ኃይል ያለው ነው (መጋ. መጋ. 8+6-7)። በደስተኛ ቤተ ሰብ ውስጥ የሚገኙ ባልና ሚስት አርስ በርሳቸው ይዋደዳሉ። ባል ሚስቱን ያፈቅራታል። ሚስትም ባልዋን ትወዳለች። በባልና ሚስት መካከል ያለው ፍቅር አጅግ ጠንካራና ኃይለኛ ነው። ከእግዚአብሔር ቃል ክህያ ሊታይ በለው ልጅ የሕይወት ልምምድ ውስጥ በባልና ሚስት መካከል አንዳለው ፍቅር ኃይለኛ ስበት ያለው ነገር የለም። ምክንያቱም ይህ ፍቅር ለዎች ከማንኛውም ለብዓዊ ፍጡር ጋር ያላቸውን ግንኙነት የማስጣል ችሎታ አለው። «መጣበትና አንድ ሥጋ መሆን» የሚለው ክላሳ ጥልቅ ምሥጢር አለው። በባልና ሚስት መካከል ፍቅር ካለ ምንም ነገር አይለያቸውም። «ፍቅር እንደ ሞት የበረታች ናትና ቅንፃትም አንድ ሊከል የወህነች ናትና» (መጋ. መጋ. 8+6)። የፍቅር ጭካኔ ከሞት ጋር ይነጻጸራል። ሞት ወደ ለዎች ሊመጣ ምንም ርገራጌ የለውም። ለመውሰድ የመጣውን ሰው ይዞ ይሄዳል። ማንም ኃይል ለዎችን ከሞት እጅ ሊያድን አይችልም። ፍቅርም አንደዚሁ ነው። ፍቅር የወደደውን ከማግኘት ወደ ጎላ አይመለስም። ይህን የሚያደርገውም ለግል ፍላጎት አርካታ ብቻ ሳይሆን ለአፍቃሪውና ለተፈቃሪው የጋራ እርካታ ነው። ማንኛውንም ዋጋ በመክፈል አንድነቱን ያገኛል።

በዚህ ጊዜ ባልና ሚስት ከመጋባታቸው በፊት እንዲሉ ሌላውን ለማግኘት ትልቅ መሥዋዕትነት ይከፍሉ ይሆናል። በአንድ ወቅት ገና የአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ተማሪ እያለሁ አንዲት ልጅ አንድን ወጣት ልጅ ወደደች። አርሱም በጣም ወደዳትና ለመጋባት ወሰነ። ነገር ግን የቤትዋ ልጅ ወላጆች ሲጠየቁ እርስዋን ሊድሩለት ፈቃደኞች አልሆኑም። ከዚያም ወጣቶቹ በጣም ተናደዱና አርስዋ ተደብቃ አርሱ ወዳለበት ሥፍራ ለመሄድ ወሰነች። ልጅቱዋ ከቤት ስትወጣ ያዩ ለዎች ለእነዚህ ለመጥፋት ያለበት መሆንዋን ጠርጥረው ተከተሏት። ሆኖም ሊያገኙዋት አልቻሉም። በሁኔታው በጣም ተናደደው እርሷም ወደ ፈለገችው ወጣት በምትሄድበት መንገድ ላይ በነበረ ለቤት ከዳን አንዲሆን በተከለሰ ሣር ላይ አላት ሚሮ። እሳቱ ሣሩንና ዳሩን ሁሉ አቃጠለ። ሆኖም ወጣትዋ አላቱን ሳትፈራ እቋርጣ ሄደች። ከሳምንት በኋላ ሽማግሌዎች ወደ ወላጆችዋ መጥተው ወጣቶቹ እንደተጋቡ ነገሯቸው። ይህም ባልና ሚስት ከመጋባታቸው በፊት አንዳቸው ሌላቸውን ለማግኘት የሚከፍሉት መሥዋዕትነት ቀላል አስመሆኑን ያመለክታል። የወጣትነት ፍቅር ሞትንም አይፈራም። ምክንያቱም የሚታያቸው በፍቅር ውስጥ ያለው አርካታ ነው።

የትዳር ጓደኛቸውን ለማግኘት ምን ያህል ዋጋ ከፍላገታል? አሁን! አንዲት ይላቸዋል?

ፍቅር ለማግኘት ብቻ ሳይሆን ካገኘ በኋላም በእጁ የገባውን ሌላማጣት ሰው ዋጋ ይከፍላል። የፍቅር ቅንፃት እንደ ሊከል ወይም መቃብር ነው። ሰው ከሞተና ከተቀበረ ወይም ሲከል ከገባ በኋላ ከዚያ አይወጣም። መቃብር መቀበል እንጂ መልሶ መስጠትን አያውቅም። አንደዚሁም ፍቅር ያገኘውን መልሶ አይላቅም። በፍቅር አጅ የገባ ለዘላለም እዚያው ውስጥ ይቀራል። ይህ የባልና ሚስትን ፍቅር በሚመለከት መሆን ያለበት ሐቅ ነው። ነገር ግን ባልና ሚስት አንዳቸው ሌላቸውን ለማግኘት ሲሮጡ አንደኛው ከተጋቡ በኋላም ተመሳሳይ የፍቅር ጥንካሬ አላቸው ወይ? የሚለውን ጥያቄ አያንዳንዱ ባስትዳር መመለስ ያለበት ጉዳይ ነው። በደስተኛ ቤተ ሰብ ውስጥ ግን የፍቅር ቅንፃት አይቀንስም።

በባልና ሚስት መካከል ያለው ፍቅር ክብረው ለመሆን እንዲፈልጉና አንዲላባቡ የሚያደርግ ነው። በአንድ ምክንያት በቦታ ተለያይተው ቢኖሩ የትዳር ጓደኛን የሚናፍቅ ነው። ባልና ሚስት አንዳቸው ከሌላቸው ሌላዋ የሚነፋፈቁ ከሆነ በመካከላቸው ጥሩ ፍቅር መኖሩን የሚያሳይ ሲሆን በአንዳንድ ደግሞ ሲለያዩ አንዱ ሌላውን መናፈቁ ቀርቶ በጭራሽ የማያስታውስ ከሆነ ፍቅር አለመኖሩን ያመለክታል። ለምሳሌ ባል ወደ ሥራ በታው ከሄደበት ጊዜ ጀምሮ ማታ ወደ ቤቱ አስኪመለስ ድረስ አንድም ጊዜ በሆነ አጋጣሚ እንኳ ባለቤቱን የማያስታውስ ከሆነ በመካከላቸው የሚናፍቅ ፍቅር እንደሌለ ማወቅ ይቻላል።

በሥራ ቦታ ቢውል ባለቤቱን የማያስታውስ ባል ሚስቱን አይናፍቅም ያለኛልን? በእርግጥ የሚናፍቅ ፍቅር በባልና ሚስት መካከል ቢኖር ባል ሚስቱን ያስታውሳታል። ሰው በየዕለቱ የሚያስታውሰው ወይም ወደ አእምሮው የሚመጣው ነገር ትኩረት የሚለጠው ጉዳይ ነው። በሕይወቱ ውስጥ ቅድሚያ የማይሰጣቸው ነገሮች እንደ አጋጣሚ ካልሆኑ በስተቀር ወደ አእምሮው አይመጡም። ለሰዚህ ባል ሚስት ከቤት ወጥቶ ማታ አስኪመለስ ድረስ አንድም ጊዜ ሚስቱን የማያስታውስ ከሆነ በሕይወቱ ውስጥ ከአርስዋ በላይ ለሥራው ወይም ለሌላ ነገር ትኩረት እንደሰጠ መገመት አስቸጋሪ አይደለም። እንዲህ ዓይነት ባል በሕይወቱ ውስጥ ለሚስቱ ተገቢውን ሥፍራ መስጠት ይገባዋል።

የባልና ሚስት ፍቅር ከራሱ ይልቅ ለትዳር ጓደኛው ቅድሚያ የሚሰጥ ነው። ይህ ፍቅር ለራሱ ሳይሆን የትዳር ጓደኛው መልካም ነገር የሚያገኝበትን መንገድ የሚፈልግ ራስ ወዳድነት በሌለበት አውነተኛ ልብ እንከብከቤ ማድረግ የሚችል ነው። ባል ብቻ ሳይሆን ሚስቱም በባልዋ እንዲሁ ስታደርግ ፍቅር እውነተኛ ይሆናል። ባልና ሚስት ራስ ወዳድነት በሌለበት ፍቅር ሊዋደዱ በመካከላቸው የሚፈጠረው ግጭት በቀላሉ ይፈታል። ነገር ግን ራስ ወዳድነት ካለ ግጭት አይፈታም። ምክንያቱም አያንዳንዳቸው ለግላቸው የሚጠቅማቸውን ነገር ለማግኘት ስለሚፈልጉ ለጋራ አርካታ ለመሥራት ፈቃደኞች አይሆኑም።

ፍቅርን መግለጽ መቻል፡- ባል ሚስቱን አንደሚወዳት ሚስትም ባልዋን እንደምትወደው በሚታይ መንገድ ካልገለጹ በስተቀር አንዱ ሌላውን መውደዱ በምን ሲታወቅ ይቻላል? በተገቢው መንገድ የማይገለጹ ፍቅር በጋን ውስጥ አንዳለ መብራት ነው። ፍቅር መኖሩ እንዲታወቅ ራሱን በአንድ መንገድ መግለጹ የገድ አስፈላጊ ነው። ለምሳሌ ያህል እኛ አማኞች «ከግዚአብሔር ይወደናል» ብለን እንናገራለን። ከግዚአብሔርን ግን በዓይኑ ያየ ማንም ሰው የለም። ታዲያ

በዓደኛችን ያሳየው አካል እንደሚወደን በምን አወቅን? እግዚአብሔር እንደሚወደን ትንጣት ያህል የማንጠራጠረው ፍቅርን በተግባር ስለገለጸን ነው። ይህን የተገለጠውን የእግዚአብሔር ፍቅር ለማወቅ የሚከተሉትን ጥቅሶች ማንበብ ስቂ ይሆናል። «በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንዲ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን አስቢለጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወደክልና» (ዮሐ. 3፡16)። «ነገር ግን ገና ጋጢእተኛችሁ ሳለን ክርስቶስ በሰ እኛ ሞተክልና እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን የራሱን ፍቅር ያስረዳል» (ሮሜ 5፡8)። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስም ምን ያህል እንደሚወደን ሲናገር፡ «እኛሱን በሰ ወዳጆቹ ከመስጠት ይልቅ ከዚህ የሚበልጥ ፍቅር ለማንም የለውም» (ዮሐ. 15፡13) አለ። በተግባር የተገለጠው የእግዚአብሔር ፍቅር ብዙዎችን ለመማረክ ችሏል። ስለዚህ ፍቅር ሕያው እንዲሆን ራሱን በተገቢው መንገድ መግለጽ አለበት። አለበለዚያ የሞተ ይሆናል።

በለጆች መካከልም ፍቅር መኖሩ የሚታወቀው በቃልና በተግባር ሲገለጽ ነው። ራሱን ሳይገልጽ ከተቀመጠው ፍቅር ይልቅ የተገለጠ ዘለፋ እንደሚሸልም ቃሉ «የተገለጠ ዘለፋ ከተሰወረ ፍቅር ይሻላል» (ምሳ. 27፡15) በማለት ይናገራል። ፍቅር ይገኛል ተብሎ በሚጠበቅበት በማንኛውም ሰብዓዊ ግንኙነት ውስጥ ራሱን መግለጽ አለበት። ፍቅር በተገቢው መንገድ ሲገለጥ ግንኙነቱን እጅግ ያሳድራል። በባልና ሚስት መካከል ያለውም ፍቅር በሚገባ ሲገለጽ ይገባል። ምክንያቱም ከማንኛውም ግንኙነት ይልቅ በጣም ጥልቅና የጠበቀ ግንኙነት በመሆኑ ነው። በባልና ሚስት ግንኙነት ውስጥ ሁለቱም ምንም ሳይተፋፈሩ ፍቅራቸውን በቃልና በተግባር መግለጥ መልካም መሆኑንና ምን ያህል መሄድ እንዳለባቸውም ከመጋልጥ መጋልጥ ዘሰሉሞን ማንበብ ይቻላል። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ሁለቱም ምንም ሳይተፋፈሩ አንዱ ለሌላው ያለውን ፍቅር እንዴት እንደሚገልጽ መመልከት ያስገርማል።

በሀገራችን ባህሎች ባልና ሚስት አንዱ ለሌላው ያለውን ፍቅር እንዲህ ግልጽ በሆነ ሁኔታ መግለጽ ብዙ የተለመደ ነገር አይደለም። ባልና ሚስት ፍቅር እያሳቸውም በቃላት መግለጽ ቢከብዳቸው ይታያል። ይህ ለምን ሆነ? ብሎ መጠየቅ ተገቢ ይመስለኛል። ለዚህ ጥያቄ በቂ መልስ ለመስጠት ለፈ ጥናት ማካሄድን ይጠይቃል። ነገር ግን ለዎችን ሳወያይና ስመለከት እንደተረዳሁት የሚከተሉትን አሳቦች ለምሳሌ ያህል መጥቀስ ይቻላል። ባልና ሚስት ፍቅራቸውን በብርሃን እንዳይገለግሉም አንቅፋት የሚሆኑ ነገሮች፡-

ሀ. የወላጆች ተጽዕኖ፡- ልጆች አባትና እናታቸው እርስ በርስ ፍቅራቸውን በቃላትና በተግባር ሲገለጹ ሳያዩ ስለሚያድጉ እነርሱም እግብተው ትዳር ሲይዙ ይህንን እያደርጉም። ከቤተ ሰብ ሳይማሩ ያደጉትን ነገር ከሌሎች ለዎች አይተው ማድረግ ትልቅ ድፍረትን ይጠይቃል። እንዳንድ ጊዜ ደግሞ እነርሱ ያልመዱት ነገር ግን ሌሎች ሰዎች የሚያደርጉት ነገር ትክክል እንዳልሆነም ይቆጠራል።

ለ. የአስተሳሰብ ችግር፡- ለማኝ በሆኑ ባለትዳሮች ከንድ ባልና ሚስት የፍቅር ቃላትን በመጠቀም አንዳቸው ሌላላቸው ፍቅርን መግለጥ ዓለማዊ እንደሆነ ይገመታል። «የእኔ ቂንጂ፣ የእኔ ፍቅር...» እያሉ የትዳር ጓደኛቸውን ማወደለና ፍቅራቸውን መግለጽ ያለባቸው ዓለማዊያን

ባልና ሚስት ፍቅራቸውን በግልጽ እንዳይለዩዋቸው የማይደርጉ ነገሮች

እንጂ ለማኞች መሆን እንደሌለባቸው ይታሰባል። የፍቅር ቃላት ሥጋዊ ሆነው ተፈርደዋል። ዓለማዊያን ፍቅራቸውን ለመግለጽ የፍቅር ዘፈን ይዘፍናሉ። ለማኞች ምን ማድረግ አለባቸው? ባል ወይም ሚስት የትዳር ጓደኛቸውን እያለቡ የፍቅር ዘፈን መዝፈን ይገባቸዋል? መንፈሳዊ መዝሙር ቢዘምሩስ?...

ሐ. ለትዳር ጓደኛ ፍቅርን ከልብ መግለጽ ራስን እንደ ማዋረድ ማለብ፡- በእንዳንድ ሥፍራዎች ባል ወይም ሚስት የትዳር ጓደኛቸውን በጣም እንደሚወዱ ከገለጹ እንደተወደደ የተነገረው የትዳር ጓደኛ መልካም የፍቅር እጽፋ ስመስጠት ይልቅ በሌላው ነፍስ በመጫወት ማለትም እንደ ራሱ «ባሪያ» በማድረግ ያሠቃዩዋል። ፍቅርን መግለጽ በነገትን ሳይሆን ውርደትን ስለሚያመጣ ባልና ሚስት ለትዳር ጓደኛቸው ፍቅር ከመግለጽ ይቆጠባሉ።

መ. ፍቅርን መግለጽ እንዳልለከነ ግንኙነት መቀጠር፡- አንድ ወንድና እንዲት ሌት ከትዳር በፊት እንደልብ አይገናኙም! ፍቅራቸውም አፍላ ነው። ፍቅርን መግለጽ እንዲጣበቁ ያደርጋቸዋል። ስለዚህ አንዳቸው ሌላላቸው ያሳቸውን ፍቅር መግለጽ ተገቢ ይሆናል። ነገር ግን ከተጋቡ በኋላ ሁልጊዜ በለፍቅር ማውራት፣ እንደሚዋደዱ መነጋገርና ፍቅርን በቃላት መግለጽ አያስፈልግም የሚል አስተሳሰብ አለ። ከዚህ የተነሣ ባልና ሚስት በትዳራቸው እየቆዩ ሲሄዱ በቃላት ፍቅርን የመግለጻቸው ነገር ይቀንሳል። ይህ ደግሞ በመካከላቸው ያለው ፍቅር እንደቀነሰ ወይም እንደጠፋ ስለሚያስመስል ግንኙነታቸው ላይ እሱታዊ ተጽዕኖ ያስከትላል።

ሠ. ፍቅርን መግለጽ ያስታብያል፡- ባልና ሚስት አንዳቸው የሌላቸውን መልካም ነገሮች እየጠቀሱ በማድነቅ ፍቅርን ሲገለጹ ሥጋዊ ትዕቢት ሲሰማቸው ይችላል በሚል አስተሳሰብ ይቆጠባሉ። እንዲህ በማድረጋቸውም ሌላውን እንደጠቀሙ ያህል ያስባሉ። ለምሳሌ ባል ለሚሰቱ፡ «አንቺ እኮ ውብ ነኝ?» ብሎ በማድነቅ ለእርስዋ ያለውን ፍቅር በገልጽላት፡ ሚስት ደግሞ፡ «እኔ ውብ ነኝ» በማለት ትዕቢት ሲሰማት ለሚችል እርስዋን ወደዚህ ፈተና ላለማስገባት ፍቅርን ከመግለጽ በልብ ብቻ ማፍቀር ይሻላል በሚል አመለካከት የትዳር ጓደኛ ሞች ከመናገር ዝምታን መርጠዋል።

የጋብቻ መሠረቱ የባልና ሚስት ፍቅር ነው። ባልና ሚስት አንዳቸው ሌላላቸው ያላቸውን ፍቅር በሁለት መንገድ መግለጽ ይችላሉ። የመጀመሪያው መንገድ አንዳቸው የሌላቸውን ፍላጎት ለማሟላት ባላቸው ራስን የመስጠት ሁኔታና በሚያደርጓቸው መልካም ድርጊቶች ነው። ባልና ሚስትን እጅግ ደስተኛ ከሚያደርጓቸው ነገሮች ዋነኛው አንዳቸው ሌላላቸው የሚያደርጉት የፍቅር እንክብካቤ ነው። ባልና ሚስት በቃል ኪዳን በሚጋቡበት ወቅት ቃል ከሚገቡባቸው ነገሮች አንዱ በመልካምም ሆነ በከፋ ቀን ለትዳር ጓደኛ ተገቢውን እንክብካቤ ማድረግ ነው። በመካከላቸው እንክብካቤ መደራረግ ሲኖር ግንኙነታቸው መልካም ይሆናል። አለበለዚያ በሁለቱ መካከል ያለው መጣበቅ እየላላ ይመጣል። የባልና ሚስት ፍቅር ትኩስና እርካታ ያለበት መሆኑ የሚታወቀው በመካከላቸው በሚታየው የመቀራረብና የመሳሰለ ሁኔታ፣ አንዳቸው የሌላቸውን ፀዊሲብ ፍላጎት በማርካት፣ አብረው በማውራት፣ አንዳቸው ሲገኙ ሌላኛቸው ቶሎ ተገቢውን አጽፋ በመስጠት፣ እብሮ በመዝናኛትና በመሳሰሉት ክንውኖች ነው።

ሁለተኛው መንገድ ደግሞ፡ ሌላውን ሲጎዱ የሚችሉ እሱታዊ ለሚቶችንና ድርጊቶችን ለማስወገድ የባልና ሚስት ራስን መስጠት ነው። በባልና

ሚስት መካከል እያበበ ያለውን ፍቅር ሊያጠፋ የሚችሉ «ጥቃቅን ቀበሮዎች» ለላሉ ፍቅራቸው እንዳይጠፋ እነዚህን የፍቅር ጠላቶች መያዝና ተገዢውን እርምጃ መውሰድ አለፈላጊ ነው። ባልና ሚስት የሚያለቡትና የሚያደርጉት ማንኛውም ነገር በትዳራቸው ላይ አዎንታዊ ወይም አሉታዊ ተጽዕኖ አለው። የፍቅር ጠላቶች የሚባሉት ብዙ ናቸው። ከእነዚህም አንዳንዶቹን ለመጥቀስ ያህል ራስ ወዳድነት፣ ከብር የጎደለው አቀራረብና ትሕትና የሌለው ትችት፣ ተገቢ ያልሆነ ቁጣ፣ የሚያለቁጡ ልማዳዊ ተግባሮች፣ ፈሳሪ ቅራጭ የሆነ ባሕርይ፣ ታማኝ አለመሆን፣ ኩርፌያና የመሳሰሉት ይገኙበታል። ባልና ሚስት በመካከላቸው ፍቅር ሊኖር እነዚህን ጠላቶች በቁጥጥራቸው ሥር ለማድረግ ራሳቸውን የለጡ ናቸው። በደስተኛ ቤተ ስብ ሁለቱም ሁኔታዎች ይታያሉ።

እርስ በርሳቸው የሚዋደዱ ባልና ሚስት ልጆቻቸውንም ይወዳሉ። ልጆች የወላጆቻቸውን ምሳሌነት በመከተል እርስ በርሳቸው መዋደድና መከባበር ይታይባቸዋል። ደስተኛ ቤተ ስብ ውስጥ የሚኖሩ የቤተ ስብ አባላት እርስ በርሳቸው ይዋደዳሉ። ከዚህም የተነሣ አንዳቸው ለሌላቸው ይኖራሉ። በመካከላቸው ያለውም ፍቅር በጤነት ውስጥ ያለ ሥጋትና ጭንቀት ለመኖር ያስችላቸዋል። ስለሆነም ስስ ራሳቸው የሚኖራቸው አመለካከት መልካም ነው። ወላጆችም ሆኑ ልጆች በራሳቸው የሚተማመኑ ናቸው።

5. የራስን ጋላፊነት መወጣት

መልካም ግንኙነትን መመሥረት እንዲሁ በተለምዶ የሚፈጠር ላይሆን አስፈላጊው ጥረት መደረግ አለበት። ከርስቲያን መሆን ብቻ ግን ትዳርን ደላተኛ አያደርግም። አንዳንድ ክርስቲያኖች በትዳራቸው ውስጥ ደስታ የላቸውም። ከዚህም የተነሣ ትዳራቸው ስዎች በገድ የታጎሩበት እስር ቤት ይመስላል። ምክንያቱም የክርስቶስን መርሐ በመከተል ለመኖር ራሳቸውን የስጡ ባለመሆናቸው ነው። በባልና ሚስት መካከል መልካም ግንኙነት እንዲኖር አግዚአብሔር የሚረዳ ቢሆንም! እያንዳንዳቸው ለግንኙነት መሻሻል የራሳቸውን ድርሻ ማበርከት ይገባቸዋል። መልካም የትዳር ሕይወት ባልና ሚስት መንፈሳውያን ለለሆኑ ብቻ እንዲሁ ያለምንም ትግልና ጥረት አይገነባም። ባልና ሚስት መልካም ትዳር እንዲመሠረት ሊያደርጉ የሚችሉ ዘዴዎችን ማወቅና በሥራ ላይ ማዋል አለባቸው። ለመልካም ግንኙነት ከሚረዱ ነገሮች መካከል ጥቂቶቹ ማዳመጥ፣ ራስን ማወቅ፣ የትዳር ጓደኛን ለመረዳት መጣር፣ የትዳር ጓደኛን ሊጎዳ የሚችል አስተያየት አለመስጠትና ንግግር አሰመናገር፣ ስሜትን ያለአግባብ አለመግሰጽ፣ የሚፈልጉትን መልእክት በግልጽ ማስተላለፍና የመሳሰሉት ናቸው።

6. የአንድነትን መንፈስ የመጠበቅ ትጋት መኖር

በባልና ሚስት መካከል የአንድነት መንፈስ ሊኖር መልካም ትዳር ይመሠረታል። ባልና ሚስት የስው ልጆች እንደ መሆናቸው መጠን በተፈጥሮ ራሳቸውን የመውደድና ለራሳቸው ጥቅም ቅድሚያ

ከትዳር ጓደኛቸው ጋር በትብብር እንዳትኖሩ እንቅፋት የሚሆኑባቸው ነገሮች ምንድን ናቸው?

የመስጠት አዳማዊ ባሕርይ እንደሚኖራቸው ግልጽ ነው። ራስ ወዳድነት ባለበት ሥፍራ ሁከት ይኖራል (ያዕ. 3፡14፡16)። የሰው ልጅ በተፈጥሮ በከፊል ራስ ወዳድ ይሁን እንጂ ከሌሎች ለዎች እንዲሁም ፍጥረታት ጋር ተባብሮ የመኖር ችሎታም አለው። ስለብዛኛው ስዎች ራስ ወዳድነት እንደሆኑ ብንመለከትም ስዎች የራሳቸውን ምቹት በመተው ሌሎችን ለመጥቀም ብለው ትልቅ ዋጋ ሲከፍሉም እንመስከታለን። ስዎች በተለይም ባልና ሚስት በትዳር ግንኙነታቸው ወደ ተሻሻለ ደረጃ ለማደግ ከራስ ወዳድነት መንፈስ ወጥተው አንዳቸው ሌላቸውን ለመጥቀም መተባበር ይኖርባቸዋል። ባልና ሚስት ለመጀመሪያ የጋብቻቸው ዕድሜ ግንኙነታቸውን ለማጠናከር የሚያስደሩት ትብብር እንዲሁም የሚኖራቸው ተስፋ ከፍተኛ ነው። ነገር ግን ቀስ በቀስ ለረጅም ጊዜ አብረው ሲቆዩ ስሜታቸው ይረጋጋና የሕይወት ሕልማቸውን ይመለከታሉ። ከጋብቻ በፊት የነበራቸውን ዓላማና የጠበቁትን ነገር አሁን በተጨባጭ ከሆኑት ነገር ያመዛዝናሉ... ከዚህ ጎጽጽር ውጤት በመነሣት ምናልባት የጠበቁትን ነገር ካላገኙ በራሳቸው መንገድ ለመሄድ ያስባሉ። ይህ ደግሞ ከትዳር ጓደኛቸው ጋር ያጋጫቸዋል።

ሆኖም ባልና ሚስት ያልተሟላላቸውን የሕይወት ግብ ስማሟላት ከትዳር ጓደኛቸው ጋር መነጋገር ይችላሉ። መልካምና አስደላች የሆነ ግንኙነት ለመመሥረት እያንዳንዱ የራሱን ነገር በመተው ለጋራ ዓላማ ለመስበቅ ፈቃደኛ መሆን ያስፈልገዋል። ማንኛውም ነገር በባልና ሚስት መካከል ጣልቃ ቢገባ እነርሱ የትብብር መንፈስ ካላቸው የተረጋጋ፣ እርካታና ደስታ ያለው ትዳር ከመመሥረት የሚያግዳቸው ነገር አይኖርም። ባልና ሚስት አንዳቸው ከሌላቸው ጋር በመተባበር የሚያገኙት እርካታ ሊኖር አንድነታቸው ይበልጥ እየተጠናከረ ይሄዳል። ባል ወይም ሚስት ከትዳር ጓደኛቸው ጋር የአንድነት ስሜት የሚስማቸው ሲሆን የአንዳቸው እርካታ ለሌላቸውም ይሆናል። በመካከላቸው «የእኔ» የሚሰው ነገር ይለወጥና «የእኛ» በሚሰው አስተሳሰብ ይተካል። የአንዳቸው ደስታም ሆነ ጎዘን የሌላቸውም ጭምር እንደሆነ ይታስባል። ባልና ሚስት የአንድነት መንፈስን በማጠናከር ሲከስት የሚችሉ እርስ በርስ መፍካከርን፣ ቅንፃትን፣ የአንተ-የእኔ የመባባል ስሜትን፣ የፍላጎት መጋጨትን፣ መለያየትንና ጥላቻን ማስወገድ ይችላሉ።

7. መስጠትንና መቀበልን መለማመድ

ባልና ሚስት መስጠትንና መቀበልን በማወቅና በመለማመድ መልካም ትዳር ይመሠረታሉ። ጋብቻ የመስጠትና የመቀበል ኅብረት ነው። እያንዳንዱ የትዳር ጓደኛ ለሌላው ይስጣል እንዲሁም ይቀበላል። መስጠት ማለት ባልና ሚስት በገቡት ቃል ኪዳን መሠረት ለሌላው የሚያደርጉት መልካም ነገር ነው። መቀበል ደግሞ ሌላው የሚያደርግላቸውን መልካም ነገር በምስጋና ለመውሰድ ዝግጁ መሆን ነው። ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው መስጠትና መቀበልን ቢለማመዱ ለትዳር ግንባታ እጅግ አስፈላጊ ነው።

ከመስጠትና ከመቀበል አኳያ የባልና ሚስት ግንኙነት የራሱ የሆነ የእድገት ሂደት አለው። የመጀመሪያው ደረጃ አንዳቸው ከሌላቸው የሚፈልጉትን ነገር ለመቀበል የሚሹበት ወቅት ነው። እያንዳንዳቸው ሕፃን ከወላጆቹ የሚፈልገውን ነገር ለመቀበል እንደሚፈልግ ሁሉ እነርሱም አንዳቸው ከሌላቸው

እጅ ይፈልጋሉ። ባልና ሚስት ስትዳር ዓደኛቸው ደስታና አርካታ የሚሰጡትን ሳይሆን አንዳቸው ከሌላቸው የሚቀበሉትን ያስባሉ። ይህ በመጀመሪያዎቹ የጋብቻ ዓመታት የሚታይ ባሕርይ ነው። ሁለቱም ጥሩ ተቀባዮች ሆነው ራሳቸውን ያቀርባሉ። አንግዲህ ሁለቱም ተቀባዮች ከሆኑ ማን ሊሰጣቸው ይችላል? የጠበቁትና የፈለጉትን ነገር ከትዳር ዓደኛቸው ባስማግኝታቸው ደግሞ ያዝናሉ።

ከዚህም በተጨማሪ ተጋቢዎች እርስ በርስ የሚተዋወቁበት የቀድሞ የሕይወት ዘይቤአቸውን በመተው እንዴት መኖር እንደሚችሉ የሚማሩበት ወቅት ነው። በዚህ ጊዜ በባልና ሚስት መካከል ከሚፈጠሩ ችግሮች መካከል የገንዘብ ችግርና የኑሮ ጫና መኖር፣ አንዱ የሌላውን ባሕርይ መልመድ አለመቻል፣ ከእያንዳንዳቸው የሚጠበቅባቸውን ሚና በግልጽ አሰማወቅና የተሰያየ የዋጋ አሰጣጥ ወይም እሴት በመካከላቸው መኖር ይገኛሉ።

ከዚህም ጥሩ ያልሆነ ስሜት የተነሣ ትዳር አንድ ሰው የጠበቀውን ነገር የማያገኝበት ግንኙነት ነው ወደሚል አሳብ ይመጣሉ። በዚህ ጊዜ አንዳቸው በሌላቸው ላይ ያምናሉ። ስትዳር የነበራቸው አመለካከት ይለወጣል። በክርሱ ወይም በክርስቶስ ላይ ጥገኛ ከመሆን በራስ መንገድ መሄድ ይሻላል ማለትን ይጀምራሉ። ከትዳር ዓደኛቸው ለመሰየት ያስባሉ።

አንድ ልጅ ወጣትነት ዕድሜ ላይ ሲደርስ የሚፈልገውን ነገር ከወላጆቹ አንደማያገኝ በማለብ ከክርሱ መሰየትና በራሱ መንገድ መሄድ ሲፈልግ የሚኖረው ዓይነት ስሜት ውስጥ ይገባሉ። በትዳር ውስጥ ሆነው ግን በራሳቸው መንገድ ይሄዳሉ። በመካከላቸው መቀበልና መግባባት ይጠፋል። ብዙ ባለትዳሮች ትዳራቸውን የሚያፈርሱት በዚህ ወቅት ነው።

ሁለቱም ሳይሳያዩ አብረው ሲቆዩ ጥገኝነትና ራስ ወዳድነታቸውን በማስተዋል አንዳቸው የሌላቸውን ልብ ለመመለስ መልካም ነገር ማድረግ ይጀምራሉ። የሻከረው ግንኙነታቸው እየተለወጠ ይሄዳል። አንዱ ስሌላው የሚያደርገውን ነገር ሌላው በምስጋና ይቀበልና ተገቢውን እጻፋ ይመልሳል። በትዳር ሕይወት ውስጥ ሰጪና ተቀባይ መሆን ያስፈልጋል። ስሌላው መስጠት፣ ሌላው ሲሰጥ ደግሞ መቀበል ግንኙነትን ያዳበራል። ስጪ ወይም ተቀባይ ብቻ መሆን ያስፈልጋል ምልክት ስሰሆነ ጎልማሶች በትዳራቸው ውስጥ ሁለቱንም በአግባቡ መጠቀም ይጠበቅባቸዋል።

8. እርስ በርስ መተማመን

መታመን ለመልካም ትዳር ግንባታ አስፈላጊ ባሕርይ ነው። በባልና ሚስት መካከል መታመን ሊኖር ግንኙነታቸው አያደገ ይሄዳል። ባልና ሚስት አንዳቸው ለሌላቸው የሚያስቡት አላብ መልካምና ክርሱን እጅግ የሚጠቅማቸው እንደሆነ መቀበል፣ በምንም መልኩ አንዳቸው ሊሳቸውን የሚጎዳ ነገር አንዳማያደርጉና አንዳቸው አገዛ ሲያስፈልጋቸው የሌላቸው ከጎን የሚሰማቸው ስሜት መታመን ይገልጻል። ባልና ሚስት አንዳቸው ለሌላቸው ያላቸውን ፍቅር በተግባር እየገለጹና በአስፈላጊው ወቅት ተገቢውን እንክብካቤ እየሰጡ ሲሄዱ በመካከላቸው ያለው መታመን እየጨመረ ይሄዳል። ይህ በአንድ ጊዜ የሚሆን

አይደለም። ጊዜን የሚጠይቅ ነው። አንድ ጊዜ ጠንካራ መታመን በመካከላቸው ከተፈጠረ ግን በቀላሉ የሚኖሩ አይሆንም።

ብዙ ባለትዳሮች የትዳር ዓደኛቸውን ቢያምኑም እንዳንድ ጊዜ ግን በአንዳንድ ጉዳዮች ይህን ማድረግ ያቅታቸዋል። ባለትዳሮች የትዳር ዓደኛቸውን ማመን ከማይችሉባቸው ጉዳዮች መካከል ጥቂቶች፣ ከቤተ ዘመድ ጋር ያለው ግንኙነት፣ ከቤት ውጭ ሲሆኑ የሚኖራቸው ግንኙነት፣ አንዲሁም የገንዘብ አጠቃቀም ጉዳዮች ይጠቀሳሉ። አንዳንድ ጊዜ የትዳር ዓደኛ በአንድ ሁኔታ ሳይታመን ሲቀር በሌላ ጊዜ በተመሳሳይ ጉዳይ እርሱን ማመን ያስቸግራል። ለምሳሌ ባል ወይም ሚስት አንዳቸው ከሌላቸው ጋር ሳይነጋገሩ ለቤተ ሰብ ገንዘብ ስጥተው ከሆነ በዚህ ጉዳይ ሌላ ጊዜ ማመን ያቅታል። ባል ወይም ሚስት አንዳቸው ቃላቸውን የማያከብሩ ሊሆን ስማመን ያቃተው ወገን አይፈረድበትም። ሆኖም እንደ ጊዜ የተፈጸመ እስመታመን ሁልጊዜ ይሆናል ባይባልም ከአግዚአብሔር ጋር በመሆን የተሰመደን ነገር ለመስወጥ ጥረት ካልተደረገ አብሮ ሊቆይ ይችላል።

ማርቲን ሉተር ባልና ሚስት በትዳር ውስጥ በታማኝነት መኖር ማለትም አንዳቸው ለሌላቸው ታማኝ መሆን አንዳለባቸው ተናግረዋል። እያንዳንዳቸው ለራሳቸው ብቻ የሚጠቅማቸውን ነገር ማድረግ የለባቸውም። ምክንያቱም አንዱ ስሌላው እንጂ ለራሱ ሊኖር አይገባውም። አንዱ ያስ ትዳር ዓደኛው ስምምነት ወይም በጎ ፈቃድ ለራሱ ደስ የሚያስኘውን ነገር ማድረግ የለበትም። አንዲህ አድርጎ መገኘት ሌላውን እንደ መዝረፍ ይቁጠራል።

ባል ወይም ሚስት የትዳር ዓደኛቸውን በአንድ ጉዳይ ላይ ማመን ቢያቅታቸው ወይም ቢጠረጥሩ ምን ማድረግ ይሻላቸዋል? የትዳር ዓደኛውን በአንድ ነገር የጠረጠረ ሰው ሁለት ምርጫ አለው። የመጀመሪያ ምርጫው የትዳር ዓደኛው ስለ ጉዳዩ የሚስጠውን ማብራሪያ ወይም ምክንያት እውነት እንደሆነ በመቀበል አምኖ መተውና ምክንያቱ እውነት ካልሆነ ግን ምሥጢሩን ስትዳር ዓደኛው መተው ነው። ይህንን የማድረግ ጥቅምና ጉዳት ምንድን ነው?

ሁለተኛ ምርጫው ደግሞ ስለ ጉዳዩ የትዳር ዓደኛውን በፍቅር መጋፈጥ ነው። በዚህ መንገድ ሲሄድ በመካከላቸው ግጭት ሊፈጠር ይችላል። ባል ወይም ሚስት የተጠረጠሩበትን ነገር ካሳደረጉ በሐሰት መኮነናቸው ይሆናል። ምናልባት ጥርጣሬው እውነት ከሆነ ሊያምኑ ወይም ራሳቸውን ለመከላከል ብለው ውሸት ሊናገሩ ይችላሉ። ስለዚህ ስውን ሙሉ በሙሉ ማመን ስለማይቻል የትዳር ዓደኛ ስለ ሁኔታው ጠይቆ የተሰጠውን ምክንያት በመቀበል መተው መልካም ነው። የትዳር ዓደኛ የውሸት ምክንያት በማቅረብ ጉዳዩን እስተባብሱ ከሆነ በቆይታ ሳይወጣ እይቀም።

9. ራስን መግዛት

ራስን መግዛት ማለት ሚላንን በጠበቀ ሁኔታ ነገሮችን ለማከናወን ራስን መቁጣጠር መቻል ነው። ራስን መግዛት ከሁኔታዎች የተነሣ ከውስጥ ጋይሶኛ ስሜት ገፍቶ በሚመጣበት ጊዜ በማፈን ማቆየት መቻል ነው። የሴፍ ወንድሙን ብንያምን ባየው ጊዜ ያደረገውን ስንመለከት ይህን አሳብ በግልጽ እንረዳለን። የሴፍ

ወንድሙን ብንያምን ባዩ ጊዜ እጅጉ ነፍቆት ነበርና ከውስጡ ኃይለኛ ስሜት ተሰማው፡፡ ለማልቀስም አለበት፡፡ ነገር ግን በሰዎች ፊት ይህን ለማድረግ አልፈለንም፡፡ ስሜቱን ተቀጣጥሮ ወደ አልፍኑ ገባና ስሜቱን ገለጸ (ዘፍ. 43+31)፡፡ ራስን መግዛት አሳብንና ስሜትን ለመግለጽ ተገቢው ጊዜና ሁኔታ እስኪገኝ ድረስ ተቀጣጥሮ የማቆየት ችሎታ ነው፡፡

ራስን መግዛት ለመልካም ግንኙነት እጅግ አስፈላጊ ቅመም ነው፡፡ አንዳንድ ጊዜ ራስን መግዛት ብዙ ትኩረት የሚያስጥና በግንኙነት ውስጥ አንቱ የሚያሰኝ ባሕርይ ባይመስልም ውድ ዋጋ እንዳለውና መልካም ነገር እንደሆነ በግንኙነት ውስጥ በሚያመጣው መልካም ፍሬ መመስከር ይቻላል፡፡ ራስን መግዛት መቻል አንድ የጦር ጀግና ማከናወን ከሚችለው የተሻለ መልካም ነገር ማከናወን እንደሚችል ለማሳየት «ትዕግሥተኛ ሰው ከኃያል ሰው ይሻላል፡፡ በመንፈሱም ሳይ የሚገዛ ከተማ ከሚወስድ ይበልጣል» (ምሳ. 16+32) ተብሎአል፡፡ ራሱን መግዛት የማይችል ሰው ወደ እርሱ የሚመጡትን እሳቦች በተገቢ ሁኔታ በመለየት ምን መጠቀምና ምን መተው እንዳለበት ቢያውቅም፡፡ ማድረግ ግን አይችልም፡፡ ውጪአዊ የሆኑ ነገሮች በእርሱ አእምሮ ሳይ ከፍተኛ አሉታዊ ተጽዕኖ ያደርጋሉ (ምሳ. 25+28)፡፡

ባልና ሚስት ራሳቸውን መግዛት ለግንኙነታቸው እጅግ አስፈላጊ መሆኑን በማወቅ ይህንን ባሕርይ እንዲለጣቸው እግዚአብሔርን መለመን ይገባቸዋል፡፡ ራስን መግዛት ከመንፈስ ቅዱስ ፍሬ እንዲሰጡና ከእግዚአብሔር መለመንና መለማመድ ያስፈልጋቸዋል (ገላ. 5+22)፡፡

10. ባለተስፋ መሆን

ማንም ሰው ያለተስፋ መኖር አይችልም፡፡ ተስፋ የሚደረግበት ተጨባጭ ነገር ባይኖርም እንኳ ለዎች ተስፋ ያደርጋሉ፡፡ ምክንያቱም ተስፋ ማድረግ ካልቻሉ የሕይወታቸው መጨረሻ እንደ ደረሰ ስለሚያስቡ ለመኖር ያላቸው ኃይል ያልቅባቸዋል፡፡ ለዎች አንድን ነገር ተስፋ በሚያደርጉበት ወቅት ተስፋ ወዳደረት በታ ለመድረስ ማንኛውንም መሥዋዕትነት ለመክፈል ራሳቸውን ይለጣሉ፡፡ ለዎች የሚጠበቁት ተስፋ ዛሬ የሚደክሙበትን ነገር የጣፈጠ ያደርገዋል፡፡ አሁን የሚሠራው ሥራ መልካም ውጤት እንደሚኖረው በማሰብ ብድራትን ባይጠብቁ ኖሮ ዛሬ ደከመው አይሠሩም ነበር (1ቆሮ. 9+10)፡፡

ባልና ሚስትም ትዳራቸውን በመልካም ሁኔታ ለመምራት የሚችሉት ባለተስፋዎች ሲሆኑ ነው፡፡ በመካከላቸው አለመግባበት ቢኖር እንኳ ሊፈታው እንደሚችል በእግዚአብሔር ላይ ታምነው በግልና በጋራ ኃላፊነታቸውንም እየተወጡ ነገ የተሻለ ሊሆን እንደሚችል ተስፋ ማድረግ እጅግ ያስፈልጋቸዋል፡፡ ለተስፋ መሠረቱ በእካባቢ የሚታዩ ተጨባጭ ነገሮች ሳይሆኑ በለዎች ጉዳይ ውስጥ ጣልቃ ገብቶ ሁኔታዎችን እንደ አሳቡ ለሰው ልጆች ጥቅም መለወጥ በሚችለው በሕያው እግዚአብሔር ማመን ነው፡፡

በለወጣው ፊልሆን እንዳተገዛ የሚያደርገው የተዳር ገዳህ ድርጊት ምንድን ናቸው?

በትዳር ሕይወታችሁ ብዙውን ጊዜ ተስፋ የሚያስቁርጡላችሁ ነገሮች ምንድን ናቸው? እስከ ሦስቱን ጥቀሱ፡፡

ባልና ሚስት ባለተስፋዎች ከሆኑ ተገቢ ያልሆነ ጭንቀት ከሕይወታቸው ይወገዳል፡፡ በትዳር ኑሮአቸው ውስጥ ችግር ስለሌለ ሳይሆን ማድረግ የሚችሉትን ነገር እንደ ባለአእምሮ ሰው እያደረጉ የዛሬውና የነገው ሕይወታቸው ሁሉን በሚችል አምሳክ እጅ መሆኑን በመታመን ነው፡፡ ከፃለም የጠራቸውና የእግዚአብሔር ቤተ ሰብ እንዲሆኑ ያደረጋቸው ያ የሚወዳቸው እምላክ ዛሬም ቢሆን ከእነርሱ ጋር እንደሆነ ማመን ጭንቀትን ያስወግዳል፡፡

11. ግትር አለመሆን

ባልና ሚስት ግንኙነታቸው የሠመረ እንዲሆን ከፈለጉ ከግትርነት ራሳቸውን መጠበቅ ወይም ማላቅ ይኖርባቸዋል፡፡ አንዳቸው ከሌላቸው ጋር በሚነጋገሩበት ወቅት ሁለቱም ወይም አንዳቸው በየዙት አቋም ችክ ከማለት ይልቅ ለሁሉም ሊጠቅም የሚችል አሳብ ለማስተናገድ የተከፈተ አእምሮ ያስፈልጋቸዋል፡፡ መሠረታዊ የሆነውን እውነት ሳይለቁ የራስን አመለካከትና አሳብ በመልቀቅ የሌለውን ለመቀበል የተዘጋጀ ልብ ለግንኙነት ግንባታ እጅግ አስፈላጊ ነው፡፡ ለብዙ ባልና ሚስት ግጭት እንዲመንበሌ ግትርነት ነው፡፡ ግትር የሆነ የትዳር ጓደኛ የግል አሳቡን መተውና ራሱን ለድርድር ማቅረብ የሞት ያህል ያስፈራዋል፡፡ የግትርነት ባሕርይ ለትዳር ጠንቅ በመሆኑ ራስን ለድርድር ማቅረብ መማር ያስፈልጋል፡፡

እርስ በርስ በትነጋገር ድንገት አላባቸው ቢለያይ አንዱ የራሱን ትቶ የሌለውን አሳብ ለመቀበል የተቸገራቸውበት ጊዜ ነበር? አላባችሁን ትታችሁ የጓደኛችሁን አሳብ መቀበል የሚከብዳችሁ ለምን ይመስላችኋል?

ባልና ሚስት ግትር የሆነ ነገራቸውን ትተው ራሳቸውን ለድርድር በማቅረብ አብሮ መኖርን የሚያከብሩባቸው ምክንያቶች አሉ፡፡ አንዳቸው መልካም ነው ብለው የያዙትን አሳብ በሚለቁበት ወቅት መልካም የሆነውን ነገር እንዳላደረጉ ስለሚሰማቸው ሕሊናቸው ይወቅሳቸዋል፡፡ በአእምሮአቸው ውስጥ ከቀረጹት መልካም ነገር ጎድለው የተገኙ ስለሚመስላቸው ስሕተት እንደ ሠሩ ያስባሉ፡፡ ከዚህም በተጨማሪ ራስን ለድርድር ማቅረብን የመሸነፍ ምልክት እንደሆነ አድርገው ይወስዱታል፡፡ የግል አቋምን መተው ለሌላው ሰው መሸነፍ እንደሆነ ያስቡና የተሻለ አሳብ ሊያገኙ እንኳ የቀድሞውን አሳባቸውን ለመተው ፈቃደኛ አይሆኑም፡፡ በሌላው ሰው እንደተሸነፉ ካሰቡ ደግሞ ለራሳቸው ያላቸው አመለካከትም ይዛባባቸዋል፡፡ የበታችነት ስሜት ይለማቸዋል፡፡ ከዚህ ሁሉ ለማምለጥ ግትርነትን እንደ መልካም ባሕርይ ይዘው ይኖራሉ፡፡

ባልና ሚስት ትዳራቸው ፍሬያማ እንዲሆን ከፈለጉ ግትርነታቸውን መተው ይኖርባቸዋል፡፡ ይህ ደግሞ የሚጀምረው የሚጠቀሙባቸውን ቃላት በመለወጥ ነው፡፡ «እንዲህ መሆን አለበት»፡፡ «በፍጹም»፡፡ «ሁልጊዜ» የሚሉ ቃላት በንግግራቸው ውስጥ ዘወትር እንዳይታዩ ጥንቃቄ ማድረግ አንድ የለውጥ እርምጃ ነው፡፡

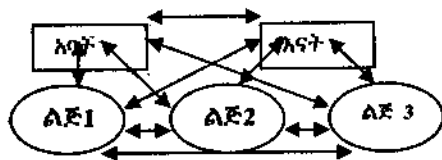
12. የግልጽ ግንኙነት መኖር አስፈላጊነት

በደስተኛ ቤተ ሰብ ውስጥ በግልጽነት ላይ የተመሠረተ ግንኙነት አለ። በባልና ሚስት እንዲሁም በወላጅና በልጆች መካከል ግልጽነት ይታያል። የቤተ ሰብ አባላት የቅኔ ይዘት ባለው ወይም ውስጡ-ወይራ በሆነ ንግግር አይጠቀሙም። መልካምና ግልጽ ግንኙነት በባልና ሚስት እንዲሁም በቤተ ሰብ አባላት መካከል እንዲኖር ከተፈለገ በንግግር ወቅት የቃላት ምርጫ ማድረግ አስፈላጊ ነገር ነው። በንግግር ወቅት የሚጠቀሙባቸው ቃላት ግንኙነታቸውን የማሳበር ወይም የማፍረስ አቅም ይኖራቸዋል። ሽካራ የሆኑ ቃላት ግንኙነት ሲያፈርሱ ለሰላሳ ቃላት ደግሞ ግንኙነትን የማስደገፍ የመጠገን ኃይል አላቸው (ምስ. 18+21)።

የቤተ ሰብ አባላት እርስ በርስ ሲነጋገሩ በውስጣቸው የተሰማቸውን መልእክት በቀጥታ ያስተላልፋሉ። የውስጣቸውን እሳብና ስሜት ስለሚናገሩም በግንኙነታቸው ውስጥ ታማኝነት አለ። የሚናገሩት በልባቸው ውስጥ ያለውን ሐቅ ነው። ንግግራቸውና የውስጥ አላባቸው ተመሳሳይ ነው። ይህም ብቻ ሳይሆን የሚያስተላልፉት መልእክት በሌሎች ዘንድ በሚፈልጉት ሁኔታ እንዲደርስ ለማድረግ ራሳቸውን ለመግለጽ ይሞክራሉ።

እያንዳንዱ ሰው አሳሱን ሲገልጽ በተገቢው ሁኔታ በማዳመጥ መልእክቱን ለማግኘት ጥረት ያደርጋሉ። ያልገባቸው ነገር ቢኖር ደግሞ ጥያቄዎችን በመጠየቅ ማብራሪያ ይፈልጋሉ። በዚህ ሁኔታ በመከከላቸው ግልጽነት እንዲኖር ያደርጋሉ። ከታማኝነት የመነጨ ግልጽነት በሚኖርበት ጊዜ ደግሞ የቤተ ሰብ አባላት ያስምንም ሥጋት የልባቸውን ስሜትና እሳብ ይናገራሉ። ራሳቸውን በመሆን ያስምንም ማስመስል ይኖራሉ። ይህ ዓይነት ነጻነት በሚገኝበት ሁኔታ ውስጥ እርካታና ደስታ እንደ ልብ ይገኛል።

በተለይ በባልና ሚስት መካከል መልካም ግንኙነት እንዲኖር እንዳቸው ለሌላቸው የሚሉትን ነገር ለመረዳት ማዳመጥ አጅግ አስፈላጊ ነው። ባልና ሚስት በሚነጋገሩበት ወቅት ትኩረት በመስጠት ማዳመጥ ያስፈልጋል። አንዱ ሲናገር የሌላው አሳብ ሌላ ቦታ ከሆነ ወይም የሚናገረውን ሰው ሲጨርስ የሚሰጠውን አጻፋ የሚያስብ ከሆነ የተናጋሪውን መልእክት በሚገባ መረዳት አይችልም። መደማመጥ ለባልና ሚስት መግባባት ቀልፍ ነው። ባልና ሚስት ሲነጋገሩ አንዱ ያደመጠውን ነገር መልስ በራሱ አገላለጽ መናገር ቢሞክር ያልተረፈው ነገር ካለ በሚገባ እንዲረፈው ዕድል ይሰጠዋል።

ሥዕል:- በቤተ ሰብ መካከል የሚኖር መልካም ግንኙነት

በደስተኛ ትዳር ወይም ቤተ ሰብ ውስጥ እያንዳንዱ የቤተ ሰብ አባል እርስ በርስ ይነጋገራል። አንዱ ለሌላው ስሜት ከፍተኛ ጥንቃቄ ያደርጋል። የተሰማውን ስሜት ይገልጻል። በንግግር ብቻ ሳይሆን ንግግራዊ ያልሆኑ መንገዶችን በመጠቀም መልእክት ያስተላልፋል። እንደዚሁም አንዱ ሌላውን ለማዳመጥ ዝግጁ ይሆናል።

በእንደ ቤተ ሰብ ውስጥ በግልጽነት ላይ የተመሠረተ ግንኙነትና መግባባት እንዲኖር የሚከተሉት ነገሮች መኖር ጠቃሚ ነው። እነርሱም:-

- በመልካም ግንኙነትና መግባባት እብሮ ለመኖር መፈለግ ያስፈልጋል።
- እያንዳንዱ የቤተ ሰብ አባል ራሱን ለመግለጽ የልብ መነሣሣት ሲኖረው ይገባል።
- እያንዳንዱ የቤተ ሰብ አባል መልካም ግንኙነት ለመፍጠር ስቂራጥነት መነሣት ይኖርበታል።
- ቤተ ሰብ ሁሉ እርስ በርስ ሊዋደድ ይገባል።
- እያንዳንዱ የቤተ ሰብ አባል የእያንዳንዱን ሰው ልዩነት መቀበል ያስፈልገዋል።
- ወንዶችና ሴቶች በተፈጥሮ ልዩነት እንዳላቸው መረዳትና እንደ ልዩነታቸው ማስተናገድ መቻል ያስፈልጋል።
- የቤተ ሰብ አባላት መግባባት የሚፈልጉበት ዓላማ ለመረዳትና እያንዳንዱ የቤተ ሰብ አባል የተሻለ ሰው እንዲሆን ለማግኘት ነው።
- በቤተ ሰብ አባላት መካከል ፍጹም የሆነ ግንኙነትና መግባባት እንዲኖር ከተፈለገ እያንዳንዳቸው ለክርስቶስ የመገዛት ግዴታ አላባቸው። በስዎች መካከል መልካም ግንኙነት የሚኖረው ሁሉም ለክርስቶስ የፍቅር ሕግ ተገዥ ሲሆን ነው።

በተለይ በባልና ሚስት መካከል ግልጽነት የሚኖረው ሁለቱም ሳይተፋፈሩ ራቂታቸውን መሆን ሲችሉ ነው (ዘፍ. 2+25)። ይህ ራቂታነት ያለ ልብስ መሆን ብቻ ሳይሆን የውስጥን ነገር አውጥቶ ሰትዳር ጓደኛ ማካፈልንም ያመለክታል። ባል ለሚስቱ እንዲሁም ሚስት ለባልዋ ራሳቸውን መግለጽ ይኖርባቸዋል። እንዲህ ካልሆነ በመከከላቸው አውነተኛ መተዋወቅና የልብ ስልብ ግንኙነት አይኖርም።

ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው ራሳቸውን በተገቢ ሁኔታ መግለጽ ይኖርባቸዋል። ይህ ራሱን መግለጽ የሚደረገው በቀስታ ነው። አንዳቸው የሌላኛ ቸውን የብስሰት ደረጃ በማጥናት፣ እንደ መቀበል ችሎታና አቅም መጠን ራሳቸውን እየገለጹ መሄድ መልካም ነው።

ባልና ሚስት እንዳቸው ለሌላኛቸው ራሳቸውን መግለጽ ያለባቸው እስከ ምን ድረስ ነው? አንዳንድ ጊዜ ባል ወይም ሚስት ራሳቸውን ለትዳር ጓደኛቸው በሚገባ ከገለጹ በኋላ «ስምን ይህን ያህል ግልጽ ሆንኩን?» ብለው ራሳቸውን በመጠየቅ ትክክል እንዳላደረጉ ያስቡና መጻጸት ይጀምራሉ። ይህ አንዴት ይታያል?

በትዳር በቀያችሁባቸው ዓመታት ከትዳር ጓደኛችሁ ለካህን ድረስ የደበቃችሁት ምሥጢር አለ? የደበቃችሁበት ምክንያት ምን ነበር?

በተገቢው ሁኔታና በወቅቱ አስፈላጊውን ውስጣዊ ማንነት ሰትዳር ጓደኛ እየገለጹ መሄድ በእንደ ጊዜ የውስጥን ማንነት ከመዘርገፍ

በተሻሻለ ሁኔታ ግንኙነታቸውን የሚያገጽ ይሆናል።

በባልና ሚስት መካከል ግልጽነት ቀስ በቀስ እየጨመረ ሲሄድ እርስ በርስ የመተማመን መንፈስም እያደገ ይሄዳል። መተማመን ሳያድግ ግልጽነት በእንድ ጊዜ ብቻ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ከደረሰ ራሱን ከመጠን በላይ የገለጸው ወገን ፦ «ምናልባት የራሴን ትክክለኛ ማንነት በመግለጹ እጠቃ ይሆንን?» ብሎ ሊያስብ ይችላል። ይህ የሆነበት ምክንያት ባል ወይም ሚስት በመካከላቸው ያለው መተማመን ከሚፈቅደው ዋስትና በላይ ራሳቸውን በመግለጻቸው ነው። ለሰዚህ ባልና ሚስት የግንኙነታቸው ጥልቀት በሚፈቅደው መጠን ውስጣዊ ማንነታቸውን ሲገልጹ አደገኝነት እይናረውም።

ግልጽነት ባለበት ግንኙነት ውስጥ ባልና ሚስት እንዳቸው ሌላኛቸውን ለመረዳት እምብዛም አይችሉም። እንዳንድ ሰው ሌላውን ለመረዳት ብዙም አይችልም። እንዳንዱ ግን ሌሎች ሰዎችን ለመረዳት ብዙ ሲቸገር ይታያል። ይህ የሚሆነው በባሕርይ መሰረት ምክንያት ቢሆንም ሌላውን ለመረዳት የሚያስችል ጥበብና ዘዴ እለማወቅም ሌላው መንስኤ ነው። እርን ቢክ የተባለ የሥነ ልቦና ባለሙያ ባልና ሚስት ሲነጋገሩ እንደ ሌላውን መረዳት እንዲችሉ ሁሉም እርኪ የሆነ ወይይት እንዲኖራቸው ከተፈለገ የሚከተሉትን የንግግር መመሪያዎች እንዲከተሉ ይመከራቸዋል።²

- የትዳር ጓደኛ እየተናገረበት ያለውን ርዕስ ጉዳይ በሚገባ ለመገንዘብ መጣር። ይህ የአድማጩ ጋላፊነት ቢሆንም ተናጋሪውም እድማጩ እንዲረዳበት ርዕስ ጉዳዩን ግልጽ እድርጎ መናገር ይጠበቅበታል።
- እድማጩ ተናጋሪውን እያደመጠ እንደሆነ የሚያሳይ ምልክት ማሳየት አለበት። እነዚህ ምልክቶች እንደየባሕሉና እንደየጾታቸው ሁኔታ የተለያዩ ቢሆንም እድማጩ ተናጋሪውን እየተከታተለ እንደሆነ የሚያመለክት ምላሽ በንግግርም ሆነ ንግግራዊ ባልሆኑ መንገዶች ማሳየት ተገቢ ነው። እንደ ሰው ከሌላው ምላሽ ሳያገኝ ዝም ብሎ ቢናገር ለግድግዳ እንደ ማውራት ያህል ይቆጠራል።
- በንግግር መቀል ጣልቃ አስመግባት ሌላውን ለመረዳት ያግዛል። እንደ ሰው ለመናገር ላይ እያለ እስፈላጊ ባልሆነበት ሁኔታ ጣልቃ መግባት ለተናጋሪው ክብር አስመስጠት፣ ለእሳቡ ትኩረት መገፈግና ተናጋሪውን ለማድመጥ አስመልሰግን ያመለክታል። ስለዚህ ያለ ጣልቃ ገብነት የተናጋሪውን እሳብ በመከታተል የሚለውን መረዳት ይቻላል።
- ተገቢ የሆኑ ጥያቄዎችን በተገቢው ጊዜ በመልካም አቀራረብ መጠየቅ ንግግሩ እንዲቀጥል ከመርዳቱም ባሻገር ለመረዳት የሚያስችል መረጃ ለማግኘት ያግዛል።
- ተናጋሪውን ከመተቸትና ከመካኑን በመታቀብ ግንኙነትን በጥበብ መጠበቅ መቻል የውስጡን እንዲገልጽ ለሰሚያግዝ ሌላውን ለመረዳት ያስችላል።

እንግዲህ በባልና ሚስት መካከል በግልጽነት ላይ የተመሠረተ መልካም ግንኙነት እንዲኖር በጥምና መደማመጥ፣ ለሰሰሰ ያለ መልስ መስጠት፣ እውነትን

መነጋገር፣ የትዳር ጓደኛ የሚናገረውን ወይም የምትናገረውን ነገር እምና መቀበል፣ ከውይይት ርዕስ እስመውጣትና ውይይታቸው የጋራ ዓላማዎቻቸውን ከግብ ለማድረስ እንደ ክርስቲያን ባልና ሚስት እንዲኖሩ የሚያስችል ሲሆን ይገባል።

13. ሁሉን የሚያረክ ጥረት መኖር

መልካም ጋብቻ ወይም ቤተ ሰብ እያንዳንዱ የቤተ ሰብ እባል ሌላውን ለማርካት የሚጥርበትና እንክብካቤ የሚያደርግበት ግንኙነት ነው። የባልና ሚስት ጥረት እግዚአብሔር የሰጣቸውን እምቅ ችሎታ በሚገባ በመጠቀም እርሱ ወደ ፈቀደላቸው የሕይወት መላት እንዲገቡ በተቻላቸው መጠን እንዳቸው ሌላኛቸውን የሚደግፉበት ጥበብ ነው። እንዲሁም የራሱን እድገትና መሻሻል ብቻ የማይፈልግበት ግንኙነት ነው። ባል ለሚለቱ ሚስትም ለባልም መሻሻል ጥረት የሚያደርጉበትና በሌላው መላካት ደስ የሚለቱበት እንዲሁም የሌላውን ለኬት እንደ ራሳቸው ለኬት የሚቁጥሩበት ጥምረት ነው።

ለእያንዳንዱ ቤተ ሰብ እድገት፣ ለቤተ ሰብ የጋራ ደስታና ለኬት እንዲረዳ እያንዳንዱ የቤተ ሰብ እባል የሚጠበቅበትን የሥራ ድርሻ በሚገባ ማወቅ ያስፈልገዋል። በፍሬያማ ቤተ ሰብ ውስጥ የሚኖሩ ሰዎች እያንዳንዱ ሰው ምን ሚና እንዳለውና ምን ማድረግ እንዳለበት ያውቃሉ።

ባልሽ ወደ ፍጽም መላት እንዲደርስ ምን የተለየ ጥረት እድርሻል? አንተስ ለሚለትህ ምን እያደረግህለት ትገኛለህ?

ይህ ማለት ግን እንደ የሌላውን ሥራ እይሠራም ከማለት እኳም ሳይሆን እያንዳንዱ ሰው በመስማማት የሚጠበቅበትን ተግባር ለማከናወን ፈቃደኛ መሆኑን ለማሳየት ነው። ባል፦ «ይህ የሚለት»! ሚስትም፦ «ይህ የባል ተግባር ነው» በማለት ሥራው ሳይሠራ ቀርቶ ቤተ ሰቡ እንዲጎዳ አይፈቅዱም። እያንዳንዱ ሰው የሚጠበቅበትን ድርሻ ሲያከናውን ቤተ ሰብ ወደ ተፈሰገው እቅጣጫ ያድጋል። ከዚህም የተነሣ እባላቱ ለኬትና ደስታ ይገኛሉ።

እንግዲህ እያንዳንዱ የቤተ ሰብ እባል የቤተ ሰቡ ጉዳይ የተላካ እንዲሆን የሚያደርገውን ነገር ያውቃል። ባል ለሚለቱ ሚስትም ሰባላ እንዲሁም ወላጅ ሰልጆች፣ ልጆችም ሰወላጅና ሰእርስ በርላቸው ምን ማድረግ እንደሚገባቸው በግልጽ ያውቃሉ። እያንዳንዱ የቤተ ሰብ እባል የሌላውን እካላዊ ሥነ ልቦናዊና መንፈሳዊ ፍላጎት ለማርካት ደፋ ቀና ይላል።

14. መከባበር

ባልና ሚስት እንዳቸው የሌላኛቸውን ሰብእዊነትና ልዩነት በማወቅ በተገቢው እኳኋን መከባበር ይገባቸዋል። የእግዚአብሔር ቃል፦ «ምገስ ያላት ሌት ከብርን ታገኛለች» (ምላ. 11፥16) ፦ «ሚስቱም ባልዋን ትፍራ» (ኤፌ. 5፥33) ፦ «ሁሉን አክብሩ» (1ዴጥ. 2፥17) ፦ «እናንተ ባሎች ሆይ፦ ... (ሚስቶቻችሁን) እክብሩአቸው» (1ዴጥ. 3፥7) በማለት ባልና ሚስት መከባበር

በሕይወታችሁ የምታከብሩት ሰው ምን ነው?

² Beck, Aaron. PP. 287-292

እንደሚገባቸው ያስተምራል። በቤተ ሰብ ውስጥ ያሉ ባል፡ ሚስትና ልጆች እያንዳንዳቸው የግላቸው የሆነ ባሕርይና ችሎታ እላቸው። በፍሬያማ ቤተ ሰብ ውስጥ ባል ለሚስቱ፤ ሚስትም ለባልዋ ተገቢውን ክብር ይሰጣሉ። በመካከላቸው መካከበር ስለሚኖር ለልጆቻቸው ጥሩ ምሳሌዎች ይሆናሉ። ልጆቻቸውንም ያከብራሉ። ልጆች «ዕቃዎች» ሳይሆኑ ሰብአዊ ፍጡራን እንደሆኑ በማሰብ ተገቢ የሆነ ክብር ሊሰጣቸው ይገባል። በልጆቻቸው ላይ ያላቸውን ሥልጣን እነርሱን ለመንከባከብና ለማሳደግ እንጂ ሰብአዊ መብቶቻቸውን በመርገጥ አያንገላቱባቸውም። የልጆቻቸውን ሰብአዊ የሚጎዳ ንግግር ከመናገርና ድርጊት ከመፈጸም ይጠነቀቃሉ።

እንዲህ ሲሆን ልጆችም በእጻፋው ለወላጆቻቸው ተገቢውን ክብር ይሰጣሉ። ወላጆቻቸው እንደሚቀጡአቸው በማሰብ ሳይሆን የሚወዱአቸው አሳዳጊዎቻቸው መሆናቸውን በመገንዘብ ያከብሩአቸዋል። መልካም ቤተ ሰብ አንድ ላይ ተሰማምቶ የሚኖረው በአዛዥና በታዛዥ ግንኙነት ሳይሆን እርስ በርስ በመከባበር ነው።

ወደ ዐውዳችን ሁኔታ ስንመጣ ሚስቶች ባሎቻቸውን እንጂ ባሎች ሚስቶቻቸውን እንዲያከብሩ የሚሰጥ «ትምህርት» የለም። ምክንያቱም ባል የሚሰቱ የበላይ እንደሆነ ስለሚታሰብ እርሱም ለእርሱ እንጂ እርሱ «አሰቃ» ሆኖ እርሱን ማክበር አይጠበቅበትም። የበታች የሆነ የበላዩን ያከብራል እንጂ የበላይ ሆኖ የበታችን የማክበር ግዴታ የለበትም። ይህ የተሳሳተ እስተሳሰብ በመሆኑ ሊሰወጥ ይገባል። ባልና ሚስት በሰብአዊነታቸው እኩል ናቸው። አንዳቸው የሌላኛ ቸው የበታች ወይም የበላይ አይደሉም። ግንኙነታቸውም የአዛዥና የታዛዥ ሳይሆን በእኩልነት ላይ የተመሠረተ ሊሆን ይገባል። ሁሉም እኩል መሆናቸውን በመገንዘብ እርስ በርሳቸው የሚከባበሩ ከሆነ ትግራቸው የተሳካ ይሆናል።

እርስ በርስ መከባበር የሕይወት ዘይቤው በሆነ ቤተ ሰብ ውስጥ ግጭቶች እምብዛም አይከሰቱም። አንዱ ለሌላው ስለሚያስብና ስለሚጠነቀቅ ግጭት እንዳይፈጠር ይከላከላል። ግጭት ቢፈጠርም እንኳ በመነጋገር ግጭቱን መፍታት ይቻላል። አንዳች ነገር ቢፈጠር እንኳ ቤተ ሰብ እርስ በርስ ሳለው መከባበር ቅድሚያ ይሰጣል።

15. መደናነት

ማንኛውም ሰው በሚከነኑ ሰዎች አካባቢ መሆን አይፈልግም። ምክንያቱም ሰዎች በሚከነኑበት ወይም በሚተቹበት ወቅት የሚታያቸው የራሳቸው ደካማ ጎን በመሆኑ ጥሩ ስሜት አይሰማቸውም። ከሌሎች ሰዎች በታች እንደሆኑ እንደማይጠቅሙና ከቁም ነገር እንደማይገቡ ተደርገው የመቁጠር ዓይነት ስሜት ይሰማቸዋል። ስለዚህ በተቻለ መጠን እንዲህ ዓይነት ስሜት እንዲሰማቸው ከሚያደርጉ ሰዎች ይሸሻሉ። በእንጻሩ ግን ሌሎችን በሚያደንቁ በሚያበረታቱ ሰዎች አካባቢ መሆን ደስ ይላቸዋል። ምክንያቱም ሰዎች ሲደነቁ ወይም ሲበረታቱ ስለ ራሳቸው የሚሰማቸው ስሜት ጥሩ ነው። በውስጣቸው ደስ ደስ ይላቸዋል። ከንቱ ሰዎች እንዳልሆኑ፤ ነገር ግን ቁም ነገር መሥራት

የትጻር	ጓደኛቸው
ሊደነቁበት የሚገባ አንድ ነጥብ	በመፈለግ
ገንቱ።	

የሚችሉ እንደሆኑ ይሰማቸዋል። እነዚህ ስሜቶች ደግሞ የሚፈለጉ ስለሆነ እንዲህ ዓይነት ስሜት እንዲሰማቸው የሚያደርጉ ሰዎች በጣም ይወደዳሉ። በባልና ሚስት፣ በወላጆችና በልጆች እንዲሁም በልጆች መካከል መደናነት ሲኖርና አንዱ ሌላውን በሚያበረታታበት ጊዜ በመካከላቸው ያለው ግንኙነት እጅግ የጠነከረ ይሆናል።

በአንዳንድ ሥፍራዎች ሰዎች የሚያደንቁት አዲስ የሆነን ነገር እንጂ የተሰመደውን አይደለም። ይህም ብቻ ሳይሆን ዘወትር አብሮ የሚኖር ሰው ልዩ ነገር ቢሠራም ሳይደነቅ ይችላል። ምክንያቱም ሥራው አዲስ ቢሆንም ሰውዬው በሚገባ የሚታወቅ ስለሆነ ነው። ባልና ሚስት ወይም ቤተ ሰብ ብዙ ጊዜ አብረው ስለሚኖሩ አንዱ ሌላውን ማድነቅ እንደማይገባው ቁጥረው ይተውታል። ቤተ ሰብ ውስጥ መደነቅ ያለበት የተለየ ነገር ያደረገ ሰው ብቻ አይደለም። ለቤተ ሰብ መልካምና በጎ የሆነ ነገር ያደረገ ሰው ሁሉ ሊደነቅ ይገባል። ዛሬ ስለ አንድ ትንሽ ነገር ሰውን ማድነቅ ወይም ማመስገን፣ ነገ ያንን ሰው ትልቅ ነገር እንዲሠራ ያበረታታዋል። መደናነት በባልና ሚስት ወይም በቤተ ሰብ መካከል መከበበርና መዋደድ መኖሩን ያመለክታል። መደናነት መኖሩ በቤተ ሰብ መካከል መፈለግ እንዲኖር ያደርጋል። የቤተ ሰብን ኅብረት ያጠናክራል። ከዚህም የተነሣ የቤተ ሰብ ደስታ ይጨምራል።

16. ክሌሎች ጋር በሰላም መኖር

ክሌሎች ሰዎች ጋር ተገቢውን የግንኙነት ወሰን በመጠበቅ በሰላም አብሮ ለመኖር መቻል የአንድ ቤተ ሰብ ደስታ ምልክት ነው። የቤተ ሰብ አባላት አብረው በሰላም መኖር አሰባቸው ሊባል በመካከላቸው አለመግባባት መፈጠር የለበትም ማለት ሳይሆን በመካከላቸው ግጭት ቢፈጠርም በተገቢው መንገድ በመያዝ መፍታት ይቻላል ማለት ነው። በደል በመካከላቸው በሚፈጠርበት ጊዜ ቁም ከመያዝና አንዱ ሌላውን ለመበቀል ከማሰብ ይልቅ በደሉን በማስወገድ ግንኙነታቸውን ማደስ ይችላሉ። ቤተ ሰብ ከእያንዳንዱ እባል ጋር ተገቢውን ወሰን በመጠበቅ በሰላም አብሮ የሚኖር ከሆነ ክሌሎች ሰዎችና ቡድኖች ጋር በሰላም ለመኖር ብዙም እይቸገርም። በአብዛኛው ክሌሎች ጋር በሰላም መኖር የሚሳናቸው ቤተ ሰቦች በቤተ ውስጥ የእርስ በርስ ሰላም የሌላቸው ናቸው።

ክሌሎች ቤተ ሰቦች ወይም ጎረቤቶች ጋር በሰላም መኖር ተገቢውን ማግበራዊ ግንኙነት መመሥረትን ያመለክታል። ደስተኛ ቤተ ሰብ ራሱን ክሌሎች ቤተ ሰቦች ለይቶ ለብቻው መኖር አይፈልግም። ነገር ግን ክሌሎች ጋር መልካም ግንኙነት በመፍጠር በቤት ውስጥ የተሰማመደውን ለሌሎች ለማክፈል የተነሣ ልብ አለው። ደስተኛ ቤተ ሰብ ሌሎችን የሚጠቅም አሳብና ምክር በመስጠት እንዲሁም መልካም ሥራዎችን በመሥራት፣ ለምሳሌ የተጣሉትን በማስታረቅ በማግበረ ሰቡ ላይ በጎ ተጽዕኖ ለማምጣት ጥረት ያደርጋል። በዚህ መልካም ድርጊቱም በማግበረ ሰቡ መካከል እንደ ጨው የሚያጠፍጥና እንደ ብርሃን የሚያበራ ይሆናል።

17. አብሮ መጫወትና መደሰት

የባልና ሚስት ወይም የቤተ ሰብ ግንኙነት ጥንካሬን ከሚያሳዩ ነገሮች አንዱ የቤተ ሰብ አንድ ላይ ጊዜ ማሰባጠን ነው። የቤተ ሰብ አባላት አንድ ላይ በሚሆኑበት ወቅት እርስ በርስ ይጫወታሉ። አብረው ይበላሉ። ደስ የሚያስፈቅደውን ነገሮች ይሠራሉ ወይም ያደርጋሉ። ባልና ሚስት ለብቻቸው የሚሆኑበትን ጊዜ ሊያገኙ አንዳቸው ለሌላቸው ያላቸውን ፍቅር መግለጽ ይችላሉ። አንዳቸው ለሌላቸው ጊዜአቸውን ሰጥተው አብረው ሲሆኑ ትኩረት መስጠታቸውንና አማካኝነትን ነገር በላይ አንዳቸው ሌላቸውን መውደዳቸውን ያመለክታሉ። አብሮ መሆን ራሱም ደስ ያስቸቀዋል። ከዚህም በላይ በመከላከል አስመግባባት እንኳ ቢኖር አብረው ሲሆኑ ችግሩን መፍታት ይችላሉ። ስለሰፊው ነገር በመነጋገር ከሰላማቸው ተምረው ጠንካራ ጎናቸውን በመያዝ ወደፊት ደግሞ እንዴት በተሻለ ሁኔታ መኖር አንደሚችሉ ያቅዳሉ።

ባልና ሚስት ለራሳቸው ብቻ ሳይሆን ከልጆቻቸውም ጋር ጊዜ ይኖራቸዋል። ይህን የሚያደርጉት ጊዜ ስለሚተርፋቸው ሳይሆን ከልጆቻቸው ጋር መሆን ስቤተ ሰብ ያሰውን ዘላቂ ውጤት በማየት ነው። በዚህ ሁኔታ የልጆቻቸውን ፍላጎቶችና ተግዳሮቶች ለማዳመጥና ተገቢውን እርምጃ ለመውሰድ ዕድል ያገኛሉ። እንግዲህ መግባባትና ደስታ የሚገኝበት ቤተ ሰብ ውስጥ የሚኖሩ ሰዎች በአብዛኛው አብረው ሲሆኑ ይታያሉ። ባልና ሚስት እንዲሁም ወላጆችና ልጆች አብረው የማይታዩ ከሆነ በቤተ ሰብ ውስጥ ችግር መኖሩን መገመት ይቻላል።

በቤተ ሰብ አባላት መካከል አብሮ መጫወትና መሳቅ ሲኖር ግንኙነታቸው መልካም አንደሆነ መገመት አያዳግትም። የፍሬያማ ትዳርና ቤተ ሰብ አንዱ ምልክት አብሮ መጫወትና መሳቅ መቻል ነው። ደስታ የመንፈስ ፍሬ ነው (ገላ. 5+22)። ይህ ደስታ በጌታ ኢየሱስ ላመኑ ሁሉ የተሰጠ ነው። በጌታ ኢየሱስ ላመኑ ሁሉ የተሰጠ ነው።

እንደ ባልና ሚስት አብራችሁ እንዳትሆኑ እንትፋት የሚሆኑባችሁ ነገሮች ምንድን ናቸው? እንዴትስ ልታስወግዱአቸው ትችላላችሁ?

ባልና ሚስትም ከልጆቻቸው ጋር የመንፈስ ፍሬ የሆነው ደስታ ተካፋዮች ሲሆኑ ይችላሉ።

የመጽሐፈ መከበብ ጸሐፊ ሰዎች መልካምና ጥሩ ነው ብለው የያዙትንና ያሰቡትን ነገር ለማግኘት የሚያደርጉት ጥረት ሁሉ ከንቁ ድካም እንደሆነ ተናግሯል። ሆኖም በዚህ ግለሰብ ትርፍ ያለው ነገር እንደአብሔርን በመፍራት መኖር እንደሆነ ያመለክታል። በዚህ ፈሪሃ እንደአብሔር ባሰበት የሕይወት ዘይቤ ውስጥ ደግሞ መልካም ናቸው ከተባሉ ነገሮች አንዱ ባልና ሚስት እርስ በርስ ባላቸው ግንኙነት መደሰታቸው ነው። «ከምትወድዳት ሚስትህ ጋር ደስ ይበልህ» (መዝ. 9+9)። ባልና ሚስት አብረው ሲኖሩ ሐሄት የሚያደርጉ ከሆነ ትዳራቸው የተሳካ ነው ለማለት ይቻላል። ከልብ የማይዋደዱና የማይተባበሉ ከሆነ በመከላከል ደስታ አይኖርም። ዘላቂነት ያለው ደስታ የሚገኘው ከእንደአብሔር መንፈስ እንዲሁም ከእርስ በርሳቸው ጋር መልካም ጎብረት በማድረግ ነው። የደስታ መኖር ቤተ ሰባዊ ነገሮች በሚዛናዊ ሁኔታ የመያዛቸው ምልክት ነው።

ሰው ደስ ሲለው ሕይወቱ ይታደሳል። እንደ ሰው ካልተጠበቀ ሥፍራ መልካም ወሬ ወይም የምሥራች ሲሰማ ውስጣዊ ሕይወቱ ይለመልማል። ደስታ የሰውን ሕይወት የመጠገን ጋይል አለው። «ደስ ያላት ልብ መልካም መድኃኒት

በላምንት ከትዳር ጓደኛችሁ ጋር ብቻ ምን ያህል ሰዓት አብራችሁ ታላልፋላችሁ?

ናት» (ምሳ. 17+22) የተባለውም ደስታ መንፈስን የማደስ ችሎታ ስላለው ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት በሕይወታቸው የሚገጥሟቸውን ተግዳሮቶችና ችግሮች ሁሉ አልፈው መልካምና ደስ የሚያስገኝ ገጽታ በመመልከት መሳቅን መለማመድ ይገባቸዋል። ባልና ሚስት አብረው በሚጫወቱበት ጊዜ በየዕለቱ በሥራና በተለያዩ የሕይወት ተግዳሮቶች የደከመውና የሰሰቸው አእምሮአቸውና ስሜታቸው ይዝናናል። ሰሰውነታቸውም እጅጊታን ያገኛሉ። የባልና ሚስት ጨዋታና ሳቅ ሕይወትን የማደስ ጋይል አለው።

ሳቅ ያለበት ትዳር አስደሳች ነው። ዘወትር ኮስታራ መሆን ሕይወትን ያደርቃል። በዘመኑ አነጋገር ይደብራል። በሚደብር ግንኙነት ውስጥ መኖር ደግሞ አሞት ትንሽ ያነሰ ሕይወት ነው። በማያስቅ ነገርም መሳቅን መማር የተሻለን ነገር ስማት ዕድል ይሰጣል። በማያስቅ ነገር መሳቅን መማር ወደ እውነተኛ ሳቅ ሊያመራ ይችላል። ከሁሉም በላይ ግን ሕይወትን ጥቅላላ ሲሞላ በሚችለው በጌታ እንደአብሔር መደገፍ አድግ አስፈላጊ ነው።

ባልና ሚስት እንዲሁም ወላጆችና ልጆች በአንድነት ሆነው አብረው የሚበቁ ከሆነ በቤተ ሰብ ውስጥ ደስታ መኖሩን ያመለክታል። ሳቅ በቤተ ሰብ ዘንድ መኖር የሚችለው በቤተ ውስጥ ነጻነትና መቀበል ሲኖር ነው። የቤተ ሰብ አባላት አብረው በሚስቁበት ወቅት ይዝናናሉ። ችግር ቢኖር እንኳ በሳቃቸው እጅጊታን ያገኛሉ። ባልና ሚስት ከመጋባታቸው በፊት ማለትም በቅድመ ጋብቻ ግንኙነታቸው ወቅት አብረው በሚሆኑበት ጊዜ አብረው ይጫወታሉ። ይሰቃሉ። ከዚህም የተነሣ ዘወትር መገናኘት ይፈልጋሉ። አንድ ላይ ሲሆኑ የሚያስቃቸው ወይም የሚጫወቱት ነገር አያውቅም። ጥንዶች ከተጋቡ በኋላ ከኃላፊነትም ጫና አልፎ አብረው መጫወት ከቻሉ ግንኙነታቸው አስደሳችና የጣፈጠ ይሆናል።

ባልና ሚስት አብረው መጫወትና መሳቅቸው ስትዳር ሕይወታቸው ግንባታ አስፈላጊ ሆኖ አያሰ ይህን ተግባራዊ አንዳያደርጉ ተግዳሮት የሚሆኑባቸው ነገሮች ይኖራሉ። ባልና ሚስት አብረው ጊዜ በማሰባጠን እንዳይጫወቱና አንዳይስቁ ወይም እንዳይዝናኑ የሚያደርጉአቸው ተግዳሮቶች ብዙ ቢሆኑም ከእነዚህ መካከል አራት አሳቦች ከዚህ በታች ተጠቅሰዋል።

(1) ጊዜ ማጣት፡- ባልና ሚስት የፈለጉትን ነገር ለማድረግ ጊዜ ማግኘት ያስፈልጋቸዋል። በመሠረቱ ባልና ሚስት ሁሉም ሰው ያለውን ያህል ጊዜ አላቸው። ዋናው ነገር ያላቸውን ጊዜ እንዴት አንደሚጠቀሙበት ማቀድን የሚመለከት ነው። ሁለቱ ሲጋቡ በአብዛኛው አብረው ለመጫወትና ለመሳቅ ጊዜ ነበራቸው። በዚያን ጊዜ አብረው ለመሆን ጊዜ ይመድቡ ነበር። አብረው ለመሆን ያላቸው ውስጣዊ ፍላጎት ከፍተኛ ነበር። ሆኖም የኑሮ ጫና እየበዛ ሲሄድ እንዲሁም ልጆች ተወልደው ኃላፊነቱ ሲበዛ ሰግላቸው ከማስብ ይልቅ ለስ ሌሎች ጉዳዮች ማስብ ይጀምራሉ። በዚህ ጊዜ የባልና ሚስት አብሮ ጊዜ ማሳፍት መጫወት መሳቅና መዝናናት እየተረሰ ይሄዳል። ስለዚህ ችግሩ በዚህ ግላማ ሆነ ብለው አስማስባቸው እንጂ የጊዜ መጥፋት አይመስልም።

(2) በጋብቻ ውስጥ ጨዋታ አስፈላጊ እንደሆነ አስማስብ፡- አንዳንድ ባልና ሚስት ከተጋቡ በኋላ መጫወት ስምን ያስፈልጋል? የሚል ጥያቄ ያነሳሉ። በጋብቻ ውስጥ የቀዩ ባልና ሚስት እንደ አዋቂዎች ጭምት መሆን እንጂ አንደ ወጣቶች መጫወት ከደረጃ ዝቅ ብሎ እንደ መገኘት ነው ብለው ያስባሉ። ከዚህም የተነሣ ከመጫወትና ከመዝናናት ይልቅ ለሥራ በፍተኛ ትኩረት ይሰጣሉ።

ሥራ ብቻ መሥራት ሕይወት ለዛ እንዲያጣ ያደርጋል። በትዳር ውስጥ ብዙ ጋሳፊነቶች ስለሚኖሩ ላለመስገባቸውና ኑሮ እጅ እጅ እንዳይል በጨዋታና በመዝናናት መተገፈስ ያስፈልጋል። ጋሳፊነትና ተግባር እያልቅም። ባልና ሚስት በሕይወታቸው መጨረሻ እንኳ ስላልሠሩት ነገር ቢጠየቁ ብዙ መሥራት የሚፈልጉት ነገር ሳይሠራ እንደቀረ ሊናገሩ ይችላሉ። ስለዚህ ሥራ እየሠሩ መጫወትና መዝናናት እስፈላጊ ነገር መሆኑን በመረዳት ሕይወትን በቅንጅት ማጣጣም ያስፈልጋቸዋል።

(3) ያልተፈታ ግጭት መኖር፡- በባልና ሚስት መካከል ያልተፈታ ግጭት በሚኖርበት ወቅት ሁለቱ አብረው መጫወትና መዝናናት አይችሉም። በመጫወት ቢሞክሩም እንኳ ጨዋታው ስልባቸው አይሆንም። ግጭት በባልና ሚስት መካከል ያለውን ደስታ የሞላበት ግንኙነት ያደበዝዛል፤ ያጠፋልም።

(4) ተገቢ ባልሆነ ቦታና ጊዜ ተገቢ ያልሆነ ጉዳይ ማንሣት፡- ባልና ሚስት አብረው በመዝናናት ወይም በመጫወት ላይ እያሉ ከሁለት አንዳቸው ሌላ ጊዜ እንሥተው ያልጨረሱትን ወይም እዳስ የቤተ ስብ ጉዳዮችን በማንሣት የጨዋታ መንፈስ እንዲጠፋ ያደርጋሉ። እነዚህ ጉዳዮች በሚነሡበት ጊዜ ባልና ሚስት ከጨዋታ መንፈስ ወጥተው ወደ ቤተ ስብ ጉዳዮች ይመለሳሉ። የቤተ ስብ ጉዳዮች በጨዋታ ጊዜ መነሣታቸው ተገቢ አይደለም። ለምን? ዲባል ባልና ሚስት አቅደው ያደረጉት የመዝናናት ጊዜአቸው ተግባራዊ እንዳይሆን ያደርጋል! እንዲሁም ስለ ተነሣው ጉዳይ ለመነጋገር ሁኔታው ምቹ አይደለም። እያንዳንዳቸው በተከሰተው የአሳብ ጣልቃ ገብነት ተስሳጭተው ይሰያያሉ።

ስለዚህ ባልና ሚስት የጨዋታና የመዝናናት ጊዜአቸው መልካም እንዲሆን ምን ማድረግ ይገባቸዋል? ባልና ሚስት አብረው ለመጫወት (1) ጊዜ መመደብ ይገባቸዋል። የእግዚአብሔር ቃል ለሁሉም ጊዜ እንዳለው ስለሚናገር በትዳር ውስጥ ለመዝናናት ጊዜ መስጠት ያስፈልጋል። (2) በጨዋታ ጊዜ ግጭት የሚያመጡ ወይም ባልና ሚስትን ከመዝናናት ስሜት እንዲወጡ የሚያደርጉ ነገሮችን ሳለማድረግ ራሳቸውን መግዛት ይገባቸዋል። (3) ባልና ሚስት እንድ ላይ ሊሆኑ ምን ምን ምን ዓይነት ነገሮችን ማድረግ እንደሚፈልጉ በቅድሚያ ማቀድና ተግባራዊ ማድረግ ይኖርባቸዋል።

18. በሕይወት ዓላማ መስማማት

ባልና ሚስት ተመሳሳይ የሕይወት ዓላማ ሲኖራቸው በመካከላቸው

በሕይወታቸው በተለይም እንደ ባልና ሚስት ምን ዓይነት ዓላማ አላቸው? እስከ የቤተ ስብ ዓላማ እድርጋቸው የትኖሩለትን ነገር ተነጋግረው።

መልካም ግንኙነት ይፈጠራል። ባልና ሚስት በሕይወታቸው ማክናወን የሚፈልጉት ዓላማ ተመሳሳይ በሚሆንበት ጊዜ ሁለቱም ለዚህ ዓላማ አብረው ይሰላሉ። የቤተ ስብ አባላት ስእንድ እምነት ታማኝነት ቢሆኑ የጋራ ታሪክና ቅርስ እንዳላቸው ይሰማቸዋል። ስለዚህ ተመሳሳይ እምነት ቢኖራቸውና እርሱንም ቢያከብሩ ለቤተ ስብ ደስታና ግንኙነት በጎ ተጽዕኖ አለው። የሕይወት ዓላማቸው የማይለወጥም እሆነ አብረው መስጠፍ ያቅታቸዋል። አብረው ለመኖር ብለው ብቻ መከራ ቢያደርጉ እንኳ የራሱን ዓላማ የተወደ

ወገን ደስተኛ አይሆንም። የራሱን ሳይሆን የሌላውን ዓላማ እየፈጸመ እንዳለ ይሰማቸዋል።

19. ችግርን መቋቋም መቻል

የፍሬያማና ደስተኛ ቤተ ስብ አንዱ ባሕርይ የተፈጠረን ችግር በመቋቋም በኡጥጥር ሥር ማድረግ መቻል ነው። በቤተ ስብ ደረጃ ችግርን በጋራ ለመቋቋም አስቀድሞ ችግር መኖሩን መቀበልና ምንነቱን መስየት ያስፈልጋል። ችግር መኖሩን ሳይቀበሉና በግልጽ ሳይለዩት ለመፍታት መከራ ማድረግ ብድራት የለለው ሥራ ይሆናል። ቤተ ስቡን ለመጉዳት ወይም ለማፍረስ የሚችል ችግር በሚከሰትበት ጊዜ እያንዳንዱ የቤተ ስብ አባል ያለውን ችሎታና ጸጋ በመጠቀም፤ እንደዚሁም በአካባቢው የሚገኘውን ማንኛውንም ግብአት በማቀናጀት ቤተ ስቡን ስማጥፋት ይልቅ ችግሩን በመፍታት ላይ ትኩረት ያደርጋል። ችግሩ ሲወገድ ደግሞ እንደገና ተመሳሳይ ችግር እንዳይደገም ከተፈጠረው ስሕተት በመማር ለቀጣዩ ሂደት ደግሞ ይዘጋጃል።

በአስቸጋሪ ሁኔታ ወቅት የቤተ ስብ አባላት በአጋጠመው ነገር ውስጥ መልካም ነገርን መመልከት ይችላሉ። በዚህ መልካም ነገር ላይ ትኩረት በማድረግም ወደፊት መሄድ ይቻላቸዋል። በዚህ ጊዜ አብረው መሄድ መቻላቸው የቤተ ስቡን እንድነት እጅግ ያጠነክራል። ኅብረታቸውም በመልካም ጊዜ ብቻ ሳይሆን በሕፉ ቀንም የማይበገር መሆኑን ያሳያል። አንዱ ስሌትም ያህል አስፈላጊና ራሱን የሰጠ እንደሆነ በችግር ውስጥ በሚያልፉበት ጊዜ ይማራሉ። ለመካከላቸው አንዱ ችግር ሲደርስበት ተገቢውን እንክብካቤና ድጋፍ ይሰጡታል። መተሳሰባቸውና ፍቅራቸው እንዲሁም ግንባር ፈጥረው የሕይወትን ተግዳሮት መቋቋማቸው በሁሉም ሁኔታዎች ውስጥ ይታያል።

20. ስህተትናጭ ሕይወት አብሮ ማደግ

ቤተ ስብ ሕይወት እንዳለው ነገር የሚያድግና የሚሰወጥ ተቋም ነው። ጋብቻም ሆነ ቤተ ስብ የማይለወጡና ቋሚ ነገሮች ሳይሆኑ ሰውስማቸው በሚፈጠሩ የተለያዩ ስስተቶች ከአንድ ደረጃ ወደ ሌላ ደረጃ ይለወጣሉ። ይህ ለውጥ በአንድ አፍታ የሚመጣ ሳይሆን በገምተኛ ነው። የቤተ ስብ እድገት ሁልጊዜ ቀጥተኛ ሳይሆን ብዙ ውጣውረዶች አሉበት።

ሥዕል፡- የቤተ ስብ እድገት ሂደት

በሥራሱ ላይ ከፍ ብሎ የሚታየው ቤተ ሰብ በመልካም ሁኔታ ውስጥ እንዳለ የሚያመለክት ሲሆን ፡ ገዥ ያለው ቤተ ሰብ ደግሞ በተለያዩ ተግዳሮቶች ውስጥ ገብቶ ሲኖር የሚያመለክት ነው። በሂደቱ ውስጥ ውጪዎች ቢኖሩበትም እድገቱ ለይቋረጥም። እድገቱ ቀጣይነት ያለው ቤተ ሰብ ከሕይወት ገጠመኞች መልካምን ነገር እየተማረ ወደፊት ይገለገላል። ፍሬያማ ቤተ ሰብ የሚያሰኘውም ያለተግዳሮት መሆኑ ሳይሆን ተግዳሮቱን በመጋፈጥ ወደ ፊት መጓዝ መቻሉ ነው።

ቤተ ሰብ ያድጋል ሲባል ግን እንዲሁ በተፈጥሮ የሚከሰት ጉዳይ አለመሆኑ ሲታወቅ ይገባል። ቤተ ሰብ በተፈጥሮ ከሰተት የሚመራ ተቋም ሳይሆን ፡ ለሰውጡና እድገቱ የቤት ሰብ አባላት ንቁ ተላትፎ እጅግ ወሳኝነት አለው። ቤተ ሰብ መልካም የሚሆነው አባላት የሚፈለግባቸውን ኃላፊነት በመወጣት ወደ መልካም ግብ አንዲደርስ ሲገፋፉት ነው።

ትዳር ወይም ቤተ ሰብ እያደገ መሆኑን ለመለካት የሚረዳ አንድ ቀላል ዘዴ ባልና ሚስት ሲጋቡ በመካከላቸው የነበረውን ቅርርብ፣ ስምምነት፣ ደስታ፣ እርካታና የመሳሰሉት ነገሮችን አሁን በትዳራቸው ውስጥ ከሚታየው ሁኔታ ጋር ማነጻጸር ነው። የገጽጽ ውጤት መልካም ከሆነ ትዳራቸው እያደገ ነው ለማለት ይቻላል።

ተጋቢዎች አርኪ፣ አስዳላችና ዘላቂነት ያለው የትዳር ሕይወት እንዲኖራቸው የሚያደርጉ ወይም የትዳር ሰኬትን የሚተነብዩ አንዳንድ ሁኔታዎች አሉ። ከእነዚህም መካከል የሚከተሉት ተጠቃሾች ናቸው። እነርሱም፡-

በትድመ ጋብቻ ወቅት

- የተጋቢዎች መዋደድ፣ በአፍላ ፍቅር ሳይሆን በግንኙነት ውስጥ እያደገ የመጣ ፍቅር መኖር!
- የተጋቢዎች ዕድሜ መጣጣም!
- የተጋቢዎች የጋራ ፍላጎት መኖር!
- የተጋቢዎች ባለተስፋዎች መሆን ፣ ሕይወትን በበጎ ጎን የማየት ችሎታ መኖር!
- የተጋቢዎች የስሜት ስኬት መኖር!
- አንዱ ለሌላው የሚያሰብ ልብ መኖር!
- የባሕል ወይም የአስተዳደግ መመሳሰል መኖር!
- ተመሳሳይ እምነት ያላቸው መሆን!
- በሥራቸው ደስተኛ መሆን!
- ራስን መቀበል፣ ለሰ ራስ ትክክለኛ ግምት መያዝ!
- የሌላውን ፍላጎትና ስሜት የመረዳት ችሎታ መኖር!
- ከሰዎች ጋር አብሮ የመኖር ችሎታ መኖር!
- ተግዳሮትን የመቋቋም ችሎታ መኖር!
- የተጋቢዎች ቤተሰቦች ጋብቻ መልካም መሆን!
- በወላጅ በሥነሥርዓት ተከትሎ ማደግ!

- በልጅነት ወቅት የሥነ ልቦና ጠባሳን ጥሎ ያሳለፈ ሕይወት ማሳለፍ!
- ከወላጆች ጋር በስምምነት መኖር!
- ከተቃራኒ ጾታ ጋር መልካም ግንኙነት መመሥረት መቻል!
- ከጋብቻ በፊት ቢያንስ ለአንድ ዓመትና ከዚያ በላይ በእርጭኝነት አብሮ መቆየት!
- ለትዳራቸው የወላጆቻቸውን ድጋፍ ማግኘትና የመሳሰሉት ናቸው።

ድግረ ጋብቻ

- ሁለቱም ለሚያምኑበት እምነት ራሳቸውን የመሰጠት ሁኔታ መኖር!
- መልካም ግንኙነት ለመመሥረት የሚያስችል ችሎታ መኖር!
- በአኩልነት ባይ የተመሠረተ ግንኙነት መኖር!
- ተመሳሳይ የሕይወት ፍላጎት መፍጠር መቻል!
- ልጆችን መሸት!
- የፍቅር፣ የመከባበርና የኅብረት መኖር!
- በወቢብ መጣጣም፣ ያለውን ችግር ቢጋራ ለመፍታት ፈቃደኛ መሆን!
- ትርፍ ጊዜያቸውን በአንድነት ማሳለፍ!
- አንዱ ከሌላው ጋር አብሮ የሕይወት ተጓዥ መሆን!
- የመስጠትና የመቀበል ችሎታ መኖርና የመሳሰሉት ይጠቀሳሉ።

በአጠቃላይ ባልና ሚስት ፍሬያማዎች ወይም ደስተኞች ናቸው የሚባሉት ለረጅም ጊዜ አብረው በመኖራቸው ወይም ልጆች በመውለዳቸው ወይም ለተወሰነ ጊዜ ከፍተኛ በሆነ የፍቅር ስሜት ውስጥ መስጠማቸው ሳይሆን አንዳቸው የሌላቸውን አካላዊ፣ ስሜታዊና መንፈሳዊ ፍላጎት በማርካት ሁለንተናዊ አርካታ ለማግኘት በመቻላቸው ነው። ቤተ ሰብም እንዲሁ ደስተኛ የሚሆነው ሁለንተናዊ ፍላጎቱ ሲሟላለት ነው።

በባልና ሚስት መካከል መልካም ግንኙነት በሚኖርበት ወቅት ሁለቱም እርካታ ያገኛሉ። አንድ ሰው በምድረ በዳ ውስጥ ውጋ ለያገኝ ሰቀናት ከተጓዘ በጋባ ድንገት ያልተጠበቀ ቀዝቃዛ ምንጭ ውጋ ቢያገኝ ምን ሊሰማው አንደሚችል መገመት አያዳግትም። የምንጩ መገኘት በራሱ ደስታን ያመጣል። የምንጭ ውጋውን ከጠጣና ጥመን ካረካ በጋባ ደግሞ አጅግ ደስ ይለዋል። እንደዚሁም በባልና ሚስት መካከል መልካም ግንኙነት ሲኖር ሕይወታቸው ይረካል። በዚህ ፀሐም ማግኘት የሚገባቸውን መልካም ነገር እንዳገኙ ይቈጥራሉ።

በትዳር ውስጥ የሚገኘው ደስታ ለአጠቃላይ የሕይወት ደስታ ከፍተኛ ላስተዋጽኦ አለው። ባልና ሚስት መልካም ትዳር ሲኖራቸው በሁለንተናዊ ሕይወታቸው እርካታ ያገኛሉ። በጋብቻ ውስጥ የሚገኘው ደስታና እርካታ በማንኛውም ሁኔታ ለምሳሌ በሥራ፣ በማገበራዊ ኑሮ፣ በገንዘብ ብዛት፣ ወዘተ ከሚገኘው እርካታ አጅግ ይልቃል። በትዳራቸው ደስታና እርካታ የሚለማመዱ ባልና ሚስት ፈታኝ ሁኔታ ቢገጥማቸው አንኳ ረጋ ብለው መላ ማፈላለግ ይችላሉ። የሕይወት

ተግዳሮቶችን እንደ መልካም የማይረዳ መንገድ ያዩአቸዋል። በአጠቃላይ በሕይወታቸው «መሉነት» ይሰማቸዋል።

የትዳር ሕይወት የሚጻፍው በቃል ኪዳን የተመሠረተ ሲሆን ነው። በትዳር ውስጥ ውጣ ውረዶች ቢኖሩም ባልና ሚስት አንዳቸው ለሌላኛቸው የገቡትን ቃል ኪዳን ለመጠበቅ ራሳቸውን ከሰጡ የትዳር ግንኙነት ይጻፋል። እንዲሁም እርካታና ደስታ ያሰው ግንኙነት እንዲሆን ባልና ሚስት ማድረግ የሚገባቸውን ነገር በትጋት ያደርጋሉ። በትዳር ውስጥ የቤተ ሰብ ደንብ እስፊላሂ ቢሆንም ባልና ሚስት በጸጋ ሕይወት ውስጥ ቢኖሩ በመካከላቸው በደል ሲፈጠር ይቅር በመባባልና ምሕረት በማድረግ ግንኙነታቸውን መጠበቅ ይችላሉ። ትዳር ያለ ይቅርታ ሕይወት ረጅም መንገድ መጓዝ የማይችል ግንኙነት ነው። የይቅርታ የሚኖረው ባልና ሚስት ሊዋደዱ ነው። ፍቅር ባልና ሚስትን እንድ ላይ ሕይወት የሚኖረው ባልና ሚስት ሊዋደዱ ነው። ፍቅር ባልና ሚስትን እንድ ላይ የሚሰተላበር ጋይል ነው። ይህ ፍቅር ከሰሜት ግለት ያለፈና ራሱን በመልካም ሥራ የሚገልጽ ሊሆን እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ያለው ዓይነት ፍቅር ግልባጭ እንዲሆን ይጠበቃል። ባልና ሚስት በዚህ ፍቅር ውስጥ በመሆን በእግዚአብሔር በመታመንና የግል ጋላፊነታቸውን በመውጣት ግንኙነታቸውን የበለጠ ማሳደግ ይችላሉ።

እንግዲህ የቤተ ሰብን ፍላጎት ማሟላት እንዲቻል የሚፈልገውን ነገር ማወቅ እስፊላሂ ነው። በተለይም ባልና ሚስት አንዳቸው የሌላኛቸውን ፍላጎት በማወቅ በተገቢው መንገድ የሚፈለግባቸውን ማድረግ የተሻለ የትዳር ግንኙነት እንዲገነባ ያደርጋል። በሚቀጥለው ምዕራፍ ባል ከሚስቱ የሚፈልጋቸውን ነገሮች እንዲሁም ሚስት እንዴት ተገቢውን ምላሽ መስጠት እንደምትችል እንመለከታለን።

ምዕራፍ 2

ባል ከሚስቱ ምን ይፈልጋል?

ባልና ሚስት ተቃራኒ ጾታዎች እንደ መሆናቸው መጠን እንዳቸው ከሌላኛቸው ሰማማች የሚፈልጉት እንዳንዱ ነገር የተለያየ ነው። ባል በትዳር ውስጥ ከሚስቱ እንኛለሁ ብሎ የሚጠበቃቸው ነገሮች አሉ። ሚስት እነዚህን ነገሮች በማወቅ ለእርሱ በተገቢው መንገድ ብትሰጠው ትጻራቸው ያማረና እርኪ ይሆናል። ባል ከሚስቱ የሚፈልጋቸው ነገሮች ምንድን ናቸው?

ሚስቶች ትጻራቸውን ለመገንባት ሊኖሯቸው የሚገቡ መልካም ባሕርያት በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ተጠቅሰዋል። ከዚህ አኳያ ባል ከሚስቱ የሚፈልጋቸው ነገሮች እንደሚከተለው ተብራርተዋል።

ፍቅር፡- ባል ሚስቱ እንድትወደው ይፈልጋል። ቃሉ ቂንጃድት ባሉቻቸውን እንዲወዱ ያዝጋል (ቲቶ 2፡4)። ይህ መልእክት ለሚስቶች በተሰጠበት ወቅት በባልና ሚስት መካከል የነበረው ግንኙነት ሚስቶች ባሉቻቸውን እንዲወዱ የሚጋብዝ እንዳልነበረ በዚያን ዘመን ከነበረው ባሕላዊ ሁኔታ መረዳት ይቻላል። ባሉች ሚስቶቻቸውን

ባልሽን እንዳትወድው የሚያደርጉ ነገሮች ምንድን ናቸው?

እንደ ዝግብረታቸው ይቁጥሩ ነበር። እንደ ራሳቸው እካል ማሰብ ቀርቶ እንደ እንድ ለብላዊ ፍጡር እንኳ የሚያስፈልጋቸውን እንከብካቢ እያደርጉላቸውም ነበር። በእንዲህ ዓይነት ሁኔታ ለሚይዙአቸው ባሉች ፍቅር ማሳየት ከሰው ተፈጥሮአዊ ሁኔታ የሚጠበቅ እይደለም። ስለዚህ ሚስቶች ከሚያደርሰላቸው ግፍ የተነሣ ባሉቻቸውን ይጠሉ ነበር።

ሚስት ባልዋን ስትወድ ልቡን መማረክ ትችላለች። ባልዋ እርሱን እንደምትፈልገው እንዲሆንላት ከፈለገች ልታፈቅረውና እርሱን ሊማርክ ወይም ሊረዳው በሚችል መንገድ ፍቅርዋን ልትገልጥለት ይገባታል። እንዳንድ ሚስቶች ግን ባላቸውን በፍቅር ከመለወጥ ይልቅ በእጅ እዙር የመጠምዘዣ መንገዶችን ይጠቀማሉ። ባልን በመጠምዘዝ እንደ ልብ ማድረግ እይቻልም። የታዋቂው ወንጌል ስብኪ የቢሊ ግራም ባለቤት ሩት ግራም የሚስቶች ባሉቻቸውን መውደድ እስመልክተው ሊናገሩ፤ «የሚስት ተግባር ባልዋን መውደድ እንጂ እርሱን መለወጥ እይደለም» በማለት ለሚስቶች ምክር እስተላልፈዋል። ስለዚህ ሚስት ባልዋን መውደድ እጅግ እስፊላሂ የትዳር ግንባታ መንገድ መሆኑን በማወቅ እንደ ባሕሉና እንደ ልምዳቸው ፍቅርዋን ለባልዋ ያለምንም መቆጠብ መግለጥ ይኖርባታል።

ሚስት ባልዋን ከወደደች ፍቅርዋን እንዴት መግለጥ ትችላለች? የፍቅር እንላለጽ ከባሕል ወደ ባሕል የተለያየ ሊሆን ይችላል። ፍቅር በተፈጥሮ ራሱን የሚገልጽበት መንገድ ቢኖረውም ገንቢ በሆነና በተሻለ መንገድ ለመግለጥ መሠልጠን ይቻላል። እንዳንዶች ከባሕል ተጽዕኖ የተነሣ ፍቅራቸውን በይፋ መግለጥን እንደ ውርደት ይቁጥሩታል። የሆነ ሆኖ ሚስት ለባልዋ ያላትን ፍቅር ተገቢ ነው በምትሰው መንገድ መግለጥ ትችላለች።

በባልና ሚስት መካከል ለፍቅር መግለጫ ከልክል የለውም። ሚስት ባልዋን በመሳም ፍቅርዋን መግለጥ ትችላለች። ባል ሚስቱ ስትሰመው ደስ ይለዋል። ሚስት ከባልዋ ጋር በመጫወት ፍቅርዋን ትገልጣለች። እመንዝራ ሴቶች ወንዶችን ከሚያጠምዱባቸው መንገዶች እንዲ ያፍቅር ንግግር ነው። ስለ ፍቅር መነጋገር የፍቅር ለሜትን ከመቀበብ እልፎ በእእምሮ ትውለታ ውለጥ መቀመጥ የሚችል ተዘታን የሚፈጥር ስለሆነ እይረሳም። በተለይም በሚስት የሚጀመር የፍቅር ንግግር እንደ ማር ወለላ ይጣፍጣል። እንደ ዘይትም ስሰላሳ በመሆኑ ልብን ለርሰሮ የመግባት ጋይል አለው። ስለዚህ ባልዋን የምትወድ ሚስት ከእርሱ ጋር ሰብቻዋ ለትሆን የፍቅር ወሬ በማውራት እንደምትወደው መግለጥ እንዲ መንገድ ነው። እንዲሁም ባልዋን በማቀፍ፣ በመጨረሻም እባክህን ወደ መኝታ ከፍላችን እንግባና በፍቅር እንርካ ብላ ግብዣ በማቅረብ እንደምትወደው መግለጥ ትችላለች።

ሚስት ባልዋን ከትዳር በፊት ታደርገው እንደ ነበረው በመውደድ መቀጠል ይኖርባታል። በእንዳንድ ሁኔታ ሚስት ከጋብቻ በፊት እጮቿን ለነበረው ለእሁኑ ባልዋ ስትሰጥ የነበረውን በጎ ምላሽ ከጋብቻ በጋላ እየሰጠች አትቀጥልም። ሁሉም ሚስቶች እንዲህ ያደርጋሉ ባይባልም በአብዛኛው የሚታየው ሁኔታ ግን ይህን ይመስላል። እንዳንድ

ለባልሽ የነበረሽ የቀድሞ ፍቅርሽ እሁንም ያው ነው ወይስ ተቀይሯል? ከተቀየረ ምክንያቱም ምን ምን ይመስላል?

ሚስቶች፡«ባሌ አንድ ጊዜ አግብቶኛል፡- ክርስቲያን ስለሆንን ከአንገላህ አንድ ልቤ በሆን አይፈታኝም» በማለት የሚገባቸውን መልካም ነገር ከመሆንና ከማድረግ ይቁጠባሉ፡፡ ይህ ነገር አንዳንድ ጊዜ ሆን ተብሎ ሲደረግ በሌላ ጊዜ ደግሞ ሳይታሰብ ይደረጋል፡፡ የአግዚአብሔር ቃል ቸልተኝነት ቤተ ሰብን አንድሚያፈርስ ይናገራል፡፡ «በልሃተኛ ሴት ቤትዋን ትሠራለች፡- ሰነፍ ሴት ግን በእጅዋ ታፈርስዋለች» (ምሳ. 14+1)፡፡ ስለዚህ ሚስት ባልዋን አንዴ ከአጅ አስገብቼዋለሁ ብላ ማድረግ የሚገባትን የፍቅር ምላሽ ችላ ብታል በገዛ እጅዋ ትዳርዋን ማፍረስ ስለሚሆን ከዚህ ድርጊት መቆጠብ ያስፈልጋታል፡፡

ሚስቱ ዘውድ እንጂ ቅንቅን እንዳትሆንበት፡- የመጽሐፈ ምሳሌ እሐፊ መልካምን ሴት ከአሳፋፊ ሴት ጋር ሲያገጽጽ፡- «ልባም ሴት ሰባልዋ ዘውድ ናት፡- አሳፋሪ ሴት ግን በእጥንቱ ውስጥ አንድ ቅንቅን ናት» (ምሳ. 12+4) ብሎ ይናገራል፡፡ ዘውድ ማለት ከወርቅ ወይም ከብር ወይም ጌጣጌጥ ክሆኑ ከተሰያዩ ማዕድናት የተሠራና በራስ ላይ የሚደፋ ሥልጣንን ክብርን ወይም ሞገስን የሚያመስክት ነው፡፡ ብዙ ጊዜ ዘውድ የሚደፋ ነገሥታት ናቸው፡፡ መጅም ሚስት የባልዋ ዘውድ ናት ሲባል፡- ባል ሚስቱን አንድ ዘውድ ራሱ ላይ ይደፋታል ማለት እንዳልሆነ ግልጽ ነው፡፡ ይህም ብቻ ሳይሆን ሚስት ዘውድ በራስ ላይ አንድሚቀመጥ በባልዋ ራስ ላይ ትቀመጣለች ማለት አይደለም፡፡

ሚስት ለባልዋ ዘውድ ናት ማለት ምን ማለት ነው? ለባልዋ የሥልጣን፡- የሞገስ፡- የደስታና የክብር ምንጭ ናት ማለት ነው፡፡ ይህን ደግሞ በዝርዝር ስንናገር ሚስት የባልዋ ተቁጣጣሪ አንደሆነች ያመለክታል፡፡ ባል ሥልጣን የሚኖረው ሚስት ከእርሱ ጋር ስትሆን ነው፡፡ እርሷዋን አንድ ሌሎች የሚያደርጋት መልካም ያልሆነ አሳብና ባሕርይ ካላት ባል ሥልጣን ሲያገኝ አይችልም፡፡ ሚስት ባልዋን ተቁጣጥራለች፡፡ አንዳንድ ሰዎች ሲናገሩ፡- «ባል ራስ ሲሆን ሚስት ደግሞ አንገት ናት» ይላሉ፡፡ ራስ አንገት ሳይኖር የሚቆምበት መሠረት አይገኝም፡፡ ይህ ብቻ ሳይሆን ወደ ቀኝና ወደ ግራ እንዲሁም ወደ ጎሳ ዙር ለመመልከት አንገት አጅግ አስፈላጊ ነው፡፡ ከአቀማመጥ አኳያ ራስ አላይ ቢቀመጥም ከተግባር አንጻር ሲታይ አንገት የጥቅም ሥልጣን አለው፡፡ በዚህ ንጽጽር መሠረት ባል የመሪነት ጋላፊነት ቢሰጠውም እርሱን ወደ ተሰያዩ አቅጣጫዎች የምትመራው ሚስቱ ናት ማለት ነው፡፡ ሚስት ለባልዋ አቅጣጫ የምትለይ (ኮምፓስ) ናት፡፡ ባል ያለ ሚስቱ በተለይ የቅርቡን ማየት የማይችል ሩት አላቢ ነው፡፡ የቅርቡን ሳያይ ደግሞ በሩቅ ሲደርስበት ካሰበው ግብ ዘንድ መድረስ አይችልም፡፡ ሚስት የባልዋ መሪ ሆና ባልዋ ሥልጣን እንዲያገኝ የምታደርገው ደካማ ጎንን በመጠቀም እርሱን ወደምትፈልገው አቅጣጫ በመንዳት ሳይሆን በፍቅርዋና በሕይወትዋ በሚታየው የጸጋ ጋይል ነው፡፡

እንግዲህ መልካም ሚስት አላይ በተጠቀሱት ሁኔታዎች አንጻር ለባልዋ ዘውድ ስትሆን፡- በተቃራኒው የዋሰኛ ሰነፍ ሴት ደግሞ ለባልዋ በእጥንቱ ውስጥ እንዳለ ቅንቅን እንደሆነች መመልከት አንችላለን፡፡ ክብሽታ ሁሉ በእጥንት ውስጥ የሚፈጠረውን በሽታ ማከም መፈወስ እጅግ ከባድ ነው፡፡ ቅንቅን አጥንት ውስጥ ከጀመረ የሰው ሕይወት መጨረሻ መድረሱን ያመለክታል፡፡ ምክንያቱም አጥንት የሰው አካል መሠረት ወይም ምሰሶ በመሆኑ፡- በበሽታ ከተመታ ሕይወት ሊያበቃለት መቃረቡ እንደሆነ መገመት አያዳግትም፡፡

የትዳር ሕይወት ባልና ሚስት በመጣበቅ አንድ ሥጋ ሆነው የሚኖሩበት ጥበረት ነው፡፡ ይህ በጣም ጥብቅ ግንኙነት ያለበት ጥበረት መልካም ካልሆነ፡- ሕይወት መራራ ትሆናለች፡፡ በትዳር ውስጥ ሚስት መልካም ባሕርይና ድርጊት ከሌላት በባል አጥንት ውስጥ አንድ ገባ ቅንቅን ትባላለች፡፡

ባልሽ አይመቼኝም የሚላቸው የአገዢ ባሕርያት ምንድን ናቸው? ለባልሽ እንዲመቼ ባሕርያትሽን እንዴት መለወጥ ትሞክራለሽ?

የመኪና ብሉን በተገቢው ሥፍራና ሁኔታ ካልተገጠመ መኪናው ሲጓዝ ደስ የማይል የሚሰቀጥጥ ድምፅ ያስማል፡፡ ይህም ብቻ ሳይሆን ጥቂት ቆይቶ ብሉን ይስበራል፡፡ ይህ ደግሞ በመኪናው ላይ አደጋ ሲያስከትል ይችላል፡፡ ስለዚህ መኪናው አደጋ ላይ እንዳይወድቅ ብሉን በተገቢው ቦታ መታሰሩን ማረጋገጥ ያስፈልጋል፡፡ ሚስት መልካም ባሕርይ ከሌላት ባልዋን ምቹት ታላጣዋለች፡፡ ለሕይወቱም መለምለም ምክንያት ከመሆን ይልቅ እግዚአብሔር ወዳሰበበት ግብ እንዳይደርስ ለሕይወቱ አንቅፋት ትሆናለች፡፡ አገን አጥንት ውስጥ አንድ ገባች ነቀዝ ዘወትር ትቆረቆራለች፡፡ እዚህ ሲመጣ፡- ውጭ ሲሄድ፡- በሥራና በመሳሰሉት ቦታዎች ስኬት እንዳያገኝ መልካም የሆኑ ነገሮችን እንዳያሰብና እንዳያደርግ ችሎታውን ትሰልባለች፡፡

የወሲብ እርካታ፡- ባል ሚስቱ የወሲብ ፍላጎቱን እንድታረካ ይፈልጋል፡፡ የአግዚአብሔር ቃል፡- «ከትብዝሃህም ሚስት ጋር ደስ ይበልህ» (ምሳ. 5+18) ይላል፡፡ ባል ከሚስቱ ጋር በወሲብ ደስ መሰኘት የሚችለው እርስዋ ተገቢ የሆነ እጻፋ ከሰጣች ብቻ ነው፡፡ ባል ወሲብ ሲያሰኘውና ቅድመ ወሲብ ጫውታዎችን ለመጀመር ሲከፈል ሚስቱ፡- «ሳሬ የምታገኝ መስለሃለሁ?» እንድትለው አይፈልግም፡፡ አንዳንድ ጊዜ ሚስት በቃል እንዲህ ብላ ባትናገርም ፈቃደኛ አለመሆንዋን በሁኔታዎች ትገልጻለች፡፡ ባል በጋይልም ቢሆን የወሲብ ፍላጎቱን ለማርካት ሚስቱን ሲያስገድዳት ይችላል፡፡ ይህ ደግሞ ከአስገዳድ መድፈር የተሰየ አይመስልም፡፡ ባል ስሜቱን በወጣም ፍቅር ግን እንዳገኝ አያስብም፡፡ በውስጡ ሚስቱ እንደማትወደውና ለወሲብ ስሜቱ ግድ እንደሌላት ይሰማዋል፡፡ ይህ ደግሞ ሲደጋገም ግንኙነታቸውን ያበላሻል፡፡ እንዲህ ሲባል ግን ባል ሁልጊዜ ትከክል ነው የሚሰውን ለማሳየት አይደለም፡፡ እርሱን ወደ ፊት እንመለከታለን፡፡ እዚህ ላይ ሲታወቅ የሚገባው ነገር ሚስት ለባልዋ የወሲብ ፍላጎት ጥንቃቄ ማድረግ እንዳለባት ነው፡፡ ባል ሚስቱ በወሲብ ስታረካው ደስ ይሰኛል፡- ከእርስዋም መለየት አይፈልግም፡፡ በወሲብ መርካት ሲኖር ግንኙነታቸው መልካም እንደሆነ ይታያል፡፡

ለባልሽ የወሲብ እርካታ መብ ፈቃደኛ እንዳትሆኑ የሚያደርጉሽ ነገሮች ምንድን ናቸው?

በወጣም ፍቅር ግን እንዳገኝ አያስብም፡፡ በውስጡ ሚስቱ እንደማትወደውና ለወሲብ ስሜቱ ግድ እንደሌላት ይሰማዋል፡፡ ይህ ደግሞ ሲደጋገም ግንኙነታቸውን ያበላሻል፡፡ እንዲህ ሲባል ግን ባል ሁልጊዜ ትከክል ነው የሚሰውን ለማሳየት አይደለም፡፡ እርሱን ወደ ፊት እንመለከታለን፡፡ እዚህ ላይ ሲታወቅ የሚገባው ነገር ሚስት ለባልዋ የወሲብ ፍላጎት ጥንቃቄ ማድረግ እንዳለባት ነው፡፡ ባል ሚስቱ በወሲብ ስታረካው ደስ ይሰኛል፡- ከእርስዋም መለየት አይፈልግም፡፡ በወሲብ መርካት ሲኖር ግንኙነታቸው መልካም እንደሆነ ይታያል፡፡

በአብዛኛው ሚስት በተፈጥሮም ሆነ ከባሕሪ ትምህርት አኳያ ወሲብን የሚመለከት ጨዋታ መቀስቀስ አይሆንላትም፡፡ ነገር ግን ሚስት ቀስቃሽ ባትሆንም ባልዋ ሲጀምር ተገቢውን እጻፋ በመመሰስ ሂደቱን አስደላችና ማራኪ እንዲሆን ማድረግ ትችላለች፡፡ ባልም ከሚስቱ የሚጠበቀው እርስዋ የፍቅር ጨዋታ ቅስቀሳውን እንድትጀምር ሳይሆን እርሱ ሲጀምር መልካም እጻፋ እንድትሰጥ ነው፡፡ ሚስት በዚህ ወቅት መግደርደርን፡- መሽከርመምን ፡- ሃፍረትንና የመሳሰሉትን የፍቅር ጨዋታ ጠንቆች በማስወገድ ከባልዋ ጋር በመደሰትና በፍቅር ለመርካት ራስዋን ማዘጋጀት ይገባታል፡፡ ባል ለወሲብ ቅድመ ዝግጅት ሲያደርግ በተለይ የእርስዋን ስውነት መዳበሪያ ማሸት ሲጀምር፡- «ስውነቱን

እንዳትነካኝ። እያለች ፈቃደኛ ካለመሆን ይልቅ እርሱ ዳሳውን ሲጀምር ተዘናንታ በመተኛት የለሜት እርካታ በማግኘትና በመዘጋጀት ወደ መጨረሻው የወሲብ እርካታ ጣሪያ ድረስ መሄድ ይኖርባታል። በዚህ ጊዜ መነካት ያለባቸውን ለወሲብ ዝግጅትና እርካታ የሚያስፈልጉ የሰውነት ክፍሎችን መከላከል የለባትም። እንዲህ ማድረግ የራስንና የትዳር ጓደኛን የወሲብ እርካታ ማቀብ ነው።

ልጆችን መውደድ፡- ባል ሚስቱ ልጆችን በመውደድ እንድታሳድግ ይፈልጋል። ለባል ሚስቱ ልጆችን ማሳደግ የተፈጥሮ ኃላፊነትዋ እንደሆነ ይሰማዋል። ይህ ከኃላፊነት እኳያ ብቻ ሳይሆን ልጆቿን በመውደድ እንድትንከባከባቸውም ጭምር ነው። የእግዚአብሔር ቃል ሚስቶች ልጆቻቸውን የሚወዱ እንዲሆኑ ያስባሉ (ቲቶ 2፡4)። ሐዋርያው ጳውሎስ ሚስቶች ልጆቻቸውን የሚወዱ እንዲሆኑ ምክርና ትምህርት እንዲሰጣቸው ቲቶን ያዘዘው ለምን ነበር? ብሎ መጠየቅ ጥሩ ነው አላለሁ። ሚስት ልጆችን ወልዳ የማትወድበት ምክንያት ይኖራል? ...።

ሚስት ባልዋ ካልተንከባከባትና እንደ ሰው ካልቋጠራት፡- ለእርሱ ልጆች እንድትወልድ ብቻ ካሳገደችና ከወለደችም በኋላ ዞር ብሎ ካላየት፡- ባደረሰባት ሁኔታ ትቋጣለች። ነገር ግን በእርሱ ላይ ቀጣዩን መግለጥ የምትችልባቸው መንገዶች ስለማይኖሩ ቀጣዩን በልጆቿ ላይ ትወጣለች። ልጆችን የምትወልደውና የምታሳድገውም ከፍላጎትዋ ውጪ ስለሆነ ላትወዳቸው ትችላለች።

በቤት መሥራት፡- ባል የሚስቱ የመጀመሪያ ኃላፊነት የቤተ ሰብ ነገር እንዲሆን ይፈልጋል። ይህ ማለት ሚስት ከቤት ውጭ በመውጣት ሥራ መሥራት የለባትም የሚለውን ሳያመለክት ይችላል።

የውጭውን ሥራ ትቶ ለተወሰኑ ዓመታት በቤት ውስጥ በመሥራት ልጆችን ማሳደግ እንዴት ታደቀለች?

በጥንት ዘመን ሚስት በአብዛኛው ከቤት ውጭ የሆነ ሥራ እንድትሠራ አይፈቀድላትም ነበር። በእይሁድና በግሪክ ባሕል የሚለት ዋነኛ ሥራ የሚባለው አቤት ውስጥ ሆኖ ቤትዋን በጽሕፈት መያዝና ልጅ ወልዶ ማሳደግ ነበር። በሮማውያን ዘመን የነበረው ትዳር ደግሞ ሕጋዊ ከሆነው ዝመት የተለየ አልነበረም። ወንዶችም ሆኑ ሴቶች የትዳር ጓደኛቸውን ፈትተው ማንንም ማግባት ይችሉ ነበር። ከዚህ የተነሣ ሴቶች በወሲድ ምክንያት የሰውነታቸው ቅርጽ እንዳይበላሽ በማለብ ልጅ ላለመውለድ ይፈልጉ ነበር። ከዚህም በተጨማሪ ከወንዶች ጋር እኩል እንደሆኑ ለማሳየት ወንዶች የሚሠሩአቸውን የተለያዩ ሥራዎች ይሠሩ ነበር። እንዳንድ ሴቶች ደግሞ በወንዶች ላይ የበላይነት እንደነበራቸው ይነገራል።

ጳውሎስ ሚስት በቤት ውስጥ እንድትሠራ ያዝዛል (ቲቶ 2፡5)። ይህ አላብ በቋሙ ሲታይ በዘመናችን ተቀባይነት ያለው አይመስልም። ከዚህም በላይ የሴቶችን ለብዓዊ መብት የሚጋፋ ቃል ይመስላል። ግን ይህ አላብ ምን ማለት ነው? ጳውሎስ ሚስት በቤት ውስጥ የተለጣትን ሥራ በትጋት መሥራት እንዳለባት ያሳስባል። በቤት ውስጥ መሥራት የሚለት ተቀዳሚ ተግባር ነው። ይህ ራሱን የቻለ ሥራ ነው። ሚስት ከቤት ውጭ ሥራ በምትሠራበት ወቅት ለቤትዋ ትኩረት አትለጥም። ጳውሎስ ሚስት ከቤት ውጭ ሥራ መሥራት

የለባትም የሚል አላብ ያለው አይመስልም። ነገር ግን ዋና መልእክቱ ሚስት ለቤትዋ ነገር ቅድሚያ መስጠት እንዳለባት ማሳለብ ነው።

የሚስት በቤት ውስጥ መሆን የባልን ፍላጎት ለማሟላት ብቻ ሳይሆን ለልጆችም ሕይወት ከፍተኛ ጥቅም አለው። ሚስት በቤት ስትሆን ልጆች ፍቅርዋንና እንክብካቤዋን ያገኛሉ። እናት ከአባት ይልቅ ለልጆች ተገቢውን እንክብካቤ የመስጠት

ተፈጥሮአዊ ችሎታ አላት። የእኩልነት ለውጥ ሥነ ልቦና ምሁራን እናት ከአባት ይልቅ የልጆችን ስሜት በመረዳት በቃል ሳይናገሩ እንኳ አላባቸውንና ስሜታቸውን በማንበብ ተገቢውን እንክብካቤ ማድረግ ትችላለች። ልጆች እናታቸው በቤት ውስጥ እንዳላች ከተረዱና ከትምህርት ቤት ሲመለሱ እንደሚያገኙአት እርግጠኞች ከሆኑ በትምህርታቸው መልካም ውጤት ያመጣሉ። ከዚያም በላይ ያለ ለጋት ይኖራሉ።

እንግዳ መቀበል፡- ባል ሚስቱ እንግዳ ተቀባይ እንድትሆን ይፈልጋል። ሚስቶች በጎዎች መሆን እንዳለባቸው ታዝዘዋል (ቲቶ 2፡5)። ይህ በጎነት ከእንግዳ ተቀባይነት ጋር የተያያዘ ነው። እንግዳ ወደ ቤት ሲመጣ በፍቅር የምትቀበልና በተገቢው መንገድ የምታስተናግድ ሚስት በባልዋ ዘንድ በጣም ትወዳለች። እንግዶችን በፍቅር በመቀበል ተገቢውን ቸርነትና በጎነት ማድረግ የሚለት እንዲ ተግባር ነው። ሚስት ለእንግዶች የተከፈተ ልብ ኖርደት ለወቅት ወደ ቤትዋ ማለገባትና ማስተናገድ የእግዚአብሔር ፈቃድ ስመሆኑም በላይ ባልዋን በጣም ያስደስተዋል።

በእነራችን እንግዳ አለቀድሞ በማሳወቅ አይመጣም። ባልና ሚስት እንግዳ መምጣቱን የሚያውቁት ሰውየው ሲመጣ ብቻ ነው። በዚህ ጊዜ እንግዳውን የማስተናገድ ኃላፊነት የሚወድቀው ስሜስት ላይ ነው። ሚስት እንግዳው ሲመጣ የምትነጫነጭ ከሆነች ባል በእንግዳው ፊት ሞገስ እንደሚያጣ ያስባል። ምክንያቱም እንግዳው ወደ ቤቱ ሲመለስ ሚስቱ እንዴት እንዳስተናገደችው ያወራል። ይህ ደግሞ ቤተ ሰቡ በጎብረተ ሰቡ ዘንድ ሲኖረው የሚገባውን ተቀባይነት ሲያሳንስ ይችላል። እንዳንድ ጊዜ «ጥሩ ሰው ነበር! ግን ምን ያደርጋል። ሰውን የማትወድ ከፋ ሲት ገጠመችው» ሲባል ይለማል።

ሚስት እንግዶችን በሚገባ የምታስተናግድ ብትሆንም እንዳንድ ባሎች ለሚለቁቻቸው ምንም ሳያሳውቁና በቤት ውስጥ ለመስተንገዶ የሚሆን ነገር መኖሩን ሳያረጋግጡ እንግዶችን ይዘው ወደ ቤት ይመጣሉ። በዚህ ወቅት እንግዶችን ለማስተናገድ ሚስት ትችላለች። ከዚህም በላይ በእንግዶች ፊት ታፍራለች። ባል ለሚስቱ ሳያሳውቅና ሳይሰማ እንግዳ ይዞ ወደ ቤት መምጣት ማለት በሚገባ አቅዶ ግጭት መፍጠር እንደ ማለት ነው። ባል ለእንግዳ የሚሆን ነገር ወይም ለዚሁ የተመደበ በጀት መኖሩን አለቀድሞ ማወቅ እንዲሁም ከሚስቱ ጋር በመነጋገር እንግዳውን መጋበዝ አለበት። እንግዲህ ያለ ሚስት እውቅና እንግዳን ወደ ቤት ማምጣት ግንኙነትን እንደሚጎዳ እውቅ ባል መጠንቀቅ ይኖርበታል።

ባልና ሚስት እንግዳ ለማስተናገድ ከመጠን በላይ ሊጨነቁ አይገባም። ያላቸውን ነገር በማካፈል ማስተናገድ ይጠበቅባቸዋል። የእግዚአብሔር ቃል ያለንን

እንግዶችን በሚገባ ለማስተናገድ እንዲሟላላሽ ትፈልግአለሽ?

ነገር ለእንግዳ አንድናካፍል አንጂ ከመጠን በላይ በመጨነቅ ገንዘብ ተበድረን ከአቅማችን በላይ በሆነ ሁኔታ እንድናስተናግድ አያስተምረንም። ስለዚህ ላለን ነገር ማስተናገድን መማር አስፈላጊ ነው። ባልም ከሚስቱ መጠበቅ ያለበት ለእንግዳች ፍቅርና የተከፈተ ልብ እንዲኖራት አንጂ የሌለውን ነገር ለእንግዳች «አንድነት ወልድ» መሆን የበለትም። ባልና ሚስት በመተባበር እንግዳችን ማስተናገድ መማር ቢችሉ ግንኙነታቸው የተሻለ ይሆናል። ለዚህም የአብርሃምና የሣራ ሁኔታ ምሳሌ በመሆን ይረዳል (ዘፍ. 18+3-8)።

መገዛት፡- ከዘመኑ የሴቶች መብት አንቅስቃሴ እንጻር ሲታይ ለባል መገዛት እንደ ጅልነት ሲቈጠር ቢቻልም፡ የተዳር ደስታን በሚመለከት ግን ደስታና አርካታ የሚመጣው ቃሉ በሚለው መሠረት በመኖር ነው። ሚስት የምትረካው እንደ እግዚአብሔር ቃል በመሆንና በመኖር አንጂ በዘመን አፈራሽና በሰሙ መብት የሚካሄደውን ዓብዮት በመደገፍ አይደለም። የእግዚአብሔር ቃል፡ «ሚስቶች ሆይ፡ ለጌታ እንደምትገዙ ለባሉቻችሁ ተገዙ» (ኤፌ. 5+22) በማለት ያስተምራል። መገዛት የሚለው አላብ ሚስት ባል የሚለት ነገር ገብቶአት አሺ በማለት ለትዳራቸው ጠቃሚ መሆኑን በመገንዘብ የምትሰጠው ምላሽ አንጂ ባል የሚያዛትን ነገር ሁሉ ባይገባትና ባትሰማማበትም ማድረግ አለባት ማለት አይደለም።

መገዛት በፈቃድ ነው። ሚስት ፈቅዳና ወድዳ ለመገኘት ደግሞ ነገሩ ሲገባት ይገባል። ነገሩ እንዲገባት ማድረግ ያለበት ባል ነው። ምክንያቱም ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን በሚመራበት ጊዜ ቤተ ክርስቲያን እንድትገዛለት አላቡን በሚገባት መንገድ የሚገልጥላት በመሆኑ ነው። ጌታ ሥልጣን አለኝ ብሎ ያልገባትን ነገር እንድታደርግ ቤተ ክርስቲያንን እያዛትም፡ ነገር ግን ሲገባት በሚችል መንገድ በሁኔታዋ ውስጥ በመግባት ያስረዳታል። ከዚያም ወደ ፈቃዱ ይመራታል። እንደዚሁም የሚስቱ ራስ የሆነው ባል አርስዋ እንድታደርግ ወይም እንድትሆን የሚፈልገውን ነገር በሚስቱ ዐውድ ውስጥ በመግባት አላቡ እንዲገባት

ለባል መገዛት ለግል ሕይወትሽ ምን ትርጉም አለው?

ማድረግ ይኖርበታል። ይህ ሲሆን ደግሞ ሚስት በሁሉ ነገር ስባልዋ መገዛት ይጠበቅባታል። ሚስት ስባልዋ ለመገዛት ፈቃደኛ የማትሆነው እርሱ የሚያቀርበው አላብ የባል ራስ ከሆነው ከክርስቶስ አላብ ጋር የማይስማማ ሆኖ ስታገኘው ነው። ይህም ሲሆን ሚስት አልገዛም ከማለት ይልቅ አላቡ ከእግዚአብሔር ቃል እንጻር ሲታይ ለቤተ ስቡ የሚረባ ነገር ባለመሆኑ አንደሆነ መግለጽ ይገባታል።

ማክበር፡- ባል ሚስቱ እንድታከብረው ይፈልጋል። ሚስትም ባልዋን ማክበር ይገባታል። «እንዲሁም ሣራ ለአብርሃም ጌታ ብላ አየጠራችው ታዘዘችለት እናንተም ከሚያስደነግጥ ነገር አንዳች እንኳ ሳትፈሩ መልካም ብታደርጉ ልጆችዋ ናችሁ» (1ዱዋ. 3+6)። ሣራ ባልዋን አብርሃምን ጌታዬ ብላ የጠራችው ክፍርሃት ሳይሆን ከማክበሯ የተነሣ ነበር። እንዲሁም ሚስቶች የክርስቶስ ምላሴነት በመከተል ባሉቻቸውን ማክበር አንዳስባቸው ቃሉ ያስተምራል። ሚስት ባልዋን ማክበር አለባት ሲባል የእርሱን አላብ ወይም አስተያየት ዋጋ እንዳለው መቀጠር፡ ለእርሱ

ባልሽን ላለማክበር እንደ ተገዳርት የምትጠቅሻቸው ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

ያለውን ራስ የመስጠት ሁኔታና አቀራረብ ማመስገን፡ እንዲሁም የእርሱን ፍላጎቶችና እሴቶች ግንዛቤ ውስጥ ማስገባት አለባት ማለት ነው። በተቃራኒው ደግሞ ባልን አለማክበር ማለት ለእርሱ ግድየሽ መሆን፡ መላደብ፡ ከሚገባው በላይ መተቸት፡ ማዋረድና ጥሩ ወዳጅ ሆኖ አለመገኘት ማለት ነው።

ሚስት ባልዋን የምታከብረው በእግዚአብሔር አምላል የተፈጠረ ክቡርና ክርስቶስ የሞተለት ውድ ሰው በመሆኑ ነው። ይህ መሠረታዊ ነገር ነው። በዚህ ላይ የተመሠረተ አክብሮት ዘላቂነት አለው። ምክንያቱም በሰው እይታ ክብር ሲያሰጡ የሚችሉ ሌሎች ነገሮች ባይኖሩም ይህ መሥፈርት ግን ዘላለማዊ እውነት ነው። ሚስት ይህን እውነት እስከ ተቀበለች ድረስ ባልዋን ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ዘወትር ማክበር ትችላለች።

ሚስት ባልዋን የምታከብርበት ሁለተኛው ምክንያት እርሱ ውድ ባለቤትዋ በመሆኑ ነው። ይህ ሰው እርስዋን መርጦ የግሉ ስላደረጋት ሲከበር ይገባዋል። የእርስዋ ፈቃደኝነት ቢኖርበትም እንኳ ከብዙ ሴቶች መካከል መልካም ናት ብሎ መርጦ ስላገባት ስመረጣት ባልዋ መልካም ምላሽ መስጠት ይኖርባታል። እንዲ ምላሽ ባልዋን ማክበር ነው። አንዳንድ ሚስት ባልዋን «ልንተን ብሎ ባል»፡ «ልንተን ብሎ ወንድ» በማለት ታዋርደዋለች። ባል እነዚህንና ሌሎችንም የውርደት ቃላት ሲሰማ በጣም ያዝናል። እነዚህ የሚስት የስድብ ቃላት ባልዋን መናቅ እንደ ጀመረች በእርግጥ ያሳያሉ። እርሱን መናቅ ስትጀምር ደግሞ ሌላ ወዳጅነት መሥርታለች ብሎ መጠርጠር ይጀምራል። ሚስት ባልዋን ስሌላ ወንድ ጋር ሳታወዳድር መናቅና ማዋረድ አትጀምርም። ባልም ራሱን ለመስላከል የማያደርገው ነገር አይኖርም። ይህ ደግሞ ግፍትን በመፍጠር ቤተ ሰብን ከማናጋት በቀር ሌላ ውጤት የለውም። በሰዚህ ሚስት ባልዋን ማክበር ይገባታል።

ባል ሚስቱ በእርሱ እንድትከራበት እንጂ እንድታፍርበት አይፈልግም። ሚስት እንዲህ አድርጋ ካልተገኘች ባል ተስፋ ይቈርጣል። የወንድነት ስሜቱ ይሞትበታል። በተፈጥሮ በውስጡ ያለው ሕይወትን በድፍረት መጋፈጥ የሚችለው ባሕርይ ይሰበርበታል። ዘወትር በሚስቱ የሚከሰስ ባል ደስተኛና አርኪ የሆነ የትዳር ሕይወት መኖር ቀርቶ ወደ ቤቱ የሚሄደውም ግድ ስለሆነበት ነው።

ማድነቅ፡- ባል ሚስቱ እንድታደንቀው ይፈልጋል። ማድነቅ ማለት ባል ያደረገውን በጎ ነገር እያየች ማመስገንና መልካም መሆኑን ማለት ነው። «ያደረግኸው ነገር መልካም መሆኑን እኔም አይችዋለሁ፡ ደግሞ እመስክራለሁ» ማለት ነው። ማድነቅ የሚለው አላብ ባል የሌለውን ነገር አንዳለው አድርጎ በውሽት መናገር ሳይሆን ጥቂትም ቢሆን ያለውን መልካም ነገር ገሃድ ማውጣት ማለት ነው። ሚስት የባልዋን ችሎታና ብስለት በማድነቅ በሥራው የበለጠ እንዲተጋ የበኩልዋን ጥረት ማድረግ ይጠበቅባታል። ይህም ብቻ ሳይሆን በኬቱንም የምታደንቅለት እውነተኛ የልብ ወዳጅ እንድትሆን ይመኛል።

ባል በሚስቱ ሲከበርና ሲደነቅ ስለ ራሱ ያለው ግምት እጅግ ይጨምራል። በራስ መተማመኑ ስለሚጨምር በፊት ይሠራቸው ከነበሩት ነገሮች የላቀ ነገር ይሠራል። ብዙዎች እንደሚለማመብት በሥራቸው የተሳካላቸው ስዎች

³ ለተጨማሪ ማብራሪያ ከበደ በከፊት ምክር ፈላጊዎችን እንዶት እናግክር? 1994 ዓ.ም. ገጽ. III፤ ይመልከቱ።

በዚታቸው መልካም የትዳር ሕይወት ያላቸውና ሚስቶቻቸው የሚያደንቁአቸው ባሉች ናቸው። በቤት ውስጥ ሚስቱ የምታከብረው ባል በራስ መተማመን መንፈስ ተምልቶ ስሰራው በሰራቱ የሚያጋጥመውን ተማሪት የሚገጥምበት ጋይል አለው። በሚስቱ ዘንድ ክብር ያጣ ባል ግን በሽንፈት መንፈስ ከቤት ይወጣል። ቀኑን ሁሉ ወደ እርሱ የሚመጡ ስዎች የሚስቱን አሳብ የሚደግሙት ይመስለዋል። ስለዚህ ሚስቶች ባሉቻቸው በራሳቸው ተማምነው ካለሙት ግብ እንዲደርሱ ከፈለጉና እውነተኛ ወዳጅ ከሆኑ ባሉቻቸውን ማክበርና ማድነት አስባቸው።

ሚስት ሰባልዋ እንደ ድጋፍ ሰጪ መሆን ይገባታል። ለምሳሌ ወደ እግር ኳስ ጨዋታ ሜዳ የገባ እያንዳንዱ ተመልካች ሰሚወደው ቡድን ድጋፍ ይሰጣል። የሚደግፈውን ቡድን ያደንቃል። ጥሩ ሲጫወት ወይም የግብ መክራ ሲያደርግ ምቅ ያስ ድጋፍ ይሰጣል። ግብ ካስገባው ድጋፍ ሌላ ይሆናል። ሚስትም ለሰባልዋ እንዲሁ ማድረግ አስባት። ሚስት ሹታበረታታውና ስለ መክራው ስታደንቀው ባል በተለየ ጋይል ይሞላል። ስለዚህ ሚስት ለምትወደው ባልዋ ይህን ማድረግ ሲከብዳት እይገባም።

በከፍተኛ ባሕልና ኅብረተ ሰብ ውስጥ ያደጉ ስዎች የሌላውን ሰው መልካም ጎን ላይሆን ትገሽን ስሕተት ማየት ይቀናቸዋል። እእምርአቸው የተቃኘው ስሕተትን በመፈለግ በመሆኑ የሌላው ሰው መልካም ጎን እይታቸውም። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ተወልደው ያደጉ ሚስቶች ባሉቻቸውን ማድነት በጣም ይከብዳቸዋል። ስልባቸው ባሉቻቸውን የሚያደንቁ ቢሆኑም እንኳ በእንደበታቸው ለመናገር ድፍረት የላቸውም።

መቼም እሁን ባል ከሚስቱ ምን እንደሚፈልግ ስለምንጋገር እንጂ መገላጥሙን ማበረታቻ። መደነትና መወደስን የማይፈልግ ሰው የለም። ዊልያም

ጀምስ የተባለ ፈላስፋና የሥነ ልቦና ምሁር ስለዚህ ጉዳይ ሲናገር፡ «ለው በተፈጥሮው በመደነት ጥልቅ የሆነ መሻት አለው» በማለት መደነት ለሰው ልጅ በሙሉ እንደሚያስፈልግ ተናግሯል። ቻርለስ ስዊንደል የተባለው

የሥነ መለኮት አስተማሪም፡ «እኛ በምናገኘው መበረታታት እንኖራለን። እርሱን ካጣን ቀስ በቀስ፡ በግዝንና በቀጣ ሆነን እንሞታለን» በማለት መደነትና በሌሎች መበረታታት ስሕይወታችን አስፈላጊዎች እንደሆኑ ተናግሯል። ስለዚህ መደነት በትዳር ውስጥ ብቻ ሳይሆን በሁሉም ቦታ የሚፈለግ ተግባር ነው። ይህን የተረዳ ሰው ሁሉ ለሌላው ሲሰጠው የሚገባ መልካም ስጦታ መሆኑን ማወቅ ይኖርበታል።

አለመተቸት፡- ባል በሚስቱ መተቸት እይፈልግም። ባል የሠራውን ነገር ለሚስቱ ሲናገር ሚስት እንድትተቸው ሳይሆን እርሱን እንድትደግፍና መልካም ምላሽ እንድትሰጠው ነው። ሚስት የባልን አሳብና ድርጊት የምትተቸ ከሆነ ባል ለሚስቱ ራሱን ከመግለጥ ይልቅ ድብቅ መሆን ይጀምራል። ይህ ደግሞ የሁለቱን ግንኙነት ክፋኛ ይጎዳል። ስለዚህ ሚስት ባልዋን ከመተቸት ይልቅ የእርሱን አሳብ በመደገፍ በፍቅር ስሕተቱን በመናገር ማረም የሚገባውን ነገር ማመልከት

Rainey, Dennis. *Lonely Husbands, Lonely Wives: Rekindling Intimacy in Every Marriage*. Word Publishing, 1989, p.163 የተወሰደ ጥቅስ ነው።

ይገባታል። ባል ሚስቱ እርሱን እንዳለ ብትቀበሉ ከዚያ በኋላ የምትሰጠውን አሳብ ይቀበላል።

በእጠቃላይ ሲታይ መተቸት ወይም መንቀፍ የባልና ሚስትን ግንኙነት መቁረጥ የሚችል ምሳሌ ነው። ባል ከምትነቅፈው ሚስት ጋር ለመኖር እይፈልግም። ነቀፋ የባልን ወኔ (ምራል) አጅግ ስለሚነካ እእርስዋ ለማምለጥ የማያደርገው ነገር አይኖርም። ነቀፋ በተለያዩ ሁኔታዎች ሊደረግ ይችላል። ለምሳሌ ባል ሚስቱን ለማቀፍ አጁን በትሽግ ላይ ሲያደርግ ወይም ሲስማት ወደ ከንፈርዋ ጣጋ ሲል አጁን መንቀፍ የምታስለቅት ወይም ፊትዋን ወደ ተቃራኒ አቅጣጫ የምታዞር ከሆነና «እንተ ደግሞ ሁሉ በሰው ላይ ትንጠራራለህ! ከማን እይተህ ነው?» ካላቸው ስሜቱ ይጎዳል። መንቀፍ የባልና ሚስት ግንኙነት ጠላት ነው። ስለሆነም ባልም ሆነ ሚስት ከመንቀፍ ራሳቸውን መጠበቅ ይኖርባቸዋል።

ባል ሰው በመሆኑ ሲላሳት እንደሚችል የታወቀ ነው። ሚስት ባልዋ ስሕተት ሲሠራ የተለየ ነገር እንደ ተፈጸመ በመቀጠር መደናገፍና መታወክ እይገባትም። ነገር ግን ስሕተቱ ምን እንደሆነ፡ እንዴት እንደ ተፈጸመ፡ እሁን ምን መደረግ እንዳለበት በተገቢው ሁኔታ ለማሳሰብ የእርሱን ማንነት በማይጎዳ መልኩ

ባልሽ፡ እንድትነቅፉ የሚያገለግሉ ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

ስሕተቱ ዳግመኛ እንዳይከሰት ማረም ትችላላች። ባል ስሕተት ሲሠራ ከመረበሽ፡ ከማክረፍና ተገቢ ያልሆነ ነቀፋ ከመሰጋገር በመቆጠብ በተረጋጋ መንፈስ ስሕተቱን ጠቁሞ እርማት ቢያደርግ የተሻለ ገንቢ መገንድ ነው። ባል ስሕተት ሠርቶ በሚስቱ ከተነቀፈ ደጀን የሌለው ተዋጊ ይሆናል። በተቃራኒው ደግሞ ባል ስሕተት ሲሠራ ሚስት ዝም ብላ የምትመለከተው ከሆነ ጋላፊነትን ያለመወጣት ከመሆኑም በላይ ታማኝነትን ማጉደል ነው።

ምሥጢር መጠበቅ፡- ባል ሚስቱ የእርሱንና የቤተ ስቡን ምሥጢር እንድትጠብቅ ይፈልጋል። ሚስት የባልዋን ምሥጢር ለማንም ሦስተኛ እካል መናገር እይገባትም። ሚስት ስለ ባልዋ የምታውቀውንና ከእርሱ የሰማችውን ነገር ከእግዚአብሔር በስተቀር ለማንም መናገር እይጠበቅባትም። ይህም በመከላከል ያለው መተማመን እንዲጠነከር የማድረግ ጋይል አለው። በእገራችን ሚስት የባልዋ የልብ ጓደኛ እንደሆነች የሚታሰብ እይመስልም። ብዙ ባሉች እጅግ ምሥጢር የሆነውን ነገር ለወንድ ወዳጃቸው እንጂ ለሚስቶቻቸው የሚናገሩ እይመስልም። ይህ ግን ስለ እጠቃላይ ሁኔታ ስንናገር እንጂ ሳሚስቶቻቸው ምሥጢር የሚናገሩ ባሉች የሉም ለማለት አይደለም።

ባሉች ምሥጢር ነው ብለው የሚያስቡት ነገር ለሚስቶቻቸው ለምን እንዳማይናገሩ ሁለት አላቦችን እንደ ምክንያት ማቅረብ ይቻላል። የመጀመሪያው

የቤተ ሰብን ምሥጢር በመጠበቅ ረገድ ምን ያህል ታማኝ ነሽ? ምሥጢር የምትናገረው ለማን ነው?

ምክንያት ወንድና ሴት እኩል ስላይደሉ ሚስት የባልን ምሥጢር ማወቅ የለባትም የሚል መጥፎ ልማዳዊ አስተሳሰብ ነው። ይህ ነገር መረጃን በመደበኛ በእርስዋ ላይ የበላይነትን ለማግኘትም ይደረጋል። ባል ይህን ሲያደርግ ታማኝነትን እያገደለ እንደሆነ ባይገባውም ሚስቱ ምሥጢር ለመስማት ብቃት እንደሌላት ያስባል። ሁለተኛው አሳብ ሚስት ምሥጢር መጠበቅ አትችልም የሚል ነው። ሚስት ሰዎች ቢያታልሉአት

ምሥጢር ታወቀለች-አንዲሁም ለሌት ጓዳኞቿ ታወራለች ከሚል ፍርሃት የተነሣ ባል ለአርስቀ ለመናገር እየረገገ ነገር ግን ስለማያምናት እያደርገውም።

ብዙ ጊዜ የባል ጠላቶች የአርሱን ምሥጢራዊ መረጃ የሚያገኙት በሚስት በኩል እንደሆነ ይታስባል። በሚስት በኩል ምሥጢር በመውጣቱ ባል የተጠቃባቸው አጋጣሚዎች ብዙ ናቸው። አንድ ጊዜ አንድ ጋያል ሰው ስለሌሎች ሰዎች እንቅፅልሽ ለጣቸውና ፍቺውን በስባት ቀን ውስጥ እንዲያመጡ ካላመጡ ደግሞ የሚከፍሉትን ነገር ነገራቸውና ተለያዩ። ይህ ሰው ሚስት ነበረችው። ከዚያም እነዚህ እንቅፅልሽ የተሰጣቸው ሰዎች መፍታት ሲያቅታቸው ወደ ሚስቱ መጡና የእንቅፅልሹን ፍቺ ጠይቀሽ ነገሪን አስበሰዚያ አንቺንና የአባትሽን ቤት እናጠፋለን አሉአት። አርስቀም ፈራችና ባልዋን ጠየቀችው። ባልዋም ስለባቱና ስለእናቱ እንኳ ያልነገራቸውን ነገር ለአርስቀ አንደማይነገራት ገለጸላት። ነገር ግን ከብዙ ገንዘብ በኋላ ነገራት። ከዚያም እነዚያ ሰዎች የእንቅፅልሹን ፍቺ አገኙ። ይህ ሰው ለስዎቹ የሚገባቸውን ነገር ከሽጣቸው በኋላ ግን ከሚስቱ ተለየ። ከእነዚህና ከመስል ገጠመኞች የተነሣ ባሉች ስሚለቶቻቸው ምሥጢር አይናገሩም። በተለይ ሚስት ምሥጢር ለማወቅ የመጀመሪያ እርምጃ ከወሰደች ባል መጠርጠር ይጀምራል።

እኔ ለመሆኑ ከወንድና ከሌት ምሥጢር በመጠበቅ የሚበልጠው ማን ነው? የሌት ልብ አይታወቅም። ሌት ለባልዋም ሆነ ለሌላ ሰው ሳታወራ በልብዋ ብቻ ይዛ የምታልፋቸው ብዙ ምሥጢሮች ይኖራሉ።...

ምክር ከመስጠት መቆጠብ፡- ባል አንድን ነገር ሰሚስቱ እያዉወታት እያሰ ወይም ከነገራት በኋላ ቶሎ ብላ ምክር ወደ መስጠት ባትዘል መልካም ነው። በተለይም ባልዋ የነገራት ነገር የአርሱን ድካም

ባልሽ አሳብሽን እንዲቀበል የምትጠቀሟቸው ጥሩ መንገዶች ምንድን ናቸው?

የሚያሳይ ነገር ሲሆን «እንዲህ ብታደርግ ኖሮ ጥሩ ይሆን ነበር» ወይም «ወደፊት እንዲህ ሳይሆን እንዲያ አድርግ» ስትሰው መስማት በጣም ያስቁጣዋል። አንድ ሰው፡ «ወንዶች በትችት እንደሚጎዱ የሚያስሰትን ያህል ምክር ሲለጣቸውም እንደሚጎዱበት ይፈራሉ። በሌላው ሰው መመከር ያሳዝናቸዋል። አንዲት ሌት ለአርስቀ ግልጥ ሆኖ የታያትና በራስዋ በመተማመን ባልዋ እንዴት መሥራትና ምን ማድረግ እንዳለበት የምትነግር ከሆነች ጉዳዩ ምንም ቢሆን ምክር በመስጠቷ ባልዋ ብቃት እንደሌለው እንዳስበች መልእክት ማስተላለፍ ነው። ባል ደግሞ ይህን መቁቁም አይችልም» በማለት ተናግሯል።⁵

ለስዚህ ሚስት ምክር መስጠት ያለባት ባል፡ «ምን እንደማደርግ ግራ ገብቶኛል፡ አንቺ ምን ታስቢአለሽ?» ብሎ መንገድ ሲከፍት «እንዲህ ወይም እንዲያ ቢሆን ጥሩ ይመስለኛል» ብትል አሳብዋን ያስምንም ቅድመ ሁኔታ ይቀበላል። ይህ ለጊዜው በተፈጠረው ነገር ምላሽ ከመስጠቱም በላይ ባል ሌላ ጊዜም አርስቀን እንዲያማከራት ዕድል ይከፍታል

ማመስገን፡- ባል ለአርስቀም ሆነ ለቤተ ስብ ለሰሚያደርጋቸው መልካም ነገሮች ሚስቱ እንድታመስገነው ይፈልጋል። ምስጋና ለሚገባው ተገቢውን ምስጋና መስጠት የእንዚህአብሔር ቃል የሚደግፈውና

ለሚያደርግልሽ መልካም ነገሮች ባልሽን ምን ያህል ታመስግኜዋለሽ?

ለበዓዊነትም ነው። ሚስት ባልዋ ለአርስቀም ሆነ ለቤተ ስብ ለላይረጋቸው ብዙ ነገሮች ከምታወራ ያደረገውን ጥቂት ነገር በማንሣት አርሱን ማመስገን ሌላ ጊዜ ያደርጋል ብላ ከምትገምተው በላይ እንዲያደርግ ያነሣሣዋል። በምስጋና የተሞላች ሚስት ባልዋን ትማርካለች። ምክንያቱም ባል ከሚስቱ ምስጋና ሲቀበል ውስጣዊ ደስታና እርካታ ይሰማዋል። በኑሮ አጋዥ መሆኑ፡- ሚስት ባልዋ የሚወደውን ነገር ለማወቅና ለመደገፍ መነሣሣት ይኖርባታል። ባልም የሚፈልገው ሚስቱ በኑሮ የአርሱ አጋዥ እንድትሆን ነው። ሚስት ባልዋን በኑሮ የምትረዳ ናት ማለት ከአርሱ በታች ናት ማለት እንዳልሆነ ግልጽ ነው።⁷ ባል ሚስቱ የአርሱን ዓላማና ራእይ በማወቅ ለተግባራዊነቱ ከጎኑ በመቆም እንድትደግፈው ይፈልጋል። ሚስቱ የአርሱ እውነተኛ ደጋፊ ስትሆን ዓላማው እንደሚሰካለት ከይጠራጠርም። አንዳንድ ሚስቶች ግን የባሉቻቸውን ራእይ ለመደገፍ ይቅርና ለማወቅም ፍላጎት የላቸውም። ባል ሚስቱ ከአርሱ ጋር እንዳልሆነች ሲረዳ ብቸኝነት ይሰማዋል። ባል ሚስቱ ራእዩን ከመደገፍ ይልቅ ስታጣጥሰው ሲሰማት በጣም ያዝናል። ለአርስቀ ያሰው ክብር ይቀንሳል። አርስቀን በማግባቱ ትክክለኛ ምርጫ እንዳይደረግ ያስብና ጸጸት ውስጥ ይገባል። አንዳንድ ባሎች ወደ ፍች ሲሄዱ ሌሎች ደግሞ ራሳቸውን እየከለሱ ወይም ዕድላቸውን ወይም አምላካቸውን እያማረሩ ይኖራሉ። ስለዚህ ሚስት ለባልዋ የጠበቀ የትዳር ጓደኛ፡- አርሱን የምትረዳ አብሮ ተጓዥ እንዲሁም ራእዩ እውን የሚሆንበትን መንገድ አብራው የምትፈልግ እንጂ በዕቅዶቹ ላይ ውኃ የምትቸልስ መሆን የለባትም።

በኑሮ ለባልሽ ምን ያህል አጋዥ ሆነሃል? ባልሽን በምን እያገዝሽ ነው?

ባልና ሚስት በአካል፡ በአሳብና በመንፈስ አንድ ይሆናሉ የሚለውን መርሐ ከተቀበልን የአርሱ ራእይ የአርስቀ የማይሆንበት ምክንያት የለም። ሚስት የባልዋን ራእይ ተቀብላ ሁለቱም ለተፈጸሟት የየባሉቸውን ጥረት ቢያደርጉ ትዳራቸው በትብብር ይገነባል፡- ራእያቸውም ፍጻሜ ያገኛል። ሁለቱም የሥራቸውን ብድራት በጋራ ያገኛሉ። ሚስት የባልዋን ዓላማ በመቀበል አብራ ለመሥራት ራሰዋን ብትሰጥ ድርጊትዋ ለአርስቀ ደስታን ለቤተ ስቡም እርካታን ያስገኛል። ስለዚህ ከባል ጋር ከመታገል አርሱን መደገፍ በትክክለኛው የሕይወት አቅጣጫ ላይ መገኘት ነው።

ታማኝነት፡- ባል ሚስቱ ታማኝ እንድትሆን ይፈልጋል። ሚስት በተለያዩ ነገሮች ለባልዋ ታማኝ መሆን ይጠበቅባታል። ሚስት ለገንዘብና በጉበረት እያያዘ ታማኝ መሆን አለባት። ሚስት ባልዋ ባይቁጣጠራትም እንኳ ገንዘብ ለላላ ብቻ ያለ አርሱ ዕውቅና ማለትም ሁለቱ በጋራ ሳይሰማሙበት ማባከን የለባትም። ሚስት በገንኙነትም በባልዋ ብቻ በመወሰን ታማኝነትዋን መግለጽ አለባት። ሚስት በማንኛውም ነገር ከባልዋ ውጭ ሌላ የተቃራኒ ጸታ ጓደኝነት መመሥረት የለባትም። ይህን ማድረግ ባልዋን መበደል ብቻ ሳይሆን በእንዚህአብሔር ፊትም ጋጢአት ነው።

ለገንኙነት ውስጥ ለአርሱ ቅድሚያ መስጠት፡- ባል በሚስቱ ሕይወት

የሕይወትሽ ቅድሚያ የምትሰጠው ለማን ነው? ለባልሽ ቅድሚያ ለመስጠት ተግዳሮት የሚሆንብሽ ነገሮች ምንድን ናቸው?

⁵ መሳ. 14፡10-20

⁶ Tournier,.....p. 24

ውስጥ የመጀመሪያ ሰው መሆን ይፈልጋል። በማንኛውም የሚሰጥ ገንዘብ ውስጥ በቅድሚያ መምጣት ያለበት ባል ነው። የባልና ሚስት ገንዘብ ነት ፡ ልጆች ከመወለዳቸው በፊት ነበር። ልጆች እድገው ቤተ ሰብ ለትቀው ሲሄዱም ይኖራል። ስለዚህ ሚስት ትኩረት ማድረግ ያለባት በዘላቂነት ከእርስዋ ጋር ለሚኖረው ባልዋ ሊሆን ይገባል። ሚስት ባልዋን ራሱን የቻለ ትልቅ ሰው ነውና ልጆቿን ልንከባከብ ብላ ቸላ ልትለው እይዝም። ለነገሩ የልጆቿም እድገት ጤናማ የሚሆነው የባልና ሚስት ገንዘብ መልካም ሊሆን ነው።

በሰላም የተሞላ ቤት፡- ባል ቤቱ በሰላምና መረጋጋት የተሞላ እንዲሆን ይፈልጋል። ወደ ቤት ለመጣ ከሚሰጡ ጭቅጭቅ እንዲጠብቀው እይፈልግም። ባል ሚስቱ የሰላምነት ውስጥ ትንቅን እንድትሆንበት በጭራሽ እይሽም። ነገር ግን በቤት ውስጥ ሚስቱ እንድትደግፈውና ከጎሱ እንድትቆም ይፈልጋል (ምሳ. 19፡13)።

ባል በሥራ ቦታ ከአምሮው ብተለያዩ ነገሮች ሲያከብ ውሎ ማታ ወደ ቤት ይመጣል። ምናልባት ሚስት በቤት የምትሆን ከሆነ ባልዋን በፈገገታ በመልካም ቃላትና በሞቀ ሰላምታ ከተቀበለችው እአምሮው እረፍት ያገኛል። ቀን ሲያበጨንቁት የነበሩትን አሳቦችና ጉዳዮች ይዞ ወደ ቤት እይገባም። እነዚህን ነገሮች ሚስቱ በሰጠችው የሰላምታ መንፈስ በራቱ ላይ አራገፎአቸው ይገባል። በዚህ ጊዜ ባል ከቀተር ሐሩር ወደ መናፈሻ ሥፍራ ውስጥ የገባ ሰው የሚለማው ዓይነት ስሜት ይሰማዋል።

ቤተ ሰብ ውስጥ ሰላም እንዲፈጠር ስለነጅ በቤቱ የሚመጡ ተግዳሮቶች ያገኛሉ?

ሚስት ባልዋን በዚህ መልክ የምታስተናገደውና በቤት ውስጥ ደግሞ ሰላማዊ ኑሮ ለመኖር የበኩሏን ድርሻ የምትወጣ ከሆነ ባል ወደ ሴቱ ለመሄድ ሁልጊዜ ይጣደፋል። ሚስቱንም ከመወገድ አልፎ ማምለክ ይቃጣዋል። ስለዚህ ሚስት ሰላማዊ የቤተ ሰብ ሁኔታን በመፍጠር ባልዋን መግዛት ትችላለች። ባልም አንዲህ ዓይነት ሁኔታ ስለሚፈልግ ለሚስቱ ራሱን ይለጣል።

ውበትዋን መጠበቅ፡- ባል ሚስቱ የራሱን ገጽሕና በመጠበቅ የምትግርክ ዓይነት ሴት አንድትሆን ይፈልጋል። ባል በእደባባይ እንዲሁም በወዳጆቹ ፊት በሚስቱ የገጽሕና አጠባበቅ ጉድለትና ራሱን በሚገባ አለመያዝ ምክንያት መነቀፍና ማፈር እይፈልግም። ባል በሚስቱ ሰውነት + ከሰጣቡ አነጋገርና አካሄድ መከራቸ ይፈልጋል።

ሚስት በየዕለቱ ገጽሕናዋን መጠበቅ ይኖርባታል። የገጽሕና ጉድለት በሰውነትዋ ላይ መልካም ያልሆነ ሽታን በመፍጠር ከባልዋ ጋር ያላትን ገንዘብ ከተፋ ሲገዳ ስለሚችል ጥንቃቄ ሊደረግበት ያስፈልጋል። በመሠረተ አሳብ ደረጃ ሚስት ዘወትር መሽራት ሆኖ መኖር አለባት። ይህ ሚስት ላይ የተጣለ ቀንዘር ሳይሆን የሴት ልጅ መልካምነት ከሚታይባቸው መንገዶች አንዱ ውበትዋን መጠበቅዋ ስለሆነ ነው። ባልዋም ውበትዋን በመጠበቅ የምትተጋ በመሆን አንደሚወዳት ግልጽ ነው።

ባል ሚስት ብትለባለው የሚወደው ልብሁ የጸንር እሠራራ አረማመድና አነጋገር ሊኖር ይችላል። ሚስት የባልዋ ሠርቶ ማሳያ ሚዳ ወይም የአሸንጋሊት ሞዴል ባትሆንም ፈቃደኛ በመሆን የእርሱን ምርጫ ከምርጫዋ ጋር

ብታቀናጅ ገንዘብታቸው መልካም እንዲሆን የበኩሉን አስተዋጽኦ ያደርጋል። ባል ሚስቱ አርሱ በሚፈልገው የውበት ደረጃ ላይ ሆኖ ሲያገኛት ደብ ይለዋል። ለሰህንም ሚስት የግል ገጽሕናዋንና ውበትዋን በመጠበቅ የባልዋን ትኩረት መሳብና ደብታውን መጨመር ትችላለች።

ባል ከሚስቱ ከሚፈልጋቸው ሌሎች ጥቃቅን ነገሮች መካከል ደግሞ የሚከተሉት ጥቂቶቹ ናቸው፡-

- ❖ ባል ሚስቱ ልብሱን እንድታጥብለት!
- ❖ ባል የሚጠጣ ነገር ካለው ሚስቱ አርሱ ሳይጠይቅ እንድትሞላለት!
- ❖ ሚስቱ ባልዋ የሚያነብ ከሆነ ሌሊት እስከሚፈልግበት ጊዜ እንዲያነብ እንድትፈቅድለት!
- ❖ በሥራው መልካም ሠራተኛ እንዲሆን እንድታበረታታው!
- ❖ በጣም የሚወደውን ምግብ አንድታዘጋጅለት!
- ❖ ሌላ ጊዜ ከሚያደርገው ነገር አልፍ ያለ ነገር ሲሠራ እንድታመለገው!
- ❖ ያልተጠበቀ የበልክ ጥሪ በማድረግ እንዴት አንድሆነ አንድትጠይቀው!
- ❖ ስለ ቤተሰቦቹ ያለውን ጭንቀት እንድትጋራው ይፈልጋል።

እንግዲህ ከብዙ በጥቂቱ ባል ከሚስቱ የሚፈልጋቸው ነገሮች እነዚህን ይመለከታሉ። ሚስት እነዚህን ነገሮች በመረዳት ማበርከት ከቻለች ባልዋን የልብ ወዳጅዋ ታደርገዋለች። ባልም ከእርስዋ ጋር ደበተኛ ሕይወት ይኖራል። ሚስት ባልዋ የሚፈልጋቸውን ነገሮች ለማድረግና ለመሆን ሊኖሯት የሚገቡ ባሕርያት አሉ።

የመልካም ሚስት ባሕርያት

መልካም ወይም ጥሩ ሚስት ማን ናት? ምን ዓይነት ባሕርያት ሊኖሯት ይገባል? የሚለው ጥያቄ አሻሚ ነው። ምክንያቱም የመልካም ሚስት ባሕርያት እንደየ ዐውዱ የተለያዩ ሊሆን ስለሚችል ነው። በአንድ ባህል የጥሩ ሚስት ባሕርይ የተባለው ነገር በሌላው ባህል መስፈርት ሳይሆን ይችላል። ሆኖም ለግንዛቤ ያህል በሁሉም ዘንድ ሲገኙ ይችላሉ የሚባሉ አንዳንድ ባሕርያት አንደሚከተለው ተጠቅሰዋል።

ስለ መልካም ሚስት ባሕርያት በመጽሐፈ ምሳሌ ውስጥ በበፋት እናንኛለን። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ስለ መልካም ሚስትና ስለ ስነፍ ሴት ብዙ የተነገሩ አሳቦች ይገኛሉ። ከዚህና ከሌሎችም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች እንዲሁም ከሌሎች ምንጮች መልካም ሴት ምን ዓይነት ባሕርይ እንዳለት አንመለከታለን።

ታማኝነት፡- ሚስት ባላቸው ንብረትና ገንዘብ ባልዋ ሙሉ በሙሉ የሚያምናት መሆን ይገባታል። ያላቸውን ነገር በታማኝነት የምትጠበቅና በጋራ ለምምነት በአግባቡ በሥራ ላይ የምታውል እንጂ አባላት መሆን አይኖርባትም (ምሳ. 31፡11)። ለብቻዋም ስትሆን በልብዋ ባልዋን ማማት አይገባትም።

ረዳትነት፡- ሚስት የባልዋ ረዳት ናት። መልካም ሚስት የባልዋን ጉድለት የምትሞላና ለእርሱ ሙሉነት የተቻላትን ነገር ሁሉ የምታደርግ እንጂ አርሱን

የሚገኝ ነገር የምትፈጽም መሆን የለባትም። ዕድሜዋን ሁሉ ለእርሱ ያላትን ድጋፍ ታሳያለች። አንድ ለውም ሚስትን በሚያገኝበት ጊዜ ለእርሱ መልካም ነገርን የምታደርግ የኑሮ ጓደኛ በማግኘቱ በረከትን እንዳገኘ ይቆጠራል። ባልዋን ለመጉዳት የምታስብ ሚስት፣ ረዳት ሳትሆን ጠላት ናት። እንዲህ ዓይነት ባሕርይ ካላት ሚስት ጋር መኖር ዋስትና ያሳጣል። ምክንያቱም ባል መልካም ነገር ታደርግልኛለች ብሎ አያስብም (ምሳ. 18+22፤ 31+12)።

ምርታማነት፡- ሚስት መልካም ሠራተኛ ናት። ለቤትዋ የሚያስፈልገውን ነገር ለማግኘት የተለያዩ ሥራዎችን ትሠራለች። እነዚህን ሥራዎች የምትሠራው በዋነኛነት ቤተ ሰብዋን ለመደገፍ ነው እንጂ የውጭ ሥራ መሥራት አለብኝ በማለት የማንነት ትርጉም ለማግኘት አይደለም። ሥራዋንም በዕቅድና በትጋት ለስምትሠራ ትርፋማ ናት (ምሳ. 31+13-19)።

መልካም አሠሪና ታታሪነት፡- በቤት ውስጥ ከእርሷ ጋር ቤተ ሰብን የሚያገለግሉ ሰዎችን በሚገባ ታሰማራለች። ለአያንዳንዳቸው የሚገባቸውን ሥራ ትለጣቸዋለች። በዚህም የማስተዳደር ብቃት እንዳላት ማሰብ ይቻላል። መልካም ሚስት በሥራዋ ታታሪ ናት (ምሳ. 31+15)።

ከሕይወት ተሞክሮ እንደ ታየው መልካም ሚስት የሚከተሉት ባሕርያት ሊኖሯት ይገባል።

- የእግዚአብሔርን ቃል ማዕከላዊ ያደረገ አመለካከት ያላት፤ ይህ ማለት አመለካከትዋ በእግዚአብሔር ቃል የተቃኘና እርሱንም በተግባር የምታሳይ ማለት ነው።
- ስለ ራሷ ትክክለኛ የሆነ ሚዛናዊ ግምት ያላትና ራሱን የተቀበለች፤
- ለባልዋ የሚገባውን ፍቅርና ሕክብርት የምትሰጥ፤
- በባልዋ ላይ በቃልም ሆነ በድርጊት ከክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር ውጭ የሆነ ነገር (ለምሳሌ መሳደብ፣ መጨቃጨቅ፣ መደባደብ፣ ማማት...) የማታደርግ፤
- ከባልዋ ጋር ባላት ግንኙነት ራሷን በተገቢው መንገድ መግለጽ የምትችል፣ ለመግለጽም ፈቃደኛ የሆነች፤
- በሕይወትዋ ከእግዚአብሔር ቀጥላ ለቤተ ሰብዋ ቅድሚያ የምትሰጥ፤
- ከባልዋ ጋር ባላት ግንኙነት መሕል ሦስተኛ ለው ጣልቃ ለማለገባት ፈቃደኛ የማትሆን።

ባል ሚስቱ መልካም ካልሆነች ምን ማድረግ ይኖርበታል? ከአሳፋሪ ሚስት ጋር መኖር እጅግ ከባድ ቢሆንም ባል በማወቅም ሆነ ባለማወቅ አንድ ጊዜ ምርጫ ለላደረጉ አሁን እነርሱን ጋር የተቁራጸውም እስከ ዕድሜ ልክ በመሆኑና ከዚህ ግንኙነት ለመውጣት ቢያስብም ምንም አማራጭ መንገድ ባለመኖሩ ያለበትን ሁኔታ በትዕግሥት ማሸነፍ እንዲችል እግዚአብሔር ጸጋውን እንዲሰጠው አየለመነ ሚስቱ መልካም ካልሆነው የሕይወት አቋም መለወጥ አንድተችል መርዳት ይጠበቅበታል። ይህን ለማድረግ አንዱ መንገድ ከእርሷ ማግኘት የሚገባውን ነገር ሳይፈልግ በሁኔታዎች ላይ ባልተመሠረተ ፍቅር

በመውደድ፣ መልካም በመሆንና በማድረግ እርሷን ከወደቀችበት መጥፎ ባሕርይና ድርጊት ማውጣት ነው። ባል ሚስቱ አንድተሆን የሚፈልጋትን ዓይነት ለው እርሱ ራሱ ሆኖ በመገኘት ምሳሌነቱን ሊያሳያት ይገባል። ፍቅርና መልካም የሕይወት ምሳሌ የማይማርከው ለው የለም። በተለይ ባል ተገቢውን ነገር ከሚለቁ ሳያገኝ እንዲሁ ሊወዳትና መልካም ሊያደርግ ልብዋን መማረክ ይችላል።

ምዕራፍ 3

ሚስት ከባልዋ ምን ትፈልጋለች?

ባል ከሚስቱ ብዙ ነገሮችን እንደሚፈልግ ሁሉ ሚስትም ባልዋ እንዲሆንና እንዲያደርግለት የምትፈልጋቸው ብዙ ነገሮች አሉ። ምናልባት ያለፈውን ምዕራፍ ለናገብ፣ እነዚህን ነገሮች ሚስቶችን አይፈልጉም ወይ? ብለን ይሆናል። ትክክል ነው። ሚስቶችም ባሎች የሚፈልጉትን ነገሮች ይሻሉ። ምክንያቱም ሁለቱም ተመሳሳይ ሰብዓዊ ፍላጎት አላቸው። ባል በውስጡ ትንሽ ሌትነት ሊኖረው ሚስትም በውስጥ ትንሽ ወንድነት አላት። ነገር ግን አንድን ነገር የሚፈልጉበት መጠን የተለያየ ነው። ለምሳሌ ባል ከሚስት የሚፈልገው አክብሮት ሚስት ከባል የምትፈልገው ያህል ላይሆን ይችላል። ባል አንድን ነገር አብልጦ ከሚስቱ ሲፈልግ ሚስት ደግሞ ሌላ ነገር አብልጣ ከባልዋ ለማግኘት ትሻለች።

ለመሆኑ ሚስት ከባልዋ ምን ትፈልጋለች? ባል ምን ቢያደርግ ወይስ ምን ቢሆን ነው ሚስቱን ማርካትና ማስደለት የሚችለው? እነዚህን ነገሮች ለመመልከት እንሞክራለን። እነዚህን ነገሮች ቃል አኳያ ባል ሚስቱን በሚከተለው ሁኔታ ሊገነዘብባት ይገባል።

ባል ሊኖረው ወይም ሊሆንና ሊያደርግባቸው የሚገቡ ነገሮች ወይም ሚስት ከባልዋ የምትፈልጋቸው ነገሮች፡-

መራራ ያልሆነ ባል እንዲሆን፡- ሚስት ባልዋ የሚያስመርራት እንዲሆን አትፈልግም። ሐዋርያው ጳውሎስ ለቄላስዶስ ምስመናን በጻፈው መልእክት ባሎች ሚስቶቻቸውን እንዲወዱአቸው እንጂ መራራ እንዳይሆኑባቸው ያዘዛቸዋል። «ባሎች ሆይ፣ ሚስቶቻችሁን ውደዱ እንጂ መራራ አትሁኑባቸው» (ቄላ. 3+19)።

«አትሁኑባቸው» ከሚለው ቃል ለመጀመር ያህል፣ ባሎች ለሚለቶቻቸው መራራ እንዳይሆኑ የእግዚአብሔር ቃል ያዘዛቸዋል። «መራራ አትሁኑባቸው»

ሚስትህን የምታስመርባቸው ነገሮች ምን ምን ናቸው? ሚስትህ፣ ልባዘህን እነዚህን ተዋቸው የምትላቸው ነገሮች ምንድን ናቸው?

የሚለው አሳብ ምን ማለት ነው? ጳውሎስ ባሎች ለሚለቶቻችሁ መራራ አትሁኑባቸው ብሎ ሲናገር አታበሳጩአቸው፣ ሕይወታቸውን የሚያስመርር ነገር አታድርጉባቸው! በሆነና ባልሆነ ነገር በመቁጣት ሚስቶቻችሁን የሚጎዳ ነገር ማድረግ

የሰባቸውም ሊል ማመልከቱ ነው። ይህ ቃል ባል በሚሰቱ ላይ በእንደ ጊዜ የሚያደርገውን መልካም ያልሆነ ነገር ብቻ ሳይሆን ዘወትር በእርስዋ ላይ የሚፈጽመውን የቃላት ውርድብን ወይም የጋይል «ጥቃት» ያመለክታል። ባል ሚስቱን በሆነ ባልሆነ ነገር ዘወትር የሚጨቀጥታት ከሆነ ሕይወት በተለይም ከእርሱ ጋር ኑሮ እጅ እጅ እስከሚላት ድረስ ይደርሳል። እንዳንድ ባሉች ሚስቶቻቸውን ዘወትር ይጨቀጥቁላቸዋል። ከዚህ ተስታታይ ንገዝላ የተነሣም ሚስቶቻቸው ተገቢ ያልሆነ እርምጃ ይወስዳሉ። ባሉች ሰሚስቶቻቸው በቃላትና በድርጊት በሚገሰጹ ልዩ ልዩ ሁኔታዎች መራራ ሊሆኑባቸው እንደሚችሉ ከምናየውና ከምንሰማው ነገር በመነሣት መገንዘብ እንችላለን።

ሚስቱን የሚያስመርር ባል የራሱ የሆኑ ባሕርያት አሉት። ከእነዚህ ባሕርያት መካከልም ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

- ሚስቱን ከመጠን በላይ በመተቸትና በመጥፎ ቃላት በመሳደብ ስለ ራሱ ጥሩ ያልሆነ ግምት እንዲኖራትና የባታችነት ስሜት እንዲሰማት ያደርጋል።
- ሚስቱ ያለ እርሱ ድጋፍ መኖር እንደማትችል አጉልቶ በማሳየት ጥገኛው ሆኖ እንድትኖር ጥረት ያደርጋል።
- የቤቱ እለቃ እርሱ እንደ ሆነ በከፍተኛ ደረጃ ስለሚያምን ሚስቱ ያስምንም ጥያቄ እንድትታዘዘው ይፈልጋል። እንዲህ እድርጋ ካልተገኘች ይገባታል ብሎ የሚያስበውን ቅጣት ይፈጽምባታል። ለዚህም ማንም ሊጠይቀው መብት ወይም ሥልጣን እንዳለው አያስበም።
- ስለ ራሱ ያለው ግምት ሚዛናዊ አይደለም። ስለ ራሱ የበታችነት ስሜት የሚሰማው ሰው ነው። በሚስቱ ላይ ሥልጣን እንዳለው በመሳደብ በመጨቃጨት በመደባደብና በመሳሰሉት መንገዶች ለማሳየት ይሞክራል። ከእርሷ ጋር በእኩል ደረጃ ሆኖ መነጋገር ከእርሱም በታች እንደሆነ ስለሚሰማው እንዲህ ማድረግ አይፈልግም። ስለዚህ በሚስቱ ላይ ከፋ ነገር ማድረግ የበታችነት ስሜቱን የሚከላከልበት አንዱ መንገድ ነው።
- ራስ ወዳድ ነው። በቤት ውስጥ መልካም ነገር ሁሉ ስለእርሱ እንዲደረግበት ይፈልጋል።
- ቤተ ሰቡ ቢጠና ለእናቱ መራራ የሆነ አባት ነበረው። ከአባቱ የተማረውን ነገር እርሱም በተራው በሚስቱ ላይ ይፈጽማል።

ባሉች ከሚስቶቻቸው ጋር በሰላም ለመኖርና እነርሱ ራሳቸውም ሆኑ አብረዋቸው የሚኖሩት የሕይወት ደስታና እርካታ እንዲኖራቸው ሚስቶቻቸውን ከሚያስመርሩ ቃላትና ድርጊቶች ሊቁጠቡ ይገባቸዋል።

እለመጨቅጨት፡- ሚስት ከባልዋ ሰላማዊ ኑሮን እንጂ ዘወትር በጭቅጭት የተሞላ ግንኙነት አትፈልግም። በሌላ አባባል ባልዋ ጨቅጫቃ እንዲሆን አትፈልግም። አንዳንድ ባሉች የንገዝላ መንፈስ የተጠናወታቸው ናቸው። መልካም ነገር እንኳ ተደርጎ ሊያዩ ሚስቶቻቸውን የሚጨቀጥቁላቸው ነገር አያጡም። እንዲህ ዓይነት ባል ቤት ሲገባ ሚስቱን የሚገናኘው በፍቅር ሳይሆን በነገር

ሚስትህን በነገር እንድት ጨቅጥታት የሚያነግሡህ ውስጣዊና ውጫዊ ሁኔታዎች ምንድን ናቸው?

ነው። ግቢ መግባቱ የሚታወቀው «ይህ ለምን እንዲህ ሆነ?» ብሎ ሲናገር በሚስቱም ጊዜ ነው። ሚስትም ሆኑ ልጆች እርሱ ባይመጣባቸው ይፈልጋሉ። ባል ሚስቱን የሚጨቀጥቅባቸው ምክንያቶች ብዙ ናቸው። አንዳንዱ የጓዳ ማለት (የበርበራ የጨውና የስኳር) ነገር እንኳ አይቀረውም። ሲበላ ሆዱ እስኪሞላ ድረስና አጣፍጡት ሊል ቆይቶ ሰውር ተብሎ የተገዛው ነገር ማስቀን ሲሰማ «ከመቼው አለቀ?» «ማን ጨረሰው?» አያሰ ንገዝላውን ይቀጥላል።

ሌሎች ባሉች ደግሞ በቅንፃት መንፈስ ተሞልተው ሚስቶቻቸውን ማመን ያቅታቸውና ቀንና ሌሊት እንደ ላይ በሆኑ ተጥር «ለምን ቆየሽ?» «የት ሄደሽ ነበር?» «ማን ነው የደወለው? ምን አለሽ?» አያሉ ቤታቸውን በሁከት ይሞላሉ። እንዲህ ዓይነት ባሕርይ ያላቸው ባሉች የራሳቸው የሆነ ችግር አላቸው። ባሕርያቸው ችግር እንዳላቸውና ስእርዳታ ጨሽት እያሰሙ መሆናቸውን መረዳት ተገቢ ነው። ሆኖም ከራሳቸው በላይ እነርሱን መርዳት የሚችል ሰው ስለማይኖር የማማከር አገልግሎት ሊያገኙ ይገባቸዋል። ካልሆነ ራሳቸውም ሆኑ ከእነርሱ ጋር የሚኖሩ ሰዎች እግዚአብሔር በሰጣቸው ትዳርና ቤተ ሰብ ውበጥ ዘወትር በሥቃይ እንዲኖሩ ያደርጋሉ።

የባል ስሜት መውጫ አለመሆን፡- ሚስት ባልዋ ራሱን በመግዛት ስሜቱን በተገቢው መንገድ እንዲገልጽ እንጂ በየትም ቦታ የተሰማውን ነገር በእርስዋ ላይ እንዲወጣ አትፈልግም። ባል በቀላሉ መናደድና መቁጣት ይችላል። በሚስቱ ላይ ሥልጣን እንዳለው ከማለቡ የተነሣ ከእርሱ የሚመጣውን ስሕተት በተለይም በእርሱ ላይ ያነጣጠረን ነገር ለማለፍ ልቦ ሰፊ አይደለም። ሚስት ግን ብዙ በደል በእርስዋ ላይ እየተፈጸመም ዝም ትሳለች። ስለሕተት ትዕግሥት የሌለው ራስ እንደ ሆነ የተነገረለት ባል ነው።

ወንድ ራስ መሆኑን ስለሚያምን ከሚስቱ በላይ እንደሆነ ስለሚያሰብ አጥፍቶም እንኳ ራሱን አዋርዶ ይቅርታ መጠየቅ ይከበደዋል። የቤቱ ራስ ሆኖ ዝቅ ብሎ በትሕትና ከሚስቱ ጋር መኖር ውርደት ይመስለውና ስሕተቱን ለመሸፈን ሲል ይቁጣል። በዚህም ሁኔታውን መቁጣጠር ካልተቻለው የጋይል እርምጃ ይወስዳል። እንዲህ ዓይነት ባሕርይ ያላቸው ባሉች ከሚስቶቻቸው ጋር

ሊጋጩ ብቻም ሳይሆን በውጭ ክሌሎች ሰዎች ጋር ባላቸው ግንኙነት ተበላጭተው ከሆነ ብስጭታቸውን እዚያው ጨርሰው ከመምጣት ይልቅ ይዘውት ወደ ቤት ይመጡና በሚስቶቻቸው ላይ ያፈስሱታል። «እህያውን ፈርቶ ዳውላውን» እንደ ተባለው ነጂ የሆኑ ስሜቶችን ከውጭ ወደ ቤት ያመጣሉ። ሚስት ምንም ክፉ ነገር ሳታደርግ ተጠቂ ትሆናለች። ባሉች ስለሚታቸው ዘበኛ ያስፈልጋቸዋል። ከዚህ አኳያ ባሉች ራሳቸውን መግዛት ተምረው ስሜቶቻቸውን በመቁጣጠር በተገቢው መንገድ መገልጽ ያስፈልጋቸዋል። አለበለዚያ ትዳራቸውን በራሳቸው እጅ አያፈረሱ እንደ ሆነ ማወቅ አለባቸው።

በባል ሰከፉ ነገር አልፎ አለመስጠት፡- ሚስት ባልዋ ሰከፉ ነገር አሳልፎ አንዳይሰጣት ነገር ግን ሳይረገው ነገር ኃላፊነት የሚወስድና ስእርስዋ የምሕረት መንገድ የሚያሳይ እንዲሆን ትፈልጋለች። አንዳንድ ባሉች ሰሚስቶቻቸው መስላሰል ሲገባቸው ከእነርሱ ይልቅ ራሳቸውን በመውደድ ለተጠያቂነትና ሰከፉ

ነገር አሳልፈው ቢለጠኑት አንመለከታለን። በሰላም ጊዜ ከሚለቀቅባቸው ጋር አብረው ኖረው ችግር ቢመጣ ግን ራሳቸውን ለማዳን ማምለጫ መንገድ ይፈልጋሉ። አንዳንዱ ማምለጫ መንገዳቸው ሚስቶቻቸውን ለከፋ ነገር አሳልፈው መሰጠት ነው። ከእነዚህም ባሉት መካከል አዳም የተባለው የመጀመሪያው ሰው ይገኝበታል። አዳም በዓለም ብቻውን በመሆኑ ችግር ነበረበት። እግዚአብሔር የምትመቸውን የኑሮ ጓደኛ ፈጠረለት። አዳምም ሚስት የሆነችውን ሔዋንን በታላቅ ደስታ ተቀበለ። ሁለቱም ያለምንም መተፋፈር በግልጽነትና በደስታ አብረው ይኖሩ ነበር (ዘፍ. 2፡18-25)።

ነገር ግን ከዕለታት አንድ ቀን ሔዋን አንድ ተገቢ ያልሆነ ሥራ ሠራች። በዓድን ገነት ውስጥ ከነበሩት ዛፎች መካከል «አትብሉ» ከተባለው ዛፍ ፍሬ ወስዳ በላች። ከዚያም ለባልዋ ለአዳም ለጠችው እርሱም ደግሞ ከእርሱም ጋር በላ። ሔዋን ፍሬውን ለመብላት የቻለችው ከአባብ ጋር በፈጠረችው ወዳጅነት ነበር። ሔዋን እንዲህ ዓይነት ወዳጅነት ከአባብ ጋር ለትመሠርት አዳም የት ነበር? ሔዋን የዛፉን ፍሬ ለታመጣ ያለምንም ጥያቄ እንዴት በላ? ከዚያ በፊት በልቶ የማያውቀው ነገር ሊቀርብለት መጠየቅ አልነበረበትም ወይ? የሁለቱን ግንኙነት የሚፈታተን ጉዳይ እስኪመጣ ድረስ አዳም ከለማይ በታች ግርም የሆነ ባል ነበር። የዛፉን ፍሬ ከበሉ በኋላ እግዚአብሔር ለሌላው ነገር አዳምን ቢጠይቀው አዳም ሚስቱን አሳልፎ ለጠ። «ከእኔ ጋር እንድትሆን የሰጠኸኝ ሌት እርሱም ከዛፉ ለጠችኝና በላሁ» በማለት በሚለቱ ላይ ክስ አቀረበ (ዘፍ. 3፡12)። ሔዋን ራሱን ለሕተት ብታደርግም፣ ለአዳም ለሕተት ግን ሙሉ በሙሉ ተጠያቂ አትሆንም። አዳም በራሱ ማድረግ የሚገባውን ነገር አሳደረገም። ለሰዚህም ሳተ። በሁለቱ ላይ ቢፈርድ የሚችል እግዚአብሔር ቢመጣ አዳም ሚስቱን ለፍርድ አሳልፎ ለጣት። በመጀመሪያ እርሱን ሚስት አድርጎ ቢወስዳት «ይህች አጥንት ከአጥንቴ ናት ሥጋም ከሥጋዬ ናት» ብሎ የተናገረውን ቃል በማለብ አልራራላትም። ከእርሱም ይልቅ ራሱን ለማዳን መከራ አደረገ። ሆኖም እግዚአብሔር አንደ አዳም በሔዋን ላይ ብቻ ፍርድ አልሰጠም። ለሁለቱም የሚገባቸውን ፍርድ ሰጣቸው። እግዚአብሔር በጾታ ምክንያት ፍርዱን የማያዳለ አምላክ ነው። ምክንያቱም ለእርሱ ሁለቱም እኩል ለብዓዊ ፍጡራን ናቸው (ዘፍ. 3፡16-19)።

በመላኩን ዘመን አንድ የእግዚአብሔር ሰው የሆነ ሌዋዊ ነበር። ይህ የእግዚአብሔር ሰው ቁጣት ነበረችው። ይህች ሌት ከእርሱ ጋር መኖር ባለመፈለግ ወደ አባትዋ ቤት ትመለሳለች። ከተወሰነ ወራት በኋላ ሌዋዊው ከእርሱም ጋር ታርቆ ወደ ቤትዋ ለመመለስ ይሄዳል። ከዚያም ተለማመድና ወደ ቤታቸው ሊመለሱ በእንግድነት በአንድ ሰው ቤት ያድራሉ። በሌሊት እነርሱ ያልጠበቁት ፈተና መጣባቸው። በአካባቢው የነበሩ ሰዎች እነርሱ የቤቱን ባለቤት «ወደ ቤትህ የገባውን ሰው እንድንደርስበት አውጣልን» እያሉ በሩን መደብደብ ጀመሩ። ከዚህ ጥያቄአቸው የአካባቢው ሰዎች ግብረ ሰዶማዊነትን የሚለማመዱ ሰዎች እንደ ነበሩ መገንዘብ እንችላለን። ይህ ጥያቄ የሚያስደነግጥ ነበር። የቤቱ ባለቤት የአካባቢው ሰዎች እንዲራራሉትና እንግዳውን እንዳይዘኩት ለመናቸው። ይህ ሰው ወንድ እንግዳውን ለማዳን አለበ።

ይህን ታሪክ በታላቁ እንደ ወንድ የትዳር ጓደኛ ምን ይሰማሃል? አንተ ብትሆን ምን የተለየ ነገር ታደርግ ነበር?

እርሱን ለማዳን ደግሞ ቤቶችን መሥዋዕት አድርጎ ማትረብ ነበረበት። ለሰዚህም ለሰዎቹ «ድንግል ልጀና የእርሱም ቁጣት እነሆ ፥ አሉ! አሁንም አወጣችዋለሁ አዋርዱአቸው እንደ ወደዳችሁም አድርጉባቸው ነገር ግን በዚህ ሰው ላይ እንደዚህ ያለ ኃጢአት አታደርጉ» አላቸው። የቤቱ ባለቤት የዋሆቹን ሌቶች እንደ ወደዱ እንዲያደርጉባቸው ቢለምንም ሰዎቹ ከአላባቸው ሊመለሱ ፈቃደኞች አልነበሩም። በዚህ ጊዜ ራሱን ለማዳን የፈለገው ባል ሚስቱን በኃይል በማስገደድ ለእነዚህ ሰዎች አሳልፎ ለጠ። ከዚያም እነዚያ ሰዎች ተራ በተራ ሌሊቱን በመሉ አመነዘሩባት። ከዚያም ቤትዋዋ ሞተች። ታሪኩ በዚህ ብቻ አሳበቃም። ባልየው አስከሬኑን ይዞ ወደ አገሩ ሊደርስ በመቄራረጥ ወደ እስራኤል ሁሉ ላከው (መላ. 19፡1-30)።

በዚህ ታሪክ የተፈጸመው ነገር ባሉች ራሳቸውን ከጥፋት ለማዳን ብለው ሚስቶቻቸውን ለከፋ ነገር አሳልፈው እንደሚለጡ ከሚያሰዩ ዘግኖን ተግባሮች አንዱ ነው። መቼም ሚስቱን የሚወድ ሰው በእርሱም ላይ እንዲህ ያለ ክፉ እርምጃ ይወስዳል ብሎ መናገር አዳጋች ነው። ሚስቱን እንደ ራሱ ሥጋ መውደድና ራሱን አሳልፎ በመስጠት እርሱን ማዳን ይገባው ነበር። እርሱ ግን ራሱን አድኖ ሚስቱን ለሞት አሳልፎ ለጣት። የክፍሉ አላብ ለቤቶች ይለጥ የነበረው ግምት ዘትተኛ መሆኑን ያሳያል። እነርሱን ለከፋ ነገር አሳልፎ በመስጠት ወንዶችን ማዳን እንደ «ባህል» የተወሰደ ይመስላል። እዚህ ላይ መገንዘብ ያለብን አላብ አለ። ይኸውም ባልየው ወጥቶ ግብረ ሰዶማዊነትን መለማመድ ነበረበት ለማለት አይደለም። ነገር ግን ሁለቱም እኩል መብት ተሰጥቶአቸው ከፈተናው ለማምለጥ ሌላ አማራጭ መፈለግ ነበረባቸው እንጂ ባል ሚስቱን በኃይል አስገድዶ ለከፋ ተግባር አሳልፎ ሊለጣት አይገባውም ነበር ለማለት ነው። አማራጭ መንገድ ቢያውም እንኳ አብረው ሆነው እስከ መጨረሻ ራሳቸውን የሚያስከሉበትን ሁኔታ መሞከር ነበረባቸው።

ለብዛዊ ርኅራኄ- በግንኙነታቸው ውስጥ ሚስት ባልዋ የማይፈልገውን ነገር ብትሠራ እንኳ ለብዓዊ የሆነ ርኅራኄ እንዲለማው ትፈልጋለች። አንዳንድ ባሉች ከሚለቀቅባቸው ጋር እየኖሩ አልፎ አልፎ አንድ ሰው በወዳጁ ላይ ማድረግ የማይገባው ጭካኔ የሞላበት እርምጃ ሊወስዱባቸው ይታያሉ። ለዚህ ምሳሌ የሚሆነው ንጉሥ አርጤክስስ ነው። ይህ ንጉሥ በብዙ ግዛቶች ላይ ይገዛ ነበር። ለእርሱም አለጢን የምትባል ሚስት ነበረችው። በአንድ ወቅት ንጉሡ ግብዣ አዘጋጅቶ ባለሥልጣናትንና ወዳጆቹን ጠርቶ ነበር። በዚህ ግብዣ ላይ ንጉሡ የወይን ጠጅ ጠጥቶ ደስ አለው። ከዚያም «ንግሥቲቱ አለጢን መልክ መልክም ነበረችና ውበትዋ ለአሕዛብና ለአለቆች እንዲታይ የመንግሥቱን ዘውድ ጭነው ወደ ንጉሡ ፊት ያመጡአት ዘንድ በፊቱ የሚያገለግሉትን ሰባቱን ጃንደሮች... አዘዛቸው» (አሲ. 1፡10-11)።

ንጉሡ ይህን ትእዛዝ የለጠው የሚስቱ ውበት ለአሕዛብና ለአለቆች እንዲታይ ነበር። ንጉሡ ለምን ውበትዋ እንዲታይ ፈለገ? ምናልባት እርሷ ውብ በመሆኗ ሊከራባት ይሆናል። ወይም በሰላማ መንፈስ ሆኖ የሚያደርገውን አያውቅም ይሆናል። የንጉሡ ሚስት ንግሥት አለጢን ግን የባልዋን ትእዛዝ ስትለማ ውበትዋን ለአሕዛብና ለአለቆች ለማሰየት የመንግሥት ዘውድ ጭና ለመውጣት ፈቃደኛ ሳትሆን ቀረች። መቼም ባል ሚስቱ አንድታደርግ የሚፈልገውን ነገር ማዘዝ ይችላል። ይሁን እንጂ ለሚያዘዘው ትእዛዝ ሁሉ

ከሚሰቱ አዎንታዊ ምላሽ መጠበቅ አይገባውም። ምክንያቱም ሚስትም በራስዋ ፈቃድ ሰባል ትሕዛዝ እሺ ወይም እምቢ ለማለት ትችላለች። ባል ይህን በመገንዘብ አንደ ጨካኝ ጌታ አዎንታዊ ምላሽ መጠበቅን መተው ይኖርበታል።

ንግሥት አስጢን የንጉሡን ትሕዛዝ ለመፈጸም ፈቃደኛ ያልሆነችበት ምክንያት አልተጠቀሰም። ሆኖም ለመታዘዝ እምቢ ያለችበት የራስዋ ምክንያት አንደ ነበራት ግልጽ ነው። የእርስዋ ምክንያት ምን እንደሆነ ግን ባልዋን ጨምሮ ማንም የጠየቃት አልነበረም። የእርስዋ እምቢታ በወንዶች ዘንድ በመጥፎ ሁኔታ ተተረጎመ። ባልዋም በሚሰቱ ትሕዛዝ አስማከበር «አጅግ ተቁጣ፡ ተናደደም።» የአስጢን እምቢ ማለት በንጉሥ አማካሪዎችም ዘንድ ትልቅ የመወያያ ነጥብ ሆኖ ቀረበ። የእርስዋ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ሰባልዋ አስመታዘዝ በንጉሡ ግዛት ሥር የሚገኙትን ሰዎች ሁሉ አንደ በደለ ተቆጠረ። ከዚያም የንጉሡ አማካሪዎች በጉዳዩ ተነጋግረውበት ለንጉሡና ለአዛውንቶች «ይህ የንግሥቱ ነገር ወደ ሴቶች ሁሉ ይደርሳልና ንጉሡ እርጢካስ ንግሥቱት አስጢን ወደ እርሱ ትገባ ዘንድ እዘዘ እርስዋ ግን አልገባችም ተብሎ በተነገረ ጊዜ ባሉቻቸው በዓይናቸው ዘንድ የተናቁ ይሆናሉ» አሉ። ሚስቶች የአስጢንን ምላሴነት በመከተል ሰባሉቻቸው ትሕዛዝ በፍጹም እምቢ እንዳይሉ፡ እንዳይንቁና እንዳያስቁጡአቸው አስጢን ከንግሥትነትዋ እንድትባረር የመፍትሔ አላብ አቀረቡ። ከዚያም አላቡ በወንዶች ሁሉ ፊት ተቀባይነት በማግኘቱ ባሉች በቤታቸው አስቃ እንዲሆኑ የሚያስገድድ ሕግ ወጣ።

አንድ ባል ሚስቱ የታዘዘችውን ነገር ለመፈጸም እምቢ ሰላላች ብቻ ከወዳጆቿ ጋር በመመካከር እርስዋን ከቤት ማባረር ከእርሱ አኩል ሰብአዊ መብት ኖሮአት በፈቃዱ የመሰላትን ነገር ማድረግ እንደማትችል ማሰብ ነው። ዛሬም በጎረቤት በሠፈር በሥራ ቦታና በመሰሰሱት ሁሉ ሚስቶቻችን እይታዘዙልንምና ምን እናድርግ ባቸው ብለው የሚጠይቁ ባሉች አሉ። ሰዚህ ዓይነት ጥያቄ የብዙ ወንዶች ምክር የታወቀ ነው። «ወንድ መሆንን አላያት»፤ «ከቤት አባርፈት» ወዘተ. ይላሉ። ከዚያም ሕሊናቸው የጠፋባቸው ባሉች ከንደኞቻቸው ያገኙትን ክፉ ምክር በሚስቶቻቸው ላይ የጭካኔ ነገር በማድረግ በሥራ ላይ ያውሉታል።

ባል በቤት ሰብ ውስጥ እምባገንንና ፈላጭ ቆራጭ በመሆን ሚስቱ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ለእርሱ እንድትታዘዝ መፈለግ የሰበትም። እንኳን ሰው ቀርቶ እግዚአብሔርም ሊያዘዝ፡ ጉዳዩን በጥልቀት አውቀን በፈቃዳችን ለመታዘዝም ሆነ ላለመታዘዝ መብት ተስጥቶናል። ስለዚህ ሚስት ሰባልዋ ትሕዛዝ እምቢ ማለት ትችላለች። ሆኖም ግን እምቢ ያለችበትን ምክንያት ሰባልዋ መናገር አስፈላጊ ነው። ባልም የሚሰቱን ምክንያት ለማዳመጥ ራሱን ሲስጥ ይገባል። ሁሉቱ በትሕዛዙ አስፈላጊነት ላይ በመነጋገር የተሻለ ነገር ለማድረግ መዘጋጀት ይኖርባቸዋል። ካልሆነ ትዳራቸው እደጋ ላይ ይወድቃል። በዚህ ደግሞ ባልም ሆነ ሚስት ተጠቃሚ አይሆኑም።

መንፈስ ጠንካራነት፡ ሚስት ባልዋ መንፈስ ጠንካራ ወንድ እንዲሆን ትፈልጋለች። መንፈስ ጠንካራነት ማለት በቀላሉ በሕይወት ውስጥ ለሚገኙት ተግዳሮቶችና ችግሮች ቶሎ አጅ ያለመስጠት ችሎታ ነው። ሕይወት በተግዳሮት የተሞላች በመሆንዋ በድፍረት የሚጋፈጣትን ጀግና ትፈልጋለች። ሚስት ባልዋ

አንተ በሚስትህ ላይ ተቁጥተህ እያለህ ወዳጆችህ ሚስትህን ፍታት ቢሉህ ምን ትመልስላቸዋለህ?

የሕይወትን ተግዳሮት ላይፈራ የሚጋፈጥ ሲሆን ደስ ይላታል፡ በእርሱም ትተማመናለች።

በማስተዋል አብሮአት መኖር፡ ሚስት የእርስዋን ፍላጎት፡ ችግር፡ ስሜት፡ በመረዳት አብሮአት የሚኖር ባልን ትፈልጋለች። ባል ሚስት የሚሰማትን ስሜት የሚረዳና በእርስዋ ቦታ ራሱን በማስቀመጥ መገንዘብ የሚፈልግ ሰው መሆን ይጠበቅበታል። ብዙ ሚስቶች ባሉቻቸው አንደ ማይረዳአቸው ይናገራሉ። ባል የሚሰቱን ሁኔታ «የሴት ነገር ነው» በማለት ችላ ማለት እንደሌለበትና እርስዋን መረዳት ተቀዳሚ ሥራው መሆኑን መዘንጋት የሰበትም። ሚስት ከሁሉም በላይ ባልዋ እንዲረዳትና ለስሜትዋ እንዲጠነቀቅ ትሻለች (1ጴጥ. 3፡7)።

ሚስት ባልዋ እንዲረዳት ትፈልጋለች። ባልዋ አንደ ረዳት የሚሰማት፡ እርሱ የሚከተሉትን ነገሮች ሆኖ ሲገኝ ወይም ሊያከናውን ነው።

- ሚስት ራስዋን እንደ ሆነች የሚሰማት ዓይነት ሴት ሆና አንድትገኝ ወደ ውስጠኛው የግል ሕይወትዋ ስቀስታ መግባት ሲችል፤
- ሚስት የምትናገራቸው ነገሮች እምብዛም ትርጉም በማይሰጡበት ወይም ግልጽ በማይሆኑበት ወቅት የእርስዋን ዝርዝርዝ የሆኑ አሳቦች እንኳ ለመረዳት ጥረት ሊያደርግ፤
- የሚሰቱን ርዕዮተ ዓለም ለመገንዘብ ሲችል። ይህ ማለት የእርስዋ አመለካከት ከእርሱ አመለካከት ጋር ተመሳሳይ ሲሆን ብቻ ሳይሆን ተቃራኒ ሲሆንም የእርስዋን አመለካከት ለመገንዘብ መከራ ሊያደርግ፤
- ሚስት የራስዋን ውሳኔ ለመወሰን የምትችል እንደሆነች ሊቀበልና በእርሱ አይታ እርስዋ ለመወሰን ያስበችው ነገር ስሕተት ወይም ሥፍራ የማይለጠው ቢመስለውም የእርስዋን የመወሰን መብት ሊያከብርና ዕድል ሲሰጣት፤
- ሚስት የራስዋን የግል ችግር ለመፍታት አቅምና ችሎታ እንዳላት በማሰብ በራስዋ መንገድ ችግርዋን እንድትፈታ ዕድል ሲሰጣት፤
- ሚስት በአንድ ጉዳይ ላይ እንድትሰብና መልካም የሆነ አላብ እንድትቀርብ ጊዜ ሲሰጣት፤
- ለሚሰቱ ግሩም ነው ብሎ የሚያስበውን ምክር ዘወትር ከመስጠት ሲቋጠብ፤
- የሚሰቱን አላብ፡ ስሜትና ምስጋና በተገቢው መንገድ ሊያስተናግድ፤

ባል የሚከተሉትን ነገሮች ሊያደርግ ወይም ሆኖ ሲገኝ ሚስቱ እርሱ እንደ ተረዳት አትቁጥርም። የሚከተሉትን ነገሮች የሚሆንና የሚያደርግ ባል ሚስቱን አልተረዳትም ማለት ነው። እነርሱም፡-

- በሚሰቱ ሕይወት ውስጥ አንድ የተለየ መልካም ነገር ሳያይ ለእርስዋ እንክብካቤ የማይሰጥ ሲሆን፤
- ሚስቱን በሚገባ ላያውቅ፡ እንደሚረዳት ሊናገር፤

- ሚሊት ችግርዋን መናገር ለትጆምር ገና ንግግርዋን ሳትጨርስ ለእርስዋ ችግር መፍትሔ ለመስጠት የሚቻል ሲሆን!
- ሚሊት መናገር ትጆምርና አላብዋን ሳትጨርስ በመሐል በማድረግ ጣልቃ የሚገባ ከሆነ!
- ሚሊት እየተናገረች እያለች ቀደም ቀደም እያለ የእርስዋን ዐረፍተ ነገር የሚሞላለት ሲሆን!
- ሚሊት የምትሆነውና የምታደርገው ነገር ለእርሱ አለልቺ ሆኖ እያለ ለእርስዋ የማይነግራት ሲሆን!
- ሚሊት በምትናገርበት ጊዜ ለምትጠቀሙባቸው ቃላት፡- የቃላት አገባብና ድምፅ ትኩረት በመስጠት ከቃላትዋ በለተጃርባ ያለውን መልእክትዋን ሳይገነዘብ ሲቀር!
- ሚሊት እየተናገረች እያለ ክሊላ ለው ጋር ማውራት ሲጀምር!
- ለሚሊቱ በጣም የሚያጓጓ ነገር መናገር ሲጀምር ወይም እርስዋን ለማረም ሲነሣ!
- የሚሊት ችግር ወይም ሁኔታ አላፋሪ እንደሆነ በመገመት ከእርስዋ ለመሸሸ መከራ ሊያደርግ!
- ሚሊት በምትናገራቸው ነገሮች ለሜቱ ተነክቶ እርስዋ ሳትጨርስና ምላሹን ሳትጠይቅ ቶሎ ጥልቅ ብሎ አሳብ ለመስጠት ሲጣደፍ!
- ባል የሚሊቱን ልምምድ ወይም ሕይወት የሚያለንቅ የራሱን ግሩም ልምምድ መናገር ሲጀምር!
- ሚሊት ምንም ነገር እንዳልሠራች በማለብ ለእርስዋ የሚገባትን ምስጋና ሲነፍግ ፡- እነዚህን የመሳሰሉ ነገሮች ሲያደርግና ሲሆን ባል ሚሊቱን እየተረዳ አይደለም፡፡

እንደ ትዳር ጓደኛ ሚሊትህን ለመደገፍ የምታደርጋቸውን ነገሮች ጥቀስ፡፡

የባልዋ ድጋፍ፡- የእግዚአብሔር ቃል ሚሊት ደካማ ፍጥረት እንደ ሆነች ይናገራል፡፡ ይህ ማለት ሚሊት በአካል ጥንካሬ ከባልዋ አነስተኛ እንደ ሆነች እንጂ በሌላ ነገር ከባል ያነሰች መሆንዋን አያመለክትም፡፡ እንግዲህ ባል በአካል ጥንካሬ ከሚሊቱ የሚሻል ከሆነ ይህን ብልጫውን ለእርስዋ ጥቅም ሊጠቀምበት ይገባል፡፡ የአካል ጥንካሬን ለሚፈልጉ ሁኔታዎች እርስዋን ማገዝ ይኖርበታል፡፡ ለምሳሌ ወደ ገበያ ሄደው ዕቃ ገዝተው ሲመለሱ ባል በመሸከም ሚሊቱን መርዳት፡- የመኪና ወይም የቤት በር በመክፈት ሚሊትን ማስገባት፡- ልጅ ሐኪም ቤት ሲወለዱ እርሱ ልጅን በማዘል፡- የመሳሰሉትን ነገሮች በማድረግ ባለው የአካል ጥንካሬ ሚሊቱን እንደሚያግዛት ማሳየት አለበት፡፡

አንዳንድ ባሎች ባላቸው የአካል ብልጫ ሚሊቶቻቸውን ከመርዳት ይልቅ እነርሱን ሲጎዱበት ይታያሉ፡፡ ሲቈጡ ከሚሊቶቻቸው ጋር ከመነጋገር ይልቅ በቡጢ ወይም በዱላ ይመቱአቸዋል፡፡ ይህ ሰብዓዊነት የጎደለው ተግባር ከመሆኑም በላይ እግዚአብሔር እነርሱን እንዲረዱበት የለጣቸውን ችሎታ ለከፉ ነገር ማዋላቸው ስለሆነ ያስጠይቃቸዋል፡፡ ስለዚህ ባሎች ባላቸው የአካል ጥንካሬ ሚሊቶቻቸውን ማገዝ እንጂ መጨቁን የለባቸውም፡፡

ሚሊት ከባልዋ የምትሻው አካላዊ ብቻ ሳይሆን ሁለንተናዊ ድጋፍን ነው፡፡ ሚሊት ባልዋ እውነተኛ የኑሮ ጓደኛ እንዲሆናት ትፈልጋለች፡፡ እውነተኛ የልብ ወዳጅ ማለት በነፍሱ ከሚሊቱ ጋር የተጣበቀ ባል ነው፡፡ ይህ ዓይነት ለው የሚሊት የነፍሱዋ ጥማት ነው፡፡ ሚሊት የእርሱን እርዳታ በምትፈልግበት ወቅት ባልዋ ቶሎ እንዲደርሳላት ትሻለች፡፡

ማክበር፡- ሚሊት ባልዋ እንዲያከብራት ትፈልጋለች፡፡ ባል ሚሊቱን ማክበር ይኖርበታል፡፡ ባል ሚሊቱን የሚያከብራት እርስዋ ተወዳዳሪ የሌላት የዓለም ቁንጆ ወይም የተዋጣላት ባለ ሙያ ስለ ሆነች ወይም አንድ የተለየ ችሎታ ወይም ብቃት ሰላላት ሳይሆን በእግዚአብሔር መልክና አምላል የተፈጠረች ሰብዓዊ ፍጡር ስለ ሆነች ነው፡፡ ሚሊቱ እርሱን ለማግባት ፈቃደኛ ስለ ሆነችም ሲያከብራት ይገባል፡፡ አሁን ሚሊቱ የሆነችው ሴት እርሱን ለማግባት ፈቃደኛ ባትሆን ኖሮ እኩ እርስዋን ማግባት ባልቻለም ነበር፡፡ ስለዚህ የእርሱ የትዳር ጓደኛ ለመሆን ራስዋን ስለ ሰጠች ሲያከብራት ይገባል፡፡ ምክንያቱም እርስዋ እርሱን በማክበር ሰላገባቸው ነው (1ጴጥ. 3፡7)፡፡ ሚሊት ባልዋ ሲያከብራት ለእርሱ ትጣበቃለች፡፡ ለው አክባሪውን እንደሚወድና እንደሚጠጋ ሁሉ ሚሊትም ለሚያከብራት ባል ራስዋን ያለ መቁጠብ ትስጠዋለች፡፡ ስለዚህ ባል የሚሊቱን ሁለንተና ለማግኘት እርስዋን ማክበር ይጠበቅበታል፡፡

የባልዋ ፍቅር፡- ባል ሚሊቱን መውደድ ይኖርበታል፡፡ ሚሊት ከባልዋ የምትፈልጋቸው ብዙ ነገሮች ቢኖሩም የመጀመሪያው ፍቅር ነው፡፡ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን በወደደበት ልክ ባል ሚሊቱን መውደድ ይጠበቅበታል (ኤፌ. 5፡25)፡፡ ባል ባገኘው አጋጣሚ ሁሉ ለእርስዋ ያለውን ፍቅር መግለጽ ይችላል፡፡ ሚሊት ባልዋ በሚከተሉት ሁኔታዎች ፍቅሩን እንዲገልጽላት ትጠበቃለች፡፡

- ❖ ሚሊቱ ፍቅር እንደምትፈልግ ሲገባው መላም!
- ❖ ሰቀን ቢያንስ እንድ ጊዜ በፍቅር ማቀፍ!
- ❖ ከቤት ወጥተው ሲሄዱ እጅዋን ይዞ መራመድ!
- ❖ ጊዜው ሲሆን ወሲብ ቅስቀሳ መጀመር!
- ❖ የፍቅር ሰጦታ መስጠት፡፡

ሚሊት ባልዋ እንደሚወዳት በእርግጥ ካወቀች ራስዋን ለእርሱ ትስጣለች፡፡ ደስታዋ ይጨምራል፡- ለመኖር ያላት ተስፋም ይለመልማል፡፡ ከዚያም ለባልዋ ሚሊት ብቻ ሳትሆን እናትም ትሆንዋለች፡፡

ንጽሕናን መጠበቅ፡- ሚሊት ባልዋ ንጽሕናውን የሚጠብቅ ለው እንዲሆን ትፈልጋለች፡፡ ባል ንጽሕናውን በመጠበቅ የሚተጋ ለው ሲሆን ይገባል፡፡ ለምሳሌ ያህል ገላውን በየጊዜው ለመታጠብ የለውነትን ሽታ ማለወገድ፡- የሜማውን ካልሲ በየዕለቱ በማጠብ ንጹሕ አያደርገን የእግር ሽታን ማለወገድ እንዲሁም ከሚሊቱ

፩ ይህን አላብ በስፋት ለማወቅ ከዚህ በኋላ፡- የጋብቻ ችግሮችና የመፍትሔ ቁልፎች፡፡ 1996 ዓ.ም. ገጽ.80-89 ማንበብ ይችላሉ፡፡

ጋር የወሲብ ግንኙነት ከማድረግ በፊትና በኋላ ገላውን (ብልቱን) በመታጠብ ገጽሕናውን መጠበቅ ይኖርበታል። ከዚህ በተጨማሪም ጥርሱን ጧትና ማታ አንዲሁም የሚቻል ሲሆን ሁሉም ከምግብ በኋላ በመታጠብ የአፋን ጠረን በመልካም ሁኔታ መጠበቅ ይችላል። በተፈጥሮ ባል አንደ ሚስቱ ለራሱ ውበት ከፍተኛ ትኩረት ባይስጥም አንደ አንድ ልክኛ ሰው ገጽሕናውንና አቋሙን መጠበቅ አስፈላጊው ነው። ውበት ስሌት አንጂ ለወንድ አያስፈልግም እያለ ራሱን በመጣል ሚስቱ ወደ አርሱ መቅረብ እስኪያስጠላት ድረስ መሆን የለበትም። ሚስት ባልዋ የግል ገጽሕናውን በመጠበቅ አምሮ ሲወጣና ሲገባ በማየት ደስታ ይለማታል።

የባልዋ ትኩረት፡- ሚስት የምትናገራቸው ነገሮች ጥቃቅን ቢመለሱም አንኳ ባል ትኩረት በመስጠት በጥሞና አንዲያምጣት ትፈልጋለች። በትኩረት ሁኔታዎችን በማጤን ስሜትዋን አንዲረዳላት ትሻለች። ከዚህ አንጻር ባል ሚስቱን ለመረዳት የሚያዳምጣት አንጂ እንደሚፈልገው አድርጎ እርስዋን ለመወለጥ የሚጥር ወይም የሚያስብ መሆን የለበትም።

ሚስት በግንኙነት ውስጥ ችላ መባልን አትፈልግም። አርስዋ ለቤተ ለቡ አስፈላጊ አንደ ሆነች ባል አንዲገነዘብላት ትፈልጋለች። በተለይ ሌቶች በጥበረተ ለቡ ውስጥ ከወንድ በታች አንደሆኑ በሚታለብበት ዐውድ የባል ለሚስቱ ትኩረት መስጠትና የአርስዋ መኖር ለቤተ ለቡ ሕልውና ወሳኝ መሆኑን ማወቅ፡- መናገርና ማመን አላብዋን ከማሳረፍና የቤተ ስብን ግንኙነት ጤናማ ከማድረግም በላይ በራሱ የመተማመን ስሜት አንዲኖራት ይረዳታል።

አንዳንዱ ባል ሚስት ከማግባቱ በፊት እርስዋን በአጃ ለማስገባት የማያደርግላት ነገር አይኖርም። ነገር ግን ካገባትና ከእርስዋ ጋር ለትንሽ ጊዜ ከቆየ በኋላ እርስዋን ችላ ማለት ይጀምራል። ሚስት በፊት ያደርግላት የነበረውን ነገርና የአሁኑን በማነጻጸር፡ «ይህ ሰው የዱሮው ነው ወይስ ሌላ?» ማለት ትጀምራለች። ባል አንዲህ የሚያደርገው በመጀመሪያ

በሕይወትህ ከትዳር ጓደኛህ ጠይ ቅድሚያ የምትሰጣቸው ነገሮች ምንድን ናቸው?

አርስዋን በአጃ ለላስገባት ሲሆን ሁለተኛ ደግሞ «አወቅሁሽ ናቅሁሽ» አንደሚለው አባባል ሲሆን ይችላል። አሁን በአጃ ለላሆነችና ሁሉም ስለምትገኝ ተራ ትሆናለች። «የጠገበች ነፍሰ የማር ወለላ ትረግጣለች»

እንደሚባለው ሚስቱን ይጠግባታል። ከዚያም ለእርስዋ ትኩረት መስጠት ትቶ በሌሎች ጉዳዮች ላይ ያተኩራል። ይህ ሚስትን ከፋኛ ያስቈጣታል። «የወንድ ፍቅር ሌትን በአጃ አስኪያስገባ ድረስ ብቻ ነው» የሚባለው አባባል አውነት ነው ወደ ማለት ትመጣለች። ችላ ከተባለችም ላለመቀበል በተቻላት አቅም ከባልዋ ጋር ትታገለለች።

ሚስት ባልዋ ችላ አንዳላት በአርግጥ ከተረዳች አርሱን ትታ ከመሄድ ወደ ኋላ አትመሰስም። ባል ችላ አንዳላት ሚስት የምትረዳባቸው የተለያዩ ሁኔታዎች አሉ። ሚስት ባልዋ ችላ አንዳላት ከምትገነዘብባቸው ሁኔታዎች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

- ❖ የባል ከሚለቱ ጋር ጊዜ ወስዶ አስመጫወት፤
- ❖ ባል የሚስቱ ሁለንተናዊ ሕይወት እንዴት እንደ ሆነ አለመጠየቅና በእርስዋም ሥራዎች አለመደነቅ፤

- ❖ ባል በአርስዋ ላይ በደል ፈጽሞ ይቅርታ አለመጠየቅና በአስፈላጊነቱም አለማመን፤
- ❖ ሚስት ለእርሱ እንዲሁም ለቤተ ለብ ስለደረገቻቸው መልካም ነገሮች ምስጋና አለማቅረብ፤
- ❖ ወሲብ ሲፈልግ ብቻ ሚስቱን ማባበልና እንደሚወዳት መግለጽ፤
- ❖ ከእርስዋ ይልቅ ሌሎች ሥራዎች ቅድሚያ መስጠት።

ባል ሚስቱን ችላ ማለቱ የሚያመጣውን ችግር ከወዲሁ በማወቅ ተገቢውን ትኩረት ለእርስዋ መስጠት ይኖርበታል። ሚስት በባልዋ ሕይወት ውስጥ የመጀመሪያ ሰው መሆን ትፈልጋለች። ስለዚህ ባል ሚስቱን የመጀመሪያ ማድረግ አለበት። ይህንንም ከሚያደርግባቸው መንገዶች አንዱ ከሚለቱ ጋር ብዙ ጊዜ በማሳለፍ ነው። ባል ከሚስቱ ጋር ጊዜ ማሳለፍ ሲጀምር ሚስት ባልዋ ትኩረት አንደ ሰጣት ታስባለች። አንድ ጊዜ ባል ትኩረት አንደ ሰጣትና በእርሱ ሕይወት ውስጥ ቅድሚያ እንዳገኘች ከተገነዘበች ምንም ሥራ ቢሠራ ችግር የለባትም። ግን ይህ አመኔታ አስኪመጣ ድረስ ትግል ይጠይቃል። ባልም የሚሠራው ሥራ የአርስዋ ጭምር አንደሆነ ትረዳለች።

የባልዋ ግልጽነት፡- ሚስት ባል ከእርስዋ አንዳች ነገር አንዲደብቅ አትፈልግም። ሚስት ባልዋ በማድረግ ላይ ያሰውን ነገር ማወቅ ትፈልጋለች። ሚስት በባልዋ ሕይወት ውስጥ መላው በመሉ መግባት ፍላጎትዋ ነው። ባል በአንድ ጎኑ ብቻ አብሮአት በመኖር ሌላ ጎኑን ደግሞ ከእርስዋ አንዲስውር አትፈልግም። ባል የደበቀው የሕይወት ገጽታ አንዳለው ስትረዳ ሚስት ከባልዋ ጋር እንደ ተጣበቀች አይሰማትም። ስለዚህ ባል በአያንዳንዱ የሕይወት እንቅስቃሴው ውስጥ ሚስቱን ማሳተፍ ይኖርበታል። በየዕለቱ ሰሚወስናቸው ውሳኔዎች ሚስቱን «ለእዚህ ነገር ምን አላብ አለሽ?» ብሎ ቢጠይቃት ባልዋ በሕይወቱ ውስጥ ሥፍራ አንደ ሰጣት ታስባለች። የባልን ኃላፊነት ወይም ሚና ከመወጣትም በተጨማሪ ሚስትን በሁለንተናዊ ሕይወቱ ውስጥ መጋበዝ መልካምና አስደሳች የጋብቻ ግንኙነት ለመፍጠር ያስችላል።

አንዳንድ ባሎች ለሚስቶቻቸው ሁለንተናዊውን አይገልጹም። ይህን ማድረግ አስፈላጊ እንደሆነም አያስቡም። ሚስቶች የባሎቻቸውን የሕይወት ገጽታና ምሥጢር ማወቅ አይገባቸውም የሚል አመለካከት አላቸው። አንዳንድ ባሎች ምሥጢራቸውን ብቻ ላይሆን ቀሳዊ የሆነውንም ነገር ከሚስቶቻቸው ይደብቃሉ። ደመወዛቸውን ለሚስቶቻቸው አይናገሩም፡- ለቤተ ለብ ከሚለጡት ገንዘብ

ለሚለቱህ ምን ያህል ግልጽ ነህ? ሁለንተናዊ ግልጽነት አንዳይኖር የሚያደርጉ ነገሮች ምንድናቸው?

የሚቀረውን በራሳቸው ስም ባንክ ያስቀምጣሉ፡- ሚስቶቻቸው አያውቁትም። በአንዳንዶች ቤት ውስጥ ደግሞ የባሎች ሳጥን ወይም ቦርሳ ሰብቻ ነው፡- ቀላፋን የሚይዙት እንርሱ ናቸው። ያለ እንርሱ ማንም ሰው ያን ሳጥን ወይም ቦርሳ መከፈትና ማየት አይችልም። ሚስቶችም ይህን ለማድረግ ፈቃድ የላቸውም። ይህ የእግዚአብሔር ቃል ባልና ሚስት «አንድ ሥጋ ይሆናሉ» የሚለውን መሠረታዊ አላብ የሚጻጸር ድርጊት በመሆኑ ባሎች ይህን በማስወገድ ለሚስቶቻቸው ግልጽ መሆን አለባቸው።

ለሰዚህ ባል ለሚሰቱ ለቤተ ሰብ እንዲሁም ለግል ሕይወቱ ያለውን አላብና ዕቅድ መናገር አለበት። ባል ለላደረጋቸውና ሲያደርጋቸው ስለሚያስባቸው ነገሮች ለሚሰቱ የሚናገረው አርስዋ መረጃዎችን እንድትሰማ ከማለብ አንጻር ባይሆን ራሱን ለእርስዋ ተጠያቂ አድርጎ ለማቅረብ መሆን አለበት። ሚስትም ባልዋ ተጠያቂነት የሚሰማው ለው መሆኑን ስትረዳ በእርሱ ላይ የሚኖራት አመኔታ እጅግ ይጨምራል። ይህ ደግሞ ሚስት ባልዋን በማመን ያለ ለጋት እንድትኖር ይረዳታል።

የባልዋ ራሱን ለቤተ ሰብ መስጠት፡- ሚስት ባልዋ ለሰ ቤተ ሰብ ጋላፊነት እንዲለማው ትፈልጋለች። ይህንን ጋላፊነቱን ለቤተ ሰብ የሚያስፈልገውን ነገር

ለቤተ ሰብ ራሱን ለመስጠት ያለውን ሁኔታ በምን በምን ትገልጻለች?

በማቅረብና ምን እንደ ጎደለ በማየት ፍላጎቱ የሚረካበትን መንገድ በመፈለግ እንዲያሳይ ትጠብቃለች። ከዚህም በተጨማሪ ከውጭ ሥራዎች ይልቅ ለቤተ ሰብ ቅድሚያን እንዲለጥ ትሻለች።

በባልዋ መደመጥ፡- ሚስት ባልዋ በጥሞና እንዲያዳምጣት ትፈልጋለች። ባል ያለምንም ክርክር ሚስቱን ማዳመጥ አለበት። ባል እንድን ነገር ያደረገበትን ምክንያት ለማሳመን ከሚሰቱ ጋር ከመከራከር ይልቅ የእርስዋን ሰሜት ለመረዳት ማዳመጥ ይኖርበታል። ባል በባሕርይ ሚስቱን በቃላት ለማሸነፍ ጥረት ያደርጋል። ሚስት ባል የሚናገራቸውን ምርጥ ቃላትና የአነጋገር ሥርዓቶች በሚመለከት ግድ የላትም። የእርስዋ ፍላጎት ባልዋ ረጋ ብሎ እንዲያዳምጣት ነው። እርሱ ውብ ቃላትን ሲደረድር እርስዋ ግን «ሕባህን ወዳጅ ረጋ በልና እድምጠኝ፡- ሰሜቱን ተረዳልኝ» ነው የምትለው።

እንዳንድ ጊዜ ሚስት ለትናገር የቃላት ምርጫ ላታደርግ ወይም አላባ ተከታታይነት ሳይኖረው ይችላል። በዚህ ጊዜ ባል «አንቺ እኮ ምን እንደምትናገሪም አታውቂም» እያላት የተናገረችቸውን ለሕተቶች በማውጣት ሲያሳያት መሞከር የለበትም። ባል ማድመጥ ያለበት ሚስቱ የምትናገራቸውን ቃላት ሳይሆን እርስዋን መሆን አለበት። ይህንንም ለማድረግ ሚስቱ ለትናገር በማድመጥ የገባውን ነገር መልሶ በመናገር እንደ ተረዳት መገለጽ ይችላል። ለምሳሌ ሚስቱ «አንተ ተገክለኛ ሰው ነህ» ካለችው ባል ተገክለኛ እንዳልሆነ ራሱን ከመከላከል ይልቅ «በሁኔታው ተጎድተሻል ማለት ነው» «እንዳንድ ጊዜ አንቺን ለመጉዳት እንደማደርግ ታስቢያለሽ አይደለም?» ወዘተ. ማለት ይችላል።

ሚስት ባልዋ ራሱን በእርስዋ ሥፍራ በማስቀመጥ ለሜትዋንና አላብዋን እንዲረዳላት ትፈልጋለች። ለሰዚህ ባል በትዳር ውስጥ ከሚሰቱ ጋር ተግባብቶ ደስተኛ የትዳር ሕይወት መገንባት ከፈለገ ሚስቱን መረዳት ዋነኛ ተግባሩ ነው።

የሚስትህን ውስጣዊ ስሜት ለመረዳት ምን ያህል ጥረት ታደርጋለህ? ጥረትህ የሚገለጥባቸውን ተጨባጭ መንገዶች ጥቀስ።

ሚስት ከሥራ መጥታ ልጅ ለታጠባ፡- ማዕድ ቤት ገብታ ምግብ ስታዘጋጅ፡- ቀን በሥራ ሰውነትዋ ዝሎ ማታ ለማረፍ አልጋ ላይ ጋደም ለትል ለወሲብ ስትጠየቅ ወዘተ. ምን ሊሰማት እንደሚችል ባል መረዳት ይኖርበታል። በሚስቱ ቦታ ራሱን በማስቀመጥ ሁኔታዋን መረዳት ከቻለ እርስዋ

በምትለጣቸው አሉታዊ አጸፋዎች አይከፋም፡- ይልቅስ እርስዋን ለማገዝ ከፍተኛ ጥረት ያደርጋል። ባል በሚስቱ ቦታ ራሱን በማስቀመጥ የሌትነትን ዓለም ከተረዳ

ሚስቱን ለመያዝ ብዙም አይቸገርም። ሚስት የምታደርጋቸውን ነገሮች ለምን እንደምታደርግ መረዳት ይችላል።

የባል ስሕተቱን ማመን፡- ብዙውን ጊዜ ባል የቤተ ሰብ መሪ ስለ ሆነ በቀላሉ ስሕተቱን አምኖ መቀበል ይከብደዋል። ባል ያደረገውን ስሕተት ማመን የደካማነት ምልክት ይመስለውና ራሱን ለመከላከል ትግል ያደርጋል። ሚስት ባልዋ ስሕተቱን አምኖ ሊቀበል ደስ ይላታል፡- ለእርሱም ያላት እክብሮት ይጨምራል እንጂ አይቀንስም።

ባል ደካማ ጎኑን ወይም ለሕተቱን ለሚሰቱ ሲነግራት፡- ትክክለኛ ማንነቱን የሚያውቅ ራሱን የሚቀበልና በራሱ የመተማመን መንፈስ ያለው ሰው እንደ ሆነ ትረዳለች። ከዚህም በተጨማሪ የራሱን ስሕተትና ደካማ ጎን መቀበል እንደሚችል ስለሚያመለክት ሚስት የራስዋን ደካማ ጎን ለእርሱ ለመንገር አትፈራም። በዚህ መንገድ ስሕተትን አምኖ መቀበል ባልና ሚስት ለእርስ

ከሚሰትህ ስሕተትህን ስትሰማ አምኖ ለመቀበል የምትችረው ለምንድን ነው?

በርላቸው ግልጽ እንዲሆኑና ግንኙነታቸውም እንዲጠናከር ይረዳቸዋል።

በቃሉ ታማኝ መሆን፡- ሚስት ባልዋ ለሚናገራቸው ቃላት ታማኝ እንዲሆን ትፈልጋለች። ባል ብዙ ተስፋ ከመስጠት ሊቁጠብ ይገባል። ነገር ግን ተስፋ ከለጠ መፈጸም ይኖርበታል። ብዙ ጊዜ ባል በብዙ ነገሮች ተወጥሮ ወይም ከለገፍና የተነሣ ለሚስት ወይም ለቤተ ሰብ የገባውን የተስፋ ቃል ይረሳል። ሚስት ግን አትረሳም። ባል ያለፈውን ሳያስታውስ ሌላ ቃል ሲገባ ሚስት ትለማና አስቀድመህ የበፊቱን ፈጽሞ ትላለች። ባል ገና ትዝ ይለውና ለመርላቱ አላማኝ ምክንያት ይደረድራል። ካለፈው ሳይማር አሁንም ተስፋ ይገባል። ይህንንም ሳይፈጽም ይቀራል።

ለሚስትህ ወይም ለቤተ ሰብ አደርጋለሁ ብህ ቃል የገባህውን ነገር እንዳትፈጽም የሚያደርጉህ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ሚስት ቃሉን ከማይጠብቅ እንዲህ ዓይነት ሰው ጋር መኖር በጣም ያስጠላታል። ባልዋንም ለማመን አትም አይኖራትም። ባልም በሚሰቱ ፊት ራሱን በግልጽ ያዋርዳል። ሚስት ብቻ ሳትሆን ቤተ ሰብም እንደ ቤተ ሰብ መሪ ሳይሆን እንደ ውሽታም ሰው ይቀበላታል።

ለሕተትዋን ለሌሎች አለመንገር፡- ሚስት ባልዋ ስሕተትዋን ወይም ደካማ ጎንዋን ለሌሎች ሰዎች እንዳያጋልጥ ትፈልጋለች። ባል የሚሰቱን ደካማ ጎን ለሌሎች ሰዎች ከመናገር መቁጠብ ይኖርበታል። ሚስት ባልዋ ደካማ ጎንዋን በፍቅር እንዲነግራትና ማሻሻል የምትችልባቸውን መንገዶች በመጠቀም ከእርስዋ ጎን ሆኖ እንዲደግፋት እንጂ በደካማ ጎንዋ በኩል እንዲወጋት አትሻም። «አንድ ሥጋ ነን» በማለት የራስዋን ገመና፡- ጉድለትና ደካም አሳይታው ምሥጢር ለሦስተኛ አካል ቢናገር ሚስትን እጅግ ያሳዝናታል። «በደካማ ጎኑ ቆሞ ይደግፈኛል» ብዬ ያለብኩት ሰው «የአጥንት ውስጥ ውጋት ሆነብኝ» እንድትል ያደርጋታል። ይህ ደግሞ የሁለቱን ግንኙነት ክፋኛ ይገዳል። ለሰዚህ ባል በምንም መልኩ የሚሰቱን ምሥጢር ደካማ ጎንና ስሕተት ለሌሎች ሰዎች መንገር የለበትም።

ማንም ሰው ለሕተቱ በአደባባይ እንዲወራበት አይፈልግም። ስለሆነም ባልም በራሱ ላይ እንዲደረግ የማይፈልገውን ነገር በሚሰቱ ላይ ማድረግ አይገባውም። ለምሳሌ ባል የሚሰቱን ስሕተት እየጠቀሰ በሰዎች ፊት ፈጽሞ

መንቀፍ የለበትም። የሚሰጥን ስሕተት ማጋለጥ ሲባል ለሌሎች ለዎች ማውራት ብቻ ሳይሆን ባል ከሚሰጡ ጋር ሲሆንም የሚያደርገው ነገር ሲሆን ይችላል። አንዳንድ ጥቃቅን ጉድለቶችን እንዲሁ አይቶ ማለፍ ሲገባው ወይም ተደርገው የማይታወቁ ስሕተቶች ድንገት ሲፈጸሙ በማየት ብቻ እነርሱን ደጋግሞ መጥቀስ ሚስትን ከማቀራረብም በላይ ትዕግሥት ማጣትና ሌሎችን የመሸከም ችሎታ ውስጥነትንም ያሳያል። እንዲህ ማድረግ ግንኙነትን ከማሻከር ያለፈ ፋይዳ የለውም።

በሰሆንም ባል የሚሰጡን ደካማ ጎን + ስሕተትና ጉድለት ለሌሎች በተለይም እርሰዋን ለሚያውቁ ሰዎች ማውራት ግንኙነታቸውን ከሚገዳ በለተቀር ሚስት የተሻለች እንድትሆን የማድረግ ኃይል እንደማይኖረው በማወቅ ከዚህ ድርጊት መታቀብ ይኖርበታል። ከዚህ ይልቅ ባል መታረም የሚገባቸውን ነገሮች በመልካም ቃላትና በፍቅር በመሸፈን + በምቹ ጊዜና በታ ለሚሰጡ መንገድና እቅጣጫ ማሳየት የተሻለ ፍሬ ያለው ተግባር ይሆናል። የአንድን ሰው ስሕተት መቶ ጊዜ ከማውራት ይልቅ የሚታረምበትን አንድ መልካም እቅጣጫ መጠቀም ውጤት ይኖረዋል።

ምክርን መለማት፡- ሚስት የእርስዋን ምክር ቁም ነገር አለው ብሎ የሚለማትን ባል ትፈልጋለች። ሚስት ስለ ባልዋ ብዙ የምታውቃቸው ነገሮች አሉ። በመሠረተ አሳብ ደረጃ ወንድ ስለ ሴት ከሚያውቀው ይልቅ ሴት ስለ ወንድ የምታውቀው እውቀት ይበልጣል። ይህ ማለት ባል ስለ ሚሰጡ ከሚያውቀው የበለጠ ሚስት ስለ ባልዋ ታውቃለች ማለት ነው። ስለዚህ ባል ሚስቱን ስለ እርሱ የምትረግገውን በጥምና ቢያዳምጥና ቢቀበላት የበለጠ ተጠቃሚ ይሆናል። ሚስት ስለ ባልዋ ጠንካራና ደካማ ጎን በሚገባ ታውቃለች። ነገር ግን ብዙ ጊዜ የምታውቃቸውን ነገሮች እንድትገልጣቸው ዕድል ስለማይሰጣትና ተስሚነትም ሳይኖረኝ ይችላል ብላ ስለምታስብ አትናገርም።

በሰሆንም ባል ጠንካራ ጎኑን አውቆ ደካማ ጎኑን ለማሻሻል ቢፈልግ እንድታማከረው ሚስቱን መጠየቅ፡- እንዳንድ ጊዜ ደግሞ እርስዋ የምትናገራቸውን ነገሮች በመስማት መጠቀም ይችላል። ሚስት በመልካም ግንኙነት ውስጥ ሆና ለባልዋ የምትመክራቸው ምክሮች ድንቅ ናቸው። በመሆኑም ብልህ ባል በዚህ ምክርዋ ይጠቀምበታል። ይህ ሲሆን ደግሞ ሚስትም በጣም ደስ ይላታል። ስባልዋ ሕይወት ውስጥ ሥፍራና ሚና እንዳላት ታስባለች። እንደ ሥጋ መሆን የሚገለጥበት አንዱ መንገድስ ይኸው አይደለም!

እንክብካቤ፡- ሚስት ባልዋ እንዲጠነቅቅላት፡- እንዲያስብላትና መልካም የተባለውን ሁሉ እንዲያደርግላት ትፈልጋለች። መልካም ባል ለሚሰጡ የሚችለውን ያህል እንክብካቤ ያደርግላታል። ባል ለሚሰጡ በምን በምን እንክብካቤ ሊያደርግላት ይችላል?

ሁሉም ሚስቶች እንክብካቤ ቢፈልጉም አንዳንድ ሚስቶች ግን ባሉቻቸው እንደ ወርቅ በጥንቃቄ እንዲይዙላቸው ይፈልጋሉ። ሚስት ከባልዋ መልካም እንክብካቤ ካገኘች ሌላ ግንኙነት ውስጥ ለመግባት አታስብም። ለሰሆን ሚስትን ታማኝ አደርን ማኖር የሚቻልበት አንዱ መንገድ እርሰዋን ተግባር ማገልገል

መቻል ነው። ባል ከሚሰጡ በሚሰማቸው ጥያቄዎች ወይም ራሱ ከሁኔታዎች በሚረዳው መሠረት ለእርሰዋ የሚያሰፈልገውን ሁሉ በማድረግ ከእርሱ ጋር እንድትጣበቅ ያደርጋታል።

የወሲብ እርካታ፡- ሚስት የወሲብ ፍላጎትን የሚያረካላትን ባል ትፈልጋለች። በተፈጥሮ ባልና ሚስት ተመጣጣኝ የሆነ የወሲብ ፍላጎት አላቸው። ሆኖም ለወሲብ ግንኙነት ለመዘጋጀት የሚወስድባቸው ጊዜ የተለያዩ ነው። ብዙ ባሉች ይህን ልዩነት ቢያውቁትም ተግባራዊ በማድረግ ባይ ግን ይቸገራሉ። ሚስት በትዳር ውስጥ ሁሉ ነገር ተመቻችቶላት የወሲብ እርካታ ግን የማታገኝ ከሆነ በሕይወትዋ ውስጥ ከሚያሰፈልጓት ነገሮች መካከል አንድ ዋና ነገር እንደ ጎደላት ይሰማታል። የወሲብ እርካታ አግኝታ ብዙ ነገሮች ባይመቻቹላትም ደስተኛ ትሆናለች።

ለሰሆንም ባል በሚሰጡ መወደድ ከፈለገ የወሲብ ፍላጎትን ማሟላት የግድ ይሆንበታል። ይህን ለማድረግ ደግሞ የሚሰጡን ተፈጥሮ በማወቅ የወሲብ ግንኙ

ሚስትህን በወሲብ ለማርካት ምን ማስተካከል እንደሚ ጣቢ ታስባለህ?

ነት ለማድረግ ባቀዱበት ወቅት ከጧት ጀምሮ ማታ አልጋ ባይ እስኪወጡ ድረስ ዝግጅት በማድረግ በወሲብ ግንኙነትም ጊዜ ከራስ ወዳድነት መንፈስ ወጥቶ እርሰዋ የመጨረሻ የእርካታ ጣሪያ ባይ እስከትደርስ ድረስ አብሮአት መሆን ያስፈልገዋል።

ከእነዚህ አጠቃላይ አሳቦች በተጨማሪ ሚስት ባልዋ እንዲያደርግላት ወይም እንዲናገራት ከምትፈልጋቸው ነገሮች መካከል የሚከተሉት ይገኙበታል፡-

- ❖ ሚስት ያቀረበችው ምግብ ጥሩ መሆኑን መናገር!
- ❖ አልፎ አልፎ ከቤት ውጭ ይዞላት መሄድ!
- ❖ በቤት ውስጥ ያለው ወይም ውጭ የምትሠራ ከሆነ ሥራዋ እንዴት እንደ ሆነ መጠየቅ!
- ❖ አንዳንድ ጊዜ ልጆች ከተች በኋላ የተለዩ ምግብ ከእርስዋ ጋር ለመብላት ፈቃደኛ መሆን!
- ❖ ሚስት ራስዋን ለማስጓጉ ያደረገችውን ሙከራ አስተውሎ ማድነቅ።

የመልካም ባል ባሕርያት

መልካም ሚስት ማን እንደ ሆነች ለመግለጽ እንደሚያስችግር ሁሉ መልካም ባልም ማን እንደ ሆነ መግለጽ አስቸጋሪ ነገር ነው። ሆኖም መልካም ባል የሚባለው የሚከተሉት ነገሮች በሕይወቱ የሚታዩ ሰው መሆን ይኖርበታል። ይኸውም፡-

- የአግዚአብሔርን ቃል ማዕከላዊ ያደረገ እስተሳለብና ተግባር ያለው!
- የራሱን ትክክለኛ ማንነት ያወቀ!

9 Matteson and Harris. What if I Married the Wrong Person? Minneapolis, MN: Bethany House Publishers, 1996. p.158

- ቤተ ሰቡን በእግዚአብሔር ቃል መሠረት የሚያስተዳድር፡- ቤተ ሰቡን በፍቅር ወደ እግዚአብሔር እሳብ መምራት የሚችል!
- ለቤተ ሰቡ ሁሉን ተግባር ሕይወት መሟላት ተግባራዊ የሚሠራ!
- ሚስቱን እንደ ራሱ አካል የሚወድና በፍቅር ከእርሱም ጋር የሚኖር!
- በሚስቱና በልጆቹ ላይ በቃል ሆነ በተግባር ከክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር የጎደሰ የማያደርግ!
- ከእግዚአብሔር ቀጥሎ ለቤተ ሰቡ ቅድሚያ የሚሰጥ!
- ከሚስቱና ከልጆቹ ጋር መልካም ግንኙነት መመሥረትና መጠበቅ የሚችል!
- የቤተ ሰብ ራስ እንደ መሆኑ ቤተ ሰቡን ወደ ውሳኔ መምራት የሚችል! የመሪነት ጋላፊነቱን በተጠያቂነት ስሜት የሚያከናውን፡፡

እንግዲህ ባሰፉት ሁለት ተከታታይ ምዕራፎች ባል ከሚስቱ እንዲሁም ሚስት ከባልዋ የሚፈልጉአቸውን ነገሮች ለመጥቀስ ተዋክሯል፡፡ ባልና ሚስት አንዳቸው ከሌላቸው የሚፈልጉአቸው ነገሮች በእብዛኛው ተመሳሳይ ሲሆኑ አንዳንዶቹ ደግሞ የተለያዩ ናቸው፡፡ ተመሳሳይ የሆኑ ነገሮችም በመጠናቸው ይለያያሉ፡፡ በባልና ሚስት መካከል የፍላጎት አንድ አስመሆን ሲፈጠር የቻሰው በጾታ የተለያዩ በመሆናቸው በመካከላቸው መሠረታዊ የሆኑ ልዩነቶች በመኖራቸው ነው፡፡ በሚቀጥለው ምዕራፍ በባልና ሚስት መካከል ያሉትን መሠረታዊ የሆኑ ልዩነቶች እንመሰክራለን፡፡

ምዕራፍ 4

በባልና ሚስት መሠረታዊ ልዩነቶች

በእግዚአብሔር መልክና ምሳሌ የተፈጠሩት ባልና ሚስት እንደሚመሳሰሉ ሁሉ መሠረታዊ የሆኑ ልዩነቶችም አሉአቸው፡፡ ባልና ሚስት በትዳራቸው ውስጥ ደስታና እርካታ ለማግኘት በመካከላቸው ያሉትን ስሜታዊና አካላዊ ልዩነቶች በሚገባ በማወቅ እርስ በርስ መረዳዳት አለባቸው፡፡

1. በአፈጣጠር፡- ወንድና ሴት በአፈጣጠራቸው የተለያዩ ናቸው፡፡ የወሲብ ግንኙነት በሚያደርጉበት ወቅት ከወንድ ዘር ዋይ የሚባል ክሮሞዞምና ከሴትዋ አንቀላል ደግሞ ኤክስ የሚባል ክሮሞዞም ከተገናኙ ወንድ ይፈጠራል፤ ከወንዱም ከሴትዋም ኤክስ ከተገናኙ ደግሞ ሴት ትፈጠራለች፡፡ የተፈጠረው ሰው ወንድ ከሆነ ሰውነቱ ቲስተስትሮን የተባለውን ሆርሞን ያመነጫል፡፡ ይህ ሆርሞን ደግሞ ወንድ በአካሉ ጠንካራና ከባድ ሥራ እንዲሠራ የሚያስችለውና ድፍረትን የሚሰጠው ቅመም ነው፡፡ የተፈጠረችው ሴት ከሆነች ደግሞ ሰውነትዋ ኤስትሮጂን የተባለውን ሆርሞን ያመነጫል፡፡ ይህ ሆርሞን ሴት ጡት እንድታገጥጥ፣ የወር እበባ እንድታይ፣ ቆዳዋ እንዲለበልበስና የመሳሰሉትን የሚያደርግ ነው፡፡

2. ግንኙነት የመመሥረት ችሎታ፡- ከእግዚአብሔር ቃል እንደ ምንመሳሰተው ሴት እንዲያስተካክል ልጅ ከአራዊት ጋርም ግንኙነት መመሥረት ትችላለች (ዘፍ. 3)፡፡ ሚስት በግንኙነት ውስጥ ስትሆን ደስ ይላታል፡፡ ሚስት ግንኙነት መመሥረት ትወድዳለች፡፡ ባል ግን ተግባራዊ ሰህኑ ነገሮች ትኩረት ይሰጣል፡፡ ባል ከእግዚአብሔርም ሆነ ከሰዎች ጋር እንደ ሚስቱ ግንኙነት ስመገንባት ቅድሚያ አይሰጥም፡፡ ሰላም ሚስት ብልህ ከሆነች ባልዋ ከእርሷም ሆነ ከሌሎች ጋር መልካም ግንኙነት እንዲኖረው ሰማድረግ የተፈጥሮ ችሎታና ፍላጎት አላት፡፡ ሚስት በተፈጥሮ እንዴት አድርጋ ግንኙነት በመፍጠር ባልዋን ወደ ፍቅር ማምጣት እንደምትችል ስታውቅ፣ ባል ግን የሚስቱን የውስጥ ፍላጎት ሰማርካት ምን ማድረግ እንዳለበት በእርግጥ አያውቅም፡፡ ባል ሚስቱ በግንኙነት ግንባታ ከፍተኛ ሚና ስትጫወት ሲያያት እርሷምን መከተል ይጀምራል፡፡

ሚስት የግንኙነት ሰው ስለ ሆነች ስትዳሯም የምትሰጠው ሥፍራ ስፍተኛ ነው፡፡ ሚስት በትዳር ውስጥ እንድትገር ሲከሰት በቶሎ ተገዢው ምላሽ እንዲሰጥበት ቅስቀሳ ትጀምራለች፡፡ ሚስት በመነጫነቱና በመንከላወስ «ግንኙነታችን አደጋ ላይ ሲወድቅ ስለ ሆነ ቶሎ የእርምት እርምጃ እንውሰድ» የሚል ጫሽት ታሰማለች፡፡ በእብዛኛው ባል ደግሞ ይህን ቶሎ ስለማይረዳ መነጫነቱ የሚስት ልማድ እንደ ሆነ በማሰብ ስ«ችግሩ» ትኩረት ሳይሰጥ ይቀራል፡፡ ይህ ደግሞ ሚስትን የበሰጠ መረጋጋት ያሳጣትና ግንኙነታቸውን ሊጎዳ ወደሚችል ሁኔታ እንድታመራ ያደርጋታል፡፡ ሚስት ይህን ሁሉ የምታደርገው ከባልዋ ይልቅ ስትዳሯ በማሰብ ነው እንጂ በተፈጥሮ ነጭናጫ በመሆንዋ ወይም ከወንድ ብዙ ነገር በመጠቀሚያ አይደለም፡፡ በአጠቃላይ እሳብ ሚስት ከባልዋ ይልቅ የትዳር ጠበቃ ናት፡፡

ሚስት በግንኙነት ትኩረት ስለምትሰጥ በቤተ ሰብ ውስጥ ብቻም ሳይሆን በወላጆችና በቤተ ሰብ እንዲሁም በቤተ ዘመድ መካከል መቀራረብ እንዲኖር ከፍተኛ አስተዋጽኦ ታደርጋለች፡፡ ሚስት ከሰዎች ጋር ያለው ግንኙነት ብቻ ሳይሆን ቤተ ሰብ ከእግዚአብሔር ጋር ያለውን ግንኙነት እንዲጠብቅ ጥረት ታደርጋለች፡፡ የትብብር መንፈስዋ ከእግዚአብሔርም ጋር እንድትተባበርና በእርሱ እንድትደገፍ ከማድረጉም በላይ ሌሎች ሰዎችም ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነት እንዲኖራቸው ጥረት ታደርጋለች፡፡

ሚስት የግንኙነት ሰው መሆንዋ ለሌሎች እንክብካቤ ስመስጠትም ያስችላታል፡፡ ሚስት ከባል ይልቅ ሰልጆችና ሰአረጋውያን እንክብካቤ ትሰጣለች፡፡ ከዚህም የተነሣ ነው ብዙ ልጆች ከአባታቸው ይልቅ ከእናታቸው ጋር የጠበቀ ግንኙነት የሚኖራቸው፡፡ ባል ለቤተ ሰቡ የሚያስፈልገውን ነገር ያቀርባል፡፡ ነገር ግን ከቤተ ሰብ አባላት ጋር የጠበቀ ግንኙነት መፍጠር አይሆንለትም፡፡ ፖል ቶሮርኔር የተባለ ሰው ሴቶች ለግንኙነት አስፈላጊ መሆናቸውን ሲናገር «ወንዶች ለሰዎች ስሜት ማግኘት የሚችሉት ከሴቶችና ከእነርሱ ተጽዕኖ የተነሣ ነው፡፡ ያለ ሴቶች በወንዶች የተገነባው ሥልጣን ከተጨባጭ ውጭ ቀዝቃዛ፣ ስሜት የሰሸና ሰብዓዊ ጥቅም ያጣ ይሆን ነበር» ብሎአል፡፡¹⁰

ሚስት ማንነትዋን የምታገኘው በጠበቀ ግንኙነት ውስጥ ሲሆን ባል ደግሞ በሚሠራው ሥራ ውስጥ ያገኛል፡፡ ባል በነጻነትና በራሱ ችሎ መቆም

¹⁰ Tournier, Paul. To understand each other, 39.

ይፈልጋል አንዷ በግንኙነት ውስጥ ገብቶ በትብብር መኖር ምርጫው አይደለም። ነገር ግን ግንኙነት በሚሰጥ ሕይወት ውስጥ ከፍተኛ ቦታ ስላለው ያለ እርሱ የምትኖር አይመስላትም። ከዚያም በላይ ግንኙነቱ ሲበላሽ የሰሜት መጥፋት ይደርስባታል። ሚስት ራስዋንም ስትገልጽ ግንኙነትዋን በመናገር ነው። ሚስት ስምዋን ከተናገረች በኋላ የበለጠ ስለ ራስዋ ስመናገር፡ «የእንሌ ባለቤት ነኝ» ትላለች። እንደ ልማድም ሲሆን በውጭው ዓለም ደግሞ ሚስት በባል ስም ትጠራለች። ይህ ግንኙነት ከባል ወይም ከሰው ብቻ ሳይሆን ከአካባቢም ጋር ይሆናል። ስምሳሌ ከመኖሪያ ቤት ወይም ከሠፈር ጋር የጠበቀ ግንኙነት ስምዋን ፈጥሮ እነዚህን ነገሮች መናቅ ወይም ከእነርሱ መሰየት ሲጎዳት ይችላል። ስምሳሌ ባል ወደ ማዕድ ቤት ገብቶ፡ «ይህ ብረት ድስት በጣም አስቀያሚ ነው» ቢል ሚስት በጣም ታዘናለች። ባል ብረት ድስቱን ብቻ ሳይሆን እርስዋን አስቀያሚ ብሎ እንደ ሰደባት ታስባለች። ሚስት ሠፈር ስትቀይር ቶሎ መላመድ አስቸጋሪ ሲሆንባት ለባል ግን በጣም ቀላል ነው።

3. ስሜትን የማንበብ ችሎታ፡- ሚስት ከባል ይልቅ የእርሱንም ሆነ የሌሎች ሰዎችን ስሜት የመረዳት ችሎታ አላት። ከዚህም የሰዎችን ስሜት የማንበብ ችሎታ የተነሣ ለሌሎች በተሰደደም አሳባቸውን በቃላት በሚገባ መግለጽ ሰማይችሉ ሕፃናት ተገዢውን እንክብካቤ ማድረግ ትችላለች።

4. በሽታን መቋቋም፡- የሚስት የመተንፈስ ጋይል ከባል ያነሰ ነው። ሚስት ከባል ይልቅ ሙቀትን የመቋቋም ችሎታ አላት። ባል ከሚስቱ ይልቅ በደም ግፊት የተጋለጠ ነው። ባል ብዙ ጊዜ በበሽታ አይያዝም፤ ከተያዘ ግን በሽታ ይጠናባታል። ሚስት ግን በሽታ የማሸነፍ ችሎታዋ ትልቅ ነው። ሚስት ከሦስት እስከ አራት ዓመት ከባል በላይ ረጅም ዕድሜ ትኖራለች። ጤንነታቸውን በሚመለከት ሚስት ከባል ይልቅ የጤና ባለሙያዎችን ታማካራለች። በዚህም የተነሣ በሽታዋ ቶሎ ይገኛል። ባል ግን በሽታ ካልጠናበት በቀር ስምርመራ ወደ ሐኪም አይሄድም። ሚስት ከባል ይልቅ ለመንፈስ መሰላቸት የተጋለጠች ናት። ሚስት በአብዛኛው ሁኔታዎችን መቁጣጠር የምትችል እንደ ሆነች አይሰማትም፤ ሁኔታዎች ከእርስዋ ቊጥጥር በላይ እንደ ሆኑ ታስባለች። ሚስት በውስጥዋ የተሰማትን አሉታዊ ፍልቀ ስሜቶችን ስምሳሌ ቊጥጥን እንደ ልብዋ መግለጽ አትችልም። ለዚህም አንዱ ምክንያት የባህል ተጽዕኖ ነው። ባል ግን ነገሮችን መቁጣጠር የሚችል እንደሆነ ያስባል። የመደበኛ መንፈስ ከያዘውም በተለያዩ ነገሮች (ስምሳሌ ጌታን ያላመነ ከሆነ አልኮል መጠጥ በመጠጣት) ሰማስወገድ ወይም ለመሸሽ ይሞክራል።

5. በመካከለኛው ዕድሜ የሚታዩ ሰውጦች፡- ሚስት ዕድሜዋ በ45 እና በ50 መካከል በሚሆንበት ወቅት የወር አበባዋ መምጣቱን ያቆማል። ይህ የተፈጥሮ ጉዳይ ነው። በዚህ ወቅት ሚስት ሰውነትዋ እስትርጅን የተባለውን ሆርሞን በአነስተኛ ሁኔታ ያመነጫል። የወር አበባ መምጣት ካቆመ ሚስት ልጅ መፅናሰና መውሰድ አትችልም። ምክንያቱም ሰውነትዋ ለዘር የሚሆን እንቁላል ማምረት ያቆማል። የወር አበባ መቆም በራሱ የሚያመጣው ችግር ባይኖርም ሚስት ይህን ሰውጥ የምታይበት ሁኔታ ተጽዕኖ ሲያመጣባት ይችላል። ሚስት የወር አበባዋ መምጣት በማቆሙ ሴትነትዋ እንዳከተመና ከዚህ በኋላ ባልዋ እንደማይፈልጋት ካስበች የሥነ ልቦና ችግር ሲያመጣባት ይችላል። ነገር ግን ይህ ሰውጥ ያለምንም ያልታቀደ እርግዝና ፍርሃት ከባልዋ ጋር የፍቅር ጨዋታ

ለመፈጸም ምቹ ጊዜ እንዲመጣላት ካስበች የበለጠ ደስታ ይሰጣታል። ስለዚህ ወሳኝ ነገር ሚስት ሰውጡን ያየችበት ሁኔታ ነው።

ባል እንደ ሚስቱ በዚህ ተመሳሳይ ዕድሜ የሚያጋጥመው የመውሰድ ችሎታ ማጣት ሰውጥ የሰም። የወንድ ሆርሞንም አይቀንስም። ነገር ግን የወንድ ዘር ቊጥር ከመጀመሪያው ይቀንሳል። ብልቱ እንደ ዱሮ ቶሎ አይቀሰርለትም። የወንድ ዘር የማፍሰስ ፍጥነቱም ይቀንሳል። በአጠቃላይ ግን ባልና ሚስት ግንኙነታቸው መልካም ከሆነ እነዚህ ሰውጦች በወሲብ ሕይወታቸው ላይ ብዙም አሉታዊ ተጽዕኖ አያመጡም። እንዳቻቸውን ሰማርካት ብቃት አያጡም።

6. መሪነት፡- ባል መሪ ሲሆን የፈላጭ ቆራጭነት መንፈስ ይታይበታል። በራሱ ውሳኔዎችን መስጠት ይላካበታል። ሚስት ግን ስትመራ ሌሎች ሰዎችን ታላትፋለች። ሚስት ከባልዋ ጋር በምትነጋገርበት ጊዜ ውሳኔ ከመስጠት ይልቅ ድጋፍ የሚሆን አሳብ ታቀርባለች። የሚስት ትኩረት በግንኙነት ውስጥ በመሆን በትብብር ወደ ግብ መሄድ ሲሆን የባል አሳብ የሚያተኩረው ደግሞ ሥራ መሥራት ላይ ነው። ግንኙነትም ሆነ ሥራ ሠርቶ ግብ መድረስ አስፈላጊ ነገሮች ናቸው። ስለዚህ ባልና ሚስት አብረው ቤት ስብን ቢመሩ ውጤቱ እመርቂ ይሆናል።

7. የወሲብ ሕይወት፡- የሚስት የወሲብ ሁኔታ እንደ ወር አበባ አመጣጥ ሲለዋወጥ የባል ግን በአማካይ ተመሳሳይ ነው። እንጂ አይለዋወጥም። ሚስት በንክኪና በፍቅር ቃላት የወሲብ ስሜትዋ ሲቀሰቀስ የባል ግን እንዲሁ በማየት ብቻ ይቀሰቀሳል። ሚስት በባልዋ ሰብእና ስትማረክ፡ ባል ግን በሚስቱ ሰውነት ይማረካል። ባል ሰወሲብ ዝግጅት እያስፈልገውም፤ ነገር ግን ሚስት ለስሜትና ለእእምሮ ዝግጅት ብዙ ሰዓት ይወስድባታል። ሚስት ስሜትዋ ከተጎዳ የወሲብ ስሜትዋ እስኪቀሰቀስ ድረስ ብዙ ቀናት ሲወስድባት ይችላል።

ከወሲብ ሕይወታቸው አንጻር ልዩነቶችን በስፋት ብንመለከት የሚከተሉት ጥቂቶቹ ናቸው፡-

- ❖ ሚስት የባልዋን ሰውነት ወይም አካል በማየት ወዲያውኑ በወሲብ ስሜት ውስጥ አትገባም። ባል ግን የሚስቱን (እንዳንድ ጊዜ የሌላም ሴት) ሰውነት ወይም አካል በማየት በወሲብ ስሜት ውስጥ ጭልጥ ብሎ ይገባል። ይህ የሚያሳየው ባልና ሚስት ልዩነታቸውን በማወቅ መቼ ወሲብ መፈጸም እንደሚገባቸው ስማቀድ ቅድመ ዝግጅት ማድረግ እንደሚኖርባቸው ያመለክታል። ሚስትን ሰወሲብ ስማኪጋጀት ብዙ ደጅ መጥናትን ይጠይቃል። ባልም ይህን አውቆ በትዕግሥት እርስዋን ማከጋጀት ይጠበቅበታል።
- ❖ ሚስት በባልዋና በእርስዋ መካከል ግጭት አንዳለ ከተረዳች ሰወሲብ ያላት ስሜት ይጠፋል። ባል ግን ከሚስቱ ጋር ተጋጭቶም እያለ የወሲብ ስሜት ሲሰማው ይችላል። ሚስት ሰወሲብ ሳትዘጋጅ ግጭቱ መፈታት አሰባት። ባል ግን ግጭቱም ሳይፈታ ወሲብን ሲፈጽም ይችላል። እንግዲህ ወሲብ የጋራ እርካታና ደስታ እንዲያመጣ ከተፈለገ ባልና ሚስት በመካከላቸው ያለውን ግጭት በመፍታት ወደ ወሲብ መሄድ አለባቸው።

❖ ሚስት በድካምና በጭንቀት ስሜት ውስጥ በምትሆንበት ወቅት ስለ ወሲብ አታስብም። ባል ግን ሲደክመው ወይም የሚያስጨንቅ ሁኔታ ውስጥ ሲገባ ወሲብ ሊያስኘው ይችላል። አንዳንድ ጊዜ ከጭንቀቱም የሚያርፍበት ድርጊት ይሆንበታል። ሚስት ግን ወሲብ እንዲያስኘት ከድካም ስሜት ልትወጣና ጭንቀትዋ ሊወገድላት ይገባል።

❖ ሚስት አርኪ እንዲሆን ከወሲብ በፊት ረዘም ላለ ጊዜ የአካል ጻላሳ ትፈልጋለች። ባል ግን ያለምንም ዝግጅት ወሲብ ከፈጸመ አርካታ ያገኛል።

❖ ሚስት ወሲብ ከፈጸመች በኋላ ባልዋ እንዲያቅፋትና እንዲስማት ትፈልጋለች። ባል ግን ወሲብን ፈጽሞ ከጨረሰ በኋላ ወደ ሌላ ነገር መሄድ ይፈልጋል። ማታ ከሆነ በቀጥታ አንቅልፍ ይተኛል። ለሁለቱም መልካም የሚሆነው ተቃቅፈው ቢቆዩና ቢያወሩ ነው።

8. ቶሎ ሁኔታዎችን መረዳት፡- ሚስት በስሜትዋ አንድን ነገር ትረዳለች። ከሚሆኑ ነገሮች ወይም አንድን ነገር በመስማት ወይም በማየት በስሜትዋ ላይ ከሚፈጠረው ነገር በመነሣት የተሰወረን መልእክት ታነብባለች። ይህን በስሜትዋ የተረዳችውን ነገር በሚገባ ለመግለጽ ግን አትችልም። ሚስት የተገነዘበችውን ነገር ለባልዋ ስትናገር ባል ነገሩን በአእምሮው መመርመር ይጀምራል። ከዚያም የአርሰዋ ነገር መስመር የሌለው መሆኑን በመናገር አሳብዋን መቀበል ይተዋል። በዚህ ወቅት ሚስት በጣም ታዝናለች።

ስዎች በተለምዶ ሚስት ብልሃተኛ ናት ይላሉ። ይህ ከባድ አውነትነት አለው። ምክንያቱም ሚስት ባል ላያውቅ ነገሮችን ማወቅ ትችላለች። ከዚህም ግንዛቤዋ የተነሣ ችግር ሲፈጠር መፍትሔ ሲሆን የሚችል አዲስ አሳብ ታመነዋለች። በሚስት የተገኘው አስቸኳይ መፍትሔ ትዳርን ከችግሩ ያድናል። ነገር ግን ባል ነገሮችን ከቀኝና ከግራ በማየት ተገዢ መረጃዎችን በመሰብሰብ ዘለቂታ ያለው መፍትሔ እንዲሆን ማሳደግ ወይም ሌላ መፍትሔ መፈለግ ይችላል። የባል መፍትሔ ለችግር ጊዜ አይደርስም። የሚስት ደግሞ ለረጅም ጊዜ አይሆንም። ነገር ግን የሁለቱም አንድ ላይ ሲሆን ትዳርን ደስተኛ ያደርጋል። ስለዚህ ባል አእምሮአዊ መሆኑና ሚስት ደግሞ በስሜት ነገሮችን የምትረዳ መሆንዋ ተደጋጋሚ እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል እንጂ አያራርቃቸውም።

9. የስሜት አገላለጽ፡- ባል ስሜቱን እንደ ልቡ መግለጥ ሲያቅተው ሚስት ግን ስሜትዋን በሚገባ ትገልጣለች። ስዎች በተለምዶ «ሴቶች ስሜታቸውን ናቸው» ይላሉ። ሚስት የተለማትን ስሜት በንግግርም ሆነ ንግግራዊ ባልሆኑ መንገዶች ከባል ይልቅ በግልጽ ትገልጣለች። ከባህል አንጻር ሲታይ ሚስት ብታለቅስና ብትጮኽ ምንም አትባልም። ባል ግን በስዎች ፊት እንዲህ ሲሆን «እንደ ሴት ያለቅላል እንዴ!» ይባላል። ስለዚህ ባህልም በስሜት አገላለጣቸው ላይ ተጽዕኖ እንዳደረገ ማየት ይቻላል።

10. የቅንፃት ነገር፡- ባል ሚስቱ ከሌላ ሰው ጋር የፍቅር ግንኙነት እንደ ጀመረች ካወቀ ወይም የሚያስጠረጥር ሁኔታ ካገኘ በከፍተኛ ደረጃ በቅንፃት ቀጣይ ይወጣል። አንዳንድ ባሎች ከቅንፃት የተነሣ ሚስቶቻቸው ከሌሎች ወንዶች ጋር እንዳይገናኙ ወይም እንዳያወሩ ጥብቅ ማስጠንቀቂያ ይሰጧቸዋል። ሌሎች ደግሞ ሚስቶቻቸው ራሳቸውን እንዳያስውቡ ጥሩ ልብስ እንዳይሰብሉና ለሌሎች መጥፎ

ሆነው እንዲታዩ ያደርጋሉ። ሚስቶቻቸው ከወትሮ የተለየ ልብስ ሰብስው ወይም ጫማ አድርገው ለሰዎች ታይተው ከሆነ ማታ የሚደርስባቸው ቅጣት ክፉኛ የሚገፋ ነው።

አንዳንድ የባሎች የቅንፃት መግለጫ ከአንስሳ ባሕርይ ጋር ይመሳሰላል። ልጅ ሆኖ ከብት ሳግድ እንደተረዳሁት ላሞች የሚጠቁበት ወቅት አላቸው። ከርማው በላሞች ሁሉ አንድ «ፍቅረኛ» ይይዝና ለተወሰነ ጊዜ ከእርስዋ ጋር ይቆያል። በዚህ ወቅት መንጋው ከሌላ መንጋ ጋር መቀላቀል አይችልም። ከርማው መንጋው ለብቻው እንዲሆን ያደርጋል። እረኛ መንጋውን ወደ ሌላ ቦታ ለመውሰድ ቢያስብ እንኳ ከርማው ያባርረዋል። ያን ጊዜ እረኛው ነጻ ይሆናል። ምክንያቱም ከርማው ራሱ የመንጋው እረኛ ይሆናል። ከርማው የፍቅር ጊዜውን እስኪጨርስ ድረስ መንጋው ከሌሎች መንጋዎች ይለያል። ከርማውን እንዲህ እንዲሆን ያደረገው የእርሱን «ፍቅረኛ» ሌሎች ከርማዎች እንዳይንጥቁት ነው። ምናልባት ሌላ ከርማ ድንገት ከመጣ ሁለቱም ያችን ላም ትተው ትግል ይጀምራሉ። ትግሉም ቀላል ላይሆን የሞት የሽረት ጉዳይ ነው። ስለዚህ በፍቅረኛ ላይ መቅናት የከርማዎች ሁሉ ባሕርይ ይመስላል።

11. መሳት፡- ሴት ከወንድ ይልቅ በቀላሉ አላባን በመተው አዲስ አላብ ለመቀበል ትችላለች። ወንድ አላቡን እንዲተውና ሌላ ነገር እንዲቀበል ከማድረግ ይልቅ ሴትን ወደሚፈለገው ግብ መምራት ይቀላል። ለስሜትና ለአእምሮ የሚመች ነገር ካገኘች ስሜትዋን በመከተል አዲስ ነገር ከመቀበል አትመለስም። ስይጣንም ከአዳም ይልቅ ሔዋንን የመረጠው ይህን የሴትን ተፈጥሮ በመረዳት ሲሆን ይችላል። ለቲቱ የስይጣንን ዲስኩር ካዳመጠች በኋላ «ዛሬ ለመብላት ያማረ እንደሆነ ሰዓይንም እንደሚያስገመድ ለጥበብም መልካም እንደሆነ አየች!» ከፍሬውም ወስደችና በላች። (ዘፍ. 3፥6)።

12. ስዎችን መላብ፡- ሚስት ባልዋን በማሳመን ወይም ለሰቡት የሚችሉ የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም ወደምትፈልገው አቅጣጫ ልትነዳው ትችላለች። ባልዋን በምን መንገድ ብትቀርበው ወደምትፈልገው ግብ ማድረስ እንደምትችል በሚገባ ታውቀዋለች። አዳም የተታለለው በሚለቱ በሔዋን እንጂ በአባቡ አልነበረም። አባብ በሚለቱ በኩል ባይመጣ ኖሮ አዳምን ማሳት አይቻለውም ነበር። የባልን ደካማ ጎን በሚገባ የምታውቀው ሚስቱ ናት። ስለዚህ ባልን ወደ ተፈለገ አቅጣጫ ለመውሰድ ሚስቱን መያዝ ያስፈልጋል (ዘፍ. 3፥12)። በአጭሩ ሚስት ባልዋ ላይ አምንታዊ ወይም አሉታዊ ተጽዕኖ ለማድረግ ችሎታ እንዳላት ማወቁ ለባልና ሚስት ግንኙነት ጠቃሚ ነው።

13. ማድመጥ፡- ባሎች በሚያደምጡበት ወቅት ዝም ብለው የተናጋሪውን አላብ ይከታተላሉ። ሚስቶች ግን እንደ ሰው በሚናገርበት ጊዜ እርሱን አያደመጡ መሆናቸውን ለማሳየት ድምፅ ያስማሉ። «አሺ» «ከዚያስ ምን ሆነ?»... አያሉ አላቡን ይከታተላሉ። ባሎች ሌሎች ስዎች በሚናገሩበት ጊዜ ለንግግራቸው ውስጥ ጣልቃ በመግባት ያቋርጣሉ። ሚስቶች ግን የባሎችን ያህል በሌሎች ስዎች ንግግር ውስጥ ጣልቃ በመግባት እንዲቋረጥ አያደርጉም።

14. ፍርሃት፡- ሚስቶች ፍርሃታቸውን ከመቀበላቸውም በላይ ይህን ስሜት ቶሎ የመግለጥ አዝማሚያ አላቸው። ወንዶች ግን ከሴቶች ይልቅ ኩሩዎች በመሆናቸው እንደሚፈሩ ለመቀበል ይቸገራሉ። ከዚህም የተነሣ አየፈሩም ዚሆን ይህን ስሜታቸውን ለመደበቅ ጥረት ሲያደርጉ ይታያሉ።

15. ገንግር:- ባሉች በገንግር ውስጥ አላባቸውን ይገልጻሉ። ለባሉች ስለንድ ለው ጋር መነጋገር ማለት አላብ ወይም መረጃ መለዋወጥ ነው። ባሉች ገንግርን የሚመለከቱት ከመረጃ ልውውጥ አኳያ ነው። ሚስቶች ግን ገንግር የመረጃ መለዋወጫ ብቻ ሳይሆን በሚታቸውን የሚገልጡበትም መንገድ እንደ ሆነ ይረዳሉ። ለዚህ ሚስቶች ከእንድ ለው ጋር በሚነጋገሩበት ጊዜ ለዚያ ለው በሚታቸውን አየገለጡ ነው ማለት ነው። ሚስቶች ሲናገሩ ከመረጃው ጋር በሚታቸውንም ይገልጻሉ። አድማጭ መረጃውን እንዲ በሚታቸውን ሳያስተውል ቢቀር ገንግራቸው ፋይዳ እንደሌለው ይቁጥራሉ።

16. የጋጢአተኝነት ግንዛቤ:- ባሉች ከሚስቶች ይልቅ ስለ ጋጢአታቸው ግንዛቤ አላቸው። ባሉች ሚስቶቻቸው ስለ ጋጢአታቸው ከሚያውቁት በላይ የራሳቸውን ጋጢአተኝነት ያውቃሉ። ባሉች በአላብም ሆነ በድርጊት የፈጸሙትን በደል በሚገባ ያውቁታል። ብዙ ፃሉች ወደ ቤተ ክርስቲያን ለመሄድ ፈቃደኞች የማይሆኑበት አንዱ ምክንያት ይህ ሲሆን እንደሚችል ይነገራል። ባሉች ወደ ቤተ ክርስቲያን በሚሄዱበት ወቅት ምችት አይለማቸውም። ጋጢአተኝነታቸውን በሚገባ ስለሚረዱ ላይ ሳይን እንደ እግዚአብሔር ለዎች ሲመላለሱ ከልባቸው ሳይሆን እንዲሁ ሳይለመሳ መሆኑን ያውቃሉ። ሌቶች ግን ስለ ጋጢአታቸው ብዙም እውቀት የላቸውም።¹¹

ባልና ሚስት አላይ በተጠቀሱትና በሌሎችም ነጥቦች ይለያያሉ። አንዳንድ ልዩነቶች የመጡት ከተፈጥሮ ሊሆን ሊሉች ደግሞ ከባህል ትምህርት የመጡ ናቸው። እነዚህ ልዩነቶች መኖራቸው ባልና ሚስት አብረው እንዳይኖሩ እንቅፋት የሚሆኑ ሳይሆኑ አንዱ ሌላውን እንዲፈልግና ተደጋግፈው መኖር እንዲችሉ የሚያደርጉ ናቸው። የባልና ሚስት ልዩነቶች አንዳቸው ከሌላኛቸው የተሻሉ መሆናቸውን አያመለክቱም። ልዩነቱ እያንዳንዳቸው ብርቱና ደካማ ጎን እንዳላቸው ያመለክታል። ሁሉ ሲገናኙ ለግንኙነት ጠቃሚ የሆኑ ነገሮችን ያመጣሉ። ልዩነቶችን አለማውቅ፣ ልዩነቶችን እንደ ችግር መቀጠርና አለመቀበል፣ እንደዚሁም አያያዙን አስማወቅ ለትዳር ግንኙነት እንቅፋት ይሆናል።

በሰዚህ ባልና ሚስት ልዩነቶቻቸውን በሚገባ በመረዳት አንዳቸው የሌላኛ ቸውን ፍላጎት ለማሟላት ተገቢውን እርምጃ መውሰድ አለባቸው። ባልና ሚስት ከልዩነቶቻቸው የተነሣ አንዳቸው ከሌላኛቸው የሚፈልጉአቸው ነገሮችም የተለያዩ ናቸው።

እንግዲህ እነዚህ አላይ የተጠቀሱት ልዩነቶች እርስ በርስ እንዲፈላለጉ ከማድረግም አኳያ ለትዳር እስፈላጊ እንደሆኑ ቢጠቀሱም በትዳር ውስጥ በባልና ሚስት መካከል ግጭት እንዲፈጠር የማድረግ ኃይል እንዳላቸው ማወቁም አስፈላጊ ነው። ግጭት ምንድን ነው? በትዳር ውስጥ የሚከሰተውን ግጭት ማስቀረት የማይቻለው ለምንድን ነው? ታዲያ ግጭት እያለ ባልና ሚስት ደስታና እርካታ ያሰው የትዳር ሕይወት ሲኖራቸው እንዴት ይችላል? የሚቀጥለው ምዕራፍ እነዚህንና ሌሎች ተመሳሳይ ጉዳዮችን በሚመለከት ማብራሪያ ይሰጣል።

ለትዳር ውስጥ ያለ ግጭት

ግጭት በሁሉም ትዳር ውስጥ ይገኛል። ለትዳር ውስጥ ያለው ግጭት ምን እንደሚመስል ከማየታችን በፊት ግጭት ምን እንደ ሆነ መመልከት አስፈላጊ ነው። ብዙ ለዎች ስለ ግጭት የተለያዩ አመለካከት ይኖራቸዋል።

ግጭት የአእምሮ መረጋጋት በማጣት በነፋስ ተገፍቶ እንደሚኖወጥ የባሕር ማዕበል መሆን ነው። ይህ ውስጣዊ መኖሪያ የሚመጣው ሊጣጣሙ የማይችሉ ሁለትና ከዚያም በላይ የሆኑ ፍላጎቶች ወይም ዓላማዎች ሲኖሩ ነው። ይህ በአንድ ለው ሕይወት ውስጥ የሚፈጠር ግጭት ነው። በአእምሮ ውስጥ ሁለት የማይጣጣሙ አላቦች በሚኖሩበት ጊዜ ወይም በአስተሳሰብና በድርጊት መካከል ልዩነት ሲፈጠር የሚከሰት ግጭት ነው። በሰው አእምሮ ውስጥ ብዙ የሚታረሙ ነገሮች እያሉ በሰላም መኖር የሚቻል ቢሆንም አንዳንድ ጊዜ በትልልቅ አላቦች መካከል ልዩነት ሲኖር አእምሮ አረፍት ያጣል፣ አስመረጋጋት ይፈጠራል።

በአእምሮ ውስጥ ያሉት አስተሳሰቦች ሊታረሙ የአእምሮ አስመረጋጋት የሚፈጠረው ያ የተከለተው ልዩነት ለው ለራሱ ያለውን ግምት የሚጎዳ ሆኖ ቢገኝ ነው። በዚህ ጊዜ አንድ ለው ስለ ራሱ ያለው ግምት ለመሆን ከሚያስበው ደረጃ በታች እንደ ሆነ እዲያስብ ሲያደርገው ነው። ለዎች ባያውቁትም አንድ ለው በአእምሮው ውስጥ ባለው አስተሳሰብና በሚያደርገው ድርጊት ራሱን እንደ መልካም ለው ይቁጥራል። ይህ ደግሞ በውጭ ማለብ ወይም ማድረግ የማይፈልገውን ነገር አስቦ ወይም አድርጎ ሲገኝ ይለወጣል። ለራስ የሣሉትን ሥዕል ማጣት ደግሞ በተራው ምችት ወይም በሳም ማጣትን ያስከትላል።

ባል ብዙ ጊዜ ታማኝ እንደ ሆነና ለሚለቱ ሕሰት የሆነውን ነገር እንደማይናገር እድርጎ ስለሚቁጥር ራሱን እንደ መልካም ባል ይመለከታል። በጥቂት ጊዜ ወዲህ ግን ውጭ እያመሸ ወደ ቤት መምጣት ጀምሮአል። ባለቤቱ ለምን ከወትሮው በላይ እንደሚያመሸ ለትጠይቀው ትራንስፖርት በማጣት እንደሆነ ይናገር ጀመር። እውነቱ ግን በሥራ ቦታ ትዳር ካልያዘች ከእንዲት ሴት ጋር ግንኙነት በመጀመሩ ነበር የሚያመሸው። ለሚስቱ ሐሰት በመናገሩ ሕሊናው በጣም ወቀለው። ከዚህም የተነሣ እንደ ቀድሞ ራሱን እንደ ታማኝ ባል መቀጠር አልቻለም። እሁን ለሚስቱ ታማኝ ያልሆነ ባል እንደ ሆነ ይለማው ጀመር። በዚህ ዓይነት ወቀላ ውስጥ መኖር ሰላም የሌለው ሕይወት መምራት እንደ ሆነ ተገንዝበና ለመለወጥ ጥረት ማድረግ እንዳለበት ራሱን አላመነ። ግን እንዴት ራሱን መስወጥ ይችላል?

ይህ ለው ሦስት ዓይነት ምርጫዎች አሉት። (1) የድርጊት ለውጥ ማድረግ:- ታማኝነትን በማጥፋት ሚስት እያሰቸው ከሌላ ሴት ጋር ግንኙነት መጀመር ትከክል እንዳልሆነ በማወቅ ከአዲስዋ ሴት ጋር የጀመረውን ግንኙነት እሁኑን ማቋረጥ ነው። ይህ መንገድ ዘላቂነት ያለው ግንኙነት እንዲመሠረት የማድረግ አቅም በሰሚናረው ከሁሉም አማራጮች ተመራጭነት አለው። (2) የአስተሳሰብ ለውጥ ማድረግ:- ድርጊቱ እያለ ስለ እርሱ ያለውን አስተሳሰብ መስወጥ መቻል ነው። ይህ ለው ከአዲስዋ ሴት ጋር የጀመረውን ግንኙነት በመቀጠል ሰሚስቱ ደግሞ ሐሰት መናገሩን ይቀጥላል። በአእምሮው ከሚስቱ ጋር

¹¹ Tournier, Paul. To Understand Each Other, p. 47.

እርካታ ካጣ ካሌላ ሴት ጋር ግንኙነት መጀመር ምንም ክፋት አንደሌለው ማሰብ ይጀምራል። ከማንም ጋር ቢሆን የሚፈለገው ነገር እርካታ መሆኑን ራሱን ያሳምናል። (3) አዲስ ትምህርት መማር፡- ስለ ታማኝነት አዲስ የሆነ ግንዛቤ መያዝ ታማኝነትን በተለየ ሁኔታ ከዓውዱ ጋር በሚስማማ መንገድ ተርጉሞ ከድርጊቱ ጋር በሚሄድ መልኩ በመረዳት ድርጊቱን መቀጠል ሌላው አማራጭ ነው።

ግጭት፡- ማን አዛዥ ይሁን? ወይም ያለችውን ጥቂት ነገር ማን ይጠቀምበት? አብረን ለመኖር ምን ዓይነት ዘዴዬ አንከተል? በሚሉና በተመሳሳይ ጉዳዮች መስማማት ከመጥፋቱ የተነሣ በባልና በሚስት መካከል የሚደረግ ትግል ነው። ግጭት ባልና ሚስት የራሳቸውን ፍላጎትና ዝንባሌ ለማርካት የተገለጡ ወይም የተሰወሩ ልዩነቶቻቸውን የሚገልጡበትና አንዳቸው በሌላኛቸው ጉዳይ ጣልቃ በመግዛት ዓላማውን አንዳይፈጽም ወይም ዓላማዋን አንዳትፈጽም የሚደረግ ስልት ነው። በዚህ ትግል ውስጥ ባል ወይም ሚስት አንዳቸው ሌላኛቸውን በማለዘብ፡- ለመጉዳት ወይም ለማጥፋት ዓላማ ያደርጋሉ። ግጭት በዚህ ሁኔታ ሲታይ አንዱ የሚፈልገውን የሚያገኝበትና ሌላው ወገን ደግሞ የሚያጣበት ሁኔታ ይሆናል።

ግጭት፡- ሁለት ወገኖች ተጣጥሞ ሲሄድ የማይችል ድርጊት ሲያደርጉ በመካከላቸው የሚፈጠር ክስተት ነው። ከዚህም የተነሣ አብረው ወደ ፊት መጓዝ ይቅታቸዋል። ግጭት ባልና ሚስት በመካከላቸው ባለው ልዩነት ምክንያት አብረው መጓዝ ሲቅታቸው የአንዳቸውን ወይም የሁለቱንም ለውጥ ግድ የሚል ክስተት ነው። በመካከላቸው የተፈጠረው ልዩነት መላ ካልተፈሰሰበት በቀር አብረው መኖር በለማይችሉ የሚኖራቸው አማራጭ ራሳቸውን ከልዩነቱ አንጻር ማስተካከል ወይም ልዩነቱን ማበወገድ ካልተቻለ ደግሞ ማጥበብ ግድ የሚሆንበት ሂደት ነው።

ግጭት፡- ባልና ሚስት በግልጽ የታወቁ ወይም ያልታወቁ ልዩነቶቻቸውን የሚገልጡበትና የሚፈልጉትን ነገር ለማግኘት አንዳቸው ከሌላኛቸው ጋር የማይገባቸው ሂደት ነው። እያንዳንዳቸው የሚፈልጉትን ነገር ለማግኘት ሲሉ የሚከሰት ሌላው ደግሞ «አይሆንም» በማለት በሌላው መንገድ ባይ ሲቆም የሚፈጠር ትግል ነው። ስለዚህ ግጭት የራስን ዓላማ ከግብ ለማድረስ፡- የሚፈልጉትን ለማግኘት፡- የማይፈለገውን ለማሰወገድ፡- የራስን መብት ለማስከበር... የሚደረግ ትግል ነው።

ግጭት፡- የተፈጥሮ ክስተት ነው። ባልና ሚስት እጅግ የሚቀራረቡና የሚደጋገፉ በመሆናቸው በመካከላቸው ግጭት ይፈጠራል። ሁለት ወገኖች ተደጋጋፊዎች ካልሆኑና አንዱ የሚሆነውና የሚያደርገው ነገር ሌላውን የማይነካ ከሆነ በመካከላቸው ግጭት አይከሰትም። በባልና ሚስት ግንኙነት መካከል ግን አንዱ የሚሆነውና የሚያደርገው ነገር ሌላኛውን በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የሚነካ ጉዳይ በመሆኑ ግጭት አንዲፈጠር የሚያደርጉ ብዙ ሁኔታዎች ይኖራሉ። ይህ የሚያሳየን ግጭት የሚፈጠረው በሚቀራረቡና በሚደጋገፉ ለዎች መካከል መሆኑን ነው። ለዎች እጅግ የቀረበ ግንኙነት ካላቸው ለመጋጨት ያላቸው ዕድል ከፍተኛ ይሆናል።

ግጭት በባልና ሚስት መካከል መፈጠሩ የማይቀር ጉዳይ ነው። አንዳንድ ባልና ሚስት «እኛ ተጋጭተን ከፋ ቃልም ተነጋግረን እናውቅም» ይላሉ። መቼም ይህ አባባል ትዳር የመሠረተ ሰው ተአምር ካልተፈጠረ በስተቀር ሲሆን እንደማይችል ያውቃል። ግጭት መጠንና መንስኤዎቹ ይለያዩ አንጂ በማንኛውም ትዳር ውስጥ ይገኛል። አንዳንድ ባለትዳሮች አልፎ አልፎ ሲጋጩ አንዳንዶች ደግሞ ግጭት «የዕለት አንደራቸው» ነው።

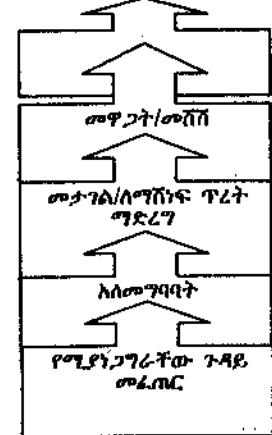
ባልና ሚስት ወይም ከሁለት አንዳቸው «እኛ ተጋጭተን እናውቅም» በሚሉበት ጊዜ የተለያዩ ነገሮችን መገመት ይቻላል። ለምሳሌ፡-

- ከተጋቡ ብዙ አብረው አልቆዩም!
- እርብ በርብ በደንብ አይተዋወቁም!
- እርብ በርብ እምብዛም አይነጋገሩም!
- አውነትን አልተናገሩም ማለት ሲሆኑ ይችላሉ።

አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት ከሌሎች ለዎች የተለየ የጠበቀ ግንኙነት ስለሚኖራቸው በሁሉም ነገር ተመሳሳይነት አንዳላቸው ያስባሉ። ሆኖም ባልና ሚስት በብዙ ነገር አንድ አይደሉም። ይህን የሚረዱት ባልና ሚስት በቆይታ ውስጥ ነው። አንዳቸው ለሌላኛቸው አላባቸውን ማካፈል ሲጀምሩ ለሚያደርጉት ነገር ያላቸው አመለካከት ልዩ መሆኑን ከድርጊቶቻቸውና ለራሳቸው ከሚሰጡት ትርጉም በመነሣት አንድ አንዳይደሉ ይረዳሉ። አንዱ መልካም ነው ብሎ ያደረገውን ሌላው ደግሞ በመልካም ሳይሆን በአሉታዊ ነገ ያየዋል። ያን ጊዜ በመካከላቸው ግጭት ይፈጠራል።

በስዚህ ታሪክን በንመስከት አንዲሁም ዙሪያችንንና ራሳችንን ስንመዝን ግጭት ሲወገድ የማይቻል የሰው ልጅ የግንኙነት ውጤት እንደ ሆነ እናያለን። ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት አንዳይከሰት የማድረግ ችሎታ ባይኖራቸውም መጠነኛ አንዲሆን ማድረግ ግን ይችላሉ። ከዚህም በላይ ግንኙነታቸውን አንዳያበላሽ መጠነኛውን ግጭት ገንቢ በሆነ ሁኔታ መያዝ ይችላሉ።

ግጭት ከመጠን አኳያ ሲታይ የእድገት ደረጃዎች አሉት። ግጭት ሲጀምር ቀላል ሲሆን ሳይፈታ ከቆየ ግን ቀስ በቀስ እያደገ ይሄድና ውስብስብ ይሆናል። በትዳር ውበጥ የሚታየውን ግጭት በደረጃ ለማሳየት ያህል የሚከተለውን ሥዕል መመልከት መልካም ነው።

ባልና ሚስት አንዳቸው ሌላቸውን ለመጥፋት ባያስቡም እንኳ በመከላከታቸው በሚፈጠር የአሳብ ክፍተት ወይም ባሰማውት ሊበዳደሉ ይችላሉ። አንዳንድ ጊዜ የተሻረው አዳማዊ ባሕርይ ብቅ ብሎ የባልና ሚስትን ግንኙነት ይጎዳል። ይህ የተሻረው አዳማዊ ባሕርይ ደግሞ በማንኛውም ጥሩ መንፈሳዊ ባል ነው ወይም ሚስት ናት በሚባሉ ስዎች ሕይወት ውስጥ ይኖራል።

በግንኙነት ውስጥ ሆኖ ከግጥም ነጻ መሆን ፍጹምነትን ይጠይቃል። እኛ ደግሞ አማኞች ብንሆንም ወደ ከርስተክ ፍጹምነት በማድግ ሳይ ያስን እንጂ በአሳባችንና በድርጊታችን ፍጹማን አልሆንም። ስለዚህ ከግጥም የነጻ ሕይወት ሊኖረን አይችልም። ነገር ግን ብንጋጭም ግጥምን ተሉ ስመፍታት የሚያስችሉን ብቃት ሊኖረን ይገባል። የግጥም መኖር ከእርሱ ጋር ሁልጊዜ እንድንኖር ማሳበዚያ አይሆንልንም።

በግጥም ዙሪያ ሰፊ ጥናት ያደረጉ ምሁራን ግጥም በሰው ልጅ ሕይወት ውስጥ ሊጠፋ የማይችል የተፈጥሮ ክስተት አንደ ሆነ ይናገራሉ። በዚህ መሠረት ባልና ሚስት በትዳር ውስጥ መጋጨታቸው ስዎች መሆናቸውን ወደሚያሳይ ልምምድ ውስጥ መግባታቸውን ያመለክታል ማለት ነው። ባልና ሚስት አብረው አስካሉ ድረስ ወሲብ ሳይፈጽሙ እንደ ባልና ሚስት መኖር እንደማይችሉ ሁሉ ያስ ግጥም መኖር አይችሉም። ይህን አስመልክቶ ዴቪድ አዉገስበርጊር የተባለ ጸሐፊ እንዲህ ብሎአል፡-

ግጥም ከወሲብ ጋር ይነጻጸራል። በዘመነ ቪክቶሪያ የነበሩ ስዎች ወሲብ አንድ ሰው ሲጽፏቸው የሚገባው አብርት ስመኖር የሚማር ነገር ግን ሊደሰትበት የማይገባው ነገር አንደ ሆነ ያበቡ ነበር። ብዙ ሰዎች ግጥምንም በተመሳሳይ አሉታዊ አመለካከት ይመለከቱታል። እንደ ወሲብ ግጥም የሚከሰተው በተከታታይነት አብረው በሚኖሩ ሰዎች መካከል ተገዢ በሆነ ድግግሞሽ፣ ሁለቱንም በሚያበደስት ሁኔታ፣ ሁለቱም በእኩልነት እጅግ መልካም የሆነ የገል ድርሻቸውን እንዲያበረክቱ የሚያደርግ አንዳሁም አያንዳንዳቸው ከፍተኛ ከሆነ የአርካታ ጣሪያ ሳይ እስኪደርሱ ድረስ የሚዘልቅ ሂደት ነው። ይህ ሊያበቃ ከድርጊቱ የተነሣ ሁለቱም ደስ ይላቸዋል። ከዚህ ሂደት የሚገኘው ጋይል ሁለንተናዊ ሕይወታቸውን ያስመልማል። እንደ ወሲብ ግጥም የደስታ፣ የአርካታ፣ የጋይልና የፈንጠዝያ ምንጭ ነው።¹²

በዚህ አሳብ መሠረት ግጥም ባልና ሚስት አብረው በሚኖሩበት ጊዜ መልካም ግንኙነት ሊኖራቸው በመከላከላቸው ሊከሰት የሚችል ክስተት እንደ ሆነ መመልከት እንችላለን። በሁለቱም መካከል ግጥም በተከታታይነት ይከሰታል። ሆኖም ወሲብ በየቀኑ እንደማይፈጸም ሁሉ ግጥም ዘወትር አይከሰትም። ይህም ከባልና ሚስት ግንኙነት መካከል ግጥምን ፈጽሞ ማስወገድ እንደማይቻል ያሳያል። የግጥም አልፎ አልፎ መከሰት የሁለቱን ግንኙነት አርካታ የሊለው ግንኙነት አያደርገውም። ከግጥም ውበጥ ደስታ የሚሰጣቸውንና የሚያረካቸውን ነገር ሰማግኘት ባልና ሚስት ማድረግ ያስጣቸውን ነገር ማድረግ ይገባቸዋል።

¹² Augsburg, David W. (1992). *Conflict Mediation Across Cultures*. Westminster/ John Knox Press, pp. 66-67.

አይደሉም። ወሲብ ደስታ የሚኖረው ባልና ሚስት ለጋራ አርካታ ማድረግ የሚገባቸውን ነገር ሊያደርጉ እንደሆነ ሁሉ ከግጥም ውስጥ መልካም ነገር የሚወጣው ባልና ሚስት መልካም ከስተዋጽኦ ሲያደርጉ ነው።

ግጥም የባልና ሚስትን ግንኙነት ለማፍረስ ጣልቃ የገባ አስፈሪ ክፉ መልካክ ተደርጎ ሊታሰብ አይገባም። ግጥም ለባልና ሚስት እንደ መልካም ዕድል እንደሆነም መታሰብ ይኖርበታል። በባልና ሚስት መካከል ግጥም ሊፈጠር መልካም ዕድል እንደሆነ መናገር መቼም ስለአንዳንዶች ግራ የሚያጋባ ከመሆኑም በሳይ ትክክል እንደሆነም ማሰብ እዳጋች ሊሆን ይችላል። በባልና ሚስት መካከል የጠበቀ ግንኙነት ሊፈጠር ማለትም ሁለቱም ራሳቸውን ሆነው አብረው መኖር ሲጀምሩ በመካከላቸው ልዩነት ሳይፈጠር አይቀርም። ይህ የአሳብ ወይም የፍላጎት ልዩነት ደግሞ በመካከላቸው ግጥም እንዲፈጠር ያደርጋል። ግጥም በመካከላቸው ሊፈጠር እያንዳንዳቸው ራሳቸውን መፈተሽ ይጀምራሉ። «ለምን ተጋጫለን?» የሚል ጥያቄ በማንሣት መልስ ሊፈልጉበት ራሳቸውንና የእርስ በርስ ግንኙነታቸውን ከቀድሞ በበለጠ ሁኔታ ለመረዳት ዕድል ያገኛሉ።

በባልና ሚስት መካከል ግጥም በሚፈጠርበት ጊዜ አንዳቸው ወይም ሁለቱም እንደ ነገርን መለማት እንደሚገባቸው ያሳያል። ግጥም ሊፈጠር በአንድ ነገር ሳይ ሰውጥ ካልመጣ ግንኙነቱ እንደ በፊቱ በመልካም ሁኔታ ሊሄድ አይችልም። ከዚህም በመነሣት ደን ፖል ሌደራክ የተባለ ምሁር ግጥምን አስመልክቶ የሚከተለውን ብሏል፡-

ግጥም ሕይወትን ይፈጥራል። በግጥም ውስጥ ስንገባ አስፈላጊውን ምላሽ እንሰጣለን። አዲስ ነገርን እንቀይሳለን እንዲሁም እንጠወጣለን። ሰዎች ግጥምን እንደ ሰውጥ እንቀሳቃሽ ሞተር ሊያዩት ይገባል። ግጥም ግንኙነት እውነተኛ፣ ሕይወት ያለውና የሚለወጥ ሆኖ ሰሰው ልጅ ፍላጎት፣ መሻትና እድገት ምላሽ እንዲሰጥ ያግዛል።¹³

በዚህ አሳብ መሠረት ግጥም ሰሰው ልጅ እድገት መልካም መሆኑን እንመለከታለን። ባልና ሚስት በሚጋጨበት ጊዜ ግጥምን ለማስወገድ ጥረት ያደርጋሉ። ግጥም ሊፈጠር ቀጭ ብለው አይመለከቱትም። ነገር ግን በሚገባ ያሰብተና ግጥምን ለማስወገድ እርምጃ ይወስዳሉ። ምንም ምላሽ ሳይሰጡ ከግጥም ጋር የሚኖሩ ከሆነ ጤናማ ሰዎች እንደሆኑ ማሰብ ያዳግታል። ከዚህ በፊት የነበረው «መልካም» የሚለው ሕዲስ ነገር ሊፈጠር ምንም ምላሽ የማይሰጥ ግጥም የሆነ ነገር እንጂ የሰው ልጅ የተፈጥሮ ባሕርይም አይደለም። ግጥም የቀደመው ግንኙነታቸው በነበረው መልኩ መቀጠል ከማይችልበት ደረጃ ሳይ በመድረሱ ሰውጥ እንደሚያስፈልገው በመረዳት አስፈላጊውን እርምጃ እንዲወስዱ ባልና ሚስትን ገድ ይላቸዋል።

በባልና ሚስት መካከል ግጥም ሊፈጠር ሁለቱም ግንኙነታቸው በቀድሞ መስመር ሊሄድ እንደማይችል በመገዝብ አዲስ ነገር መቀየስ ይጀምራሉ። ግጥም በመከሰቱ ባልና ሚስት በአዲስ መልኩ ግንኙነታቸውን ማራገጥ ወደሚችሉበት እቅጣጫ ውስጥ እንዲገቡ ያደርጋቸዋል። ግጥም ካልተፈጠረ ግን ባላቸው የግንኙነት ደረጃ ረከተው ይቆያሉ። የግጥም መፈጠር «አሁን ያሳችሁ ግንኙነት

¹³ Lederach, J.P. (2003). *The Little Book of Conflict Transformation*. Good Books, p. 18

ነት ደረጃ ረከተው ይቆያሉ። የግጭት መፈጠር «አሁን ያላችሁ ግንኙነት አርጅቷልና ሰው ጥያቄዎን ስለዚህ አዲስ ዘዴ ቀይሱ» የሚል መልእክት ይሰጣቸዋል።

ባልና ሚስት ሲጋጩ ከአንዳቸው ወይም ከሁለቱም ሰገንኝነታቸው እድገት አሉታዊ ተጽዕኖ ያሰው ነገር የሚያቀርብ ወገን መኖሩን ያመለክታል። ባል ወይም ሚስት ወይም ሁለቱም ባሕርያቸውን ንግግራቸውን የገንኝነት ዘይቤ አቸውን... ወይም አንድን ነገር መሰማት እንደሚገባቸው ያመለክታል። በዚህም ግጭት ባልና ሚስት የተሻለ የትዳር ጓደኛ ለመሆን እንዲሠሩ አዎንታዊ አስተዋጽኦ ማድረጉን እንመለከታለን። ስለዚህ ግጭት ባልና ሚስትን ለመልካም ሰው ጥያቄዎችን ማሳት፡፡

ግጭት፡ ባልና ሚስትን በተሻለ ሁኔታ እንዲተዋወቁ ይረዳቸዋል። እያንዳንዳቸው ያላቸው ይካሄዱ ጎንጎር ፍርሃት ገሃድ ይወጣል። በሁለቱም ዘንድ ደግሞ እነዚህ ነገሮች መገኘታቸው ባልና ሚስት ተመሳሳይ ነገር በጋራ እንዳላቸው በማሳየት ይበልጥ እንዲተዋወቁና እርስ በርስ እንዲጣበቁ ያግዛቸዋል። ከወጭ ከሚታዩት ልዩነቶች ሥር ተመሳሳይነት በሁለቱም መካከል መኖሩን ይፋ ያደርጋል። በዚህም ግጭት ባልና ሚስት ባሕርያቸውን እንዲለውጡ ይረዳል።

በባልና ሚስት መካከል ግጭት በመልካምነቱ ታቅዶ እንዲመጣ አይፈለግም፤ ከመጣ ግን ባልና ሚስት በግጭት ሂደት ውስጥ ሊማሩ ከሚችሉባቸው መልካም ነገሮች የሚከተሉት አላቦች በተጨማሪ የሚጠቀሱ ናቸው፡-

- ባልና ሚስት «አንድ ሥጋ» ቢሆኑም በሁሉ ነገር ተመሳሳይ አመለካከትና አስተሳሰብ የማይኖራቸው በመሆኑ በአንድነታቸው ውስጥ ልዩነታቸውን በሚመስክት በመቻቻል መኖር እንደሚገባቸው ይማሩበታል።
- ባልና ሚስት በግጭት ውስጥ በሚሆኑበት ጊዜ በመካከላቸው የሚፈጠረው ስሜት፡ አሳብ፡ አመለካከትና ተግባር ምን እንደ ሆነ ለማወቅ ዕድል ያገኛሉ። በዚህም ከራሳቸው አልፈው በግጭት ውስጥ የሚገኙ ሌሎች ባሳታፊዎች ያሉበትን ሁኔታ በመረዳት አስፈላጊውን እገዛ ለማድረግ ልምድ ያገኙበታል።
- ባልና ሚስት ግጭቱን ለመፍታት በሚያደርጉአቸው ውይይቶች ውስጥ ከዚህ በፊት ያላወቁአቸውን የግጭት መፍቻ ስልቶች ይማራሉ።
- ባልና ሚስት በመካከላቸው የተከሰተውን ችግር በመፍታታቸው ደስታና እርካታ ይሰማቸዋል።

በሰው ልጅ ግንኙነት ውስጥ ግጭት ሁልጊዜ መኖሩ፡ መልካም ግንኙነት በመመሥረት የግጭት አያያዝ ዘዴዎችን ማወቅ በጣም አስፈላጊ መሆኑን ያሳስበናል። ባልና ሚስት መልካምና ደስታ ያለበት ትዳር ሊኖራቸው የሚችለው ግጭት ሊመጣ የሚችልባቸውን መንገዶች በመዘጋት ነው። ይህ ግን ሁልጊዜ ስለማይቻል ግጭት ሲከሰት እንዴት እንደሚፈቱት ማወቅ ይጠበቅባቸዋል። ባልና ሚስት የግጭት አያያዝ ዘዴዎችን ካወቁ ግንኙነታቸውን በመልካም ሁኔታ ከመጠበቅ አልፈው በግል የአእምሮ ጤንነታቸውም ከፍተኛ አስተዋጽኦ አሰው። አንዳንድ የአእምሮ ጤንነት መዛባት በግንኙነት ውስጥ የሚፈጠሩ ችግሮችን

መፍታት ካለመቻል የሚመጣ ነው፤ ስለሆነም ግጭትን መፍታት የሚችል ሰው የአእምሮ ጤንነቱን ይጨምራል ማለት ነው።

ግጭት በራሱ ጥሩ ወይም ከፋ አይደለም። ጥሩ ወይም ከፋ የሚያደርገው ባልና ሚስት እርሱን የያዙበት መንገድ ነው። አያያዙ በጥበብ ከሆነ ከግጭት መልካም ነገርን መማር ይቻላል፤ የአያያዝ እውቀት ከሌለ ደግሞ ትዳርን የማፍረስ ኃይል ያለው ከሰተት ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት በግጭት መፈጠር ምክንያት መጨነቅ የሰባቸውም። ከዚህ ይልቅ በመካከላቸው ግጭት ሊፈጠር እንዴት መያዝ እንዳለባቸው ማሰብ ይኖርባቸዋል። ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ለመፍታት የሚጠቀሙበት ዘዴ አጠቃላይ ሕይወታቸውን የሚመሩበትን ዘዴ ሊያሳይ የሚችል ትልቅ ተግባር ነው።

እንግዲህ ግጭት በግንኙነት ውስጥ የማይቀር ጉዳይ መሆኑ ባልና ሚስት አንድ ዓይነት ስዎች እንዳልሆኑ ያመለክታል። በእነርሱ መካከል ሊታረቅ የማይችል ግን በመቻቻል አብረው እንዲኖሩ ሊያደርጋቸው የሚችል ልዩነት እንዳለ ያሳያል። ስለዚህ ይህን ልዩነት ለማጥፋት መነሣት አይቻልም። ነገር ግን ከልዩነት የተነሣ የሚመጣውን ግጭት ለመፍታት ቅድመ ዝግጅት ማድረግ አስፈላጊ ነው። ባልና ሚስት አንዳቸው ከሌላቸው የተለየ መሆናቸውን በማወቅና በፍቅር መንገድ የተፈጠረውን ግጭት ለመፍታት ጥረት ቢያደርጉ በሰላም አብረው መኖር የሚችሉበትን ሁኔታ መፍጠር ይችላሉ።

ግጭት በራስ የሚወሰን ውስጣዊ ብቻ ሳይሆን በስዎች መካከልም ይደረጋል። በትዳር ውስጥ በሚፈጠረው ግጭት ባልና ሚስት ዋና ተዋንያን ናቸው። ባልና ሚስት በሚጋጩበት ጊዜ የአያንዳንዳቸው ሁሰንተናዊ ሕይወት በግጭቱ ውስጥ ይሳተፋል። የሁለቱም አሳብ፡ ስሜት፡ አመለካከትና ስብእና በግጭቱ ውስጥ ይንጸባረቃል። በባልና ሚስት መካከል የሚፈጠረው ግጭት በሁለት ግዑዛን ነገሮች መካከል እንዲሁም አብረው በማይኖሩ ስዎች መካከል ከሚከሰተው ግጭት ልዩ ነው። ይህም የሆነበት ዋናው ምክንያት በሁለቱ መካከል የሚፈጠረው ግጭት ከምንም በላይ ሁሰንተናዊ ሕይወታቸውን በከፍተኛ ሁኔታ የሚነካ ጉዳይ ነው። ባልና ሚስት ግጭታቸውን አስወግደው ግንኙነታቸውን ለማደስ ማሰባቸው በግጭቱ የተጎዳ ሁሰንተናዊ የሕይወታቸው ገጽታ ተገዢውን ፈውስ ማግኘቱን ማረጋገጥ እንደሚገባቸው ያመለክታል።

© በትዳር ውስጥ የሚኖረው ግጭት የሚያበቃው መቼ ነው? በትዳር ውስጥ ግጭት መፈጠር የሚያቆምበት ጊዜ የሰም። ባልና ሚስት አብረው እስከሚኖሩበት ጊዜ ድረስ ግጭት ከመካከላቸው አይጠፋም። በባልና ሚስት መካከል ግጭት መፈጠር የሚያቆመው ሁለቱ ሲሰዩ ነው። ሆኖም ባልና ሚስት አንድ ላይ በብዙ ዓመታት ከኖሩ በመካከላቸው የሚፈጠረው ግጭት መጠን ይቀንሳል። እንዲሁም ግጭቱ እንደ ባልና ሚስት የትዳር ዕድሜ የተለየ ይሆናል። ለምሳሌ በመጀመሪያዎቹ የጋብቻ ዓመታት የሚፈጠሩ ግጭቶች ዓይነቶቻቸውን መንስኤዎቻቸው ከአሥር ዓመት የጋብቻ ዕድሜ በኋላ ከሚፈጠሩት የተለየ ናቸው። በተለይ በመጀመሪያው የጋብቻ ዕድሜ ባልና ሚስትን የሚያጋጩ ነገሮች ቅንዓት፡ የቤተ ሰብ ጣልቃ ገብነት፡ ከትዳር ውጭ ከሆኑ ስዎች ጋር ተገቢ የሆነ ወሰን ያለው ግንኙነት በመመሥረት ላይ አስመስማማት፡ ወሲብና ገንዘብ ነክ ጉዳዮች የሚጠቀሱ ናቸው።

© የትዳር ግጭት በአማኞችም ሆነ ባላመኑ ባለትዳሮች ግንኙነት መካከል ይከለታልን? እንዲህ ከሆነ ልዩነቱ ምን ዓይነት? በእርግጥ ግጭት እምነትን ላይላይ በባልና ሚስት መካከል ይፈጠራል። ቀደም ብለን እንደተመለከትነው በክርስቶስ ማመን ትዳርን ከግጭት ነጻ አያደርግም። ግጭት በአማኞችም ሆነ ባላመኑ ባለትዳሮች ጋብቻ ውስጥ ይከለታል። ለሰዚህ በግጭት መካከል በሁለቱም መካከል ምንም የሚታይ የጎሳ ልዩነት የለም። ሆኖም አፍተኛ ልዩነት የሚታየው በግጭቱ እያያዝ ዓይነት። አማኝ የሆኑ ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት እንደ እግዚአብሔር ቃል መመሪያ ለመያዝ ጥረት ያደርጋሉ።

ከእያያዝ አንጻር ሲታይ ግጭት ግንኙነትን የሚገነባ ወይም የሚያፈርስ ክስተት ሲሆን ይችላል። ለሰዚህ ግጭት ገንቢ ወይም አፍራሽ የሚሆን ባሕርይ አለው። ገንቢና አፍራሽ ግጭቶች እያንዳንዳቸው የራሳቸው የሆኑ መንስኤዎች፣ ባሕርያትና ውጤቶች አሏቸው። የሚቀጥለው ምዕራፍ ስለ እነዚህ ሁለት የግጭት ዓይነቶች ለፋ ያለ ትምህርት በመስጠት ባልና ሚስት መውለድ የሚገባቸውን መልካም እርምጃዎች ይጠቁማል።

ምዕራፍ 6

የግጭት ዓይነቶች

አንድ ጊዜ ከአንድ ወዳጅ ጋር ስለ ግጭት ለንጋግር ነበር። ወዳጅ፦ «ግጭት በምንም መልኩ ጥቅም ሊኖረው አይችልም። ለሦስት የሚጎዱ ግንኙነትን የሚያፈርስ ከፋ ክስተት ነው» በማለት ግጭትን በአንድ ጎኑ ብቻ በማየት ከነው። ምናልባት ብዙዎች የወዳጁ ዓይነት ግንዛቤ ሊኖራቸው ይችላል። ሆኖም ግጭትን በጥልቀት ለንመለከተው ከተለያዩ አቅጣጫዎች በማየት በተለያዩ መልክ ልንመድበው እንችላለን። ግጭት በእያያዝ ሁኔታ ከሚያስከትለው ውጤት አንጻር ሲታይ ገንቢና አፍራሽ ተብሎ ይከፈላል። በባልና ሚስት መካከል የሚፈጠረውን ግጭት ገንቢ ወይም አፍራሽ ሲያደርጉት ከሚችሉ ዋና ዋና ነጥቦች መካከል ሁለቱ፦ የተከሰተበት ሁኔታና ሲከሰት ባልና ሚስት የሚጎጋቸውን አካላት ነው።

ገንቢ የሆነ ግጭት

የመጀመሪያው የግጭት ዓይነት ገንቢ የሆነ ነው። ግጭት ገንቢ የሚባለው ከሂደቱና ከውጤቱ አንድ መልካም ነገር ሲገኝና በውስጡ ዋና ተዋንያን የሆኑ ባልና ሚስት ለግል ሕይወታቸው እንዲሁም ለትዳር ግንኙነታቸው አንድ መልካም ነገር ሲያገኙ ነው።

የገንቢ ግጭት ባሕርያት

ገንቢ የሆነ ግጭት ከሂደቱና ከውጤቱ አኳያ የራሱ የሆኑ ባሕርያት አሉት። ከእነዚህ ውስጥ የሚከተሉት የሚጠቀሙ ናቸው፡-

- ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረው ግጭት ምን እንደ ሆነ በትክክል መናገር መቻል - ሁለቱን ያጋጫቸው ጉዳይ ምን እንደ ሆነ በማወቅ ጉዳዮችን ይህ ነው ብለው በመናገር ትኩረታቸውን በጉዳዩ ላይ ማድረግ መቻል፤
- ባልና ሚስት ግጭት እንዲፈጠር ካደረገው ዋና ጉዳይ ውጭ ሌሎች ጉዳዮች በየመንገዱ እየተጨመሩ ሁኔታው ውስብስብ እንዳይሆን ጥንቃቄ ማድረግ፤
- ባልና ሚስት በመካከላቸው የተከሰተውን ግጭት በመተባበር ለመፍታት ራሳቸውን ይለባሉ፤ እንዲሁም እንዳቸው ሌላኛቸውን ለማሸነፍ ተገቢ ያልሆነ ፋክክር አያደርጉም፤
- ባልና ሚስት እንዳቸው ሌላኛቸውን ለመጉዳት እርምጃ ሲወስድ ይችላል ብለው በመጠራጠር የመተማመን መንፈስ ከመካከላቸው እንዲጠፋ ዕድል አይሰጡም፤
- ባልና ሚስት ሁለቱንም በጋራ ሊያስማማና ሊያረካ ከሚችል መፍትሔ ላይ ለመድረስ ራሳቸውን መስጠት ይኖርባቸዋል፤
- ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ሲፈቱ ደስ ይላቸዋል፤ በራስ የመተማመን መንፈሳቸው ይጨምራል፤ ክብረው ለመኖር የሚኖራቸው ውሳኔም ይጠነክራል።

ባልና ሚስት ግጭትን እንዴት ገንቢ ማድረግ ይችላሉ?

ገንቢ ግጭት የሚባለው በባልና ሚስት መካከል የተፈጠረው ግጭት መልካም ወዳጆች ሲያደርጋቸው ነው። ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረው ግጭት ገንቢ እንዲሆን ከፈለጉ ማወቅና ማድረግ የሚገባቸው ጠቃሚ አላቦች አሉ። የመጀመሪያው፦ ባልና ሚስት መለወጥ እንደሚችሉ መገንዘብ ነው። ባልና ሚስት ዛሬ ለግጭት ያበቃቸውን አላብ፦ አቀራረብ፦ ዓላማ ወይም ፍላጎት ለውጠው መምጣት ይችላሉ። ባልና ሚስት በአላብ፦ በአቀራረብ፦ በፍላጎት ወይም በዓላማ ልዩነት ከተጋጩ አብረው ለመኖር ራሳቸውን መለወጥ እንደሚገባቸው ይማራሉ። ለሰዚህ ግጭት ሲፈጠር ከሌለው ለው ጋር በተገቢው ሁኔታ ግንኙነት ፈጥረው መኖር እንዳይችሉ የሚያደርጋቸውን ነገር ያስለውጣል። በዚህም ግጭት የእድገት ለውጥ ምክንያት ይሆናል ማለት ነው። እድገት (ብለሰት) ከክፍል ትምህርት ብቻ ሳይሆን በቤት ውስጥ በባልና ሚስት መካከል በሚፈጠር ውጣ ውረድ ውስጥም ይገኛል።

ሁለተኛ፦ ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት ሲፈጠር አሁንስ እግዚአብሔር በዚህ ውስጥ ምን ሲያስተምረን ይሆን? በሚል መንፈስ ሲቀርቡ ግጭቱ ገንቢ ይሆናል። ባልና ሚስት በሚጋጩበት ጊዜ የሚማር መንፈስ ካላቸው የሚማሩት አንድ ልዩ ነገር አለ። በዚህ ሁኔታ ግጭትን የሚያስተናግዱ ባልና ሚስት ራሳቸውን እንዴት እንደሚከላከሉና ሌላውን እንደሚያሸንፉ ሳይሆን ስለ ራሳቸው ስለ ትዳር ጓደኛቸው ወይም ስለ ግንኙነታቸው ምን አዲስ ነገር እንደሚማሩ ያስባሉ።

ሦስተኛ፡ ባልና ሚስት ገጭት ሲፈጠር የግል ፍላጎታቸውን ትተው ግንኙነታቸውን በሚያድሱበት ጊዜ ግጭቱ ገንቢ ይሆናል። ባል ወይም ሚስቱ «በዚህ ውስጥ እንዴት እጠቀማለሁ?» የሚለውን ጥያቄ በማስወገድ «እንዴት አብረን መኖር አንችላለን?» ቢሉ ግላነት ይወገዳል። ትኩረታቸው በጊዜው በተፈጠረው ግጭት ላይ ሳይሆን በዘላቂ ግንኙነታቸው ላይ ይሆናል፤ እንዲሁም አንዱ ከሌላው የመለየት ዓላማ አይኖረውም።

አራተኛ፡ ባልና ሚስት ግጭትን ገንቢ ለማድረግ በውስጡ ከተገቢው ጊዜ በላይ መቆየት የሰባቸውም። የእግዚአብሔር ቃል አንድ ሰው በግጭት መቆየት የሚችለው ፀሐይ አስከትጠልቅ ድረስ ብቻ እንደ ሆነ ይናገራል (ኤፌ. 4+27)። ይህ ማለት ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ሳይፈቱ አብረው መኖር መቀጠል የሰባቸውም ማለት ነው። ግጭትን በገንቢነቱ የሚቀበሉ ባልና ሚስት ስለ አንድ ጉዳይ ያላቸውን ጥያቄዎች የአላቂ ልዩነት ቶሎ ይረዳሉ። ጉዳዩን በሚመለከት ተገቢውን ሰው ለማድረግ ራሳቸውን ያዘጋጃሉ። በግንኙነታቸው ውስጥ ፍትሐዊ ያልሆነ ነገር ካለ ያስተካክላሉ እንዲሁም ፍሬያማ ያልሆነ አብሮ የመኖር ዘይቤአቸውን ይለውጣሉ። ግጭቱን በጊዜው በመፍታት ወደ ፊት ይሄዳሉ። ተመልሰውም ያሰፈውን ግጭት አያነሡም።

አምስተኛ፡ ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት በሚፈጠርበት ጊዜ ሊፈቱት ከቻሉ ህል ራሳቸው ያላቸው ግምት መልካም ይሆናል። ግጭቱን ሊፈቱ በራስ የመተማመን ስሜት ይለማቸዋል። ወደፊትም ግጭት ቢፈጠር መፍታት አንደሚችሉ ስለሚያስቡ ስጋት አይታይባቸውም።

በአጠቃላይ ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት በሚፈጠርበት ወቅት ግንባር ፈጥረው እርሱን ለመዋጋት መታጋት ይገባቸዋል። ግጭትን ለመፍታት ግንባር መፍጠር መቻል አስፈላጊ ነው። ሁሉም በጋራ ሆነው በጉዳዩ ላይ ትኩረት በማድረግ እርስ በርሳቸውን ሳይሆን የግጭቱን መንስኤ ለማጥቃት መስማማት ይጠበቅባቸዋል።

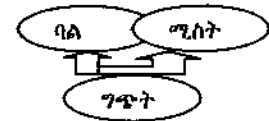
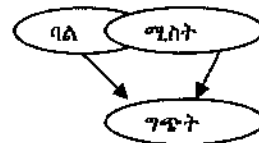
አፍራሽ ግጭት

ሁለተኛው የግጭት ዓይነት አፍራሽ ነው። በባልና ሚስት መካከል ግጭት ሲፈጠር፡ ገንቢ ወይም አፍራሽ ሊሆን እንደሚችል ከወዲሁ መገመት ያስቸግራቸዋል። ግጭት አፍራሽ ነው የሚባለው ባልና ሚስት ተጋጭተው ሁለቱም ወይም አንዳቸው በዚህ ምክንያት አስፈላጊ ወዳልሆነ ሁኔታ ውስጥ ሲገቡና በሕይወታቸው ማድረግ የማይፈልጉትን ነገር ሲያደርጉ በመጨረሻም በሁሉ ነገር ሳያተርፉ ሊቀሩ ነው። በባልና ሚስት መካከል ግጭት ከቀላል አስመግባባት ተነሥቶ ወደ ከባድ ፍልሚያ ሲሸጋገር አፍራሽ ይሆናል። ግጭት ባልና ሚስትን የሚለያይ ሊሆን ሳይፈታ ሊቀር፡ በመካከላቸው ምሬትን ተጥልን፡ መጥፎ ስሜትን ተጥላቻን ይፈጥራል። በመጨረሻም ወደ ጥቃትና የግንኙነት መቋረጥ የሚያመራ አፍራሽ ይሆናል።

የአፍራሽ ግጭት ባሕርያት

አፍራሽ የሆነ ግጭት የተለያዩ ባሕርያት አሉት። ከእነዚህም ዋና ዋናዎቹ እንደሚከተለው ተጠቅሰዋል።

(1) የግጭቱን ጉዳይ ትቶ እርስ በርስ መጣላት፡- ባልና ሚስት በሚጋጩበት ጊዜ በጉዳዩ ላይ መነጋገር ሲጀምሩ ግንግራቸው ከሰሜት ጋር እየተቀላቀለ ይሄዳል። በመጠነኛ ሰሜት ይጀመርና ቀለ በቀለ ስሜታቸው እየሞቀ ይሄዳል። ሁሉን ስሜት ውስጥ ሲገቡ ደግሞ በተረጋጋ አእምሮ ለመነጋገር አይችሉም። ከዚያም እያንዳንዳቸው ግጭት ባመጣው ጉዳይ ላይ ከመነጋገር ይልቅ አንዳቸው ሌላቸውን በማጥቃት ላይ ትኩረት ያደርጋሉ። ትኩረት ከጉዳዩ ላይ ተነሥቶ ወደ ሰዎች ሲሸጋገር ደግሞ ግጭት አፍራሽ ይሆናል።

ባልና ሚስት ግንባር ፈጥረው በጋራ ግጭቱን ለመፍታት ከማስብ ይልቅ በመለያየት ተቃራኒ አቅጣጫ ይይዛሉ። አንዱ ሌላውን እንደ ባላንጣ ማየት ይጀምራል። አንዱ ሌላውን መሸነፍ እንዳለበት ጠላት በማስብ ከእርሱ ወይም ከእርሱ ጋር ትግል ይጀምራል።

(2) ሰበቀል መነሣሣት፡- ባልና ሚስት ሲጋጩ አንዳቸው ሌላቸውን ለመጉዳትና ለመበቀል ግልጽና ለውር ጥረት ያደርጋሉ። ይህ አፍራሽ ግጭት ነው። አፍራሽ ግጭት ቀምና በቀል የተሞላበት ውጥረት ነው። በሕይወታቸው ውስጥ በተገቢው መንገድ ያልተገለጠው ጥላቻ ሰቂም በቀል ያዘጋጃቸዋል። በቀል ቸል ከማለት ጋር አብሮ ይሄዳል። እያንዳንዳቸው ወይም አንዳቸው ሌላቸውን ለመጉዳት ሲያስቡ ነገር ሁሉ ስላም እንደ ሆነ ለማስመስል ግጭት እያለ ምንም ችግር እንደሌለ በማድረግ ይኖራሉ። ሆኖም ግን በዚህ ወቅት አንዳቸው ሌላቸውን የሚበቀሉበትን መንገድ እየቀየሉ ናቸው። እንዳንዶች የትዳር ጓደኛቸውን የሚበቀሉት በማይታወቅ ረቂቅ ስልት ነው። ባል ወይም ሚስት ከሚበቃሉባቸው ሰው ለመንገዶች ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

- ከንዱ የወሲብ ግንኙነት ሲፈልግ ሌላው ምክንያት እያቀረበ ፈቃደኛ ባለመሆን፤
- በፊት ለትዳር ጓደኛ የሚያደርጉትን የፍቅር እንክብካቤ ባለማድረግ፤
- የትዳር ጓደኛን የሚያስቁጣ ነገር እንዲደረግ ሁኔታዎችን በማመቻቸት፤
- ከሁለት አንዳቸው ሲፈጡ ዝም በማለት።

ባልና ሚስት በግጭት ውስጥ ሆነው ለመበቃቀል ከተነሡ ከሰውር መንገዶችም በተጨማሪ በግልጽ ጉዳት ለማድረስ የሚያደርጉባቸው ነገሮች ይኖራሉ። ከእነዚህም መካከል የሚከተሉት ይጠቀሳሉ፡-

- ከንዳቸው የበላይ ሆነው ሌላቸውን በጋይል መግዛት፡ በተለይ ሌቶች ከባሉቻቸው ጋር እኩል መብት እንዳላቸው በማይታስብበት ገብረተ ሰብ ውስጥ ባሉት ከላይ ሆነው ሚስቶቻቸውን በተለያዩ መንገዶች ሲያንገላቱባቸው ይችላሉ።

- በንግግር ሌላውን መሰደብ፣ ማንቋሽ፣ ማዋረድና መካከን ይታያል። ባልና ሚስት የእርስ በርስቸውን ደካማ ጎን ለሰሚያውቁ በሰላም ጊዜ ለማንም ያልተናገሩትን ገመና አደባባይ ያወጣሉ። አንዳቸው የሌላኛቸውን ደካማ ጎን በመናገር የማጣጣል ጥረት ያደርጋሉ። ይህ ሊሆን በአብዛኛው እንደ ገና አብረው ለመናገር ያላቸው ተስፋ አነስተኛ ነው።
- የትዳር ጓደኛ የማይረባ፣ ከሰው ደረጃ የማይቈጠር እንደ ሆነ መናገር ሌላው ነገር ነው።
- በግል አጽም መጽናትና ሰሰውጥ ለመሥራት ግትር በመሆን ግጭቱ ቀጣይነት እንዲኖረው ያደርጋሉ።

ባልና ሚስት እርስ በርስ መበቃቀልን ሊያስቡ የሚታያቸው የፍትሕ መንገድ ነው። አንዳቸው በሌላኛቸው ላይ ያደረሱትን በደል ያሰባሉ። ለዚህ ለደረሰባቸው ነገር ደግሞ ተገቢ የሆነ ምላሽ ወይም ብድራት ሊሰጣቸው እንደሚገባ በማለብ የትዳር ጓደኛቸው ላደረሰባቸው በደል ተመጣጣኝ አንዳንዴም ከዚያ የባሰ ከፋ ብድራት ለመመለስ ያቅዳሉ። ባል ወይም ሚስት ከፋን በከፋ ፈንታ ለመመለስ ይዘጋጃሉ።

ሌውስ ስሜደስ የተባለ የሥነ መለኮትና የሥነ ምግባር ምሁር በቀል ለፍትሕ ፍላጋ የሚደረግ ትግል ቢሆንም በዚህ መንገድ ሊገኝ እንደማይችል ይናገራል።

በቀል የተሰተካለ ወይም የተመጣጠነ ነገር እንዲገኝ የሚደረግ ውስጣዊ ጋይል ነው። አንዱ ያስከተለውን ሕመም ሰሌላው መልሶ ለመሰጠት የሚፈልግ ተኩስ ምኞት ነው። ዓይን ለዓይን በሚል መርሐ በመሄድ ተመጣጣኝ ብድራትን ይፈልጋል። ሆኖም የበቀል ችግር የሚፈልገውን ተመጣጣኝ ብድራት ማግኘት አስመቻሉ ነው። በምንም መልኩ የደረሰውን በደል የሚመጥን ብድራት መሰጠት አይችልም። አንድ ጊዜ የተጀመረ በቀል ማለቂያ የሌለው የመቄላሰል ሰንሰለትን ይሠራል። ይህ ሰንሰለት በዳዩንና ተበዳዩን አንድ ላይ በማሰር በመቄላሰል መሰላል ላይ ያወጣቸዋል። የበቀልን አላብ እስከሚተዉበት ጊዜ ድረስ ከዚህ መሰላል ላይ አይወርዱም።¹⁴

ባልና ሚስት አንዳቸው ሌላኛቸውን ቢበድሉ ወይም ቢያሳዝኑ በከፋ ፈንታ ከፋን መመለስ ለግንኙነታቸው ምንም በጎ አስተዋጽኦ የለውም። ለምሳሌ ባል ሚስቱን ቢበድልና እርስዋ ብትበቀለው ላደረሰው በደል ተገቢውን ብድራት እንደ ሰጠችው ላይሆን እርሱን ከሚገባ በላይ እንደ በደለችው ያሰባል። ከዚህም የተነሣ እርሱን ለመበቀል እንደገና ሌላ ከፋ ነገር ያደርግባታል። ሚስትም እንዲሁ። እያንዳንዱ ተበዳይ የደረሰበት ነገር ከሚገባው በላይ ትልቅ እንደ ሆነ ያሰባል። ተበዳዩ የሚገባኝን ብድራት ሰጥቶኛልና «አሁን አንድ ለአንድ ነን» ብሎ አይተውም። ባልና ሚስት በመበቃቀል በምንም መልኩ እርካታ አያገኙም። «አሁን የልቤን አደረስኩና ተመሰገን» የሚሉበት ደረጃ ላይ አይደርሱም። በዚህ ነገር የሚያተርፈው ከሰይጣን በሰተቀር ማን ይሆናል?

¹⁴ Smedes, Lewis B. (1984). *Forgive and Forget: Healing the Hurts We Don't Deserve*. Harper & Row Publisher, pp.130-131.

ባል ወይም ሚስት እርስ በርስ ለመበቃቀል በሚነሡበት ወቅት ሊያስተላልፉት የፈለጉት መልእክት ይኖራቸዋል። በቀሉ በውስጣቸው የተሰማቸውን ነገር ለማስተላለፍ የሚፈልጉበት ገንቢ ያልሆነ መንገድ ነው። ለበቀል የተነሣው ወገን ማስተላለፍ ከሚፈልጋቸው መልእክቶች መካከል ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

- በተባዳዩ ላይ የደረሰው አካላዊ ወይም ሥነ ልቦናዊ ጉዳት ቀላል ባለመሆኑ የተሰማው ሕመም እንዲታወቅለት የሚደረግ ጭሽት ነው።
- አንዱ በሌላኛው ላይ ያደረሰው በደል ከፍተኛ በመሆኑ እንዲሁ ችላ ተብሎ ሊታሰብ የሚገባ ነገር አለመሆኑ እንዲታወቅ ነው።
- ለበቀል የተነሣው ወገን በዳዩ ላደረሰው ጉዳት ከሣ እንዲከፍሰው ለማድረግ መፈለጉ ነው።

በደል ያደረሰው የትዳር ጓደኛ ተበዳይ ለበቀል ሊነሣሣ ሊያስተላልፍ የፈለገው መልእክት ምን እንደ ሆነ በማወቅ ከፋ ምላሽ መስጠት እንደሌለበት ይታወቃል። ከዚህ ይልቅ በቀሉ ለሚያስተላልፈው መልእክት ተገቢውን ምላሽ መስጠት ይጠበቅበታል። በደል የደረሰበት የትዳር ጓደኛ ለመልእክቶች ተገቢ ምላሽ ሊሰጥ ከበቀል አላብ ሊመለስ ይገባል። መበቃቀል በትዳር ውስጥ ሊፈጠር ትዳርን ከማፍረስ ያለፈ የሚሰጠው ፋይዳ የለም። በቀል ባልና ሚስትን ይጎዳል። አንዱ መጀመሪያ በፈጸመው በደል ተጎድቷል። በበቀል ደግሞ ሌላኛው የትዳር ጓደኛ ይጎዳል። በዚህ ሁኔታ ሁለቱም የበደል ተጠቂወች ይሆናሉ። ከዚህ የሚገኘው ጥቅም ምንድን ነው? ማናቸው ይጠቀማሉ?

ይህንን ጉዳይ በሚመለከት የእግዚአብሔር ቃል የሚያስተምረውን እውነት ማወቅና መተግበር እስፈላጊ ነው። የእግዚአብሔር ቃል በግንኙነት ውስጥ በደል ሊፈጸም አንዱ ሌላውን ከመበቀል መታቀብ እንደሚገባው ያስተምራል።

ለማንም ሰለ ከፋ ፈንታ ከፋን አትመልሱ በሰው ሁሉ ፈት መልካም የሆነውን አሰቡ። ቢቻላችሁሰ በእናንተ በኩል ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ። ተወዳዶች ሆይ ራሳችሁ አትበቀሉ። ለቀጣው ፈንታ ሰጡ እንጂ፤ በቀል የእኔ ነው። እኔ ብድራቱን እመልሳለሁ ይላል ጌታ ተብሎ ተጽፎአልና። ጠላትህ ግን ቢራብ አብላው! ቢጠማ እጠጣው! ይህን በማድረግህ በራሱ ላይ የአላት ፍም ትከምራለህና። ከፋውን በመልካም አሸንፍ እንጂ በከፋ አትሸነፍ።¹⁵

መቼም ባል ለሚስቱ ሚስትም ለባልዋ ጠላት ይሆናሉ ብሎ ማሰብ ከባድ ሊሆን ይችላል። ባል ለሚስቱ ሚስትም ለባልዋ ጠላት ሊሆኑ እንደሚችሉ ለመገንዘብ ጠላት የሚሰውን አላብ መግለጽ አስፈላጊ ነው። ጠላት ማን ነው? ጠላት ማለት የማይወደን የሚጠላን በእኛ ላይ ከፋ ነገር ለማድረግ የሚያሰብ የሚረገግና የሚጨቁን የምንፈልገውንና ለእኛ የሚገባንን ነገር እንዳናገኝ መሰናክል የሚሆንበትን አግዚአብሔር የሰጠንን ሰብአዊ መብቶች የሚረግጥና የመሳሰሉትን ነገሮች የሚያደርግብን ሰው ነው። ባልና ሚስት አላይ የተጠቀሱትን

¹⁵ ሮሜ 12፡17-21

ነገሮች እንዳቸው በሌላኛቸው ላይ የሚያደርጉ ሲሆኑ ጠላቶች ሆነዋል ለማለት ይቻላል።

ባልና ሚስት ተጋጭተው ወደ እርቅ የሚያመጣቸው እቅጣጫ መኖሩን ሊገነዘቡ ከመከላከላቸው እንዳሉ ሌላኛውን ለማጥቃት ማቀድ ሊጀምሩ ይችላሉ። ባል ሲያጠፋ (በአብዛኛው የግጭቱ መንስኤ ሆኖ) ሚስት ግንኙነታቸው እንዲበላሸ እትፈልግም። በተቻላት መጠን ግንኙነታቸውን ለማሻሻል የበኩልዋን ጥሪት ታደርጋለች። ሆኖም በመከላከላቸው የተፈጠረው ግጭት የማይበርድና መፍትሔ የሌለው ነገር መሆኑን ካወቀችና ተስፋ ከቆረጠች ባልዋን ለመበቀል የማታደርገው ነገር እይኖርም። ሚስት እንደ ጊዜ ባልዋን ከልብዋ ከጠላቸው እንደገና ከእርሱ ጋር በፍቅር አብሮ መኖር እይታያትም። የሚታያት ለእርሱ «ዋጋውን» የምትሰጥበት መንገድ ነው።

ሚስት በባልዋ ላይ የእካል ጥቃት ለማድረስ ዕድል ባይኖራትም እንኳ ስሙን ማጥፋት ትችላለች። በሰ ባልዋ የምታውቃቸውን ደካማ ጎኖች አለማምራና ጨማምራባቸው እርሱ ሰው ሳይሆን የሰይጣን ቁራጭና ጭራቅ እንደ ሆነ አስመስላ ምስሉን ለሰዎች በማቅረብ በሚኖርበት ማኅበረ ሰባ ዘንድ ተቀባይነት እንዳያገኝ የማድረግ ችሎታ አላት። በዚህም የባል ሥነ ልቦና ከመገዳቴም በላይ በሚኖርበት ማኅበረ ሰባ ውስጥ ተቀባይነት ማጣቱ ትልቅ ኪሣራ ይሆንበታል። ለሰሆኑም ባል ከሚበቱ ጋር በመነጋገር ግጭቱን መፍታት ወደሚችልበት ሁኔታ መምጣት እንጂ እርባዋን አልህ ውስጥ ወደሚያስገባና ለበቀል ወደሚያገኘው ሁኔታ ውስጥ እንድትገባ ማድረግ የለበትም።

ባልና ሚስት ግጭት ውስጥ ሲሆኑ እንደ ጠላቶች ሊተያዩ ይችላሉ። ባል ወይም ሚስት እንዳቸው ለሌላኛቸው መልካም ያልሆነ ነገር ያደረጉ ወይም እያደረጉ መሆናቸውን እያወቁ መውደድ ማለት ቀላል ነገር አይደለም። ሆኖም እንደ አግዚአብሔር ቃል እንዱ የማይፈልገውን ነገር ሊላው በእርሱ ወይም በእርባዋ ላይ እያደረገም መውደድ ይጠበቅባቸዋል። ይህ መውደድ ከሰሜት የመነጨ ነገር ሳይሆን በምርጫ የሚደረግ ነው። «መልካም ያልሆነ ነገር እያደረግሽም ቢሆን መውደድ አለብኝ» ብሎ ውሳኔ ማድረግ ነው። ይህ የመውደድ ውሳኔ እንዳሉ ሌላኛውን የሚጎዳ ነገር ሊያደርግ እንኳ ከድርጊቱ አልፎ የሚፈጸም ነው።

ከዚህ እንጻር ሊታይ «እኔ እርሱን ወይም እርባዋን መውደድ አልችልም» ማለት በሰሜት ውስጥ መሆንንና በፈቃድ የበሰለና ጠንካራ የፍቅር ውሳኔ ማድረግ አስመቻልን ያመለክታል። ይህ ለሰብአዊ እእምሮ ከባድ ቢመስልም አልፎ አልፎ እንዳንድ ሰዎች ከፋ ነገር እየተሠራባቸው ሌሎችን ሊወዱ እንመለከታለን። ሆኖም የክርስቶስን ፍቅር በሕይወታቸው የተለማመዱ ሰዎች ሌሎች ከፋ ነገር ሲያደርጉባቸው መውደድ የሚያስችላቸው የሕይወት ልምምድ እንዲኖራቸው ይጠበቅባቸዋል። ከእነዚህም መካከል አማኝ የሆኑ ባልና ሚስት ይገኙበታል። ለሰሆኑም ባልና ሚስት በግጭት ውስጥ ሲሆኑ እንዳቸው ሌላኛቸውን ለመበቀል ማለብ የለባቸውም። ይልቅስ ከፋ የሠራውን በመውደድ ወደ ፍቅር ሕይወት መመለስ የተሰጣቸው ትልቅ ኃላፊነት መሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋቸዋል።

(3) ለማሸነፍ ብቻ መታገል። ባልና ሚስት የሚለማመቡትን መንገድ ከመፈለግ ይልቅ የግል ፍላጎታቸውን ለማርካት እንዳቸው ሌላኛቸውን የሚያሸንፉበት መንገድ ይፈልጋሉ። ሁለቱም ግትር የሆነ እዳም ይይዛሉ። እንዱ

የእርሱ ትክክል እንደ ሆነ ሌላኛውን ለማሳመን እንጂ አሳቡ እውነትነት እንዳለው ለመገንዘብ ጥረት እያደርግም። ከዚህም የተነሣ ግጭቱ እየጨመረ ይሄዳል እንጂ አይፈታም።

ግጭት ወደ እፍራሽነት በሚያድግበት ወቅት ከባልና ሚስት እንዳቸው ትፋራቸውን ለማዳን ጥረት ሊያደርጉ ይችላሉ። ሆኖም በእንደ ወገን ብቻ ትፋርን ለማዳን መፈለግና ጥረት ማድረግ ለብቻው በእንደ እጅ ለማግለጫብ እንደ መሞከር ያህል ነው። በዚህ ሁኔታ በትፋር ውስጥ ያለው ግንኙነት መልካም መስመር እንዲይዝ የማይፈልገው ወገን የሚፈልገውን ነገር ለማግኘት ሌላኛውን መጠቀሚያ መሣሪያ ለማድረግ ይፈልጋል። ግጭትን መከታ በማድረግ የሚፈልጉትን ነገር ለማግኘት ብሎ ሌላኛውን ማስፈራራት። ማታለልና አልፎ አልፎ የጋይል እርምጃ መውሰድ ይታያል። ባል ወይም ሚስት በእልክኝነት ተይዘው እንዳቸው ሌላኛቸውን በማንበርከክ ፍላጎታቸውን ማሟላት ይሻሉ። ይህ ደግሞ ግጭትን ባል ወይም ሚስት ብቻ የማሸነፍ ዕድል የሚያገኙበት የፋክከር ሜዳ ያደርገዋል።

(4) ለመቀራረብና ግንኙነትን ለማደስ ፈቃደኛ አለመሆን። ባልና ሚስት በዚህ እፍራሽ ግጭት ሊቆዩ እንዱ ሌላኛውን ማየት እንኳ አይፈልጉም። በእንደ ቤት ውስጥ ሆነው እንዱ ሌላኛውን ይሸሻል። አብረው ሳለመሆንም የተለያዩ ዘዴዎችን ይፈጥራሉ። ባል ወይም ሚስት ጋይላኛ ከሆኑ እንዱ ሌላኛውን ያፍናል። ቤቱን የሚቂጣጠረው ወገን ለውጭ ሰው ግጭት እንደሌለ ነገር ግን በመከላከላቸው መጠነኛ የሆነ የእሳብ ልዩነት ብቻ መኖሩን ያወራል። የታፈነው ወገን ያለውን ትክክለኛ ገጽታ እንዳይናገር በቃልና በጋይል በመጠቀም ያስፈራራዋል።

(5) በቃላት መዋጋትና መቂላሰል። ባልና ሚስት እንዳቸው ሌላኛቸውን የሚጎዳበት መንገድ ቢያጡ እንኳ ቃላትን እንደ ትልቅ መሣሪያ ይጠቀማሉ። «እንተ ሰይጣን አለብህ»። «እንቺ እንሰባ ነሽ» ይባላሉ። ይህ ደግሞ ቀስ በቀስ ግንኙነታቸውን ከፋኛ ይጎዳል። ከግጭቱ በኋላ ዕርቅ ቢመጣ እንኳ እነዚህን የሰድብ ቃላት መርሳት ከባድ ነው። በእእምሮ ውስጥ ይቀመጡና ሌላ ትንሽ ግጭት ሲፈጠር እርሾ ይሆናሉ። ለሰዚህ ባልና ሚስት ግጭት ሲፈጠር እንዳቸው በቀጣ ሰሜት ውስጥ ሆነው ከፋ ቃል በተለይም የሌላኛውን ሰው ማንነት በሚነካ ሁኔታ መናገር የትፋርን ቃል ኪዳን ሊያቃጥል የሚችል እሳት ነው። በቀጣ ሰሜት ውስጥ ሆነው የተናገሩትን መጥፎ ቃል የቀጣው ሰሜት ከበረደ በኋላ መመለስ አይቻልም። ለሰዚህ ባልና ሚስት በተቻለ መጠን በግጭት ውስጥ እያሉ ተመልሰው የማይታረቁ በሚመስላቸው ጊዜ የትፋር ጓደኛቸውን የሚጎዳ ንግግር ከመናገር ይበሻል።

እንግዲህ በእፍራሽ ግጭት ውስጥ ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው ተነጋግረው በመከላከላቸው የተከለተውን ግጭት መፍታት ይሳናቸዋል። ባልና ሚስት በመከላከላቸው የተፈጠረው ግጭት ከእቅማቸው በላይ እንደ ሆነ ለሰሚሰማቸው በአግዚአብሔር ጋር ሆነን እንለውጠዋለን በሚል መንፈስ ለመጋፈጥ ድፍረት የላቸውም። ከዚህም በተጨማሪ እንዳቸው ሌላኛቸውን ይጠራጠራሉ። ከሌላኛው ጋር መሆንን እይፈልጉም። እንዲሁም እንደምንም ብለው እንድ ውሳኔ ሳይ ሲደርሱ እንዳቸው እንደተታለሉ በማስብ ውሳኔውን ተግባራዊ ለማድረግ እምቢ ይላሉ።

የግጭት መንስኤዎች

ባልና ሚስት ለምን ግጭት ውስጥ ይገባሉ? በባልና ሚስት መካከል ለሚፈጠረው ግጭት መሠረታዊ መንስኤዎች ምንድን ናቸው? አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት በመካከላቸው የሚያጣላቸው ጉዳይ ሳይኖር ይጣላሉ። ይህ አንዴት ሲሆን ይችላል? ቢባል እርስ በርስ በሚነጋገሩበት ወቅት የሚጠቀሙበት የገንገር ዘይቤ ያጋጫቸዋል። አንዳቸው ለሌላቸው መልእክታቸውን የሚያስተላልፉበት ሁኔታ መልካም ወይም ግልጽ አይደለም። ከዚህም የተነሣ መልእክታቸው በትክክል ሳይተላለፍ ይቀራል። በተጨማሪም አድማጩ ወገን በሚገባ ባለማዳመጡ የተናጋሪውን መልእክት በተዛባ መልክ ይተባላል። ከዚያም ሁለቱ ግጭት ውስጥ ይገባሉ።

ሌሎች ደግሞ በገንገር ዘይቤ ምክንያት ሳይሆን ሁለቱን የሚያጣላቸው ጉዳይ ይኖራል። በመካከላቸው የተከሰተውን ጉዳይ ለመፍታት ሲያስቡ የተለያዩ አሳብና አመለካከት ይኖራቸዋል። የአሳብ መራራቅ ይፈጠርና ወደ ጋለ ግጭት ይገባሉ። እነዚህን አጠቃላይ የግጭት ምንጮች ካየን ወደ ዝርዝር አሳብ መግባቱ መልካም ይመስላል። ለባልና ሚስት የግጭት መንስኤ ሊሆኑ የሚችሉ የተለያዩ ተላልፊና ከባድ ምክንያቶች አሉ። እነርሱም የሚከተሉት ናቸው፡-

የለይጣን ውጊያ

ባልና ሚስት እንዲጋጩ ለይጣን የሚጫወተው ሚና ከፍተኛ ነው። ለይጣን በባሕርይ ክፉ አታሳይ፣ ሐሰተኛና የሐሰት ምንጭ፣ ተሰዋዋጭ፣ ዘዋሪና ፈታኝ እንደ ሆነ በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ተጠቅሷል። እነዚህ ባሕርያት ያሉት ለይጣን በባልና ሚስት መካከል መልካም ግንኙነት አንዳይፈጠር ያለው መልካም ግንኙነት እንዲበላሸና ግንኙነታቸውን ለማሸሻል ጥረት ሲያደርጉ የተለያዩ አንቅፋቶችን በማዘጋጀት እንዳይሳካቸው ለማድረግ የተቻለውን ያህል ጥረት ያደርጋል።

ለይጣን በባልና ሚስት መካከል ገብቶ ግንኙነታቸውን ማበላሸት የሚችለው እነርሱ የእርሱን አሳብ ቶሎ መለየት ሲያቅታቸው ነው። ይህም የሚሆነው ለይጣን የባልና ሚስትን አሳብና ለሚት መከታ በማድረግ ስለሚሸሸግ ነው። እነርሱ የግል አሳባቸውና ፍላጎታቸው እንደ ሆነ በማሰብ ይዘው ይሄዳሉ። ለይጣን በእነርሱ አሳብና ፍላጎት በመጠቀም ግንኙነታቸውን ያበላሽል።

በጌታ የሆኑ ባልና ሚስት የለይጣንን አሳብ ለይተው ካወቁ እርሱን ማሸነፍ ይችላሉ። ባልና ሚስት ተባብረው ራሳቸውን ለእግዚአብሔር በማሰገዛትና ለይጣንን በመቃወም ከመካከላቸው ሲያወጡት ይችላሉ (ዮሐ. 4፡4)።

የባልና ሚስት የተለያዩ ነገር መፈለግ

ባልና ሚስት የሚመለሉ ለዎች ቢሆኑም ልዩነት እንዳላቸውም ተጠቅሷል። ይህ ልዩነታቸው ደግሞ በትዳር ውስጥ የሚፈልጉት ነገር እንዲለያይ ያደርጋል። ከብዙ ሁኔታዎች የተነሣ ባልና ሚስት የሚፈልጉት ነገር ለንድ አንድ አይደለም። ባል ወይም ሚስት የሚፈልጉትን ነገር ለማግኘት እርምጃ በሚወስዱበት ጊዜ አንዳቸው ጣልቃ ሲገቡ ግጭት ይፈጠራል። ባልና ሚስት በትዳር ሕይወታቸው ውስጥ የተለያዩ ነገር መፈለጋቸው ሊከሰት የሚችል ጉዳይ በመሆኑ ሊያስደነግጥ አይገባም። ምክንያቱም በመጀመሪያ የማይጣጣሙ የሚመስሉ የባልና ሚስት ፍላጎቶችን በሚመለከት መነጋገር ሲጀምሩ ወደ መግባባት ሊመጡ ይችላሉ። በባልና ሚስት መካከል ካለው ፍላጎት አንጻር አለመግባባት ሲፈጠር ፍላጎታቸው የለማይና የምድር ያህል እንደሚራራቅ መታሰብ የለበትም።

ባልና ሚስት ከፍላጎት አንጻር የሚለያዩባቸው ጉዳዮች ብዙ ቢሆኑም የሚከተሉትን ነገሮች እንደ ምሳሌ መጥቀስ ይቻላል።

- አንዳቸው ገንዘብ መቆጠብ ሲፈልጉ ሌላቸው ደግሞ አሁኑኑ መጠቀም ይፈልጋሉ።
- አንዳቸው መማር ሲፈልጉ ሌላቸው ደግሞ ልጆችን መውሰድ ይፈልጋሉ።
- አንዳቸው ከለው ጋር ማውራት ሲፈልጉ ሌላቸው ደግሞ መጽሐፍ ማገባባት ይወዳሉ።
- አንዳቸው በከፍተኛ ቁጥጥር ልጆችን ማሰደግ ሲፈልጉ ሌላቸው ደግሞ በልቅ ማሰደግ ይፈልጋሉ።
- አንዳቸው ጨዋታ ሲፈልጉ ሌላቸው ደግሞ ጸጥታ ይፈልጋሉ።
- አንዳቸው ወሲብ ሲፈልጉ ሌላቸው ደግሞ አረፍት ይፈልጋሉ።

ባልና ሚስት በትዳር ውስጥ የሚፈልጉት ነገር ሲለያይ ምን ማድረግ ይገባቸዋል? የባልና ሚስት ፍላጎት ልዩነት እንዳለው በመቀበል የሌላውን ፍላጎት ለማሟላት ጥረት ማድረግ እንጂ ለምን ይህን ትፈልጋለህ ወይም ትፈልጋለህ? ማለት መፍትሔ የሌለው ግጭት ከማምጣት ያለፈ ትርፍ የለውም። አንዱ የትዳር ጓደኛውን ፍላጎት የማይወድ ቢሆንም ለመቀበል ራሱን ማዘጋጀት አብር ለመኖር አስፈላጊ ቅድመ ሁኔታ ነው።

የባልና ሚስት ተመሳሳይ ነገር መፈለግ

ባልና ሚስት ሁለቱም አንድ ነገር ከፈለጉ ግጭት የሚያመጣ አይመስልም። ነገር ግን ባልና ሚስት አንድ ነገር ፈልገው ለሁለቱም የማይበቃና ሁለቱም በተመሳሳይ ሁኔታ የማያገኙት ሲሆን ግጭት ይፈጠራል። ለምሳሌ ባልና ሚስት ልብስ መግዛት ይፈልጉና ያላቸው ገንዘብ ለሁሉም የማይበቃ ሲሆን ለማን መግዛት አለበት? ባልና ሚስት ተምረው ራሳቸውን ማሸሻል መልካም እንደ ሆነ ይቀበላሉ፤ ነገር ግን ያላቸው የኢኮኖሚ አቅምና የቤተ ሰብ ሁኔታ ሁለቱ በአንድ ጊዜ እንዲማሩ አይፈቅድም። ስዚህ ጊዜ ቅድሚያ ለማን መሰጠት አለበት?

እንደነዚህ ላሉ ጉዳዮች መፍትሔ ለመስጠት ባልና ሚስት በግልጽ መወያየት አለባቸው። በሰምምነት የማይፈቱት ከሆነ ግጭት ስጊዜው ሲታፈንና ሲታሰፍ ቢችልም ሌሎች ችግሮችን ሊያስከትል ይችላል።

የባልና ሚስት በግንኙነት ውስጥ የሚፈልጉትን ነገር ማጣት

ባልና ሚስት በግንኙነታቸው ውስጥ የተሰያዩ ነገሮችን ማግኘት ይፈልጋሉ። ከግንኙነት አኳያ ሲታይ ባል ከሚስቱ የሚፈልጋቸው ሚስትም ከባልዋ የምትፈልጋቸው ነገሮች በምዕራፍ ሦስትና አራት ውስጥ ተዘርዝረዋል። እነዚህን ነገሮች አስማግኘት ወደ ግጭት ይመራል።

በግንኙነታቸው ውስጥ የማንነታቸው ልዩ ላይ መውደት

ባልና ሚስት በትዳር ውስጥ «ማን እንደ ሆኑ» ማንነታቸውን በሚገባ ማወቅ ይፈልጋሉ። በማንነቱ ግራ የተጋባው ወገን በግንኙነቱ ውስጥ ለመዝለት ራሱን የመስጠት ነገር አይኖረውም። ባልና ሚስት እንደ ሰው ክብራቸው ተጠብቆ አብረው ለመኖር ይፈልጋሉ። እንዳቸው የሌላኛቸውን ማንነት በሚጎዳ መልኩ መኖር ሲጀምሩ የተጎዳው ወገን ራሱን ለመከላከል የተሰያዩ መልስ የማጥቃት እርምጃዎችን ይወስዳል። ባልና ሚስት ክብራቸው ከተነካ ማስትም የሚያዋር ዳቸው ነገር ከተፈጸመባቸው በዚያ ግንኙነት ውስጥ መቆየት አይፈልጉም።

በእንዴት እንኩር ላይ መስማማት አለመቻል

ባልና ሚስት ዕለታዊ ኑሮአቸውንም እንዴት እንምራ? በትዳር ውስጥ የተሻለ እርካታ የምናገኘው እንዴት ነው? በሚለው አሳብ ላይ ሳይሰማሙ ይችላሉ። ባልና ሚስት የሕይወት ግባቸውን ለመምታት ምን ዓይነት መንገድ መከተል አለባቸው? ወደ ግባቸው ሊመሩ የሚችሉ የተሰያዩ መንገዶች ሲኖሩ ይችላሉ? ባልና ሚስት መልካም ነው ብለው የሚመርጡት መንገድ ከተሰያየ ግጭት ይፈጠራል።

ባልና ሚስት የወሲብ እርካታ ይፈልጋሉ እንበል። ነገር ግን እንዴትና መቼ ይከናወን በሚለው አሳብ ላይ መስማማት ያችታቸዋል። ባል ማታ ሥራ ገቢ ስለ ሆነ በቀን እንዲሆን ይፈልጋል። ሚስት ግን በሌሊት ካልሆነ ፈቃደኛ አይደለችም። ባል በተሰያዩ ዘዴዎች (አቋቋሞች) እንፈጽም ሲል ሚስት ግን በተሰመደው መንገድ እንጂ አዲስ ነገር አትፈልግም። ሚስት «በተሰመደው መንገድ የማትፈልግ ከሆነ እኚ የምትልህን ሌላ ቤት መፈለግ ትችላለህ» ትሰዋለች። ከዚህ የተነሣ በመካከላቸው ግጭት ይፈጠራል።

የባልና ሚስት የአስተዳደር ልዩነት

አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስትን የሚያጋጩ ሁኔታዎች የሚመነጩት አንዳቸው ወይም ሁለታቸውም ልጆች ላሉ በወላጆቻቸው መካከል ከነበረው ግንኙነት ከተማሩት ነገር ነው። ልጆች ሳያውቁ የእባትና እናታቸውን የትዳር ግንኙነት ይደግማሉ። እባትና እናት በሆነ ባልሆነ ነገር የሚጋጩ ከሆነ ልጆቻቸውም ይህ ዘይቤ ይዘው ያድጉና እንደዚያው መኖር ይጀምራሉ። ስለዚህ አንዳንዱ የትዳር ውስጥ ግጭት የሚመጣው ባልና ሚስት ከወላጆቻቸው ከተማሩት የትዳር ሕይወት ዘይቤ መሰያየት ነው። ባልና ሚስት የወላጆቻቸው

የትዳር ሕይወት በእነርሱ ላይ ያለውን አዎንታዊና አሉታዊ ተጽዕኖ ምን እንደ ሆነ በሚገባ ካላጤኑና ካለውቁ ተጻራቸው በማያውቁት ምሥጢር ይታመሳል።

ባልና ሚስት ከወላጆቻቸው ጋር የነበራቸው ግንኙነት ትዳር ውስጥ ለሚኖራቸው ግንኙነት አዎንታዊ ወይም አሉታዊ ተጽዕኖ አለው።

አለፋና ተዋበች ከተጋቡ አንድ ዓመታቸው ነው። ሁለቱም ገቢ የሚያስገኝ ሥራ አላቸው። አንድ ቀን አለፋ ገንዘባቸውን በየውሩ በመቆጠብ ወደ ፊት ቤት ቢሠሩ መልካም እንደሚመስለው ተዋበች ያጫውታታል። ተዋበች ደግሞ ለነገ በማስብ ዛሬን በሚገባ አስመናር እንደ ባለ አእምሮ እንዲሁም እንደ መንፈሳዊ ሰው ስታስበው ብሰላት ያሰው አሳብ እንዳልሆነ ትናገራለች። በዚህ ጊዜ አለፋ ቂጣ በማለት «አንቺ እንደ ሕፃን ታስቢአለሽ እንዴ» አሳት። «አንድ ሕፃን እልክኝ» እያለች ቃሉን በመደጋገም በቀጣ ተሞልታ «ሁለተኛ እንደ ሕፃን አትበለኝ» ብላ ገንግሩን አቋርጣ ወደ መኝታ ከፍል ገባች። ተዋበች ከወላጆቿ ጋር በነበረችበት ዓመታት ከቤተ ሰብ ጋር ሲነጋገሩ እርስዋ አሳብ ስታቀርብ አባትዋ «አንቺ ሁልጊዜ እንደ ሕፃን ልጅ ታስቢአለሽ» አያሉአት ያደገች ቤት ልጅ ነበረች። አሁን አለፋ ሳያውቅ ይህን ቃል መጠቀሙ የዱሮ ተሰልዋን ቀስቀሰባት። ይህም ግጭቱን ኃይለኛ እንዲሆን አደረገው።

ትዕግሥት ማጣት

በትዳር ውስጥ ግጭትን ከሚያመጡ ሁኔታዎች አንዱ የነጭናጫነት ባሕርይና በግንኙነት ውስጥ ነገሮችን በትዕግሥት መመልከት አለመቻል ነው። የባልና ሚስት ግንኙነት ሊዳበርና እርካታ ያለው መሆን የሚችለው ሁለቱም ትዕግሥት ሊኖራቸው ነው። አለበለዚያ ቤታቸው ዘወትር ጦር ሜዳ ይሆናል።

ተስፋፋይ ዓለሜቱ ከተጋቡ ዓመታት አስቁጥረዋል። ሆኖም በትዳራቸው ውስጥ ስላም የለም። ተስፋፋዩ የወንጌል አገልጋይ ሲሆን ብዙ ጊዜ ከቦታ ወደ ቦታ እየተዘዋወረ ያገለግላል። አርሱ ከአገልግሎት ሲመለስ ዓለሜቱ በነገር ትቀበለዋለች። በቤት ውስጥ የጎደለውን ነገር እያነሣች አርሱ ዙሪት እንደ ሄደና ለቤተ ስብም ገድ እንደሌለው አድርጋ ታስባለች። ተስፋፋዩ ሁሉንም ነገር በትዕግሥት በመያዝ ተገቢውን ምላሽ ለመስጠት ይሞከራል። ሆኖም የዓለሜቱ ቁጣ ኃይለኛ ከመሆኑ የተነሣ ትዕግሥቱ ያልቅበትና በቤት ውስጥ ጦርነት ይከፈታል። ይህ ተስፋፋዩ ለአገልግሎት ወጥቶ ሲመለስ የሚጠብቀው ሁኔታ ነው። ከዚህም የተነሣ አገልግሎቱን ጨርሶ ወደ ቤት መመለስን ሊያስብ «ዛሬ በምን ትጠብቀኝ ይሆን?» እያለ ይጨነቃል።

የእግዚአብሔር ቃል «ጠበኛ ሚስት እንደማያቋርጥ ነጠብጣብ ናት» (ምሳ. 19፥13) ብሎ ይናገራል። በባልና ሚስት መካከል የጠበኛነት መንፈስ ካለ በትዳራቸው ውስጥ ስላም እንዳይኖር መሠረታዊ አንቅፋት ነው። አንዳቸው በዚህ መንፈስ ተይዘው ሌላኛቸው ትዕግሥተኛ ቢሆኑም እንኳ የሰው ትዕግሥት ሊያልቅ በለሚችል። በዚህ ነጭናጫ ባሕርይ የተያዙ የትዳር ዓደኞች ራሳቸውን ለመስወጥ ተገቢውን እርምጃ መውሰድ ይገባቸዋል። መቼም እንዲህ እንዲሆኑ ያደረጋቸው አንድ ዓይነት ችግር ስለሚኖር በየግላቸው የሥነ ልቦና አማካሪ ቢያማከሩ መፍትሔ ያገኛሉ።

ለዎች ከሚቀርቡት ለው ይልቅ ለአንገሩ ትዕግሥተኞች ይሆናሉ። ባልና ሚስት ለእርሱ በርሳቸው ከሚኖራቸው ትዕግሥት ይልቅ ለሌሎች ለዎች የሚኖራቸው ትዕግሥት ይበልጣል። ይህም ከሚሆንባቸው ምክንያቶች አንዱ ባልና ሚስት ዘወትር አብረው ስለሚኖሩና ግንኙነታቸው የጠበቀ በመሆኑ የሚያጋጩአቸውና ትዕግሥታቸውን የሚፈታተኑ የተለያዩ ጉዳዮች በመኖራቸው ነው።

ራስን መስጠትን መቀነስ

ባልና ሚስት ሊጋቡ ስለእርሱ በርሱ የገቡትን ቃል ኪዳን ማበቃወሳቸው አንዳቸው ለሌላኛቸው የሚኖራቸው ራስን የመስጠት ነገር እንዳይቀንስ ያግካል። ነገር ግን በተለያዩ ሁኔታዎች እንዳቸው ስቃል ኪዳናቸው የሚሰጡት ግምት ሊቀንስ ይችላል። በዚህ ጊዜ ሌላው ወገን የትዳር ጓደኛውን ለቃል ኪዳን ወይም ስትዳር ያለውን ልልነት በማለብ «ለምን እንደ ዳር?» የሚል ጥያቄ ያነሣል። ይህ ደግሞ ሁል ጊዜ ከልብ የሆነ ምላሽ ሳይለጠው እንዲሁ ሳይ ሳይን የሆኑ ምክንያቶች እየተሰጡ ታማኝነቱ እየመነመነ ይሄዳል። ሁኔታው ምንም ለውጥ ሳያሳይ በዚሁ ሁኔታ ሊቀጥል በባልና ሚስት መካከል ግጭት ይፈጠራል።

በባልና ሚስት መካከል ያለው ራስን መስጠት ወይም ታማኝነት የሚቀንሰባቸው ምክንያቶች እያሌ ናቸው። በተለይ በዚህ ዘመን ሰዎች ለትዳር ያላቸው ታማኝነት በባሙን እየቀነሰ ይገኛል። ከእነዚህም ምክንያቶች መካከል አንዳንዶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

- ስትዳር ጓደኛቸው የሚኖራቸው ታማኝነት በግላቸው ሊደርሱበት ካለበት ዓላማ የሚያበቀራቸው መስሎ መታየት፤
- በትዳር ውስጥ በተለይም ከትዳር ጓደኛቸው ጋር ወደ ጋብቻ የገቡት በሁኔታዎች ግፊት ሊሆንና አሁን ያ ያለገደዳቸው ሁኔታ አለመኖር፤
- እንደኛው ወገን በታማኝነቱ ጸንቶ እያለ ከአንድ የትዳር ጓደኛ የማይፈለግ ተግባር መፈጸምና የተነሳው ወገን ታማኝነቱ እንዳበጠቃው ማለብ።

ግትርና ፍጹም የሆነ የቤተ ሰብ መመሪያን መከተል

በዚህ ዓለም ፍጹም የሆነ መመሪያ የሰም። ምክንያቱም ዓለም ራስዋ ፍጹም ባለመሆኗ ነው። ቤተ ሰብ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት መኖሩ እስፊላንና የሚበረታታ ጉዳይ ነው። ሆኖም የሚወጣው መመሪያ ዓይነትና የሚከተሉት የቤተ ሰብ አባላት በምን መልኩ ማድረግ እንዳለባቸው የሚኖራቸው አቋም መመሪያውን ገንቢ ወይም አፍራሽ ሊያደርገው ይችላል። ባልና ሚስት እንደ ቤተ ሰብ ሊከተሉት የሚገባ ደንብ በሚያዘጋጁበት ወቅት ፍጹም የሆነን ነገር ለማድረግ ጣሪያው የማይደረበበት መለኪያ ለራሳቸው ካዘጋጁ እዚያ ቦታ ለመድረስ በሚያደርጉት ሂደት ተስፋ ሊቆርጡ ይችላሉ። ምክንያቱም ለራሳቸው ያወጡት ደንብ ፍጹም ከመሆኑ የተነሣ በተግባር የማይለወጥ ይሆናል።

ባልና ሚስት በቤት ውስጥ በላላቸው ሥራዎች ገንዘባቸውን እንዴት ወጪ ማድረግ እንደሚኖርባቸው ልጆቻቸውን እንዴት ማሳደግ እንደሚገባቸው ስለ ወሊብ ሕይወታቸውና ከሌሎች ጋር ሊኖራቸው ስለሚገባ ግንኙነት ደንብ

ሊያወጡ ይችላሉ። እነዚህ ደንቦች ፍጹም እንደሆኑና እያንዳንዱ ሰው ከዚያ ውጪ እንዳት ነገር አድርጎ ቢገኝ ምሕረት በሌለው ፍርድ የሚጠየቅ ከሆነ የዚያ ቤተ ሰብ ዕጣ ፈንታ መፍረስ ይሆናል። ምክንያቱም ደንቡ ሊፈርስ በመካከላቸው ግጭት ይፈጠራል። ይህ ደግሞ አንድ ጊዜ ብቻ ተደርጎ የሚያቋርጥ ሳይሆን ተደጋጋሚ ስለሚሆን ተስፋ በማስቋረጥ የቤተ ሰብ መፍረስን ያበክትላል።

ይቅርታ የግያደርግ ልብ

ባልና ሚስት በአንድነት በሚኖሩበት ጊዜ በመካከላቸው በሚፈጠረው አለመግባባት ምክንያት አንዱ ሌላኛውን ሊያሳዝን ወይም ሊበድል ይችላል። የተፈጠረውን በደል በይቅርታ ማለወገድ ካልተቻለ ግንኙነታቸው አደጋ ሳይ ይወድቃል። በመካከላቸው የተፈጠረው ግጭትም ሳይፈታ ይኖራል።

ለግንኙነት ጎጂ የሆኑ ባሕርያት

ባልና ሚስት የአንዳቸው ባሕርይ ለግንኙነት ግንባታ የማይረዳ ከሆነ ግንኙነታቸውን ለማሻሻል የሚያደርጉት ጥረት ፍራያማ አይሆንም። ለግንኙነት ጎጂ የሆኑና ግጭትን ሊፈጥሩ የሚችሉ ባሕርያት ብዙ በሆኑም የሚከተሉት ዋና ዋናዎቹ ናቸው፡-

- ራስን ለትዳር ጓደኛ መግለጥን ፈርቶ የግል አላብና ሰሜትን አፍኖ በመያዝ በራስ ጎጂ ውስጥ ለመኖር መፈለግ፡- ይህ ባሕርይ ባልና ሚስት አንዳቸው ስለላኛቸው ራቂታቸውን እንዳይሆኑ መሰናከል ይሆናል።
- ሰዎች ሁሉ ምንም ልዩነት እንደሌላቸው በማዕብ ሌላው «እንደ እኔ መሆን አለበት» በማለት ማለብ፤
- ሰሜትን ያለ አግባብ መግለጽ፡- ስለሌላው ሳይጠነቀቁ እንደ ተሰማቸው መናገር፤
- ሁል ጊዜ እሺ ማለት ነገር ግን ስብዙ ጥቂቱን እንኳ ተግባራዊ ማድረግ አለመቻል፤
- ለሚቀርበው ማንኛውም አማራጭ መንገድ እምቢ የሚሉ ነገር ግን የራሳቸውን አማራጭ መንገድ ማቅረብ የማይችሉ መሆን፤
- ራስን እንደ እዋቂ በመቀጠር በሌላው የሚቀርበውን አላብ ማናናቅ፡ ነገር ግን ሌላ አማራጭ አላብ እለማቅረብ፤
- በሚቀርበው አላብ ሳይ ውሳኔ ለመስጠት የሚቸገር ወገን እሺ ወይም እምቢ ማለት አስመቻልና «አንተው አድርገው» ወይም «አንቺው አድርገው» ማለት፤
- በሌላው ሰው ሕይወትና ሥራ ውስጥ ዘወትር ለሕተት የሚፈልግ ልማድ (ማቴ. 7፡1-7)፤
- ሌላውን ያለማመን ችግር፤
- የትዳር ጓደኛን ለመጠምዘዝ ማለብ - ባል ወይም ሚስት የትዳር ጓደኛ ቸው የሚፈልገውን ነገር በመስጠት ወይም በመከላከል የሚፈልጉትን ነገር ለማግኘት እንዲሁም የማይፈልጉት ነገር ደግሞ እንዳይሆን

ለማድረግ የሚጠቀሙበት ዘዴ ነው። «አንዲህ ብትሆን ወይም ብታደርግ እኔ ደግሞ ይህን ወይም ያን (ገንዘብ፣ ወቢብ) አለጥላሁ» ዓይነት ዘዴዬን መከተልና የመሳሰሉት ይጠቀሳሉ።

የመግባባት ችግር

መልካም ግንኙነት የሚመሠረተውና የሚኖረው ባልና ሚስት ጥሩ መግባባት ሲኖራቸው ነው። በባልና ሚስት መካከል መግባባት በማይኖርበት ጊዜ ግጭት ወዲያውኑ ይከተላል። ባልና ሚስት እንዳይግባቡ ሲያደርጉ የሚችሉ ብዙ ምክንያቶች ይኖራሉ። ከእነዚህም መካከል የሚከተሉት የሚጠቀሱ ናቸው፡-

- ባል ወይም ሚስት እንዳቸው ለሌላኛቸው ማስተላለፍ የፈለጉትን መልእክት በትክክል ባለማወቅ ጥርት ያላለ መልእክት ሲያስተላልፉ!
- ባል ወይም ሚስት ተገቢውን መልእክት ግልጽ በሆነ መንገድ ሊያስተላልፉ ሊቀሩ!
- ባል ወይም ሚስት በቃል ያስተላለፉት መልእክት ንግግራዊ ባልሆኑ ሁኔታዎች ደግሞ ተቃራኒ ነገር ሲያስተላልፍ ለምሳሌ ባል ወይም ሚስት ተቈጥተው እያሉ መሳቅ!
- ባል ወይም ሚስት ከሁለት አንዳቸው የተናገሩትን መልእክት ለመረዳት ሲቸገሩ!
- ባል ወይም ሚስት አንዳቸው ለሌላኛቸው ሲናገሩ ለማዳመጥ እንዳይፈልጉ ወይም እንዳያዳምጡ ያደረገው ሁኔታ መኖር።

ባልና ሚስት በመጀመሪያ የጋብቻቸው ወቅት እርባ በርባ መልእክት የሚያስተላልፉት በአብዛኛው በንግግር ነው። ምክንያቱም አንዱ የሌላኛውን ንግግራዊ ያልሆነ መልእክት ማስተላለፊያ መንገድ ገና አላጠናም። እብረው ሲቆዩ ግን ከመካከላቸው አንዱ ሲናገር የሚያደርጋቸውን እካላዊ እንቅስቃሴዎች ሌላኛው እየተከታተለ ስለሚሄድ ከንግግር በተጨማሪ የለውነት እንቅስቃሴዎቻቸውን መልእክት ማወቅ ይችላል። በመጀመሪያዎቹ ዓመታት ይህን አለማወቅ ግጭት እንዲከሰት ያደርጋል።

እካባቢያዊ ሁኔታዎች

እንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት መልካም ግንኙነት እንዳይኖራቸው እካባቢያዊ ሁኔታዎችም አስተዋጽኦ ያደርጋሉ። ባልና ሚስት የመኖሪያ ቦታ ካልተስማማቸው የሚያስፈልጓቸው መሠረታዊ ነገሮች ያልተሟሉላቸው ሲሆን ፣ ጎረቤቶች መልካም ባሕርይ ከሌላቸው የሚሠሩት ሥራ ጫና የሚፈጥርባቸው ሲሆን ፣ የልጆቻቸው በወጣትነት ዕድሜ ውስጥ መሆንና ሌሎችም ሁኔታዎች በመካከላቸው ግጭት እንዲፈጠር ያደርጋሉ።

የታማኝነት መጉደል

ለመልካም ግንኙነት በባልና ሚስት መካከል ታማኝነት መኖር አለበት። ባል ስሚስቱ፣ ሚስትም ለባል ታማኝ መሆን ይጠበቅባቸዋል። በተለይም ባልና

ሚስት ከሁለቱ ውጪ ማንኛውንም ተገቢ ያልሆነ ግንኙነት ከተቃራኒ ጾታ ጋር ማድረግ የለባቸውም። በባልና ሚስት መካከል በዚህ ሁኔታ አስመተማመን ሲፈጠር በቤት ውስጥ የማይበርድ ግጭት ይቀስቃል።

እንግዲህ በትዳር ውስጥ በባልና ሚስት መካከል ግጭት እንዲፈጠር ሲያደርጉ ከሚችሉ ዋና ዋና አሳቦች መካከል አላይ የተጠቀሱት ይገኛሉ። እንዳንዶች ከሁለቱ ባሕርያት ጋር ቢያያዙ ሌሎች ደግሞ ባልና ሚስት የሚሆኑትንና የሚያደርጉትን ነገር ምንነት ባለማወቅ፣ ጥቂቶች ደግሞ ከውጫዊ ተጽዕኖዎች የሚመጡ ናቸው። እያንዳንዱን ጥቃቅን ጉዳይ መዘርዘር የማይቻል በመሆኑ፣ መንስኤዎቹን በዚህ በማጠቃለል ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት መፍታት ያለባቸው ሰምን እንደሆነና በወቅቱ ባይፈታ በእያንዳንዳቸው ሕይወት እንዲሁም በትዳር ግንኙነታቸው ላይ ሊያመጣ የሚችለውን አሉታዊ ውጤት እንመለከታለን።

ምዕራፍ 8

ግጭት ላይፈታ ቢቆይ ምን ያስከትላል?

እንዳንድ ጊዜ በባልና ሚስት መካከል ግጭት ሲፈጠር መፍትሔ ለመስጠት ተገቢውን እርምጃ ከመውሰድ ይልቅ በጊዜ ሂደት ውስጥ ሲፈታ ይችላል ብለው በማስብ ችሎ ይሉታል። ግጭት ዝም ብሎ በመቀመጥ በጊዜ ብዛት ወይም ርዝመት መፍትሔ አያገኝም። ይልቁንም ጥቂትና ቀላል የነበረው ግጭት ውስብስብ በመሆን ሥር ለድድ ይገኛል። ከዚህም የተነሣ በባልና ሚስት ግንኙነት ላይ የመስዋዊት እድገት ያስከትላል። አንድ ሰው በለውነት ውስጥ የሕመም ለሚት እየተሰማው «ምንም እይደለም ቀላል ነገር ነው» በማለት ለረጅም ጊዜ ችሎ ብሎ ቢተውው በቀላሉ ታካሞ ሲድን ይችላል የነበረው ሕመም ከማይድንበት ደረጃ ላይ ደርሶ በወቅቱ ስንጠፋ ሕይወት ሲዳርገው ይችላል። በተመሳሳይ ሁኔታም ግጭትን አፍኖ በመያዝ የትዳር ግንኙነትን እንዳያፈርስ በሚከሰትበት ጊዜ ፈጥኖ ገንቢ በሆነ መንገድ ለመፍታት መጣር እጅግ አስፈላጊ ነው።

ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት ሲፈጠር የሚኖራቸው ምላሽ የተለያየ ሊሆን ይችላል። ባሎች ግጭት ሲፈጠር አንድ ሚስቶች እይረበሹም። ምክንያቱም ለእነርሱ ግንኙነት እንደ ዋና ነገር ሆኖ በሚታቸውን ተሎ እይጎዳም። ሚስቶች ግን ግንኙነት ከተበላሸ ዋስትና እንደሌላቸው ስለሚያስቡ ይጨነቃሉ። ሆኖም ግን ግጭት ሲፈጠር ባሎችም ሆኑ ሚስቶች የራሳቸውን መብትና ጥቅም በሚያስከብር ሁኔታ ስመያዝ ይፈልጋሉ።

ባልና ሚስት በአንድ ነገር ላይ እየተነጋገሩ እያለ የአላብ መለያየት በመካከላቸው ይፈጠርና ቀላል የሆነው ነገር ውስብስብ እየሆነ ይሄዳል። ነገሩን ተሎ መፍታት ካልቻሉ እያንዳንዳቸው የግል አቋማቸውን በመያዝ ወደ መግባባት ከመድረስ ይልቅ በእሳብ እየተራራቁ ይሄዳሉ። እያንዳንዳቸው የራሳቸው አላብ አላማኝ እንደ ሆነና የሌላኛቸው ግን መሠረተ ቢስ እንደ ሆነ ለማሳመን ጥረት ያደርጋሉ። ቀላል አስመግባባት ላይፈታ ከቆየ ወደ ትልቅ ችግር ሲያድግ ስለሚችል ላይቆይ ተገቢውን አምንታዊ እርምጃ በመውሰድ ግጭትን መለወጥ

ከሰፈላጊ ነው። መቆየት ሊባል ግን ምን ያህል ጊዜ በፊት ወይም በኋላ የሚለውን ጥያቄ ሊያስነሣ ይችላል። አንድ ግጭት ከተፈጠረ ቶሎ መፍታት የሚቻል ከሆነ ወዲያውኑ መጨረሱ መልካም ነው። ሆኖም በግጭቱ ውስጥ የተሳተፉት ባልና ሚስት ወይም አንዳቸው ግጭቱን ለመፍታት ያልተዘጋጁ ከሆነ ሁለቱ ወይም አንዳቸው ከባድነታቸው ድረስ መታገሥ ያስፈልጋል።

ለዎች ግንኙነታቸውን በሚመሰክት ለሚታገሉ ባለትዳሮች ምን ምክር እንደምለጣቸው ይጠይቁኛል። የኦኔ ምላሽ ሁል ጊዜ ጸልዩና ይቅር ተባብሩ የሚለው ነው። በጥቃት ከተሞላ ቤት ለመጡ ወጣቶችም የምለው ነገር ቢኖር ጸልዩና ይቅር ተባብሩ ነው። እንደዚሁም የቤተ ሰብ ድጋፍ ለሌላቸው ብቸኛ እናቶችም ጸልዩና ይቅር በሉ ነው የምለው።¹⁶

በባልና ሚስት መካከል መልካም ግንኙነት ሊመሠረት የሚችለው ሁለቱም በይቅርታ ሕይወት ውስጥ ሲኖሩ ነው። ያለ ይቅርታ ሕይወት ትዳር መለስተኛ ሲካል ይሆናል። ምክንያቱም በየዕለቱ የሰው ልጅ ከበደል ገጽሕ ሆኖ ለሰማይኖር ነው። በየዕለቱ አንዱ በሌላው ላይ በማወቅም ሆነ በሰማወቅ የሚያደርሰው በደል የሚቁጠር ከሆነ አንዱት አብሮ መኖር ይቻላል? የደቡብ አፍሪካ አንግሊካን ቤተ ክርስቲያን ሊቀ ጳጳስና ከዘረኝነት እገዛዝ (ከኦፓርታድ) ውድቀት በኋላ የሰላምና የእርቅ ኮሚሽን ሊቀ መንበር የነበሩት ዴዝሞንድ ቱቱ ስለ ይቅርታ ሲናገሩ «ያለ ይቅርታ ምንም ተስፋ የለም» ብለው ነበር። በሰው ልጅ ላይ ከሚደረጉ በደሎች መካከል እጅግ ከፋ የተባለው በደል በተፈጸመበት ሀገር ሕዝቦች በአንድነትና በሰላም አብረው መኖር እንዲችሉ ለማድረግ ይቅር መባባል መሠረታዊ አንደ ሆነ መናገራቸው ነበር። እንደዚሁም በባልና ሚስት መካከል ያለ ይቅርታ ትዳርን የመገንባት ተስፋ ከንቱ ሕልም ነው።

ስለዚህ የይቅርታ ሕይወትና ደስተኛና አርኪ የሆነ የትዳር ሕይወት ተያያዥነት አላቸው። ይቅርታ በባልና ሚስት መካከል ምንም ያህል ክብደት ያሰው ግጭት ቢፈጠር የመፍታት ኃይል አለው። ከሁለት አንዳቸው በተለይ በዳዩ «ሕባክህን በድዩሃአለሁና በአግዚአብሔር ስም ይቅር በለኝ» ወይም «አባክሽን በድዩሃአለሁና በአግዚአብሔር ስም ይቅር በይኝ» ሲሉ አይፈታም የተባለው ግጭት መፍትሔ ያገኛል።

ይቅርታ ለማድረግ የትሕትና ልብ የግድ ያስፈልጋል። የትዳር ጓደኛን ይቅርታ ለመጠየቅ ራስን ዝቅ አድርጎ ማቅረብ ከሰፈላጊ ነው። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ በዳዩ ይቅርታ ለመጠየቅ እምቢታ ሊያሳይ ወደ እርሱ ሄዶ ይቅርታ ለማድረግ ማሰብ ያለ ትሕትና ሕይወት የሚሆን እይደለም። ይቅርታ መጠየቅ የራስን ጥፋት አምና መቀበልን፣ በሌላው ላይ በደል አድርጎአለሁ፣ ፍትሐዊ ያልሆነ ነገር አድርጎአለሁ ብሎ መቀበልን፣ አንዲሁም በደሉ የሚያስከፍለውን ዋጋ ሁሉ ለመክፈል መዘጋጀትን ይጠይቃል። ይቅርታ ማድረግ ዋጋ ቢያስከፍልም በትዳር ግንኙነት ላይ የሚያመጣው መልካም ውጤት ግን ከሚከፈለው ዋጋ በላይ እጅግ ከፍ ያለ ነው።

እርስ በርስ ይቅርታ መደራረግን በሚመለከት ሊደረግ የሚገባው እንደ ነገር ማንም ሰው በዚህ ምድር ላይ ፍጹም እንዳልሆነ ማወቅ ነው። አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት የትዳር ሕይወት የሚባለው ካለመግባባትና ከግጭት የጸዳ አንደሆነ

¹⁶ ግዝር ተፈላ ከተናጹት የተወለደ ጥቅስ ነው።

በማሰብ ትንሽ እለመግባባት በመከላከል ሊፈጠር መሆን የሌለበት ነገር እንደተከሰተ አድርገው ተገዢ ያልሆነ አርምጃ ይወስዳሉ። አንዳንዶች ዝም ብለው የተሰማቸውን መጥፎ ስሜት ያፍትና ሰላም እንደ ሆኑ ከሰመሰለው ሊኖሩ ሌሎች ደግሞ አንዲህ ከሆነ ከብረን መኖር አንችልምና መለያየት አለብን ብለው ብጥብጥ ይፈጥራሉ። ሁለቱም እርምጃዎች መልካም እይደሉም፣ የመጡትም ስለ ትዳር ሕይወት ትክክለኛ ግንዛቤ ከማጣት የተነሣ ነው። ማንም ሰው ፍጹም ባለመሆኑ ስሕተት ይሠራል፣ በትዳር ውስጥ ባልና ሚስት ሊሳሳቱና አንዳቸው ሊሳኛቸውን ሊበድሉ ይችላሉ። በእዚህ ይቅርታ መጠየቅና ማድረግ በዚህ ዓለም ከሰዎች ጋር በሰላም ለመኖር የሚያስችል ወደር የሌለው መሣሪያ ነው።

ይቅርታ ለማድረግ የሚያስፈልጉ አሳሰቦች

1. ፍቅር (በሁኔታዎች ላይ ያልተመሠረተ ራስን መበጠትና ለትዳር ጓደኛ መኖር)!
2. ትሕትና (ተበዳይ ራሱ ፍጹም ሰው እንዳልሆነ መረዳት)!
3. ሰላምን አጥብቆ መፈለግ!
4. በችግሩ ላይ አብሮ ለመሥራት ፈቃደኛ መሆን!
5. የእግዚአብሔርን አብሮነት መገንዘብ!
6. ስምምነት!
7. እርስ በርስ መከባበር!
8. የትዳር ጓደኛን አሳብና ስሜት ለመረዳት መፈለግ።

ግጭት ሳይፈታ ሊቆይ ምን ያስከትላል?

በባልና ሚስት መካከል የሚከሰት ግጭት ሳይፈታ ከቆየ በሁለቱም ላይ የሚያስከትለው ሁለንተናዊ የሆነ ጉዳት አለው። ከእነዚህም መካከል የሚከተሉት ይጠቀሳሉ።

እካላዊ፡- ግጭት ሳይፈታ ሊቆይ በሰውነት ላይ ጉዳት ያስከትላል። ባልና ሚስት እርስ በርስ ተጋጭተው ችላ በማለት ወይም እንደሌለ በማስመሰል ሳይፈቱት ከቆዩ የታመቀው ግጭት የካካል መጨማደድን፣ ራስ ምታትን፣ የጨጓራ መታወክን፣ ድካምንና መንስኤያቸው ሰቀጥታ የማይታወቅ የበሽታ ምልክቶችን ያመጣል። ግጭትን በተገዢው ጊዜ አለመፍታት ሰውነትን የሕመም ሥፍራ ያደርጋል።

መንፈሳዊ፡- ባልና ሚስት አርስ በርሳቸው ሳይግቡ ተርተው ወይም በመከላከቸው ግጭት እያለ ከአግዚአብሔር ጋር መልካም ግንኙነት ሊኖራቸው እይቸደም። ባልና ሚስት ተቀባይነት ያለው መንፈሳዊ አንቅስቃሴ ማድረግ የሚችሉት እርስ በርሳቸው በሰላም ሊኖሩ ነው። አንድ አማኝ ከሌላው ጋር መልካም ግንኙነት እንደሌለው እያወቀ ወይም ልቡ እየወቀሰው በአግዚአብሔር ፊት ለጸሎት ወይም ለእምልኮ መቅረቡ ምንም ዋጋ የለውም። ምክንያቱም እግዚአብሔር ጸሎትን የሚሰማውና አምልኮን የሚቀበለው ከሰቀድሞ ከወንድም ወይም ከእሳት ጋር አርቅ በማድረግ ሲከናወን ነው (ማቴ. 5፡24-25)።

ከበደላቸው ጋር ይኖራሉ። በትዳር ጓደኛቸው በደል ሲደርሰባቸው ይቅርታ ለማድረግ ፈቃደኞች የማይሆኑ ባልና ሚስት ከእግዚአብሔር ዘንድ ይቅርታ እያገኙም። በእግዚአብሔር ይቅርታና ለማኞች ለሌሎች በሚያደርጉት ይቅርታ መካከል ተያያዥነት አለ። በእግዚአብሔር እምነት ለበደላችን ይቅርታ ካገኘን በኋላ ሌሎች በሚበድሉን ጊዜ ይቅር ማለት ካልቻልን ወደ እግዚአብሔር የሚያደርሰን የሰማይ መስኮት ይዘጋጠናል። እግዚአብሔር ለእኛ በነጻ ያደረገልን እኛ ደግሞ ለሌሎች ማድረግ ካልቻልን እግዚአብሔር ይቅር አይለንም። ከነበደላችንም እንኖራለን። ከእግዚአብሔር ጋር እሳን እያልን ያለ እግዚአብሔር የምንመለስ ቁመኞች «ምእመናን» አንሆናለን (ማቴ. 18፥35)።

ለዎች እርስ በርሳቸው በሚደራረቡት ይቅርታና እግዚአብሔር ሰለዎች በሚሰጠው ይቅርታ መካከል ቁርኝት አለ። የእርስ በርስ ይቅርታና የእምነት ይቅርታ አብረው ይኖራሉ። ከሁለታቸው አንዳቸው የማይገኙ ከሆነ ሌላው በራሱ ሙሉ አይሆንም። እያንዳንዳቸው ሙሉ እንዲሆኑ ከተፈለገ ሁለቱም የገድ አንድ ላይ መገኘት አለባቸው። የእግዚአብሔር ቃል «ሰለዎች ኃጢአታቸውን ይቅር ብትሉ። የሰማይ አባታችሁም እናንተን ደግሞ ይቅር ይላችኋልና ሰለዎች ግን ኃጢአታቸውን ይቅር ባትሉ። አባታችሁም ኃጢአታችሁን ይቅር አይላችሁም» ይላል (ማቴ. 6፥15)።

ጸሎታቸው አይለማም። ባልና ሚስት ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው መንፈሳዊ ተራክቦ ይቋረጣል። የባልና ሚስት ጸሎት ወደ እግዚአብሔር ዘንድ የሚደርሰውና ተሰማኝነት የሚያገኘው የሚጸልዩ ሊሆኑና እርስ በርሳቸው መልካም ግንኙነት ቢኖራቸው ብቻ ነው። በባልና ሚስት ግንኙነት ውስጥ ይቅርታ መደራረግ ላይኖር ሁለቱም ቀንና ሌሊት ሳያቋርጡ ቢጸልዩ ጸሎታቸው ከጣሪያ አያልፍም። ስለዚህ ጸሎታቸው ወደ እግዚአብሔር ዘንድ ደርሶ ውጤት ያለው ሥራ መሥራት እንዲችል ከሌሎች ጋር ይቅርታ በመደራረግ የሚኖር የሕይወት ዘይቤ ሊኖራቸው ይገባል። ቃሉ «እንግዲህ መባህን በመሠዊያው ላይ ብታቀርብ። በዚያም ወንድምህ እንዳት በእንተ ላይ እንዳለው ብታለብ። በዚያ በመሠዊያው ፊት መባህን ትተህ ሂድ። አስቀድመህም ከወንድምህ ጋር ታረቅ። በኋላም መጥተህ መባህን አቅርብ» ይላል (ማቴ. 5፥23-24)።

ማኅበራዊ። ባልና ሚስት ግጭታቸውን ካልፈቱ እያንዳንዳቸው ራሳቸውን ለመከላከል ይፈልጋሉ እንጂ መደማመጥና አንዳቸው ሌላኛቸውን ስመረዳት ጥረት አያደርጉም። ባልና ሚስት ሊጋጩ እንዳቸው ሌላኛቸውን መቅረብና ማናገር አይፈልጉም። እንዳንዴም ግጭታቸው ገዛድ ወጥቶ እንዳያሳፍራቸው ይስጋሉ። ባልና ሚስት በግጭት ስሜት ውስጥ ሊሆኑ የራሳቸውን ትግር በሌላኛቸው ላይ ያገጸባርቃሉ ከራሳቸው ይልቅ በሌላው ላይ ትኩረት ያደርጋሉ። እሳባቸውን ከመለወጥ ይልቅ መጣላትን ይመርጣሉ። እንዳንድ ጊዜ ደግሞ ግጭታቸው ተብብሶ ይበደላሉ።

ባልና ሚስት በመካከላቸው በደል እያሰ መልካም ኅብረት ሊኖራቸው አይችልም። በደል ሳይፈታ ከቆየ ቀስ በቀስ የሁለቱን ፍቅር የመገደል ኃይል ያገኛል። የእንዱ ልብ ከሌላው እየራቀ ይሄዳል። ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው ይቅርታ የማይደራረጉ ከሆነ ከእነርሱ ጋር ያሉት የቤት ለዎች ይጎዳሉ። እንዴት? ባልና

ሚስት እርስ በርሳቸው መልካም ስምምነት ላይኖራቸው ከሌሎች ጋር ጤናማ የሆነ ኅብረት መመሥረት አይችሉም።

ሥነ ልቦናዊ። ባልና ሚስት በመካከላቸው የሚፈጠረውን ግጭት ካልፈቱ በቤታቸው ውስጥ ውጥረት ይነግሣል። እያንዳንዳቸውም በተፈጠረው ነገር የበደለኛነት ስሜት የመንፈስ መውደቅ ጭንቀትና በራስ ያስመተማመን ስሜት ይለማቸዋል። ባልና ሚስት በግጭት ውስጥ ሆነው በሚነጋገሩበት ወቅት በትክክል ማስባ ስለሚላናቸው ራሳቸውን መቁጣጠር ያቅታቸውና በቀጣ መንፈሳ ሆነው ማድረግ የማይጠበቅባቸውን ነገር ያደርጋሉ። በሰ ግጭቱ እያብቡ አለምርሳቸው ሌሎች ገንቢ የሆኑ ነገሮችን ለመሥራት ዕድል አያገኝም።

መቼም ከትዳር ጓደኛው ጋር ቅርታ ያለው ሰው ውስጥ የቀጣ ስሜት እንደሚለማው የታወቀ ነው። ከዚህም በላይ በውበት የትዳር ጓደኛው በእርሱ ላይ ለላደረጋቸው ክፉ ነገሮች ማስቦ አይቀርም። በዚህ ጊዜ ደግሞ ቀጣው እየጠነከረ ይሄዳል።

ለትዳር ጓደኛ ይቅርታ አለማድረግ የሕሊና አስረኛ ያደርጋል። ይቅርታ አለማድረግ ወይም በትዳር ውስጥ የተከለተውን ግጭት ጤናማ በሆነ መንገድ መፍታት አለመቻል መንፈስን ነፍስንና ሥጋን ያበራል። ምንም እንኳ ተበዳዩ የተበደለበትን ሁኔታ ለማለመን የሚያስችል ማስረጃ ቢኖረው በዳዩም ተገቢ የሆነ የእርምት እርምጃ ለመውሰድ እንደሚፈለገው እንቅስቃሴ ባያደርግና በሠራው ጥፋት ሊኮነን የሚገባው ቢሆንም ይቅርታ ለማድረግ ፈቃደኛ ያልሆነ ሰው እረፍት አያገኝም። ይቅርታ ማድረግ የሚጠቅመው በዳዩን ላይሆን ተበዳዩን ነው። ተበዳዩ ይቅርታ በማድረግ ነጻ ይወጣል። ስለዚህ የትዳር ጓደኛ ሲበድል ይቅርታ ባለ ማድረግ በአስራት ከመመለስ ይቅርታ በማድረግ በነጻነት መኖር የተሻለ ነው። በላሆንም ተበዳዩ የትዳር ጓደኛ ይቅርታ ቢያደርግ ጥቅሙ በመጀመሪያ ለራሱ እንደሆነ ሊያውቅ ይገባል።

ባስተዳሮች የሆነን ሁላችንም ይቅርታ ማድረግ ጥቅሙ ለእኛ እንደ ሆነ እያወቅን «ተበድያህሁና ፍትሐዊ ፍርድን አፈልጋለሁ» ካልን ራሳችንን ነጻነት መንፈግ እንደሆነ ልንመለከት ያስፈልገናል። ምናልባት ተበድሎ ይቅርታ ማድረግ በዐውዳችን ወይም በአስተሳሰባችን ውርደትና ኪሣራ ሊመስል ይችላል። ሆኖም የትዳርን ግንኙነት የማይሻ መሣሪያና ራስን ከአስራት የማሳቀደ መንገድ መሆኑን መዘንጋት የለብንም።

እንዳንድ ባልና ሚስት በመካከላቸው ሲፈጠር ይቅር ለመበልፈ ፈቃደኞች አይሆኑም። ራሳቸው እርስ በርስ ተነጋግረው ግጭቱን መፍታት ቀርቶ ሰው መሐል ገብቶ ሊያስታርቃቸው ቢሞክርም ይቅርታ ለመጠየቅና ለመደራረግ ፈቃደኞች አይሆኑም። የሚያሳዝነው ነገር ደግሞ ይቅርታ ለመደራረግ ፈቃደኞች ከማይሆኑት መካከል በኋላ የሚያምኑ ባለትዳሮች መገኘታቸው ነው። የእግዚአብሔርን ይቅርታ የቀመሰ ለዎች ሆነው በሚበደሉበት ጊዜ ይቅርታ ማድረግ አለመቻል በጣም ያሳዝናል።

ይቅርታ ማድረግ ከሕሊና አስራት ነጻ ያወጣል። ሕይወትን በፍቅርና በደስታ ለመምራት መንገድ ይከፍታል። ከትዳር ጓደኛ ጋር መልካም ወዳጅነት ለመመሥረት እንደገና ፍቅር ለመስጠትና ለመቀበል ዕድል ይሰጣል። ይቅርታ

ለማድረግ እንደ ስው ከሚፈልገው ዋጋ ይልቅ ይቅርታ በማድረግ የሚገኘው ውጤት ይልቃል።

ይቅርታ ማድረግ ማለት የተደረገውን በደል ሁሉ መርላት ማለት አይደለም። ይቅርታ ከመርላት ጋር እንደ አይደለም። ተበዳይ በእርሱ ወይም በእርሱ ላይ የደረሱትን ግጭትና በደሉት ሁሉ ሊያስታውሳቸው ይችላል። ሆኖም እነዚህ ነገሮች የሚታወቁት እንዳላፋ ክስተቶች ነው። ተበዳይ በደሉን ሊያስታውስ ይቅርታ ከመደረጉ በፊት እንደሚሰማው ዓይነት ስሜት አይሰማውም።

ይቅርታ ማድረግ በስሜት ብቻ የሚደረግ ሳይሆን ውሳኔ የሚጠይቅ ተግባር ነው። በበደሉ የተጎዳው ስሜት ይቅርታን አይፈልግም። ይቅርታ ለማድረግ በሚወሰንበት ጊዜ ስሜት ካልተተወ ይቅርታ ማድረግ አይቻልም። ስለዚህ ይቅርታ ለማድረግ ከስሜት ያለፈ ውሳኔ ማድረግን ይጠይቃል።

⊙ በባልና ሚስት መካከል በየዕለቱ ጥቃቅን የሆኑ ግጭቶች ሊፈጠሩ ይችላሉ። እንዲህ ከሆነ ባልና ሚስት ግጭቶቹን አንድ ላይ ደምረው መብዛታቸውን ሊያረጋግጡ ነው ይቅርታ መጠየቅ የሚገባቸው? ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት እንደ ተፈጠረ ከተሰማቸው ጥቂት ነገር ቢመስልም እንኳ ብዙ ሳይቆይ ግጭቱን ለመፍታት እርምጃ መውሰድ ይገባቸዋል። አለበለዚያ ትናንሽ ግጭቶች ተጸምረው መፍታት ከማይችሉበት ደረጃ ሳይ ሊደርሱ ይችላሉ።

እንግዲህ ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት ተፈጥሮ ወይም እንዳቸው ሌላኛቸውን በድሰው ዝም ብለው ለመኖር ማስብ በተጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ሁለንተናዊ ሕይወታቸውን ይጎዳል። በሰዚህ የተሻለ አማራጭ የሚሆነው የተከሰተውን በደል በይቅርታ ማበተካከል ነው። በተለይ እንደ እግዚአብሔር ተከታይ በደል እያለ ከእግዚአብሔር ጋር መልካም መንፈሳዊ ጎብረት ማድረግ ስለማይቻል ጤናማ በሆነ መንገድ በመነጋገር በደልን ማስወገድ ያስፈልጋል።

ባልና ሚስት በመካከላቸው የተከሰተውን ግጭት ለመፍታት በሚያደርጉት ሂደት ውስጥ ሊጠቀሙባቸው ወይም ሊከተሉላቸው የሚገቡ ጠቃሚ መርሆች አሉ። እነዚህን የግጭት መፍቻ መርሆች በሚቀጥለው ምዕራፍ እንመለከታለን።

ምዕራፍ 9

ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ መርሆች

ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ለመፍታት የሚረዱ መሠረታዊ የሆኑ መርሆችን ማወቅ ይገባቸዋል። እነዚህ መርሆች አቅጣጫ ጠቃሚ መሣሪያዎች ከመሆናቸውም ባሻገር ግጭት መፍትሔ አግኝቶ በሁለቱ መካከል መልካም ግንኙነት መኖር አለመኖሩንም የሚያመለክቱ መሥፈርቶች ይሆናሉ።

አንደኛው በባልና ሚስት መካከል እውነተኛና ዘላቂነት ያለው እርቅ እንዲመጣ ከተፈለገ እውነትን መነጋገር መኖር አለበት። «ስለዚህ ውሸትን አስወግዳችሁ እርስ በርሳችን ብልቶች ሆነናልና እያንዳንዳችሁ ቅጣልንደርቻችሁ ጋር

እውነትን ተነጋገሩ» (ኤፌ. 4+25) በሚለው መርሐ መሠረት ባልና ሚስት በመካከላቸው ያለውን ነገር መነጋገር ይኖርባቸዋል። ይህ እውነት ማለት በታማኝነትና በግልጽነት አንዱ ሌላውን የበደለበትና ያሳዘነበትን ነገር መናገር መቻል ነው። ለግጭታቸው መንስኤ የሆነውን ነገር መግለጥ ነው። ይህ መንስኤ ከተገለጠ በኋላ በዳዩ እውነቱን መቀበል ይኖርበታል። የተባለው በደል በእርግጥ በትዳር ጓደኛ ላይ መፈጸሙን በታማኝነት መቀበል ለእርቅ በጣም አስፈላጊ ነው።

ባልና ሚስት የአንድ አካል ብልቶች እንዲሁም ሁለቱም አንድ ሥጋ በመሆናቸው እርስ በርሳቸው እውነትን መነጋገር ይኖርባቸዋል። ባልና ሚስት ሆነው እንዳቸው ለሌላኛቸው እውነት ያልሆነን ነገር መናገር አንድ ላይ የታጣመሩበትን የፍቅር ጎብረት መርሐ የሚቃረን ተግባር ነው። ባልና ሚስት ከማንም ጋር ካላቸው ግንኙነት በላይ እርስ በርሳቸው በጣም የጠበቁ ግንኙነት ስለሚኖራቸው በታማኝነት እውነት የሆነውን ነገር በመነጋገር ጎብረታቸውን ከሚጎዳ ነገር መጠበቅ ይችላሉ። እውነትን መነጋገር በመካከላቸው የተፈጠረውን ትግር ለመፍታት ብቻ ሳይሆን ግንኙነታቸውም እንዲጸና የማድረግ ጋይል አለው። የባልና ሚስት ግንኙነት አደጋ ላይ የሚወድቀው እንዳቸው ውሸት መናገር ሲጀምሩ ነው። የሚያም ቢሆንም እንኳ እውነትን መነጋገር እንጂ ውሸት የታማኝነት ጉድለት ስለ ሆነ በባልና ሚስት መካከል መተማመን እንዲጠፋ ያደርጋል። ባልና ሚስት እርስ በርስ እውነትን በመነጋገር ለጋራ ዓላማ አንድ ላይ መሥራት ይችላሉ። ነገር ግን ግልጽነትና እርስ በርስ እውነትን መነጋገር በሌለበት ሁኔታ ወዳለመግባባት ሥርዓት የሸጠ ወደ ሆነ ዘይቤና ዘላቂ መፍትሔ ወደሌለው ግጭት ይመራል።

ሁለተኛው እውነት ከተገለጠ በኋላ ፍትሕ መደረግ አለበት። ፍትሕ ማለት ከመካከላቸው የበደለው ወገን ለተበዳዩ የሚፈለገውን «ካሣ» መከፈል አለበት። ይህ ያልተስተካከለ ነገሮችን እንደገና በማበተካከል ግንኙነታቸውን በእኩልነት ደረጃ ለማምጣት መሞከር ነው። የተደረገው ነገር መልካም አይደለም። በሰዚህ አሁን የፈረሰውን ነገር ለመጠገንና የሚያስፈልገውን መሥዋዕትነት ለመከፈል መዘጋጀት በተለይም በዳዩ ክፍል ይህን ለማድረግ መነሣት አለበት።

አንድ ጊዜ አበበ ሚስቱ ዋሽቸውና በጣም ከመናደዱ የተነሣ በቀበቸው ገረፋት። ከዚያም በአካል ላይ ብልዝ ታየ። ንዴቱ ከበረደለት በኋላ ያደረገውን ነገር ሊያስብ ከአንድ አማኝ ባል የማይጠበቅ ነገር እንዳደረገ ገባው። ከዚያም ወደ ሚስቱ ሄደና የመታት በቀጣ በሜት ተገፋፍቶ መሆኑን ነገራት። ሁለቱም ለዚህ መንስኤ የሆነው ውሸት ከየት እንደ መጣ መፈለግ ሲጀምሩ ሚስቱ እውነቱን ብትነግረው ሊቂጣት እንደሚችል ስለ ገመተች እንደ ዋሸቸው ገለጸች። በሁለቱም መካከል መተማመን መቀነስን በሚመለከት ተማመኑ። አበበና ሚስቱ በጥልቀት ከተነጋገሩ በኋላ መግባባት ላይ ደረሱ። ነገር ግን አበበ በቀጣ ተነሣሥቶ ሚስቱን በሰ መታት ካሣ መከፈል ነበረበት። ከዚያም ከወር ገዢነቸው ገንዘብ ወበደ ለባለቤቱ ሙሉ ልብስ ገዛለት። በዚህም ሚስቱ ደብ አላት። ልብሱ አበበ ሁለተኛ ሚስቱን ላለመምታት የወበነውንም ቃል ኪዳን የሚያመለክት ሆነ።

የባልና ሚስት ግንኙነት የሠመረ እንዲሆን በመካከላቸው በፍትሕ ላይ የተመሠረተ ግንኙነት መኖር አለበት። በጋብቻ ውስጥ ፍትሕ ምንድን ነው? በትዳር ግንኙነት ውስጥ ፍትሕ ማለት ባልና ሚስት እያንዳንዳቸው ለማደግና መሆን የሚችሉት ዓይነት ስምድ ለመሆን እኩል መብት ማግኘት አለባቸው ማለት

ነው። ግንኙነት የሚሠራው ሁለቱም ባለው የእድገት ዕድል እኩል የመጠቀም መብት ሲኖራቸው ነው።

ፍትሕ እንዲኖር ከተፈለገ ባልና ሚስት ሲኖራቸው የሚገባ አንድ መሠረታዊ እስተሳሰብ፣ እኩል መሆናቸውን መቀበልና መተግበር ነው። ባልና ሚስት ስብእዊ እኩልነት እንዳላቸው ከታመነበትና ተግባራዊ ከሆነ በትዳር ግንኙነት ውስጥ ፍትሕዊ የሆነ አሠራር ይኖራል። ነገር ግን ፍትሕ በሕግና በደንብ ብቻ ተግባራዊ አይሆንም። ስለዚህ ፍትሕዊ አሠራርን የግድ የሚል የውስጥ ግፊት መኖር አለበት። ስብእዊ መብትን በሕግ ማስከበር ቢቻልም እኩልነቱ ግንኙነቱን የሚገነጣው የውስጥ መነሣሣት ሲታከልበት እንደ ሆነ ነው። ባል በሚለቱ ላይ፣ ሚስትም በባልዋ ላይ ከፍትሕ የጎደለ ነገር እንዳያደርጉ የሚከለክላቸው ውስጣዊ ጋይል ፍቅር - የእርስ በርስ ጥራቸው መዋደድ ነው። ዘላቂታ ያሰው ፍትሕ የሚኖረው እርስ በርስ በመዋደድ ነው።

ሦስተኛው አሰራሪ ነገር ምሕረት ነው። ምሕረት የሚመጣው እውነት ሲገለጥና ተገቢው የፍትሕ ሥራ ሲታወቅ ነው። ምሕረት ለበዳዩ ድጋፍ መስጠት ወይም ርገራጌ ማሳየት ነው። ጸጋን በመዘርጋት በዳዩን መቀበል መቻል ነው። እውነት ሳይገለጥና ለተፈጸመው በደል የሚገባው ብድራት ሳይተመን ምሕረት ማሳየት ጸጋን ርካሽ ማድረግ ነው። ሲበዳደሉ «በድዩሃለሁና ይቅር በሰኝ» ወይም «በድዩሻለሁና ይቅር በይኝ» ከማለታቸው በፊት በሚገባ መነጋገር አለባቸው። ይቅርታ ርካሽ ሳይደለ መደረግ ያለበት በደሉ የሚያስከፍለው ዋጋ ከታወቀ በኋላ ነው። በዳዩ የግድ ከሣውን መክፈል የለበትም፣ ተበዳዩ ከምሕረቱ ብዛት የተነሣ ይቅር ማለት ይችላል።

አራተኛው ሰላምን መፍጠር ነው። ሰላም ማለት ባልና ሚስት በመካከላቸው ያለውን ግጭት በማሰወገድ እንደገና ስምምነትና አንድነት መፍጠራቸው ነው። ሰላም ማለት ከአካል ወይም ከቃል ጥቃት አለመኖር ያልፋል። አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት በቃል የማይሳደቡ ወይም በዱሳ የማይደባደቡ ከሆነ በሴቱ ውስጥ ለሰላም ክስ ይበላል። ይህ በከፊል እውነት ነው።

ነገር ግን ሰላም ከውጪአዊ የመብት ረገጣዎች አለመኖርም የጠለቀ ሁለንተናዊ እርካታን የሚያመጣ የውስጥ መረጋጋት ነው። ይህ የውስጥ መረጋጋት በሚኖርበት ጊዜ ባልና ሚስት አንዳቸው ከሌላቸው ጋር አብረው ለመኖር እይቸገሩም።

ከእግዚአብሔር ቃል አንጻር ሲታይ ሰላም በፊ የሆነ ትርጉም አለው። ሰላም ሻሎም ከሚለው የዕብራይስጥ ቃል የመጣ ሲሆን ትርጉሙም የውጥረት አለመኖርን ብቻ ሳይሆን ስፋ ያለ አሳብን ያመለክታል። ሻሎም ማለት (1) ብልጽግና ያለበት ዐውድና ሰዎች ለመሠረታዊ ፍላጎቶቻቸው የሚያስፈልጓቸው ነገሮች የሚያገኙበትን ሁኔታ (2) በሰዎች መካከል በጽድቅና በፍትሕ ላይ የተመሠረተ መልካም ግንኙነት ያለበትን ሁኔታ (3) ሰዎች እውነትን በግልጽ በመናገር በእውነት ላይ የተመሠረተ ኅብረት ያላቸው መሆኑን ያመለክታል።

በእጠቃላይ ሻሎም የሚለው ቃል መልካም፣ እውነት፣ ፍትሕ፣ ጽድቅ ማለት ሲሆን ሙሉና ተስማሚ የሆነ ግንኙነትን ያሳያል። የሻሎም ፅንሰ እሳብ ለሰዎችን በጋጢኦት ከመውደቅ በፊት ወደ ነቢረው ሁኔታ ለመመለስ እግዚአብሔር ያዘጋጀው መልካም መንገድ ነው። ይህ ለሰዎች የማይቻል ቢመስልም እንኳ

በእግዚአብሔር በመታመንና በግል ራስን መስጠትን በማከል ተግባራዊ ማድረግ ይቻላል። ባልና ሚስት የሻሎምን እሳብ እንዴት ተግባራዊ ማድረግ ይችላሉ። ሻሎም በትዳር ውስጥ ተግባራዊ ሲሆን የሚችለው ባልና ሚስት የሚከተሉትን ነገሮች ሲያደርጉ ነው።

- እርስ በርስ በመተሳሰብ እንዲሁም በግንኙነታቸው ውስጥ እንክብካቤ ከማድረግ ውጪ ሌላውን ለመጉዳት እንዳች አርምጃ ከመውሰድ በመታቀብ፣ ምናልባት ግጭት ወይም በደል በመካከላቸው ቢገኝ ይቅርታ በመጠየቅና በማድረግ ግንኙነታቸውን በማደስ!
- የትዳር ጓደኛን እንደ ራስ በመውደድ!
- የመስቀልን መንገድ በመከተል። የመስቀል መንገድ ምንድን ነው? የመስቀል መንገድ የጦርነት መንገድ ያልሆነ፣ ሌላውን ለመጉዳት የማያስብ፣ ሌላውን ለመጥቀም በማለት ራሱን መሥዋዕት የሚያደርግ፣ ዋጋ በመክፈልና መልካም ነገር በማድረግ ፍቅርን የሚገልጽ፣ ከራስ ወዳድነት አሳብ ነጻ የሆነ ... መንገድ ነው።
- ከትዳር ጓደኛ ጋር በይቅርታ ልብ በመመላለስ።

በባልና ሚስት መካከል ሰላም አለ የሚባለው ምን ሲሆን ነው? ሰላም አንጻራዊ ይዘት ያለው አሳብ ነው። በአብዛኞቹ አማኞች ዘንድ በስፋት የሚታየው ሰላም፣ በባልና ሚስት መካከል ይፋዊ የሆነ አለመግባባትና የጦፊ ክርክር አለመኖር እንደሆነ ይታሰባል። በትዳራቸው ውስጥ በአብዛኛው ስድብና ድብድብ በግልጽ ስለማይታይ በቤታቸው ውስጥ ሰላም አለ ሲባል ይለማል። ባልና ሚስት በአንድ ጉዳይ ላይ በግልጽ ማለትም ጉዳያቸውን ገሃድ ከውጥተው እርስ በርስ ቢከራከሩ መንፈሳዊያን እንዳልሆኑ ስለሚገመት በመካከላቸው ውስጣዊ አለመግባባት እያለ ችግር እንደሌለ ይናገራሉ። «ትዳራችሁ እንዴት ነው?» ተብለው ሲጠየቁ «እግዚአብሔር ይመስገን መልካም ነው» ብለው ይመልሳሉ። የትዳር ሕይወታቸው በጥልቀት ሲታይ ግን ሰላም የሰም። በውጪአዊ ሁኔታ ከሚታይ የጥቃት አለመኖር በመነሣት የሰላም መኖርና አለመኖርን መናገር አዳጋች ነው። በትዳር ውስጥ ብዙ ዓይነት ጥቃቶች ይኖራሉ። አንዳንዶች በጉልህ የሚታዩ ሲሆኑ ሌሎች ደግሞ ውስጣዊ ናቸው። ለመሆኑ በትዳር ውስጥ በባልና ሚስት መካከል የሚታዩ ጥቃቶች ምንድን ናቸው? አካላዊ፣ ሥነ በናዊ፣ ... ስለዚህ በግልጽ የሚታይ ጥቃታ ባለመኖሩ ሰላም አለ ማለት ስሕተት ነው።

በባልና ሚስት መካከል ሰላም አለ የሚባለው (1) ሁለቱም ያለምንም ፍርሃት ራሳቸውን የመግለጽ ነጻነት ሲኖራቸው ነው። ባል ወይም ሚስት በቤታቸው ውስጥ ያለምንም ቀጥተኛና ሰውር ተጽዕኖ በውስጣቸው የሆኑትን ሆነው ለመኖር ነጻነት ሲኖራቸውና አሳባቸውንና ሰሜታቸውን በተገቢው መንገድ መግለጽ ሊችሉ ነው። በትዳር ግንኙነት ውስጥ አንዳቸው በሌላቸው ላይ ቀጥተኛ ያልሆነ ተጽዕኖ በማድረግ አሳብንና ሰሜትን የማፈን ነገር ካለ ሰላም አይኖርም። ለምሳሌ በቤታቸው ውስጥ «እንደ ክርስቲያን አንዳችን ከሌላችን ጋር ችግር ቢኖረን ለእግዚአብሔር እንጂ ለሰዎች መንገር የለብንም» የሚል ውስጠ ደንብ ሲኖር ከሁለት አንዳቸው መታፈናቸው አይቀርም። ምክንያቱም ይህን ውስጠ ደንብ ያቀረበው አካል የራሱ የሆነ ሰውር ዓላማ ይኖረዋልና።

(2) ባልና ሚስት የቤተ ሰብን ገንዘብና ንብረት በጋራ በእኩልነት መጠቀም የሚችሉ ሲሆን ሰላም አለ ይባላል። በመሠረተ አሳብ ደረጃ ባልና ሚስት የጋራ አንጂ የግል የሆነ ንብረት የላቸውም። የጋራ ነገርን ደግሞ ሁለቱም በእኩልነት የመጠቀም መብት ሊኖራቸው ይገባል። አንዳቸው ወይም ሁለቱም በመደበኛ ወይም በትርፍ ጊዜአቸው ሠርተው የሚያገኙት ገቢ የጋራ ነው። በወውዳችን «ሚስት የባልዋን ደመወዝ ማወቅ የሰባትም» ይባላል። ይህ ብቻ ሳይሆን «ባል በትርፍ ጊዜ የሚያገኘው ገቢ የግሉ ነው» ሊባልም ይሰማል። ይህ ትክክል አይደለም። ለምን?

(3) በባልና ሚስት መካከል ሰላም አለ የሚባለው ሁለቱ ሳይጋጩ ሲኖሩ ሳይሆን በመካከላቸው ያለውን አስመግባባትና ልዩነት በእርጋታ በመያዝ ተቻችለውና ተደጋግፈው መኖር ሊችሉ ነው። ሰላም በመካከላቸው ሲሆን አያንዳንዳቸው ተገቢውን ክብር ያገኛሉ። አንዱ ሌላውን ያከብራል። አያንዳንዳቸው ያለምንም ስጋት አብረው መኖር ይጀምራሉ። ባልና ሚስት አብረው በሰላም ለመኖር የገደብ ተመሳሳይ መሆን የሰባቸውም። በእነርሱ መካከል ልዩነት መኖሩ የተፈጥሮ ግዴታ ነው። ምክንያቱም ሊያስወግዱአቸው የማይችሉአቸው ልዩነቶች ይኖራሉ። ስለዚህ ብቸኛው አማራጭ መንገድ ልዩነት እንዳስ መቀበል በመከባበር መኖር ነው። አንዳቸው ሌላቸውን «እንጂ እኔ ሁን» ሳይሉ መኖርን መማር አለባቸው።

በባልና ሚስት መካከል ዘላቂነት ያለው ሰላም እንዲፈጠር ከተፈለገ በግንኙነታቸው ውስጥ የሚከተሉት ነገሮች መኖር አለባቸው። ከዚህ በፊት የነበረው ግንኙነታቸው እነዚህን ነጥቦች ያላካተተ ከሆነ አሁን እንደሚከተለው በተለየ ሁኔታ ሊደራጅ ይገባል።

ፈቃደኝነት፡- ባልና ሚስት አንድ ላይ ለመኖር መብት ፈቃደኝነት ሊኖራቸውና በትዳራቸው ውስጥ የሚያደርጉትን ነገር በግል ምርጫቸው ወድደውና ፈቅደው የሚያደርጉ ሲሆን ሰላም ይኖራል። ፈቃደኝነት የሚለው አሳብ ባልና ሚስት ከውጭ የሚያስገድዳቸው ጫና ሳይኖር በምርጫቸው አንዳች ነገር የማድረግ መብት ማግኘታቸውንና መለማመዳቸውን ያመለክታል። ባል ወይም ሚስት አግዚአብሔር የሰጣቸውን ፈቃዳቸውን መልካም ነው ብለው በሚያስቡት መንገድ እንዳይጠቀሙበት የሚያደርግ ነገር ሲኖር በትዳር ውስጥ ለሰው ልጅ የሚያስፈልጉ መሠረታዊ ነገሮች ቢኖሩም ውስጣዊ እርካታ አያገኙም። ከዚህ ውስጣዊ እርካታ ማጣት የተነሣ ደግሞ ከትዳር ጓደኛቸው ጋር በሰላም መኖር ይላናቸዋል።

እኩልነት፡- በትዳር ውስጥ ሰላምና እርካታ የሚኖረው በባልና ሚስት ግንኙነት እኩልነት ሲኖር ነው። ባልና ሚስት በሰብአዊነት እኩል ናቸው። ሰው በመሆን ደረጃ አንዳቸው ከሌላቸው አይበልጡም። በግንኙነታቸው ውስጥ የእኩልነት ስሜት የማይንጸባረቅ ከሆነ ባል ወይም ሚስት አንዳቸው በሌላቸው ሥር እንደሚኖሩና የበታች እንደሆኑ እንዲሰማቸው ስለሚያደርግ ግንኙነታቸው አንዳይረጋጋ ያደርጋል። ምክንያቱም የበላይ የሆነው የበላይነቱን እንዳይለቅ ከታች ያለውን ይቁጣጠራል። ከታች ያለው ደግሞ የበላይ ከሆነው ጋር እኩል እንደ ሆነ ለማስመስከር ትግል ያደርጋል።

ባልና ሚስት በትዳር ሕይወታቸው ብዙ ውሳኔዎችን ይወስናሉ። አያንዳንዳቸው የሚወስኑትን ነገር የሚቀበሉ ቢሆንም ውሳኔው ላይ የሚደረስበት

ሂደት ግን ሁለቱንም በእኩልነት የማያሳትፍ ከሆነ ቅርታ እየተፈጠረ ይሄዳል። ይህ ደግሞ ቀስ በቀስ ገዘንና ቀጣን በመፍጠር ግንኙነታቸው እንዲሻከር ያደርጋል። በትዳር ውስጥ ውሳኔ የማድረግ ዕድል የማይሰጠው ወገን ጥንኝነት + የበታችነትና ምንም የመወሰን ኃይል እንደሌለው ስለሚሰማው በትዳር ውስጥ አንድ አንድ ሰው ራሱን ሆኖ በመኖር ላይ እንዳይደለ ያስባል። ሰተወሰነ ጊዜ ይህን ይመስሉ ሂደት የሚወስኑትን ነገሮች ለመተግበር ፈቃደኛ ቢሆንም በአንድ ወቅት ግን «እስከ መቼ ድረስ በዚህ ሁኔታ ተጎታች ሆኜ እኖራለሁ?» የሚል ጥያቄ ይጠይቅና በእኩልነት መብቱ መታገል ይጀምራል። በዚህ ጊዜ ደግሞ በቀላሉ የማይበርድ ግጭት ይፈጠራል። በትዳር ውስጥ ውሳኔ ስጪ የነበረው ወገን ሥልጣኑን ላለመተው እስከ ዛሬ ድረስ ይህ ሚና የተነፈገው ደግሞ የእኩልነት ተሳትፎ ለማግኘት ትግል ይጀምራል።

ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ለመፍታት ሊያስቡ በውሳኔ አሰጣጥ ላይ የሚታየውን የሥልጣን ከፍፍል በሚመስክት ተገቢ እርማት ማድረግ ይገባቸዋል። በዚህ ውስጥ ውሳኔ ስጪ ማን ነው? ቤተ ሰብ ወደ አንድ ውሳኔ የሚደርስው እንዴት ነው? አያንዳንዳቸው ስለ ውሳኔ አደራረጉ ምን ስሜት ይሰማቸዋል? በባልና ሚስት መካከል እኩልነት ይታያል ወይ? የሚሉና የመሳሰሉት ጥያቄዎች በግልጽ ምላሽ ሊሰጥባቸው ያስፈልጋል። ባልና ሚስት በሥልጣን አጠቃቀም ላይ በሚገባ ካልተነጋገሩና እንዴት ወደ አንድ ዓላማ መድረስ እንደሚችሉ ካልተሰማው ግጭት እንደ ተፈታ ቢታሰብም ውስጥ ሰውስጥ ግን ዓመፅ ሊኖር ይችላል። ይህ ዓመፅ ደግሞ በማይታወቅ ሁኔታ በተሰያዩ ድርጊቶች ራሱን ስለሚገልጽ በትዳር ግንኙነት ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ይኖረዋል።

ስለዚህ በትዳር ሕይወት ውስጥ ሰላም እንዲኖር ከተፈለገ ባልና ሚስት ግንኙነታቸውን በእኩልነት ላይ ቡተመሠረተ ሁኔታ መገንባት ይጠበቅባቸዋል።¹⁷

ተሳትፎ፡- የትዳር ሰላም የሚጸናው ባልና ሚስት በትዳር ሕይወታቸው ውስጥ በሚያደርጉአቸውና በሚወስኑአቸው ውሳኔዎች እኩል ተሳትፎ ሊኖራቸው ነው። በትዳር ግንኙነታቸው አንዱ ጎታች ሌላው ተጎታች ሊሆን በመካከላቸው ሰላም አይኖርም። ባልና ሚስት በትዳር ጉዳዮቻቸው እኩል ተሳትፎ ሊኖራቸው ትዳራቸውን ለመጠበቅ ኃላፊነት ይሰማቸዋል። አንዱ ካልሆነ አንዱ ለሌላው ጥቅም እንደሚኖር ዓይነት ስሜት ስለሚሰማው በቅርታ ይኖራል። ቅርታ ካለ ደግሞ ሰላም አይኖርም። በወውዳችን የትዳር ሕይወት የባልና ሚስት የጋራ ሕይወት እንደ ሆነ ጥቂት የማይባሉ ባሎች ለመቀበል ይቸገራሉ። እነርሱ የሚስቶቻቸው የበላዮች እንደ ሆኑ ስለሚያስቡ ያለ ሚስቶቻቸው ተሳትፎ በትዳር ጉዳዮች ላይ ይወስናሉ። ይህ አመለካከት ከአግዚአብሔር ቃል እንዲሁም ከወቅቱ ሁኔታ ጋር አብሮ የሚሄድ አይደለም። ባልና ሚስት «አንድ ሥጋ» መሆን የሚችሉት በትዳር ሕይወታቸው ውስጥ እኩል ተሳትፎ ሊኖራቸው እንደ ሆነ መታወቅ አለበት።

ክብር፡- አያንዳንዱ ሰው ክብር እንደሚፈልግ ሁሉ ባልና ሚስትም በትዳር ግንኙነታቸው ውስጥ ክብራቸው እንዲነካባቸው አይፈልጉም። መልካም ግንኙነት

¹⁷ የባልና ሚስትን ግንኙነት በእኩልነት ላይ የተመሠረተ መሆን ምን ማለት እንደሆነ በበለጠ ለማወቅ የጋብቻ ችግሮችና የመፍትሔ ቁልፎች ገጽ ይመልከቱ!

የሚኖረው እግዚአብሔር የሰጣቸውን ሰብአዊ ክብር በማይጎዳ ሁኔታ ሊጠበቅ ነው። ክብር ሊባል ባልና ሚስት ከመጡበት ቤተ ሰብና ኅብረተ ሰብ ወይም ካላቸው ትምህርት ወይም ሥራ የተነሣ የሚኖራቸው ማኅበራዊ ሥፍራ አይደለም። ነገር ግን በስውነታቸው ያላቸውን ሥፍራ የሚያመለክት ነው። በትዳር ውስጥ ሰላም የሚኖረው ባልና ሚስት ከውጭ በኩል ምንም ካባ ሳይኖራቸው ሰዎች በመሆናቸው ብቻ ክብር ሲሰጣቸው ወይም ሲያገኙ ነው። ባልና ሚስትን እኩል የሚያደርጋቸው ራቂታቸውን ሲሆኑ ማለትም እግዚአብሔር እንደ ፈጠራቸው ዓይነት ሰዎች ሆነው ራሳቸውን እንዲሁም አንዳቸው ሌላኛ ቸውን ማየት ሲችሉ ነው። ሰው ራቂቱን ሲሆን ተመሳሳይ ነው። ነገር ግን ለሰዎች ክብር ለመስጠት የተሰደደ ውጪአዊ መሰፈርቶች የሚጠቀሱ ከሆነ ለሰዎች ሁሉ እኩል ክብር መስጠት አይቻልም። ስለዚህ ባልና ሚስት ሰላም የሚኖራቸው ውጪአዊ ሚዛኖችን በመተው እንደ ሰብአዊ ፍጡር ተገቢውን ክብር ሲሰጣቸው ነው።

እንግዲህ በትዳር ውስጥ የሚፈጠረውን ችግር ለመፍታት ባልና ሚስት እውነትን መነጋገር፣ ፍትሕ፣ ጽድቅና ፍርድ ያለበትን ሂደት መከተል፣ መደረግ የሚገባው ፍትሐዊ ነገር ካለቀ በኋላ ደግሞ ምሕረትን በማሳየት ለሰዳይ ይቅርታ በማድረግ በትዳር ውስጥ ሰላም እንዲለፍን ማድረግ ይችላሉ። ስለዚህ ግጭትን ለመፍታት የእውነት ፣ የፍትሕ፣ የምሕረትና የሰላም መርሖን መከተል መሠረታዊ ጉዳይ ነው። አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት እሳይ የተጠቀሱትን መርሖች በመከተል ግጭቶቻቸውን ከመፍታት ይልቅ ገንቢ ያልሆኑ አቀራረቦችን ይከተላሉ። እነዚህ ግጭትን ለመፍታት ገንቢ ያልሆኑ አቀራረቦች ምን እንደ ሆኑና የሚያስከትሉአቸውን ውጤቶች በሚቀጥለው ምዕራፍ እንመለከታለን።

ምዕራፍ 10

ስለ ግጭት አያያዝ ገንቢ ያልሆኑ አቀራረቦች

ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት ሲፈጠር በተለያዩ መንገዶች ሲቀርቡት ይችላሉ። አንዳንዶቹ አቀራረቦች ገንቢ ሲሆኑ ሌሎች ደግሞ ወደ መልካም ውጤት የማያመሩ ናቸው። በዚህ ምዕራፍ ስለ ግጭት አያያዝ ገንቢ ያልሆኑ መንገዶችን እንመለከታለን። አነርሱም የሚከተሉት ናቸው፡-

የመጀመሪያው መንገድ በግጭቱ ሥፍራ አስመስጠት ነው። ባልና ሚስት በመካከላቸው ችግር ተከስቶ እያለ እርሱን በትክክል ሳለመንካት የሚወስዱአቸው የተሰደደ እርምጃዎች ይኖራሉ። እነዚህ እርምጃዎች ሁሉ የተፈጠረውን ግጭት ለመፍታት አገዛ አይኖራቸውም። ባልና ሚስት የተከሰተውን ግጭት አለመቀበላቸውን ከሚገልጹባቸው የተሰደደ መንገዶች መካከል ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው።

ከሀይት፡- ባልና ሚስት ይከራረፋሉ፣ አንዳቸው ሌላኛቸውን አያናግሩም፣ ግጭት እንደሌለ በመቀጠር በሌላ ነገር ላይ ያተኩራሉ። አንዳቸው ተስምቶአቸው ሌላኛቸውን ለማናገር ሲፈልጉ ሌላኛው ለመወያየት ፈቃደኛ አይሆንም። ግጭቱን ተጋፍጦ ለመፍታት መከራ ከማድረግ ይልቅ እንዲሁ

በቀመጥ በጊዜ ቆይታ የሚሰጠው መስሎአቸው ዝም ይላሉ። ይህ ከሀይት ነው። ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት እያለ እንደሌለ ማሰብ ትክክል አይደለም።

ግጭቱን እንዳይቀበሉ ወይም እያለ እንደሌለ እንዲቋጥሩ ያደረጋቸው ምክንያት ሊኖራቸው ይችላሉ። ... (1) ስለ ትዳር ሕይወት ያላቸው ትክክለኛ ያልሆነ አመለካከት - ትዳራቸው ፍጹም እንደሚሆን የሚያስቡ መሆን (2) ጥበረተ ሰብ በመካከላቸው ግጭት ሲፈጠር እንደሚገባ የሚያስብ እንደ ሆነ ከተሰማቸው - ቤተ ክርስቲያን እንዲህ ዓይነት ትምህርት አስተምራቸው ከሆነ ... የእግዚአብሔር ሰዎች ሆነን እንዴት ግጭት በመካከላችን ሲፈጠር ይችላል በማለት ግጭቱ እንደሌለ ያስባሉ። ይህ አካሄድ ለጊዜው የሚያዋጣ ከሚመስል በቀር መፍትሔ አይሆንም።

ከሀይት ግጭት ለመፍታት የማያስችል ደካማ መንገድ ነው። ባልና ሚስት በግጭት ውስጥ እያሉ በመካከላቸው ምንም እንደሌለ የሚናገሩ ሲሆን ሁለቱም ከሚኖሩት ኑሮ በአንደበታቸው የሚሉት ነገር እውነት እንዳልሆነ ማወቅ ይቻላል። ሁለቱም እንደ ቀድሞ አይቀራረቡም፣ በገንኙነት ውስጥ አንዳቸው ከሌላኛቸው የተወሰነ ርቀት ጠብቀው መኖርን ይፈልጋሉ። ስሜትን በሚነክ መልኩ አይነጋገሩም። ገንግራቸው ከአንገት በላይ ነው። በዚህ ግጭት ውስጥ ያሉ ባልና ሚስት ግጭታቸው ሳይፈታ እንዲሁ እንዲኖር ያደርጋሉ። ሁልጊዜ ከግጭት ጋር ይኖራሉ።

ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት አስመናሩን የሚከዱት የተሰደደ መንገዶችን በመጠቀም ነው። በመካከላቸው ግጭት እንደሌለ በመናገር፣ አንዳቸው ከሌላኛቸው ጋር የነበራቸውን ገንኙነት በማላሳትና በስሜት በመላቀቅ፣ ለገንኙነታቸው ግድየለሽኝ በመሆን፣ በግልጽ የሚታይ ስሜታዊነትን ባለማሳየት፣ እንዳይገናኙ የተሰደደ ምክንያቶችን በመፍጠር፣ መቀራረብን በማስወገድና በተመሳሳይ መንገዶች ነው።

ከሀይት ባልና ሚስትን ዋጋ የሚያስከፍል የግጭት አያያዝ ዘዴ ነው። ሁለቱም እየሆነ ያለውን ነገር እንዳልሆነ ስለሚናገሩ ወይም በተግባር ስለሚያሳዩ ከተጨባጭ እውነታ ውጭ ይኖራሉ። ከተጨባጭ እውነታ ውጪ መኖር ደግሞ ዘላቂነት የሌለው ጊዜያዊ ከግጭት ማምለጫ መንገድ ነው። ከከሀይት ዓሰም ወደ ተጨባጭ እውነታቸው ሲመሰሉ ግጭታቸው ምናልባት ሲፈታ ከማይችልበት ደረጃ ላይ ሲደርስ ይችላል። ከዚህ የተነሣ ሁለቱም የትዳር ገንኙነታቸውን ሲያጡ ይችላሉ። የትዳር መፍረስ ደግሞ ሁለቱንም ላይጎዳል። ስለዚህ ባልና ሚስት ግጭት ሲፈጠር ከሀይት እንደማያዋጣቸው በመቀበል ግጭታቸውን የሚፈቱበትን ገንቢ መንገድ መቀየስ ይኖርባቸዋል።

ወደ ጊሳ ማፈግፈግ፡- ባልና ሚስት አሁን ያሉበትን ተጨባጭ ሁኔታ በመተው በትዳራቸው ውስጥ ያሳለፉአቸውን መልካም ጊዜያት እየሰቡ ስመጽናናት የሚሞክሩበት ሁኔታ ነው። በአእምሮአቸው ወደ ቀድሞ ነገር ተመልሰው ያን መልካም ጊዜ ያሳሰባሉ። ያወቅት እጅግ ግሩም ጊዜ እንደ ነበር ያውራሉ። ዳሮ ሀብታም የነበረ ሰው አሁን ድኻ ይሆንና ከችግሩ የሚወጣበትን አማራጭ መንገድ ከመፈለግ ይልቅ ቀድሞ መልካም ኑሮ ይኖር እንደ ነበር እንደሚያወራ ዓይነት ዘይቤ መከተል ይጀምራሉ። በዚህ መንገድ ላይ የሚገኙ ባልና ሚስት ዛሬ ላይ ሆነው ትናንትን በትዝታ ይኖራሉ። ይህ ዘይቤ ባልና ሚስት አሁን ያሉበትን ሁኔታ እንዳይገነዘቡ ስሜታቸውን በትናንቱ መልካም

ትዝታ ከመመገብ ያለፈ ፋይዳ የሰውም። የነገ ሕይወታቸውን በተሻለ ሁኔታ እንዲኖሩ የሚያበረክተው አስተዋጽኦ የሰው።

ማላከክ፡- ባል ወይም ሚስት እያንዳንዳቸው ሰግጭቱ መፈጠር ያደረጉትን አስተዋጽኦ ከመቀበል ይልቅ ራሳቸውን ከችግሩ ነጻ ለማድረግና ኃላፊነትን ላሰመውሰድ ሌላው ጥፋተኛ ወይም ተጠያቂ ነው በማለት ስሕተታቸውን በእርሱ ላይ ማንጸባረቅ ነው። እያንዳንዳቸው ሰግጭቱ መፈጠር እንዳደረጉት የሚያስቡትን ነገር በግልጽ ከመናገር ይልቅ ሌላኛው ያን ነገር እንዳደረገ በማስመለስ ይናገራሉ። ባል ሚስቱ ወይም ሚስት ባልዋ እንዳደረገ የሚናገሩት ነገር በእርግጥ ሲታይ የራሳቸው እንጂ የሌላኛው ሰው እይደሰም። ለምሳሌ ባል ለሚስቱ፡ «አንቺ ከእኔ ጋር መኖር እንደማትፈልግ እውቃለሁ» ሲል የራሱን ነገር የሚሰቱ በማስመለስ መናገሩ ነው። ባል ለማለት የፈለገው ነገር፡ «እኔ ከአንቺ ጋር መኖር አልፈልግም» የሚል ነው። በአገራችን «ሌባ አናት ልጇን አታምንም» እንደሚባለው ማለት ነው። አናት ሌባ ስለ ሆነች ልጇም ሌባ እንደ ሆነች ታስባለች። እርሷዋ የሆነችውን ወይም የምታደርገውን ሁሉ ልጅዋም የምትሆንና የምታደርግ ይመስላታል።

ማላከክ ሌላውን መከላከል በሚል አሳብም ሲታይ ይችላል። ራስን ነጻ ለማውጣት ሲባል ሌላውን በተጠያቂነት ለማቅረብ የሚደረገው መሕራ ማላከክ ነው። በግንኙነታቸው ችግር ሲፈጠር ይህን ዘይቤ የተከተሉ ባለ ትዳርች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጠቅለዋል። አዳምና ሔዋን ይህን ዘዴ የተጠቀሙ የመጀመሪያዎቹ ባልና ሚስት ናቸው (ዘፍ. 3+10-13)። አዳምና ሔዋን እግዚአብሔር የሰጣቸውን ትእዛዝ ለሰ ተላላጅ እርስ በርሳቸው የነበራቸው ግንኙነት አደጋ ላይ ወደቀ። እግዚአብሔር ወደ እነርሱ መጥቶ ችግሩ እንዴት እንደ ተከሰተ ሲጠይቃቸው አያንዳንዳቸው ራሳቸውን ተጠያቂ ላለማድረግ መከላከል ጀመሩ።

እግዚአብሔር፡- «ከእርሱ እንዳትበላ ካዘዝህህ ዛፍ በውኑ በላህ?»

አዳም፡- «ከእኔ ጋር እንድትሆን የሰጠኸኝ ሌት እርሰዋ ከዛፋ ሰጠችኝና በላሁ።»

በእግዚአብሔርና በአዳም መካከል በተደረገው በዚህ ንግግር የእግዚአብሔር ጥያቄ ግልጽና ቀጥተኛ ነው። እግዚአብሔር ከዛፋ ፍሬ እንዳይበላ አዳምን አዝዞት ስለ ነበር ከዛፋ በላህ ወይ? ብሎ ጠየቀው። አዳም ለዚህ ጥያቄ፡ «አዎን» በቻለሁ። ብሎ ቀጥተኛ መልስ ከመስጠት ይልቅ ራሱን ለማዳን ፈለገ። ለዚህም የተጠቀመበት መንገድ እግዚአብሔርንና ሚስቱን ተጠያቂ ለማድረግ መከራ ማድረግን ነው። አዳም እግዚአብሔር የሰጠው ሚስት እንዳላሳተችው ተናገረ። እግዚአብሔርና ሚስቱ የችግሩ መንስኤዎች እንደ ሆኑ መናገሩ ነበር። በእርግጥ ለአዳም ሚስት የሰጠው እግዚአብሔር እንደ ሆነ የታወቀ ነው (ዘፍ. 2+22)። እግዚአብሔር የሰጠውን ነገር በደስታ ተቀብሎ ችግር ሲፈጠር ግን እርሱን ተጠያቂ ማድረግ አግባብ ነው? አዳም እግዚአብሔርን ብቻ ሳይሆን ወደ ስሕተት የመራቸው ሚስቱ እንደ ሆነችም ተናግሯል። እርሷዋ ስለ ሰጠችው ነው የበላው እንጂ እርሱ ራሱ ከዛፋ ፍሬ ቁርጥ አልበላም እንደ ማለት ነው። በዚህም ሚስቱ እንጂ እርሱ ተጠያቂ እንዳልሆነ ለመግለጽ ሞከረ።

ወደ ሚስቱ ስንመጣም ተመሳሳይ ነገር እናገኛለን። ሚስቱም ራስዋን ለመከላከል ሰችግሩ ምንም አስተዋጽኦ እንዳላደረገች በመናገር ጥፋትዋን በሌላው ላይ አሳከነች።

እግዚአብሔር፡- «ይህ ያደረገሽው ምንድን ነው?»

ሔዋን፡- «እባብ እሳተኝና በላሁ።»

በዚህ ትዳር ውስጥ ሰተከሰተው ችግር ኃላፊነት የሚወስድ ማንም ሰው አልተገኝም። ስለዚህ መፍትሔ አንዴት ሲገኝ ይችላል? በእርግጥ ከታሪኩ እንደምንረዳው ከእግዚአብሔር በቀር እያንዳንዳቸው ሰችግሩ መፈጠር አስተዋጽኦ አድርገዋል። ሆኖም እያንዳንዳቸው ያደረጉትን ነገር አምነው በመቀበል ተገቢውን የእርምት እርምጃ ከመውሰድ ይልቅ ክህደት ውስጥ ገቡ። ከዚህም በላይ ሰተከሰተው ችግር ሌሎችን ተጠያቂዎች ለማድረግ ሲሞክሩ ይታያሉ።

አብርሃምና ሣራም ባልና ሚስት ነበሩ። ሣራ መካን ስለ ነበረች ልጅ የምታገኝበትን መንገድ ታስብ ነበር። እንደ ወቅት ላይ በእካባቢው የነበሩ ልጅ የሌላቸው ሌሎች ሌቶች እንደሚደርጉት ሣራ ባልዋ ከቤት ሠራተኛዋ ጋር እንዲተኛና ልጅ እንዲወልድላት አሰበች። ከዚያም ባልዋ ወደ ሠራተኛዋ እንዲገባና ከእርሷዋ ጋር እንዲተኛ ጠየቀችው። ባልዋ ከሠራተኛዋ ጋር ተኛ፡ እርሷም ፀነለች። ከፀነለች በኋላ ደግሞ ሣራን መናቅ ጀመረች። ሣራ በሠራተኛዋ እንደ ተናቀች ስታይ ባልዋን አብርሃምን ፡ «መገፋቴ በአንተ ላይ ይሁን እኔ ባሪያዬን በብብትህ ሰጠሁህ አንዳረዝኸኝም ባየች ጊዜ እኔን በዓይንዋ አቃለለችና እግዚአብሔር በእኔና በአንተ መካከል ይፍረድ» አሰታችው (ዘፍ. 16+5)። አብርሃም ምን እደረገ? ከቤት ሠራተኛ ጋር እንዲተኛ ያደረገችው ሣራ ራስዋ ነች። «ጅራፍ ራሱ መትቶ ራሱ ይጮኻል» እንደሚባለው ራስዋ ባመጣችው ጥፋት አብርሃም ተጠያቂ እንደ ሆነ ተናገረች።

እነዚህ እሳይ የተጠቀሱት ባልና ሚስት ዛሬ ብዙ ባሎችና ሚስቶች ለሚያደርጉት ነገር ግንባር ቀደም ምሳሌዎች ናቸው። ማላከክ በትዳር ውስጥ የተፈጠረው ችግር ባለቤት ሳያገኝ እንዲሁ እንዲኖር የሚያደርግ ዘዴ በመሆኑ ለግንኙነት አደገኛ ነው። በትዳር ውስጥ ሰተፈጠረው ችግር ሌላውን መከላከል ወይም ጥፋትን በሌላው ላይ ማላከክ ከተጠያቂነት ለማምለጥ የሚደረግ መከራ ቢሆንም ሰተከሰተው ችግር መፍትሔ የማይሰጥ ከገቱ ጥረት ነው። በትዳር ውስጥ ችግር ሲፈጠር ኃላፊነት ጠስዶ ሰነገሩ መከላከል ያደረገውን ድርሻ በመረዳት ተጠያቂነት ተለምዶት ለመፍታት የሚነሣ ሰው ያስፈልጋል።

ባልና ሚስት ሰተፈጠረው ግጭት አንዳቸው ሌላኛቸውን በመከላከል ያለፈውን ነገር ማስተካከል አይችሉም። ለዎች፡ «የፈለሰ ውኃ አይታፈስም» እንደሚሉ ያለፈው ነገር እንዳይደረግ ማድረግ አይቻልም። ነገር ግን ያለፈው ዓይነት ሁኔታ እንደገና እንዳይደገም ማስተካከል የሚቻልበትን ሁኔታ መፍጠር ገንቢ እርምጃ ነው። ራስ አድርጎ ሌላኛው እንዳደረገው ማስመለስና እርሱን ተጠያቂ ለማድረግ ማሰብ የግል የሥነ ልቦና ችግርን ከማንጸባረቅ ውጪ የሁለቱን ግንኙነት ለማሻሻል ምንም በጎ ጎን የሰውም። ሌላኛው በእርግጥ ማጥፋቴ ቢታወቅም እንኳ እርሱን ወይም እርሷን መካከን ሰግጭት መፈታት መልካም አስተዋጽኦ አይኖረውም። ሰግጭት መንስኤ የሆነውን ችግር ለማምጣት ጉልህ ሚና የተጫወተው ወገን በሌላው ሲኮነን ጥፋቱን ከማመንና ጉዳዩን ለማረም

እርምጃ ከመውሰድ ይልቅ ጥፋተኛ አለመሆኑን በማሳየት ራሱን በመከላከል ጥረት ያደርጋል። እዚህ ሁኔታ ውስጥ ከተገባ ደግሞ ከግጭቱ መውጣት በጣም አስቸጋሪ ይሆናል።

የራሳቸውን ጥፋት በሌላኛው ላይ የሚያላክኩ ወይም ስለ ግል ጥፋት ሌላኛውን ተጠያቂ ለማድረግ የሚያለቡ ሰዎች ብዙ ጊዜአቸውን የሚያበክኑት ራሳቸውን ሳይሆን ሌሎችን ለመሰወጥ ጥረት በማድረግ ነው። ሰላደረጉት ነገር ሌሎችን ተጠያቂዎች ለማድረግ ያሰባሉ። እንዲህ ዓይነት ባሕርይ ያላቸው ባልና ሚስት ራሳቸውን የማያውቁ ናቸው። የሌሎችን እንጂ የራሳቸውን ደካማ ጎንና ለሕተት ማየት አይችሉም። በዓይናቸው ውስጥ ምላሽ እያለ የሌላኛውን ጉድፍ ለማውጣት ያሰባሉ። ችግሩ በዓይናቸው ውስጥ ምላሽ መኖሩን አለማስተዋላቸው ነው (ማቴ. 7፡5)። ግጭት ሲፈጠር መጠኑ ይለያይ እንጂ ባልና ሚስት ለዚህ ያበረከቱት አስተዋጽኦ ይኖራል።

ግጭት ውስጥ ከተገባ በኋላ ሌላኛውን መከላከል ወይም ተጠያቂ ለማድረግ ማሰብ የራሱን ቊጣ ለመግለጽ የሚወለድ ጊዜያዊ መፍትሔ እንጂ ዘላቂነት ያለው የግጭት መፍቻ መንገድ አይሆንም። ባል ወይም ሚስት መቁጣጠር ወይም መሰወጥ የሚችሉት ራሳቸውን ብቻ ነው። ስለዚህ ሌላውን ለው ለመሰወጥ ጊዜና ኃይልን ከማጥፋት ይልቅ በግል ማድረግ የሚቻለውን ነገር ማድረግ ፍሬ ያለው የተሻለ እማራጭ መንገድ ነው።

ምክንያት መደርደር፡- ባል ወይም ሚስት በመካከላቸው የተከለተውን ችግር ተስማምተው ከመፍታትና እንዳቸው ወይም ሁለቱም ለግጭቱ መፈጠር ያደረጉትን ነገር ከማመን ይልቅ የየራሳቸውን ምክንያት በመስጠት አደራረጋቸው ትክክል እንደ ሆነ ለመግለጥ የሚሞክሩበት መንገድ ነው። በዚህ ሁኔታ ችግሩ የተፈጠረበት እውነተኛ ምክንያት ሳይታወቅ ይቀራል። በዚህ ፈንታ ራሱን ለቅጣት አሳልፎ ላለመስጠት አሳማኝ ሲሆኑ ይችላሉ ወይም ተቀባይነት አላቸው የሚሏቸውን ምክንያቶች ሁሉ ይፈልጉና ይጠቅሳሉ።

ባልና ሚስት አንድ ነገር የተደረገበትን ትክክለኛ ውስጣዊ ዓላማ ሳይገልጹ አሳማኝና ተቀባይነት ያለውን ላይ ላዩን የሆነውን ምክንያት በደረድሩ ግንኙነታቸውን ለመገንባት ሊረዳ እይታችሁ። ሁለቱን ሊያቀራርብ የሚችለው አንድ ነገር የተደረገበትን የልብ ዓላማቸውን ሲገልጡ ነው። እንዲህ ሳይሆን ሲቀር በመካከላቸው መተማመን የላፈነበት ኅብረት መገንባት አዳጋች ይሆናል።

መሸሽ፡- ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ፊት ለፊት በመገናኘት በግልጽ ተነጋግረውበት ተገቢውን እርምጃ ከመውሰድ ይልቅ ለሚታቸውን መልሶ ሊያጠቃ በሚችል አካል ላይ የሚገልጡበት ሁኔታ ነው። ለምሳሌ ባልና ሚስት ሊጋጩ ሚስት ከባሏ ጋር ላለመጋፈጥ ትሸሽፍ ቊጣዋን በልጆች ላይ ትወጣለች። ልጆች እቤት ውስጥ ከሌሉ ደግሞ በቤት አንስላት ላይ ወይም ዕቃዎችን በመሰባበር ትገልጣለች። ይህ አካሄድ «አሁያውን ፈርቶ ዳውላውን» እንደሚባለው አባባል ነው። ባልና ሚስት ግጭታቸውን በጋራ ተነጋግረው መፍታት ትተው ከዋናው ጉዳይ ሸሽተው ተገቢ ባልሆነ ነገር ላይ ለሚታቸውን በገልጡ ራሱን መከላከል የማይችሉትን አካል ከመጉዳት ያለፈ ጥቅም የለውም።

ማስመሰል፡- ባልና ሚስት በመካከላቸው ችግር ሲፈጠር እርሱን ለማውጣት በተለይም እንዳቸው ስለሌላኛቸው የሚለማቸውን ነገር መናገር

ተቀባይነት አይኖረውም። ስለዚህ በቀጥታ ከግጭቱ ጋር የተያያዘውን ነገር እንዲሁም ስለ ትዳር ጓደኛቸው የሚለማቸውን ለሚትና አሳብ በመቃረን መናገር ነው። ለምሳሌ ሚስት ከባሏ ጋር መኖር እስጠልቶአት ከሆነ «አንተ ጋር መኖር ደስ ይላል» ትለዋለች። ምክንያቱም አንተ ጋር መኖር እስጠልቶኛል ብሎ መናገር ተቀባይነት የሌለው አሳብ በመሆኑ ነው። በሁለቱ መካከል ግጭት ሲፈጠርም አንደኛቸው ከፊት ይልቅ መልካም ሆነው ለመቅረብ ይፈልጋሉ። በውስጣቸው ግን ከትዳር ጓደኛቸው ጋር መኖር እስጠልቶአቸው መውጫ መንገድ እየፈለጉ ነው። ባል ወይም ሚስት በውስጣቸው እንደሚያስቡት ሳይሆን ተቃራኒውን በድርጊት ይገልጻሉ። በዚህ ሁኔታ መሄድ ትዳር በድንገት እንዲፈረስ ያደርጋል።

ሁለተኛው የግጭት አያያዝ መንገድ፡- ስለ ተከሰተው ነገር ማዘን ነው። ባልና ሚስት መሆን የሌለበት ነገር በመካከላቸው በመሆኑ ያዝናሉ። በተለይ በትዳር ውስጥ ግጭት እንዲመጣ ምክንያት የሆነውን ነገር የፈጸመው ወገን ያዝናል። ጎዘኑን ደግሞ ስለ ስሕተቱ በማልቀስ ሊገልጸው ይችላል። ሆኖም የግጭቱ መንስኤ የሆነውን አሁን የተደረገውን ነገር ዳግመኛ ላለማድረግ ምንም ቃል ኪዳን መግባት አይፈልግም። ባል ወይም ሚስት በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሊሆኑ ገዘናቸው ስሕተት በመሥራታቸው በውስጣቸው የተሰማቸው ለሚት መገለጫ ነው እንጂ እንዳቸው ከሌላኛቸው ጋር የሚኖራቸውን ትክክለኛ ያልሆነ ግንኙነት ለመሰወጥ አይደለም። ወደ ትክክለኛ ለውጥና ውሳኔ የማያደርስ ገዘን ምንም ዋጋ አይኖረውም።

ሦስተኛው ግጭትን በተሸናፊነት ለሚት ማስተናገድ ነው። በባልና ሚስት መካከል የተፈጠረው ግጭት ከአንዳቸው ወይም ከሁለቱም አቅም በላይ እንደሆነ ማሰብ ነው። ለግጭቱ መንስኤ የሆነውን ተግባር የፈጸመው ወገን የሠራው ሥራ መልካም እንዳልሆነ ያውቃል። ነገር ግን መልካም ያልሆነውን ነገር ላለመሥራት ምንም አቅም እንደሌለው በመግለጽ እጅ የሚሰጥበት ሁኔታ ነው። «እኔ ራሴን መሰወጥ አልችልም» የሚል አቋም ይይዛል። እንዲህ ያለው ወገን የትዳር ጓደኛው እርሱን ያለምንም ቅድመ ሁኔታ እንዲቀበለውና ወደ ፊትም ለውጥ ማድረግ እንደሚገባው ሳይጠብቅ አብሮት ለመኖር እንዲያስብ ይፈልጋል። የትዳር ጓደኛው ወደ ፊት ለለውጥ ተስፋ ይኖራል ብሎ እንዳያስብ አስረግጦ ይናገራል።

አራተኛው መንገድ፡- ደግሞ፡- አንዱ የትዳር ጓደኛ የሚለውን አሳብ በማስገደድ ሌላው እንዲቀበል ማድረግ ነው። ይህ በአብዛኛው የሚከሰተው ባል ወይም ሚስት ግጭቱ እንዲባባስ ሊያደርጉ ነው። ግጭቱ ከበፊቱ እንዲጨምር በማድረግ በሌላው ላይ የበላይነት ለማግኘት ጥረት ያደርጋል። ይህም የእኔ አሳብ ተቀባይነት ማግኘት አለበት የሚል ፈላጭ ቆራጭ የሆነ አቀራረብ ነው። ራሱን ትክክለኛ አድርጎ የሚቁጥረው የትዳር ጓደኛ ሌላኛውን በማስገደድ አሳቡን እንዲቀበል ያደርጋል። በዚህ አሳብ መሠረት ግጭት ሊነሣ ሁሉም አንዳቸው ትክክለኛ አንደሆኑ ይታሰባል። አንደ በደለኛ የሚቁጠረው ወገን በግፊትም ሆነ በቅጣት ውሳኔውን ይቀበላል።

አምስተኛው ግማሽ መንገድ ያህል በመሄድ ራሱን ለድርድር ማቅረብ ነው። እያንዳንዳቸው ለግጭቱ ያደረጉትን ነገር በሚመለከት ገላፊነቱን ትንሽ ትንሽ እንዲወስዱ ይደረጋል። በመካከላቸው የተፈጠረውን ልዩነት ለሁለት

በመከፈል እያንዳንዳቸው አንዲቀበሉ ይደረጋል። አንተ ይህን አጥፍተሃል። አንቺ ደግሞ ይህን አጥፍተሻል እንደ ማለት ነው። የእርቁ ጀማሪ ባል ከሆነ እኔ ይህን አጠፋሁ። አንቺ ደግሞ እንዲህ አደረግሽ በማለት ሁለቱም ግማሽ መንገድ በመሄድ መቀራረብ ነው። አንዳንድ ጊዜ ጥሩ መንገድ ቢሆንም መልካም የሆነ ዘላቂ መፍትሔ ከመሻት ይገድባል። ሆኖም ለትብብርና ለአርቅ ያላቸው አላብ ቀና ነው።

ለድስተኛው መንገድ ደግሞ አንዱ የትዳር ጓደኛ «ሌላው እንዳለው ይሁን» በማለት የራሱን ነገር መተው ነው። «እኔ ምንም አልፈልግም አንተ እንዳልከው ወይም አንቺ እንዳልሸው ይሁን» ማለት ነው። ይህም እርምጃ የሚወስደው አንዱ የትዳር ጓደኛ የግጭቱን ውጤት ሊፈራ ነው። ግጭት ከቆየ የባለ ችግር ሊያመጣ ይችላል በማለት ቶሎ መተባበርን ይመርጣል። በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ ለግንኙነት መጠናከርና ለሰላም መኖር ቅድሚያን ይሰጣል። በመካከላቸው ሰላም እንዲኖር የራሱን ፍላጎት ይተዋል። ጉዳዮችን ችላ ይላል፤ ስሜቱን ከመግለጽም ይቆጠባል። እንዲህ የሚያደርግ የትዳር ጓደኛ መንፈሳዊ ሊመስል ይችላል። ነገር ግን በሌላው ዘንድ ተቀባይነት ለማግኘት የሚከተለው መንገድ ከሆነ በውስጡ የታመቀው መውጫ መንገድ ያጣ ጎጂ ሰሜት ወደ መንፈስ ውድቀት ሊመራው ይችላል። ይህ ዘዴ ዘወትር በተግባር ላይ ሲውል የራሱን ክብር ያሳጣል። ከሌላኛው የትዳር ጓደኛ ጋር እንደ ጋራ መጎተት ይሆናል። ባልና ሚስት ደግሞ አንዳቸው ጎታች ሌላኛቸው ተጎታች ከሆኑ መልካም ግንኙነት በመካከላቸው ሊኖር አይችልም። ምክንያቱም የአኩልነት ሰሜት የለምና።

ለባተኛው ዘዴ፣ እንደ ስምምነታችን ይሁን ማለት ነው። ባልና ሚስት ሁለቱም በልዩነቶቻቸው ላይ በመነጋገር እያንዳንዳቸው ስለ ጉዳዩ ያላቸውን አላብ ያቀርባሉ። አንዳቸው የሌላኛቸውን አላብ ያዳምጣሉ። በጉዳዩ ላይ ከተነጋገሩ በኋላ የመፍትሔ አላቦችን ያፈልጋሉ። ከእነዚህም መካከል የሁለቱንም የጋራ ፍላጎት ሊያሟላ የሚችለውን አላብ ይመርጣሉ። ግጭት ያለ ነገር መሆኑን በመቀበል ሊከለት በጋራ ይፈታሉ። አንዳቸው የሌላኛቸውን ልዩነት ይቀበላሉ። ግጭት ሊመጣ ላይደነግጡ በጋራ ወይይት አማራጭ መፍትሔ መፈለግ መቻል ትልቅ ብሰለትን ይጠይቃል። መቼም ይህ መንገድ አላይ ከተጠቀሱት ይልቅ ተመራጭነት አለው። ለምን? ቢባል ሂደቱ ሁለቱን ያሳተፈ ነው፤ በውጤቱ ደግሞ ባልና ሚስት አኩል እርካታ ሊያገኙ ስለሚችሉ ነው።

እንግዲህ አላይ የተጠቀሱት አቀራረቦች ከሰባተኛው በቀር በትዳር ውስጥ የሚፈጠረውን ግጭት ለመፍታት አይፈቅዱም። ባልና ሚስት አንድ ላይ በመወያየት በትዳር ግንኙነታቸው ውስጥ የሚከሰተውን ግጭት ወደ መልካም ሁኔታ ለመለወጥ መሠረታዊ የሆኑ የግጭት መፍቻ ዘዴዎችን ማወቅ ይገባቸዋል። እነዚህን ዘዴዎች ባለ ማወቅ የቀና ልብና አላብ እያላቸው ከግጭት ጋር ሊኖሩ ይችላሉ። ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ ዘዴዎች በሚቀጥለው ምዕራፍ ውስጥ በበፋት ተብራርተዋል።

ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ ደንቦችና ስልቶች

በባልና ሚስት መካከል ግጭት መፈጠሩ የማይቀር ጉዳይ እንደ ሆነ ተመልክተናል። በትዳር ውስጥ የማይጋጨ ባልና ሚስት በዚህ ዓለም ላይ አልተፈጠሩም። ግጭት በማንኛውም ትዳር ውስጥ ይገኛል። በትዳር ውስጥ የባልና ሚስት አለመግባባት ወይም መጋጨት ትዳራቸው ከእንግዲህ ወዲያ ምንም ተስፋ የሌለው ነገር እንደ ሆነ አያመለክትም። በትዳር ውስጥ ግጭት መኖሩ የማይካድ በመሆኑ እንዴት መልካም ትዳር መኖር ይችላል? ብሎ መጠየቅ ተገቢ ነው። ባልና ሚስት ግጭት እያለ ደስታና አርካታ ያለበት ትዳር መኖር ይችላሉ። ለዚህም ስለ ግጭት ያላቸው አመለካከትና እርሱን ለመያዝ የሚጠቀሙበት መንገድ ይወሰናቸዋል።

ለሰዚህ በትዳር ውስጥ መልካም ግንኙነት ለመመሥረት ግጭት የሚፈታባቸውን ዘዴዎች ማወቅ አስፈላጊ ነው። ባልና ሚስት በመካከላቸው አለመግባባት ወይም ግጭት ሲፈጠር ጉዳዩን በውይይት መፍታት የሚችሉባቸውን ዘዴዎች መማር ይገባቸዋል። ብዙ ባለ ትዳሮች በመካከላቸው ግጭት ሲፈጠር እንዴት መፍታት አንደሚችሉ ባለማወቃቸው በትዳራቸው ውስጥ ደስታና አርካታ ሳይለማመዱ ይኖራሉ። አንዳንዶች ደግሞ የትዳር ግንኙ ነታቸውን አፍርሰዋል። ለሰህንም የግጭት መፍቻ ዘዴዎችን መማር ጠቃሚ ነው።

ባልና ሚስት ግጭትን ለመፍታት የሚረዱአቸው ዘዴዎች ምንድን ናቸው? ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ለመፍታት ሁለት መሠረታዊ እርምጃዎችን መውሰድ ይጠበቅባቸዋል። እነዚህም የግጭቱን ዓይነት ለይቶ ማወቅና እርሱን ለመፍታት ማቀድ ናቸው።

ግጭትን ለይቶ ማወቅ የሚለው አላብ ግጭቱ ምን እንደ ሆነና መንስኤዎቹን መለየትን ያመለክታል። መቼም ባልና ሚስትን የሚያጋጨ ብዙ ነገሮች አሉ። አንዳንዶቹ ምክንያቶች እዚህ ግቡ የማይባሉ ጥቃቅን ነገሮች ሊሆኑ ሌሎቹ ደግሞ ጠንካራና ውስብስብ ናቸው። በዚህ ክፍል ለባልና ሚስት ግጭት መንስኤ ሊሆኑ የሚችሉትን ነገሮች እንሥተን እንመለከትም። ዋና ዋናዎቹን ለመጥቀስ ያህል ግን የአላብ ልዩነት ፣ የባሕርይ አለመጣጣም፣ ፍፍላጎት መለያየት፣ በገንዘብ አጠቃቀምና አስተዳደር አለመግባባት፣ የቤተ ዘመድ ጣልቃ ገብነት፣ በልጆች ጉዳይ፣ በእምነት ልዩነት ፣ በጤንነት ሁኔታ፣ በባልና ሚስት ሚና አለመስማማት፣ በወሲብ አለመጣጣም።... ወዘተ ናቸው።¹⁸

እንግዲህ እነዚህን ችግሮች ለይቶ ለማወቅ የሚረዱ አንዳንድ አላቦችን መጠቀም ይቻላል። እነዚህ አላቦች ለሁሉም ባልና ሚስት አኩል አይሠሩም። ይህም ከሚሆንባቸው ምክንያቶች አንዱ ባልና ሚስት ግጭታቸውን ለመፍታት የሚኖራቸው ቁራጥነት ስለሚለያይ ነው። ሁለቱም ራሳቸውን በመስጠት ከተጠቀሙበቸው ግን ወደ ፍሬ የሚወስዱ አላቦች ናቸው። በባልና ሚስት

¹⁸ በዚህ ጉዳይ ላይ ሰፊ ማብራሪያ ከፈለጉ ከበደ በከፊ፡- የጋብቻ ችግሮችና የመፍትሔ ቁልፎች፡፡ 1996 ዓ.ም. 1826-52 መመልከት ይችላሉ።

መካከል የሚፈጠር ግጭትና መንስኤዎችን በማወቅ ለመፍታት የሚረዱ ደንቦችና ስልቶች አንደሚከተለው ተዘርዝረዋል።

11.1. የትዳር ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ ደንቦች

አንድን ነገር ሥርዓት ባለው መንገድ ለመሥራት ደንብ አለፈላጊ ነገር ነው። እነዚህ ደንቦች ፍጹም የሆኑ ሳይሆኑ በተለያዩ ቦታዎች ተሠርቶባቸው የተሻለ ውጤት ያሰገኙ በመሆናቸው እንደ ምሳሌ የሚጠቀሱ ናቸው። ባልና ሚስት ከእነዚህም በተጨማሪ ጠቃሚ የሆኑ ሌሎች ደንቦችን በመጨመር ግጭታቸውን ለመፍታት መንቀሳቀስ ይችላሉ።

ለግንኙነታቸው ቅድሚያ መስጠት

ባልና ሚስት ግጭታቸውን ለመፍታት በሚነሡበት ወቅት ከሁሉም በላይ ለግንኙነታቸው ትኩረት መስጠት ይኖርባቸዋል። ይህም ማለት ግጭቱን ለመፍታት ጥረት በሚያደርጉበት ጊዜ ግንኙነታቸውን ከፋኛ ቢጎዳ ከሚችል ድርጊትና ንግግር መቁጠብ ይገባቸዋል። የሁለቱም ዓላማ ግንኙነታቸውን የበለጠ ለማሻሻልና ኅብረታቸውን ለማጠናከር መልካም አርምጃዎችን መውለድ ሲሆን ይገባል። ባልና ሚስት በሚጋጩበት ጊዜ ተመሳሳይ ዓላማ ናሯቸው የሚለያዩ እየመለሳቸው ይችላሉ። ባልና ሚስት በጥቃቅን ነገሮች የሚለያዩ ቢሆንም የትዳር ሕይወታቸውን በሚመለከት ግን አንድ ዓላማ ይኖራቸዋል። ሁለቱም በመካከላቸው የተፈጠረው ግጭት ተወግዶ በሰላም፣ በቀድሞ ሁኔታ በፍቅርና በመልካም ግንኙነት ውስጥ መኖር ይፈልጋሉ። ስለዚህ ባልና ሚስት በሚጋጩበት ወቅት አንድ ማሰብ ያለባቸው ዋና ነገር ትዳራቸውን በሚመለከት ተመሳሳይ ዓላማ እንዳላቸው ነው። ባልና ሚስት የሚያደርጉት ማንኛውም ነገር ይህን ዓላማ የማይጎዳ ነገር ግን በጥቃቅን ነገሮች ላይ የተፈጠረው አለመግባባት የሚፈታበትን መንገድ መቀየስ ነው።

ከዚህ አንጻር አንዳቸው ሌላኛቸውን ሊጎዳ የሚችል ንግግር ከመናገር ራሳቸውን መግዛት ያስፈልጋቸዋል። አንዳቸው ሌላኛቸውን መላደብና ተገቢ ያልሆነ ንግግር መናገር በመካከላቸው የተፈጠረውን ችግር ለመፍታት አንቅፋት ከመሆንም ባሻገር የወደፊት ግንኙነታቸውን እደጋ ላይ ይጥላል። ስለዚህ ባልና ሚስት ግጭትን ለመፍታት ሲነጋገሩ ተገቢውን የቃላት ምርጫ በማድረግ ቢያንስ በመካከላቸው ያለውን ግንኙነት መጠበቅ መልካም አካሄድ እንደ ሆነ ሊገነዘቡ ይገባል።

ስለዚህ ባልና ሚስት እርስ በርስ ከመናቆር ይልቅ ትኩረት ማድረግ ያለባቸው ግጭቱን በፈጠረው ጉዳይ ላይ ነው። ሁለቱም ለአንድ ግብ የሚሠሩ ጓደኞች መሆናቸውን በማወቅ ችግሩን ለመፍታት የሚጠበቅባቸውን ነገር ያደርጋሉ። ባልና ሚስት በአንድ ጉዳይ ላይ ቢጋጩም «አንድ ሥጋ» መሆናቸውን መርሳት አይገባቸውም።

ባልና ሚስት ለግንኙነታቸው ቅድሚያ መስጠት አለባቸው ሲባል አሁን ያለውን ኅብረታቸውን ባለበት ሁኔታ በመጠበቅ ለተሻለ ነገር መጣር መልካም

መሆኑን ለማሳየት እንጂ ግንኙነታቸው እንዳይበላሽ ፈርተው እርስ በርስ በችግሩ ዙሪያ መነጋገርን መተው አለባቸው ማለት አይደለም። አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት መለያየት ሲያመጣ ይችላል ብለው በመፍራት በአንድ የግጭት መንስኤ ላይ በጥልቀት ሳይነጋገሩ ይቀራሉ። «ሣሣ ንርጓሪ ዘንዶ ያወጣል» እንዲሉ ነገርን መቆፈር መልካም አይደለም በማለት የአንድን ጉዳይ መንስኤ ሳያውቁ እንዲሁ ላይ ላዩን ብቻ ነካክተው ያልፋሉ። እርስ በርስ መነጋገር ሲጀምሩ በመካከላቸው የአላብና የአቋም መለያየት ሲታይ ግንኙነታቸው ሊበላሽባቸው እንደ ሆነ በማሰብ ከሁለት አንዳቸው የራሱን ትቶ የሌላውን አላብ በመቀበል ነገሩን ለማርገብ ይሞክራል። ይህ ጊዜያዊ የሆነ ለምምኑትን ሲያመጣ ቢችልም ሁኔታው ሳይለወጥ በዚሁ ቢቀጥል አንዱ ተጠቃሚ ሌላው ተጎጂ እየሆነ ስለሚሄድ ግንኙነቱ አንድ ቦታ ላይ ሲደርስ ወደ ፊት መሄድ የማይችል ይሆናል።

ለግንኙነት ቅድሚያ መስጠት ማለት እርስ በርስ መካከል ትተው በጋራ በመሆን ችግራቸውን በመፍታት ላይ ትኩረት ማድረግ ነው እንጂ ምናልባት መለያየትን ሲያመጣ ይችላል በሚል ፍርሃት ስለ ጉዳዩ በጥልቀት ሳይነጋገሩ መቅረትን አያመለክትም። መልካክቱ ስለ ግጭታቸው ሲነጋገሩ የግንኙነታቸው ጉዳይ ጥያቄ ውስጥ ሊገባ አይገባም ነው። ...

እያንዳንዱ ላደረገው ነገር ኃላፊነት መውለድ

ግጭት ሁለቸውን ነው። በትዳር ውስጥ ግጭት በሚፈጠርበት ጊዜ ባልና ሚስት የአስተዋጽኦ ድርሻ ይኖራቸዋል። ነገር ግን ያላቸው ድርሻ ደረጃው ሊለያይ ይችላል። ባልና ሚስት ለስተጋጩበት ነገር በሚነጋገሩበት ወቅት አንዳቸው ሌላኛቸውን ጥፋተኛ ለማድረግ ከማሰብ ይልቅ በግላቸው ለግጭቱ መፈጠር ያደረጉትን ነገር መፈተሽ አለባቸው። ያደረጉትን ነገር ከለዩ በኋላ ደግሞ ኃላፊነት መውለድ ይገባቸዋል። ኃላፊነት መውለድ ማለት ግጭቱ የተፈጠረው እያንዳንዳቸው ባደረጉት ነገር ምክንያት መሆኑን መረዳትና ይህን ነገር በማስወገድ ግንኙነቱን እንደገና ለማደስ አለፈላጊውን ዋጋ ለመክፈል ራሱን መስጠት ነው።

ባልና ሚስት እያንዳንዳቸው ለግንኙነት ውስጥ ለተፈጠረው ግጭት ያደረጉትን አስተዋጽኦ ማወቅ የሚችሉት የትዳር ጓደኛቸው የሚላቸውን ነገር ቢያዳምጡ ነው። ባል ስለ ሚስቱ ሚስትም ስለ ባልዋ የሚናገሩአቸው ነገሮች በግጭቱ ውስጥ ለላደረጉት ነገር እንዲያውቁ ይረዳል። ይህን ለማድረግ የትዳር ጓደኛ ሲናገር በትኩረት ማድመጥ ያስፈልጋል። ባል ስለ ሚስቱ ሚስትም ስለ ባል የምትላቸውን ነገሮች በጥምና በማድመጥና የተባለውን ነገር በሚመለከት ራሱን መመርመር የራሱን ድርሻ ለማወቅ ያግዛል።

አንዳንድ ጊዜ ባልና ሚስት ለሕተታቸው ምን እንደ ሆነ እያወቁ ለመቀበል አይፈልጉም። የፈጸሙትን ለሕተት መቀበል ለግጭት መፈታት ጥሩ እርምጃ ሲሆን ቀደሙትን ነገር እንዳላደረጉ መናገር ግን ግጭትን ያባብላል። ለዎች የፈጸሙትን በደል ላለመቀበል የሚያደርጉአቸውን ነገሮች በምዕራፍ ዘጠኝ ውስጥ ተመልክተናል። ባል ወይም ሚስት የፈጸሙትን በደል እንዳይቀበሉ ከሚያደርጉአቸው ነገሮች አንዱ ጉዳዩን ቢቀበሉ የሚደርስባቸውን ብድራት መፍራት ቢሆን ሌላው ትዕቢት ነው። ያደረጉትን ነገር ምንም ቢሆን ኃላፊነትን ለመቀበል ትሕትናና ታማኝነት መኖር አለበት። እውነት ለሆነው ነገር ኃላፊነት

መውሰድ ዋጋ የሚያስከፍል ቢሆን እንኳ የታማኝነት ምልክት ስለ ሆነ እርካታን ይሰጣል።

ባልና ሚስት እያንዳንዳቸው ለግጭቱ መፈጠር ያደረጉትን አስተዋጽኦ በሚመለከት ጋላሬነት ቢወለዱ ግጭታቸውን ለመፍታትና ወደ ሰላምና ዕርቅ ለመምጣት መልካም እርምጃ ነው። እንዳንድ ጊዜ ያደረጉትን ስሕተት በማመን፦ «እኔ እንዲህና እንዲያ በማድረግ ጥፋተኛ ነኝ» ብሎ መናገር ትልቅ ድፍረትን ይጠይቃል። ከልባቸው ግንኙነታቸውን ማደለ የሚፈልጉ ከሆነ ግን ይህን ከማድረግ በቀር ሌላ እማራጭ የለም። በውስጣቸው ስሕተታቸውን እንዳይቀበሉ የሚታገላቸውን ትዕቢታቸውን ማሸነፍ ይኖርባቸዋል። ትዕቢቱ ግንኙነታቸውን ያበላሻል። ትዕቢት ወደ ውድቀት ይመራል (ምሳ. 16፡18)። ስለዚህ ግንኙነትን ባለማጣት ያደረጉትን ነገር ተቀብሎ ትዳርን ለማዳን ሰላም መፍጠር የማሸነፍ እንጂ የመሸነፍ መንገድ አይደለም።

የግል አቋም አለመያዝ

ብዙውን ጊዜ ባልና ሚስት በሚጋጩበት ወቅት በተፈጠረው ጉዳይ ላይ ከመነጋገር ይልቅ ቶሎ የራሳቸውን አቋም ለመያዝ ይችላሉ። ሁለቱም የየራሳቸውን አቋም ከያዙ በኋላ በጉዳዩ ላይ መነጋገር እውነትና ትክክል ነው ብለው በያዙት ነገር ተደራድሮ መስማማት አዳጋች ይሆናል። ባልና ሚስት በእንድ ጉዳይ ላይ አቋም ከያዙ በኋላ እቋማቸውን መለወጥ ይከብዳቸዋል። ምክንያቱም (1) አቋማቸውን ለሌላው ግልጽ ለማድረግ ጥረት ያደርጋሉ (2) አቋማቸውን ለመከላከል ብለው የትዳር ንደኛቸውን አላብ ያጣጥላሉ (3) ብዙ ጊዜ ለአቋማቸው ከማሰባቸውና ከመናገራቸው የተነሣ ራሳቸውን ለእርሱ እየለጡ ይመጣሉ።

አቋም መያዝ የባልና ሚስትን ዘላቂ ግንኙነት የመገዳት እቅም አለው። እንዳቸው ጠንካራ አቋም ቢኖራቸውና ሌላኛቸው እቋማቸውን ማሳሳለስ ቢሞክሩ ሰጊዜው ተሰማምተው የኖሩ ሲመለሱ ይችላሉ። ሆኖም ሁለቱም አቋም ይዘው ስለ ነበር እንዳቸው በተለይም በእኛ ዐውድ ባል የበላይ እንደ ሆነ ሰሚታለብ ሚስቱን ወደ አቋሙ ሲያመጣት ይችላል። ሚስት ሳታምንበት እንዲሁ በተጽዕኖ በተደረገ ግፊት የራሰዋን እሳብ ትታ የባልዋን ከተቀበለች በውስጥዋ የቀጣና የጎዘን ለሜት ይሰማታል። በሁለቱ መካከል በተከታታይ እንዲህ ዓይነት ዘይቤ የሚታይ ከሆነ እንዳቸው በተለይም የሚገፋው ወገን፦ «አሁንሰ በቃኝ» የሚልበት ወቅት ሲመጣ ይችላል። ይህ ሲሆን ደግሞ ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው መነጋገር ሲያቆሙ ሲለያዩ እንዲሁም ሲፋቱ የሚችሉበት ሁኔታ ይፈጠራል።

ባልና ሚስት በግንኙነታቸው መሕል የተፈጠረውን ግጭት መፍታት የሚችሉት የግል አቋም ካልያዙ ነው። ሁለቱም አቋም መያዝ ደረጃ ላይ ከደረሱ እንደኛው ማስረጃ እያቀረበ በመከራከር ሌላኛውን ለማሸነፍ ጥረት ያደርጋል። አንደኛው ወደ ያዘው አቋም ለማምጣት ሌላኛውን ይጎትታል። እንዳንድ ጊዜ ባል ወይም ሚስት የያዙት አቋም ትክክል እንዳልሆነ ሲያውቁ እንኳ ለመተው ይቸገራሉ። ምክንያቱም እንደኛው አቋሜ ነው ብሎ ያስታወቀውን ነገር ትቶ የሌላኛውን ሰው እሳብ መቀበል እንደ ሸንፈት ስለሚቆጥረው ነው። ይህ ደግሞ እልህ እንዲይዛቸው ያደርጋል። በእልህ ውስጥ መሆን የአቋም ጉዳይ ብቻ ሳይሆን

ከፍተኛ ለሜት የተቀላቀለ ነገርም አለው። እያንዳንዳቸው የራሳቸውን እቋም ለማስከበር አስፈላጊውን እጸፋ ለመስጠት ይሰናዳሉ። እንደኛው ስለሌላኛው የሚለማው ሰሜት መልካም አይደለም። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሆነው ደግሞ ሁለቱም ከጋራ መግባባት ላይ መድረስ ያቅታቸዋል።

ባልና ሚስት ሲጋጩ የግል አቋማቸውን ከመያዝ ይልቅ ትኩረት ማድረግ የሚገባቸው በሚፈልጉት ነገር ላይ ነው። ሁለቱም ደግሞ የሚፈልጉት እላይ እንደ ተጠቀሰው ትዳራቸውን በማሻሻል በመካከላቸው በፍቅር ላይ የተመሠረተ ግንኙነት እንዲመሠረት ነው። ስለዚህ ትኩረታቸው መሆን ያለበት ዓላማቸውን ከግብ ማድረስ በሚችሉበት ሁኔታ ላይ ነው።

የትዳራቸውን መልካም ጎን ለማየት መቻል

ባልና ሚስት ሲጋጩ በመካከላቸው ያለውን ልዩነትና ችግር እንጂ የትዳራቸውን መልካም ጎን ማየት ይላናቸዋል። ከዚህም የተነሣ እነሱት የነበረው ግጭት ወይም ችግር እያደገና እየሰፋ ይሄዳል። ከዚህ ለመዳን የሚያስችል ዋናው መንገድ እያንዳንዳቸው በትዳራቸው ውስጥ የሚያደንቁትን መልካም ነገር በጥሞና ለማውጣት መሞከር ችግር ብቻ ሳይሆን ደስ የሚላቸውም ነገር መኖሩን እንዲገነዘቡ ይረዳቸዋል። ይህ እርምጃ ትዳራችን ተበላሽቷል፦ ከእንግዲህ ተሰፋ የለውም፦ እብረን መኖር እንችልም የሚሉና የመሳሰሉ እሳቦችን ለማለወገድ ይረዳል።

ባልና ሚስት በግጭት ውስጥ በሚሆኑበት ጊዜ ቢያንስ ሁለት ጠቃሚ ነገሮችን ማድረግ ይችላሉ። እነርሱም (1) የትዳር ንደኛን መልካም ባሕርያት፦ ከእርሱ ወይም ከእርሷዋ ጋር መሆን መልካም የሚሆንባቸውን ነጥቦች፦ በሰላም ጊዜ እርሱን ወይም እርሷዋን ለማመሰገን ሲነሡ የሚችሉ መልካም ነገሮችን አንድ በአንድ በታማኝነት መዘርዘር (2) ስለ ግጭታቸው በሚነጋገሩበት ወቅት በቅድሚያ እነዚህን መልካም ጎኖች በመጥቀስና በማመሰገን «በመከራ ጊዜ ጽናትሽ እጅግ መልካም ነገር ነው። እንቺ ጽኑ ባትሆንኝ ኖሮ እኔ የመከራውን ጊዜ ማለፍ እልችልም ነበር»፤ «እንደ እንዳንድ ባሎች ሳትሆን ለእኔ ያለህን ግልጽነት አደንቃለሁ» በማለት አሁን መሻሻል ያለባቸውን ነጥቦች ማንሣት ጠቃሚ ነው። ግጭት በመካከላቸው ስለ ተፈጠረ ብቻ በእያንዳንዳቸው ሕይወት አንዲሁም ግንኙ ነት ውስጥ እንዳች መልካም ነገር እንደሌለ መቀጠር በጭፍን መንገዝ ነው።

ምቹ ጊዜና ቦታ መምረጥ

ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ችግር ለመፍታት ለሁለቱም ሚመች ጊዜና ቦታ መምረጥ ያስፈልጋቸዋል። ባልና ሚስት ጊዜና ቦታ ሳያመቻቹ እንዲሁ ተነሥተው ግጭታቸውን ለመፍታት ቢሞክሩ ሌላ ችግር ይፈጥራሉ። ምቹ ጊዜ የሚባለው ሁለቱም እእምሮአቸው በሚዛናዊነት ማለብ የሚችልበትና የሰከነ ፍልቀ ለሜት የሚያሳዩበት ወቅት ነው። ምቹ ቦታ የሚባለው ደግሞ ሁለቱ ስለ ግል ሁኔታዎቻቸው በሚነጋገሩበት ወቅት እነርሱን የሚረብሱ ነገሮች ወይም ንግግራቸውን መስማት የሚችሉ ሌሎች ሰዎች በአካባቢው እለመኖራቸውን ማረጋገጥ ነው። ለምሳሌ ሴት ውስጥ ልጆች በአካባቢአቸው በመሆን ባልና ሚስት የሚነጋገሩትን ነገር መስማት የለባቸውም። ሰዎች ባሉበት ቦታ ስለ

ግጭታቸው መነጋገር ምሥጢራቸውን አደባባይ ማውጣት ስለ ሆነ ከዚህ ሁኔታ መራቅ አለባቸው። ስለዚህ ባልና ሚስት በመካከላቸው ያለውን ግጭት በማይረቡበት ሌሎች ሰዎች ንግግራቸውን በማይለሙበትና ምቹ በሆነ ክፍል ወይም ቦታ ሲያደርጉ መልካም ይሆናል።

በቂ ጊዜ መስጠት

በባልና ሚስት መካከል የሚፈጠሩ አንዳንድ ግጭቶች በአንድ ጊዜ ሲፈቱ ሌሎች ደግሞ ረጅም ጊዜ የሚፈልጉ ናቸው። ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት በአንድ ጊዜ መፍታት ካልቻሉ የመጀመሪያውን ውይይታቸውን በመልካም ሁኔታ በማጠናቀቅ ስለ ሌሎች ጉዳዮች ደግሞ በሌላ ጊዜ በመነጋገር ቀጠሮ ቢይዙ መልካም ነው። በአንድ ጊዜ በማይፈቱ ጉዳዮች ላይ ተከታታይነት ያለው ውይይት ማድረግ ጠቃሚነት አለው። ነገሩን በሚገባ ሳይረጁ እንዲሁ ይቅር ከማሰት ይልቅ በቂ ጊዜ በመውሰድ ስለ ጉዳዩ ጠለቅ ያለ ውይይት በማድረግ ከልብ የሆነ ይቅርታ ማድረግ የተሻለ ነው።

ባልና ሚስት በሚጋጩበት ወቅት ይቅር መባባል መልካምና ለትዳር ግንኙነታቸው አስፈላጊ መሆኑን ያውቃሉ። ሆኖም በእውቀት ደረጃ ያለውን ይህንን ነገር ወደ ተግባር ለመለወጥ በሚነሡበት ጊዜ ኃይል ያጣሉ። በአእምሮአቸው ውስጥ ትግል ይካሄዳል።

በወሳኝነት በኋላ አያሉስ የሚያምኑ ባልና ሚስት በሚበዳደሉበት ጊዜ ይቅር በመባባል በደሉን ማስወገድ እንደሚኖርባቸው ያውቃሉ። የሚያምኑበትም እምነት እንዲህ ማድረግ እንደሚገባቸው ስለሚያስተምራቸው ይህን በማወቅ ረገድ ብዙም ችግር የለባቸውም። ከይቅርታ ሕይወት ውጪ መኖር የእምነቱ እሴት አይደለም። ይህ ደግሞ አማኝ ሰሆኑ ባልና ሚስት ግልጽ ነው። በእውቀት ደረጃ የሚያውቁትን እሴት ተግባራዊ ለማድረግ ሲነሡ ደግሞ ስሜታቸው እምቢ ይላቸዋል። ይህ ከሚሆንባቸው ምክንያቶች አንዱ ስሜታቸው ይቅርታ ለመጠየቅም ሆነ ለማድረግ ባለመዘጋጀቱ ነው። ይቅርታ ለመጠየቅና ለማድረግ የሰሜት ዝግጅት ያስፈልጋል። ያለ ትክክለኛው ጊዜ ይቅርታ መጠየቅና ማድረግ ፍሬያማ አይሆንም።

ያለ ሰሜት ዝግጅት የሚደረግ ይቅርታ ፍሬያማ የማይሆንበት ምክንያት ምንድን ነው? ባልና ሚስት ሲጋጩና በመካከላቸው በደል ሲኖር እማኞች በመሆናቸው ብቻ ቶሎ ዕርቅ ለማውረድ ብለው ይቅርታ የሚደራረቡ ከሆነ ይቅርታቸው ከእእምሮ ያላሰፈ ይሆናል። ይህን ማድረግ ስለሚጠበቅባቸው እንጂ ከልባቸው በመነጨ ሁኔታ አላደረጉትም። ስለዚህ ስሜታቸው አሁን እንደ ተነሳ ነው። ምንም ደረሰ አላገኘም። ስለ ግጭት ሲያሰቡ የሚለሟቸው ምጥፎ ስሜቶች አሉ። በባልና ሚስት መካከል ግጭት መኖሩን የሚያውቁ የቅርብ ለዎች ሲጠይቁአቸው ይቅርታ እንደተደራረቡና አሁን በሰላም አብረው እንደሚኖሩ ይናገራሉ። ሆኖም ይህ ምስክርነታቸው ለዎች መስማት የሚፈልጉትን ነገር መናገራቸው እንጂ በሕይወታቸው ውስጥ የተከሰተ እውነተኛ ይቅርታ መኖሩን አያመለክትም። አብዛኛውን ጊዜ ባልና ሚስት የሚናገሩበት ድምፅና ከንግግራቸው ጋር የተያያዘው የለውነት አንቅስቃሴአቸው በቃላቸው ያሉት ነገር ከልባቸው አንዳልሆነ ይመስላሉ።

ይቅርታ ከልብ ሳይሆን በሚቀርበት ጊዜ ባልና ሚስት በውስጣቸው ቅርታና ቀጣ ይለማቸዋል። ላይ ላይን ሲታይ የታረቁ ይመስላልና በውስጣቸው ግን እውነተኛ ዕርቅ አለመደረጉ ስለሚታይ የታመቀው ስሜታቸው እያደገ ይሄድና ከጊዜ በኋላ የሁለቱም ግንኙነት ይገዳል። ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ለውጠው ግንኙነታቸውን ለማደስና ለማሻሻል ሲያልቀባቸው የሚገባቸው ደረጃዎች አሉ።

መቼም በባልና ሚስት መካከል ግጭት የሚፈጠረው ሁለቱም አንድ ላይ ስለሚኖሩ ነው። በግንኙነታቸው ውስጥ ሁለቱም መግባባት ሲያቅታቸው ግጭት ይፈጠራል። ይህ ግጭት ሲፈጠር የሚችልባቸው ምክንያቶች በምዕራፍ ሰባት ውስጥ በዝርዝር ተጠቅለዋል።

ግጭት ከተፈጠረ በኋላ የሚቀጥለው የማግለል ወይም የመገሰል ደረጃ ነው። በዚህ ወቅት ባልና ሚስት አንድ ላይ መሆን አይፈልጉም። አንድ ላይ አይቀመጡም። አብረው ምግብ አይበሉም። አብረው እይነጋገሩም። አብረው አይሄዱም። ከዚህ ሲያልፍ አብረው እንደ ክፍል መተኛትን ያቆማሉ። በአንድ ቤት ውስጥ ሆነው የመኝታ ክፍላቸውን ይለያያሉ። ግጭቱ ኃይለኛ ከሆነ ደግሞ እንዳቸው ለሌላኛቸው ቤት ለቅቀው ይወጣሉ። በወሳኝነት ሚስት ከባልዋ ጋር ከተጋጨችና ከእርሱ መለየት ስትፈልግ ወደ ቤት ለባችዋ ወይም ወደ ዘመድ ቤት ሄዳ ትቀመጣለች። ባል ሲታረቃት ከፊለገ እርስዋ ወዳሰችበት ሥፍራ መምጣት አለበት። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ሚስት የሄደችባቸው ለዎች እማላጆች ሆነው በመሐላቸው ሲገቡና ለማስታረቅ መከራ ሲያደርጉ ይችላሉ። በእሁኑ ጊዜ ባልና ሚስት ተጋታቀው አብረው ለመሆን ባይፈልጉ አንዳቸው ቤት ለቅቀው ሊወጡ ይችላሉ። ሚስት ብቻ ሳትሆን ባልም ሊወጣ ይችላል።

ራስን ከትዳር ጓደኛ ማግለል በአካል ብቻ ሳይሆን አንድ ላይ እየኖሩም በሰሜት መለያየት ይሆናል። ባልና ሚስት በሚጋጩበት ጊዜ በአንድ ቤት ውስጥ ይኖራሉ። ነገር ግን እርስ በርሳቸው አይነጋገሩም። ቤታቸው በዝምታ ይዋጣል። ሁለቱም ተኮራርፈው ዝም ይላሉ። ይህን ዝምታ ለመሰበር የሚደፍር አይኖርም። እያንዳንዳቸው በመካከላቸው ስለ ተፈጠረው ግጭት ያስላስላሉ። ይህ ዝምታ የተወሰነ ደቂቃ ወይም ሰዓት ወይም ቀናት ወይም ሳምንታት ወይም ወራት ሊቆይ ይችላል።

በባልና ሚስት መካከል የሚፈጠረው የዝምታ ጊዜ እንደ መልካም የሚቆጠርበት ሁኔታ ይኖራል። በሁለቱ መካከል የተከሰተው ግጭት አንዳይባባስ ያደርጋል። በዚህ ወቅት ሁለቱ ስለ ግጭቱ መነጋገር ቢጀምሩ ስሜታቸው ገና ያልበረደ በመሆኑ ሲባባስ ይችላል። ከዚህም በተጨማሪ በዚህ ዝምታ ወቅት ባልና ሚስት ስለ ግጭቱ ምን ማድረግ እንደሚገባቸውና ከዚህ ቀጥሎ ምን ዓይነት እርምጃ መውሰድ እንደሚኖርባቸው ያስባሉ። ከዚህ እንጻር ሲታይ በሁለቱ መካከል የሚፈጠረው ዝምታ በስጎ ጎን ይታያል።

ባልና ሚስት ከልባቸው ያልሆነ ይቅርታ መደራረግ የሚጀምሩት በዚህ ደረጃ መጨረሻ ላይ ነው። ስለ ግጭቱ ሲያሰቡ በዚህ ሁኔታ ውስጥ መቀጠል እንደማይገባቸው ስለሚወስኑ መታረቅ ይፈልጋሉ። ሆኖም የሚያደርጉት ዕርቅ ከእእምሮ ብቻ የሆነና ልብን ያላካተተ ይሆናል። ምክንያቱም ወደ ዕርቅ እንዲመጡ ያደረጋቸው ስለ ግጭቱ ማሰባቸውና በዚህ ውስጥ መቆየታቸው ደግሞ ከእእምነታቸው (እሴታቸው) ጋር አብሮ ስለማይሄድ ነው። በዚህ ሁኔታ ለጥቂት

ጊዜ ከኖሩ በኋላ አሁንም በመካከላቸው መልካም የሆነ ግንኙነት አለመኖሩን ይገነዘባሉ። ለዚህ ደግሞ መንስኤው ክልብ የሆነ ይቅርታ በመካከላቸው አለመደረጉ እንደ ሆነ ይረዳሉ። ይህ የሚመጣው ከሦስተኛ ደረጃ በኋላ ነው።

ባልና ሚስት ከልብ ያልሆነ ይቅርታ ግንኙነታቸውን ማደስ እንደማይችል የሚረዱት ራሳቸውን መፈተሽ ከጀመሩ በኋላ ነው። ራስን መፈተሽ የሚመጣው ማግስልና መገሰል ሰትዳር ግንኙነት ችግር መፍትሔ ሲሆን እንደማይችል በመረዳት ነው። ባልና ሚስት ከግጭቱ እኳ ያ ራሳቸውን በሚፈትሹበት ወቅት ሁለት ዋና ዋና ነገሮችን ይገነዘባሉ። የመጀመሪያው በመካከላቸው በተፈጠረው ግጭት ምክንያት ስሜታቸው መጎዳቱን መቀበል ነው። በአእምሮአቸው ከሚያውቁት እውቀት በተጨማሪ ስሜታቸው መጎዳቱን ይረዳሉ። ከግጭቱ የተነሣ በውስጣቸው የተስማሙትን የስሜት ዓይነት መቀጠር ይችላሉ። የተስማሙትን ስሜት ለምሳሌ ቀጣ፣ ጎዘጎ፣ ጭንቀት፣ ግራ መጋባትና የመሳሰሉትን ስሜቶች መናገር ሲጀምሩ ለይቅርታ እየተዘጋጁ መሆናቸውን ያመለክታል። እነዚህን ስሜቶች ለማወቅ በግጭቱ ምክንያት ምን እንደ ተሰማቸው ውስጣቸውን መፈተሽ (መመርመር) ያስፈልጋቸዋል።

ሁለተኛው ደግሞ አሁን በሁለቱ መካከል በተፈጠረው ግጭት ምክንያት የታወሰላቸው ያልተፈወሱ ተስሎች መናፈቸውን መመርመር ነው። ባልና ሚስት በሚጋጩበት ጊዜ እያንዳንዳቸው ባለላቀት ሕይወት ውስጥ ከሰዎች ጋር የነበሩአቸው ግጭቶች ይታወሱአቸዋል። ሰው በሚያዝንበት ጊዜ ቀደም ሲል በሕይወቱ ውስጥ የነበሩ የጎዘጎ ሁኔታዎችን እንደሚያስታውሰው ሁሉ፤ ባልና ሚስትም ሲጋጩ በሕይወታቸው ከሰዎች ጋር የተጋጩበትንና በውስጣቸው የተስማሙትን ስሜት እንዲያስታውሱ ያደርጋቸዋል። ከዚህ ትውስታ በመነሣት የአሁኑን ግጭት ሰብቻው ከማየት ይልቅ ከፈተኞቹ ጋር በመደመር አንድ ላይ የማየት ነገር ያጋጥማል። ይህ ሲሆን ደግሞ አሁን በሁለቱ መካከል የተከሰተውን ግጭት መከበድ ከሚገባው በላይ እንዲከብድ ያደርገዋል። ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት ሲፈጠር የሚሰጡት ምላሽ ለአሁኑ ግጭት ብቻ ሳይሆን በሕይወታቸው ዘመን ለተከሰተው በተለይም ተገቢው ፊውሰ ላለገኝ ግጭት ሁሉ እንደ ሆነ ማስብ ይቻላል። ለወቅታዊ ግጭት የሚሰጠው ምላሽ ከሥሩ የተደበቁ ያልተፈወሱ ግጭቶች ድምር ውጤት ነው።

ለወቅታዊ ግጭት ከሚሰጠው ምላሽ ሥር የተደበቁ እነዚህ የቀድሞ ግጭቶች እንዴት ሊታወቁ ይችላሉ? ባል ወይም ሚስት ለተከሰተው ግጭት የሚሰጡት ምላሽ ለቀድሞዎቹ እንዳልሆነ እንዴት መለየት ይችላሉ? ባልና ሚስት ራሳቸውን ሲመረምሩ መጠየቅ ከሚገባቸው ጥያቄዎች አንዱ፡ «እንዲህ ዓይነት ስሜት የተሰማኝ መቼ ነበር?» የሚል ነው። ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት ሲፈጠር የሚሰማቸውን ስሜት ካወቁ ተመሳሳይ ሌላ ስሜት የነበሩበትን ሁኔታ ወደ ጎሳ ሄደው ለማግኘት ማስብ ጠቃሚ ነው። በዚህ ስሜት ያለፉበትን ሁኔታ ካወቁ በዚያን ወቅት እንዲህ ዓይነት ስሜት እንዲሰማቸው ባደረገው ሁኔታና አሁን በተፈጠረው ግጭት መካከል ያለውን ግንኙነት ለማወቅ መመርመር ይቀጥላሉ። በሁለቱ መካከል ምን ዓይነት ዝምድና ይኖራል? ይህ ጥያቄ ለመጀመሪያው ስሜት መፈጠር ምክንያት የነበረውን ታሪክ ለማወቅ ይረዳል። በአብዛኛው አሁን የተከሰተው ነገር የዱሮውን ትዝታ ይቀሰቅላል።

የቀድሞውን ሁኔታ መቀሰቅስና ማስታወስ በራሱ ለአሁን ጥቅም አይኖረውም። ነገር ግን የተቀሰቀሰው ነገር መፍትሔ ያላገኘ ጉዳይ ከሆነ ፈውስ ሲያገኝ የሚችልበትን ሁኔታ መፍጠር አስፈላጊ ነው። አንዱ ፊውስ የሚገኝበት መንገድ ታሪኩን እንደገና ደጋግሞ ሲረዳ ስሜታል ሰው (በላል ጓደኛ፣ አማካሪ) መተረክ ነው። በትረካው ውስጥ የታፈነው ስሜት መውጫ መንገድ ያገኛል። የቀድሞ ሁኔታ የሚያስፈልገው የታፈነና ፊውስ ያላገኘ ስሜቶች እንዲወጡ ለማድረግና ፊውሱ ከመጣ ደግሞ የዱሮ ነገር አሁን ባልና ሚስት በሚኖሩት ሕይወት ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ እንዳያሳድር ለማገዝ ነው። ባልና ሚስት ከቀድሞ አስራታቸው ነጻ ካልሆኑ የዱሮው ነገር አሁን በሚኖሩት ሕይወት ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ያደርጋል። የአሁኑ ሕይወታቸው በቀደመው ነገራቸው ምክንያት እንዳይታሰር የግድ የበፊቱ መፈወስ ይኖርበታል። ፊውስ ከተከናወነ የቀድሞ ነገር አሁን እነርሱ በመካከላቸው ለተፈጠረው ግጭት የሚሰጡትን ምላሽ መቁጣጠር አይቻልም።

ስለሆነም ራስን መመርመር ቀድሞ በውስጥ የነበሩ ያልተፈቱ ችግሮች እንዲታወቁ በማድረግ ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት መፍትሔ መሆናቸውን እንዲገነዘቡ ያደርጋል። ከዚህ በኋላ ባልና ሚስት የግጭት ሰለባዎች እንደ ሆኑ ሳይሆን ግጭትን ለመፍታት አቅምና ችሎታ እንዳላቸው ይገነዘባሉ። ግጭት የማይፈታ፣ ስሜታቸው ደግሞ የማይፈወስ የሚመስለው የተጻመሩ ብዙ ውስብስ ሁኔታዎች በመኖራቸው እንጂ እነርሱ አቅም በማጣታቸው እንዳልሆነ ይረዳሉ። ይህ ግንዛቤ ደግሞ ግጭትን ለመፍታት ጠቃሚ የሆነ እርምጃ ነው።

ራስን ከመፈተሽ ቀጥሎ የሚመጣው ውሳኔ ማድረግ ነው። ባልና ሚስት ግጭት መፍታት መቻላቸውን ከተረዱ በኋላ በአእምሮአቸው ግጭትን መፍታት መልካም እንደ ሆነ በማሰብ ሳይቅርታ ወይም ለዕርቅ ራሳቸውን ለመስጠት ይወስናሉ። በግጭት ውስጥ ከመኖር ታርቆ መኖር የተሻለ እንደ ሆነ ይረዳሉ። ለዚህ አላብ ተግባራዊነትም እርምጃ ለመውሰድ በውስጣቸው ይወስናሉ።

ባልና ሚስት ይቅርታ ለመደራረግ ሲወስኑ ሂደቱ የሚያስከፍላቸው መሥዋዕትነት ካለም ለዚህ ራሳቸውን ያዘጋጃሉ። በአብዛኛው አንዳቸው ሳይቅርታ ተዘጋጅተው ሌላኛው ወገን ያልተዘጋጀ ይሆናል፤ በዚህ ጊዜ የተዘጋጀው ሳይቅርታ መልካም እርምጃ ሲወሰድ ሌላኛው አይቀበልም። ይህ ሲያጋጥም እንደሚችል ከወዲሁ ታስቦበት መዘጋጀት አስፈላጊ ነው። ይቅርታን ለመቀበል ያልፈለገው ወገን በሂደት ውስጥ የይቅርታን አስፈላጊነት ይረዳል። ዛሬ አልቀበልም ያለው ወገን ከተወሰነ ጊዜ በኋላ ይቅርታ ለማድረግ ልቡ ሲዘጋጅ እንደሚችል ተስፋ በማድረግ ወደዚያ የሚመራ ተገቢ እርምጃ መውሰድ ውሳኔውን ተግባራዊ ለማድረግ መሠረታዊ ነገር ነው።

ባልና ሚስት ከትዳር ጓደኛቸው ጋር ይቅርታ ለመጠየቅ ወይም ለመደራረግ በሚዘጋጁበት ወቅት እንዴት መጀመር ይችላሉ? ባል ወይም ሚስት ከትዳር ጓደኛቸው ጋር ይቅርታ በመደራረግ ግንኙነታቸውን ማደስ ጠቃሚ መሆኑን በመናገር፣ የተስማሙትን ስሜት በመግለጽ፣ ምንም ዋጋ ቢያስከፍል ይቅርታ መደራረግ ከሁሉም የተሻለ መሆኑን በማለየት፣ በግል ሰግጭት መፈጠር ያደረጉትን አስተዋጽኦ በመናዘዝ፣ ግንኙነታቸውን እድሰው አብረው መኖር ቢጀምሩ በተለየ ሁኔታ ለመኖር ያላቸውን አላብ በመግለጥ መጀመር ይችላሉ።

እነዚህ ሁሉ የሚደረጉት ከሌላኛው ወገን አንዳች መልካም ነገር ሲደረግ፡- እንዲሁም ሳይቀበል አንደሚችልም በማለብ ነው። ይህ እርምጃ መልካም ነገር በመሆኑ ለጊዜው ፈቃደኛ ያልሆነው ወገን አሳቡን ሊለውጥ ይችላል።

እንግዲህ ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት በይቅርታ ለማስወገድ በቂ ጊዜ እንደሚያስፈልጋቸው ተመልከተናል። እውነተኛ የሆነ ይቅርታ የሚገኘው ስለ አስፈላጊነቱ በማወቅ ብቻ ሳይሆን እውቀቱን ተግባራዊ በማድረግ ነው። ይቅርታ ከልብ እንዲሆን ደግሞ በተፈጠረው ግጭት ወይም በደል የተጎዳውን ስሜት መግለጥና ፈውስ ማግኘት ያስፈልጋል። ባልና ሚስት አንዳቸው ከሌላኛቸው ቀድመው ለይቅርታ ቢዘጋጁ የቀደመው ለይቅርታ ሁኔታዎችን እያመቻቸ ቢቆይ መልካም ነው። ያልተዘጋጀው እስኪዘጋጅ ድረስ በትዕግሥት መጠበቅ አስፈላጊ ነው። በዚህ ሂደት ውስጥ አልፈው ወደ ይቅርታ ሲመጡ በምንም ሁኔታ ውስጥ ሊገቡ ትኩረት ስጥታው ቢሠሩበትና ተገቢውን ጊዜ ቢሰጡት ግጭትን ማስወገድ አንደሚችሉ ይማራሉ። ይህ ደግሞ ወደ ፊት ስለ ግጭት ሳይሰጥ አብረው በደስታ እንዲኖሩ ይረዳቸዋል።

ሰውን ከችግሩ ለይቶ ማየት

የሰው ልጅ ውስብስብ የሆነ ፍጡር ነው። እያንዳንዱ ሰው የራሱ የሆነና በሚመቸው መንገድ መግለጥ የሚፈልገው አሳብ፡- ስሜት፡- አስተሳሰብና እሴት አለው። ግጭትን ለመፍታት በመንሰኤው ላይ ትኩረት ማድረግና ሰውን ከችግሩ ለይቶ ማየት ለተፈጠረው ነገር መፍትሔ ለመፈለግ ያግዛል።

ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ለመፍታት የትዳር ጓደኛቸው በራሱ ከፋ እንዳልሆነ መረዳት ይገባቸዋል። ባልና ሚስት እርስ በርሳቸው የሚዋደዱ ስዎች ናቸው። ሁሉም እንዲጋቡ አንድ ላይ ያመጣቸው መሠረታዊ ጉዳይ አንዳቸው ለሌላኛቸው የነበራቸው ፍቅር ነው። ዛሬም ቢሆን የትዳር ጓደኛ ሲወደድ የሚገባው ሰው ነው። ነገር ግን ግጭት ተፈጥሯል። ይህን በመካከላቸው የተፈጠረውን ችግር ለማስወገድ ዲሳማ ማድረግ ያስገባቸው ችግሩን ነው። ችግሩ የሚወገድበትን መንገድ ለመቀየስ ደግሞ የትዳር ጓደኛን ከጎን ማስሰፍን የግድ ነው። እንዲህ ለማድረግ ደግሞ ባልና ሚስት አንዳቸው ሌላኛቸውን ማክበር፡- አለመሰደብ፡- ስም አለማጥፋት ... ያስፈልጋል። ከዚህም በተጨማሪ የሌላውን ሰው አስተሳሰብ፡- አመለካከት፡- ግንዛቤና ፍላጎት ለማወቅ ጥረት ማድረግ ነው።

ባልና ሚስት በግጭት ዙሪያ ሲነጋገሩ እያንዳንዳቸው በዚህ ዓለም እጅግ በጣም ከሚቀርቡትና ከሚወዱት ሰው ጋር እንደሚነጋገሩ ማስተዋል ይገባቸዋል። ምክንያቱም ለባል ከሚሰቱ ለሚሰትም ከባልዋ በላይ የሚቀርባቸው ሰው ባለመኖሩ ነው። ይህ ሰው ደግሞ የራሱ የሆነ ስብዓዊ ውሱንነት አለው። አንዳንድ ጊዜ የትዳር ጓደኛቸው ሰው ስለ ሆነ ፍጹም ባለ መሆኑ አሳባቸውን በሚፈልጉት ሁኔታ ስሌላው ለመግለጥ ይችራሉ። ስለዚህ ሌላውን በፍቅር መንፈስ ውስጥ ሆኖ ማየት መቻል ግጭትን በገንቢ መልኩ ለማስተናገድ ይረዳል።

ባል ወይም ሚስት የትዳር ጓደኛቸውን ለመረዳትና ከችግሩ ለይቶ ለማየት ራሳቸውን በእርሱ ሁኔታ ውስጥ በማስገባት እርሱ ወይም እርሱዋ ችግሩን በሚያዩበት ሁኔታ ለማየት መቻል ነው። እያንዳንዳቸው ችግሩን የሚመለከቱበት

የራሳቸው የሆነ እይታ ይኖራቸዋል። አንዳቸው የሌላኛቸውን እይታ ማወቅ የሚችሉት ከራሳቸው የእይታ ዓለም ወጥተው በሌላው ዓለም ውስጥ መግባት ሲችሉ ነው። ያን ጊዜ ሌላኛው የሚያሰበውን ብቻ ሳይሆን በውስጡ የሚለማውንም ለሜት መረዳት ይቻላል።

ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ መርሆች (ደንቦች) በአጭሩ፡-

በውይይቱ የሚካፈሉ ሰዎች (ባልና ሚስት) ማክበር የሚገባቸው የውይይት ደንቦች፡-

- ትኩረት መደረግ ያለበት በጉዳዩ ላይ መሆን አለበት። ስለዚህ አንዱ ሌላውን ሳይሆን ችግሩን ማጥቃት አለበት። ሁለቱም በጉዳዩ ላይ እጃቸውን መዘርጋት አስገባቸው።
- ማስፈራራትን ማለወገድ!
- ስድብንና ማንኛውንም መጥፎ ቃል ማለወገድ!
- በውይይት ጊዜ ተገቢ ያልሆነ ዝምታ አለማሳየት!
- ያለፈውን መዝገብ አለማግለጥ። ይህ መጥፎ የሆነ ድርጊት ነው። የተቀበረውን ከመቃብር እንደ ማውጣት ያህል ነው። አሁን የሚያስፈልገው የአሁኑ እንጂ ያለፈው ነገር አይደለም።
- ስሜትንና ፍላጎትን በግልጽና በጥበብ መግለጥ!
- እያንዳንዱ በዓይኑ ውስጥ ያለውን ጉድፍ መመልከት!
- በፍቅር ጊዜ የሚታወቀውን የትዳር ጓደኛን ደካማ ጎን ለማጥቃት አስመጠቀም!
- ድምፅን በመጠን አድርጎ ከትዳር ጓደኛ ጋር መነጋገር!
- የትዳር ጓደኛን አእምሮ ለማንቢብ አለመሞከር!
- በንግግር ውስጥ ጣልቃ አለመግባት!
- ከመነጫነጭ ይልቅ መሆን የሚገባውን መፍትሔ አሳብ መጠቀም!
- ልዎች ባሉበት ቦታ አስመነጋገርና አለመጣሳት!
- የትዳር ጓደኛ በግንኙነት ውስጥ አስፈላጊ እንዳልሆነ አስመናገር!
- ለማሸነፍ ጥረት አለማድረግ፡- ነገር ግን ለጋራ መፍትሔ መሥራት።

11. 2. የትደር ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ ስልቶች

ግጭትን ለመፍታት ስልት አስፈላጊ ነው። ግጭት ገንቢ እንዲሆን ለማድረግ ጠቃሚ የሆኑትን የግጭት መፍቻ ስልቶች ወይም ዘዴዎች መጠቀም አስፈላጊ ነው። ከዚህ በታች የተጠቀሱት ስልቶች ብቸኛ ሳይሆኑ ጠቃሚ ከሆኑት ዘዴዎች መካከል ጥቂቶቹ ናቸው።

ስለ ግጭቱ ወደ አግቢአብሔር መጸለይ

ለአማኝ ጸሎት የነገር ሁሉ መጀመሪያና የእንቅስቃሴ መፍቻ ዋና መንገድ ነው። ባልና ሚስት በመካከላቸው ችግር ወይም ግጭት መኖሩን ሲገነዘቡ

ሲያደርጉት የሚገባቸው ነገር አብሮ መጸለይ ነው። ግጭታቸውን መለየትና መፍታት እንዲችሉ ማስተዋልንና ጥበብን እንዲሰጣቸው እግዚአብሔርን መስመን አለባቸው። ይህም ብቻ ሳይሆን በሙሉ ልባቸው ይቅር ለመባባል የሚችሉበትን መንፈስ እንዲሰጣቸውም መጸለይ አስፈላጊ ነው። ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረው ግጭት ምንም ያህል ከባድና አስቸጋሪ ቢሆንም ለትዳራቸው ያላቸውን ቃል ኪዳን እስከ መጨረሻው መጠበቅ እንዲችሉ ጸጋውን እንዲሰጣቸውም ጌታን መስመን አለባቸው። ሁለቱም አብረው መጸለይ የማይችሉ ከሆነ ለየብቻቸው ወይም የተለማው ወገን በተለማው ሁኔታ መጸለይ ይችላሉ።

ባልና ሚስት እግዚአብሔር በመካከላቸው የተፈጠረውን ችግር መፍታት እንደሚችል በማመን መጸለይ ይገባቸዋል። በትዳር ውስጥ በተፈጠረው ግጭት መጨነቅ ብቻ መፍትሔ አይሆንም። ሽህዚህ ሰልባቸው ሽኩሽ የሆነባቸውን የትዳር ችግራቸውን በሕያው እግዚአብሔር ፊት በጸሎት ማቅረብ ይገባቸዋል (ፊልጵ. 4፥6-7)። መፍትሔ ያለው በእግዚአብሔር ዘንድ ነው። ይህን መፍትሔ ማግኘት የሚችሉት ደግሞ በግጭታቸው ውስጥ ባልቃ ገብቶ አቅጣጫ እንዲያሳያቸው እግዚአብሔርን በመስመን ከእርሱ ጋር ተባብረው መሥራት ሊችሉ ነው። እግዚአብሔር አሳቡንና ፈቃዱን በቃሉ በኩል ሲገልጽ በዚህ ምሪት ግጭቱን ስመፍታት መዘጋጀት ያስፈልጋል። ባልና ሚስት ሕይወታቸውን እንደ እግዚአብሔር ቃል በመምራት እርሱ በሚያሳያቸው መንገድ ግጭታቸውን ስመፍታት ፈቃደኞች ሊሆኑ ይላካቸዋል።

እግዚአብሔር ባልና ሚስት እንደ ፈቃዱና እንደ አሳቡ ስመኖር ይችሉ ዘንድ ራሳቸውን ስጥተው በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት ስመፍታት የሚያስችላቸውን መንገድ እንዲያሳያቸው የሚጸልዩትን ጸሎት ስምቶ ይመልሳል። ምክንያቱም እግዚአብሔር እንደ ፈቃዱ ወደ እርሱ የሚደረገውን ልመና እንደሚሰማ ቃል ገብቶአል (ዮሐ. 5፥14፤ 1ጴጥ. 5፥7)። እግዚአብሔር ጸሎትን እንደሚመልስ ተስፋ በማድረግ ባልና ሚስት እርሱን መጠበቅ ያስፈልጋቸዋል። በመካከላቸው የተፈጠረው ግጭት ምንም ያህል ከባድ ቢሆን አማኝ የሆኑ ባልና ሚስት በጽናት አብረው በመሆን ጌታን በተስፋ መጠበቅ እንጂ ተስፋ ቂርጠው ግንኙነታቸውን ወደ ማቋረጥ መሄድ ከቀላል ወደ ከባድና ውስብስብ ችግር መግባት ይሆናል።

ባልና ሚስት በጸሎት ሆነው እግዚአብሔርን ሊጠባበቁ የራሳቸውንም ጋላፊነት መወጣት ይኖርባቸዋል። ባልና ሚስት እንደ ባስአምሮ ሐዎች ግጭታቸውን ስመፍታት የሚያስችላቸውን ሁኔታዎች እያደረጉ ከእግዚአብሔር ደግሞ መለኮታዊ የሆነ ባልቃ ገብነትን መጠበቅ ይገባቸዋል። እነርሱ እንደ ለው ማድረግ የሚገባቸውን ነገር ሳያደርጉ እንዲሁ እግዚአብሔር በመካከላቸው ተአምር ሠርቶ ግጭታቸውን እንዲያስወግድ መጸለይም ሆነ መጠበቅ የራስን ጋላፊነት ሳይወጡ ተዘጋጅቶ የቀረበውን መልካም ነገር ስመውስድ እንደ ማለም ነው። ይህ ሕልም እንጂ እውን አይደለም። እግዚአብሔር የሚረዳቸው ባለ ትዳሮች ራሳቸውን ስመርዳት የተዘጋጁትን እርሱ የሚያሳያቸውን አቅጣጫ ስመያዝ ራሳቸውን የስጡትንና ከእርሱ ጋር ተባብረው በመሥራት ትዳራቸውን መገንባት የሚፈልጉትን እንጂ ተሠርቶ የተዘጋጀውን ትዳር የሚፈልጉትን ዓይነት ባለ ትዳሮች አይደለም። ስለዚህ ባልና ሚስት ግጭታቸው እንዲፈታ ሲጸልዩ የራሳቸውንም ድርሻ መርሳት አይገባቸውም።

ባልና ሚስት በመካከላቸው የተፈጠረውን ግጭት እግዚአብሔር እንዲፈታላቸው ስመጸለይ ውጭ ራሳቸው ምን ማድረግ ይገባቸዋል? እጸሎቱ ጋር በተያያዘ ሁኔታ ማድረግ ከሚገባቸው ነገሮች አንዱ የእግዚአብሔርን ቃል የበላይነት ማከበርና መቀበል። ይህንንም ለቃሉ በመታዘዝ በመኖር ማሳየት ነው። የእግዚአብሔር ቃል የባልና ሚስት ግንኙነት ምን መምስል እንዳለበት ያስተምራል። ቃሉ ባልና ሚስት በፍቅርና ለእርስ በርስ በክርስቶስ በመገዛት አብረው መኖር እንዳለባቸው ይናገራል (ኤፌ. 5፥22-31)። በፍቅር የሆነ ተግባር ግንኙነትን ያጠናክራል። ግጭት እንኳ ቢፈጠር በፍቅር መንገድ በመሄድ መፍታት ይቻላል። ባል ሚስቱን የሚለማ፣ ሚስትም ባልዋን የምትለማ ከሆነ ግንኙነታቸው መልካም ይሆናል።

ባልና ሚስት ካደጉበት ወይም ከኖሩበት አካባቢ ከተማሩአቸው አላባችና የስው አመለካከቶች ሁሉ ይልቅ የእግዚአብሔር ቃል የሚለጣቸው ምክር የተሻለ መሆኑን ማወቅና መተግበር ለግጭታቸው መፈታት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው። የግል አስተሳሰብ፣ እውቀትና ግንዛቤ እንዲሁም የሰዎች ምክር መልካም የሚሆንበት ወቅት ቢኖርም ሁሉንም በእግዚአብሔር ቃል በመመርመር መልካሙን መቀበል ያስፈልጋቸዋል። ይህ በግል ለእግዚአብሔር ቃል የበላይነት ያላቸውን ራስን የመስጠት ሁኔታ የሚመለከት ጉዳይ ነው። ራስን ለቃሉ የመስጠት ነገር ሲኖር እግዚአብሔር የሚሠራበትን መንገድ አያጣም። ከእግዚአብሔር የሚለምኑትን የሚያገኙት በቃሉ ጸንተው የሚኖሩ ወይም ቃሉን ስምተው የሚያደርጉ ባልና ሚስት ናቸው (ማቴ. 7፥24-27)።

ስለ ግጭት ለመነጋገር መዘጋጀት

ባልና ሚስት በመካከላቸው ስለ ተፈጠረው ግጭት ለመነጋገር በሚያስበበት ወቅት አለቀድሞ በአንዳንድ ነገሮች መዘጋጀት ይገባቸዋል። ይህን ዝግጅት እያንዳንዳቸው በግላቸው እንዲሁም በጋራ ሊያደርጓቸው የሚገባቸውን ነገሮች ያመለክታል። ከእነዚህ ዝግጅቶች መካከል የሚከተሉት አላባች የሚጠቀሱ ናቸው።

- እያንዳንዳቸው ሊገናኙ ስለምን መነጋገር እንደሚገባቸው አስቀድመው ሊያስቡበት ያስፈልጋል። ይህም በሚገናኙበት ወቅት ስለምን እንደሚነጋገሩ ባለማወቅ ግራ እንዳይጋቡ ይረዳቸዋል።
- ባልና ሚስት ለመነጋገር ሊዘጋጁ ስለ አንድ ነገር አንዳቸው ከሌላኛቸው አንደበት በቀጥታ ሳይስሙ በቅድመ ግምት አእምሮአቸውን ከመመሳት ተቁጥበው አእምሮአቸውን ዝግጁ አድርገው መገናኘት ይጠቅማቸዋል።
- ባልና ሚስት በጉዳዩ ዙሪያ አንዳቸው ሌላኛቸውን ለማሳመንና ለማሸነፍ በሚል መንፈስ ሳይሆን በጋራ ተወያይተው ሰግጭቱ መፍትሔ ለማፈላለግ በሚል ዓላማ መምጣት ይገባቸዋል። ስለሆነም አንዳቸው ሌላኛቸውን ለማድመጥና ለመታገሥ ራሳቸውን አዘጋጅተው መምጣት ያስፈልጋቸዋል።
- እያንዳንዳቸው በውይይቱ ጊዜ የሚናገሩት ነገር፣ የሚጠቀሙባቸው ቃላትና የአገላለጽ ሁኔታዎች በወደፊት ግንኙነታቸው ላይ አዎንታዊ

ወይም አሉታዊ ውጤት ሲኖራቸው እንደሚችሉ በማወቅ በተገቢው መንገድ ለመወያየት ራሳቸውን ማዘጋጀት ይኖርባቸዋል።

- እያንዳንዳቸው ባመጡአቸው የመወያያ አርእስት (አጀንዳዎች) በጋራ ለመወያየት ያመች ዘንድ በጋራ ተነጋግረው በቅደም ተከተሉ ላይ በመለማማት ውይይታቸውን የሚጀምሩ ቢሆን መልካም ነው። ከአሁኑ በጋራ ጉዳዮች ላይ መለማማት ለሰሚጀምሩ ይህ አካሄድ ቀጣይ ጉዳዮችንም በጋራ ለመሥራት መንገድ ይጠርግላቸዋል።
- ባልና ሚስት በግጭቱ ዙሪያ ለመወያየት ሲፈልጉ በአስምሮአቸው «እንዲህ ተጋጭተን የምንለማማ አይመስለንም» የሚል አስተሳሰብ መያዝ የለባቸውም። ነገር ግን «እንለማማለን» በሚል ተስፋ ወደ ውይይታቸው መግባት አለባቸው። ለባለ ተስፋዎች የመፍትሔ አቅጣጫ አይጠፋባቸውም።

እንግዲህ ባልና ሚስት እላይ የተጠቀሱትንና የመሳሰሉትን ቅድመ ዝግጅቶች በማድረግ በተጋጨበት ጉዳይ ዙሪያ መወያየት ቢጀምሩ ውይይታቸው የለመረ ይሆናል።

ችግርን መጠቀም

ባልና ሚስት በትዳራቸው ውስጥ እንደ ችግር የሚያዩትን ነገር መናገር የሚቀጥለው እርምጃ ነው። ይህን በሚያደርጉበት ጊዜ አጠቃላይ አሳቦችን ከመናገር ይልቅ ዝርዝር ነገሮችን ማሳየት መቻል ይጠበቅባቸዋል። ለምሳሌ ባል «አንቺ ለትዳራችን መሳካት የምታለቢ ሴት አይደለሽም» ብሎ ሚስቱን ሲናገራት ይችላል። በዚህ ጊዜ ሚስት «እንዲህ አይመስለኝም» ለትዳራችን መሳካት እንደማለብ የሚለረዱ አንዳንድ ምሳሌዎችን ንገረኝ» በማለት ከአጠቃላይ አሳብ ወደ ዝርዝር አሳብ እንዲመጣ መርዳት ትችላለች። ባልም እንዲሁ ማድረግ ይችላል።

ከአጠቃላይ ነገር ወደ ዝርዝር አሳብ መምጣት ትክክለኛውን ችግር ለማግኘት ይረዳል። ብዙ ጊዜ ባልና ሚስት በሚጋጨበት ወቅት ወደ ዝርዝር አሳብ ከመምጣት ይልቅ ስለ አጠቃላይ ነገሮች እየተናገሩ ምናልባት በመጨረሻ በአንዱ ላይ በማሳካት ችግሩ ከየት እንደ መጣ በውል ሳይረዱ ይቀራሉ። እንዲህ ሲሆን የአሁኑን ችግራቸውንም ሳይፈቱ ለወደፊቱም ምንም ሳይማሩ ያልፋሉ።

ባል ወይም ሚስት እንዳቸው ስለ ግጭቱ መንስኤዎች በሚናገሩበት ጊዜ ሌላኛቸው በሚባለው ነገር ላይ ምንም ፍርድ ሳይለጡ ማዳመጥ ይኖርባቸዋል። ምናልባት የሚባለው ነገር እውነት ሊሆን ይችላል ወይም ደግሞ ተናጋሪው በመሰለው መንገድ እየተናገረ ይሆናል። ስለዚህ ሌላው ሲናገር በጥምና ማድመጥ መረጃውን ለመቀበልም ሆነ ለማረም የመጀመሪያ ትክክለኛ እርምጃ ነው። የተባለው ነገር እንዲህ ወይም እንዲያ ነው ብሎ ፍርድ ከመስጠት በፊት ጥያቄዎችን በመጠየቅ ተገቢውን ተጨማሪ መረጃ ማግኘት ያስፈልጋል። በትክክል የሆነውን ነገር አለመቀበል መልካም አንዳልሆነ ሁሉ ትክክል ያልሆነውን ነገር መናገርም መልካም አይደለም። ስለዚህ ባልና ሚስት ሲነጋገሩ እያንዳንዳቸው

ያደረጉትን ነገር መቀበል እንዲሁም እንደ ሆነ በትክክል ማለረጃ ማቅረብ የማይችሉትን ነገር ደግሞ ከመናገር መቁጠብ አስፈላጊ ነው።

ባልና ሚስት የግጭታቸውን መንስኤ ለማወቅ ጥረት በሚያደርጉበት በዚህ ጊዜ ብዙ ችግሮችን መናገር ይችላሉ። በሁሉም ችግሮች ላይ በአንድ ጊዜ መወያየት ለሰማይቻል ተራ እያለያዙ በአንድ ችግር ላይ ትኩረት ቢያደርጉ ይመረጣል። ለመጀመር ያህል መፍታት ቀላል ነው በማለት ከሚያስቡት ጉዳይ መነሣት ይችላሉ። በአንድ ጊዜ በአንድ ችግር ላይ ትኩረት ማድረግ መፍትሔ ለማግኘት ይረዳል። ከዚህም በላይ አንድ የታወቀ ችግር ወደ ሌላ አብሮ ተጓዥ ችግር ያመራል። ከዚህም ባሻገር አንዱን ችግር መፍታት መቻላቸው ሌላውን ለመፍታት በራስ የመተማመን መንፈስ ይለጣቸዋል። ይህን ችግር ከፈታን ሌላውን መፍታት እንችላለን ከሚል ለሜት ውስጥ ያለባቸዋል። ደህ ደግሞ በትዳር ሕይወታቸው ተስፋ ሳይቁርጡ ችግሮቻቸውን በረታ ጋይል እንዲጋፈጡ ያደርጋቸዋል።

ሎሜትን በተገቢው ሁኔታ መግለጽ

ባልና ሚስት መካከል ግጭት ሲፈጠር እርሱን በሚመለከት በውስጣቸው የሚፈጥረው ሎሜት ይኖራል። ግጭቱን መፍታት በሚጀምሩበት ጊዜ ሎሜታቸውን መግለጥ እንዲችሉ ምን እንደ ተለማቸው መፈተሽ አስፈላጊ ነው። የተለማቸው ነገር ምን እንደሆነ በሚያስቡበት ጊዜ ሎሜታቸው ብቅ ብቅ ይላል። ለብቻቸው ሆነው ሎሜቱ ከውስጣቸው ገንፍሎ ሲወጣ ይለማቸዋል። ይህ ሎሜታቸው ምን እንደ ሆነ ሳይተው እንዲያውቁ ከመርዳቱም በላይ ከትዳር ጓደኛ ቸው ጋር ሲነጋገሩ በለክነ ሁኔታ ሎሜታቸውን እንዲገልጡ ይረዳቸዋል። ሎሜቶቻቸው ምን እንደ ሆኑ ለመለየት ጥረት ሲያደርጉ በወረቀት ላይ ጽፈው ቢያስቀምጡ በሚነጋገሩበት ጊዜ ለማስታወስ ይረዳቸዋል።

ባልና ሚስት የግል ሎሜታቸውን በሚፈትሹበት ጊዜ ዓይነቱንና መጠኑን ብቻ ሳይሆን ለሎሜቱ መፈጠር መንስኤ የሆኑትን ነገሮችንም አብሮ መመልከት መልካም ነው። «ይህ ሎሜት የተለማኝ ለምንድን ነው?» ብሎ መጠየቅ ተገቢ ነው። አንዳንድ ጊዜ (ቀጣቴ ገዘን ተስፋ መቀረጥ የመሳሰለውም) እንዲለማቸው ያደረገው ነገር ከትዳር ጓደኛቸው የተነሣ ሳይሆን የግል ችግራቸው (ከልጅነት ይበው የመጡት ከወላጆች ወይም ከሌሎች ለሆኑ ጋር ካለው ግንኙነት የመጣ) ሲሆን ይችላል። ምናልባት የትዳር ጓደኛ ያደረገው ነገር እነዚህ ምንጫቸው ከትዳር ውጭ የሆኑ ችግሮች እንዲገልጡ ሁኔታዎችን አመቻችቶ ሲሆን ይችላል። ሚስት «የልጅ የትምህርት ቤት ክፍያ ደርሷል» ስትል ብል ደግሞ «አንቺ ሴት የገንዘብ ነገር አታንሽብኝ አላልኩሽም?» በማለት በቀጣ ሎሜት ያልተጠበቀ ምላሽ ቢለጥ የተለወረ ችግር መኖሩን መገመት አያገኝም።

በግጭቱ የተበደለው ወገን በተከለተው ሁኔታ የተለማውን ሎሜት መግለጥ እንዲችል ዕድል መስጠት ጠቃሚ ነው። አንዳቸው የተለማቸውን ሎሜት የሚገልጡት በአግባብ መሆን ይኖርበታል። ይህም ማለት ሌላኛቸውን መውቀስ መስደብ እንዲሁም የአካል ጥቃት ለማድረስ ማስፈራራትና የመሳሰሉትን ነገሮች ማሳየት የለባቸውም። «ተቂጡ ጋጢአትንም አታድርጉ» (ኤፌ. 4፡26) በሚለው የእግዚአብሔር ቃል መርሐ መሠረት ሎሜታቸውን መግለጥ ይችላሉ። ባል

ወይም ሚስት በውስጣቸው የታመቀው ስሜት አገላለጣቸው ወደ ኃጢአት እንዳይመራቸው ሰማድረግ ራሳቸውን መግዛት እንዳስገባቸው ያመለክታል። ከዚህ በተጨማሪም ባል ወይም ሚስት ስሜታቸውን የሚገልጡት ሌላኛውን ሰመንዳት በመነሣሣት ሳይሆን ምን ያህል በሌላኛው ንግግር ወይም ድርጊት እንደ ቁስሉ ሰመግለጥና ወደ ፊት ይህ ዓይነት ሁኔታ እንዳይደገም ተገቢውን እርምጃ ለመውሰድ ነው።

ባልና ሚስት የተሰማቸውን ስሜት ሌላኛቸውን በማይገዳ እንዲሁም ግንኙነታቸውን በማያበላሽ መልክ ቢገልጡ መልካም ነው። ሰምላሌ፦ «አንተ ስለ እኔ ምንም አታስብም» የሚለው አሳብ ሚስት ባልዋ ስለ እርስዋ ግድ እንደሌለው በማሰብ ክስ ማቅረቧን ያመለክታል። ከዚህ ይልቅ፦ «እኔ ለአንተ የምጠቅም ሲት እንደ ሆንኩ አይሰማኝም» ማለት የተሻለ ነው። ምክንያቱም በሁለቱም አሳብ ውስጥ ሚስት በውስጥዋ የተሰማትን ስሜት ገስጾች እንጂ ባልዋን አልከሰስችም። ባል ይህን ሲሰማ ራሱን ከመከላከል ይልቅ በጎ ምሳሽ ወደ መስጠት ያመራል። ሌላው ደግሞ ሚስት ለስሜትዋ ኃላፊነት መውሰድዋን ገልጾች። «እኔ እንዲህ ይሰማኛል» ነው ያሰቸው እንጂ «እንዲህ አንዲሰማኝ ያደረግህ አንተ ነህ» አላሰችም።

እንዲህ ማድረግ ተናጋሪው በውስጡ የታመቀውን ስሜት እንዲያወጣ ሲረዳው ለአድማጭ ደግሞ ሌላኛው በእርሱ ወይም በእርስዋ ድርጊት ወይም ንግግር ምን ያህል እንደተበደለ እንዲገነዘብ ይረዳል። ባልና ሚስት ተቀምጠው እንዲህ ዓይነት ነገር ሰማክናውን ይችሉ ዘንድ ብስሶትና ራሳቸውን መስጠት ያስፈልጋቸዋል። ይህ ብስሶት ደግሞ ራስን ለመከላከል ምክንያቶችን ከመፈለግ ይልቅ ስሕተትን ተቀብሎ ለመታረም ፈቃደኛ መሆኑን ያስከትላል። ስለዚህ ባል ወይም ሚስት ስለ ተሰማቸው ስሜት በሚናገሩበት ወቅት አድማጩ በተከፈተ አእምሮ ማዳመጥ ይጠበቅበታል። ከዚህም በላይ ሌላኛው ሲናገር ጣልቃ በመግባት ማቋረጥ መልካም አይደለም። አስፈላጊ ሲሆን ግን ሌላኛው የተናገረውን መልሶ ማንጸባርቅ ይቻላል። ሌላኛው የተናገረውን ነገር በሌላ አባባል መልሶ በመናገር በትክክል መረዳቱን ማረጋገጥ ይቻላል።

ባልና ሚስት ግጭታቸውን ለመፍታት ስሜታቸውን በሚገባ መግለጥ የሚችሉበት ሁኔታ መፈጠር አለበት። ይህ እንዲሳካ ከተፈለገ እንዲ ተቈጥቶ ሲናገር ሌላኛው ዝም ብሎ ማዳመጥ ይጠበቅበታል። ይህ ካልሆነ የአንዱ ወገን ስሜቱን መግለጥ ግጭቱን ከማብረድ ይልቅ ቤንዚን ሲያርከፈክፍበት ይቻላል። ግጭትን ሰማብረድ እንዲ ሲናገር ሌላኛው ዝም ማለት ነው። አንድ ሰው በጋይል አስቈጥቶ ልትመታው ሄደህ ምንም የመከላከል ምላሽ ካልሰጠ እርሱን ከመምታት ትመሰሰላለህ። ምክንያቱም አንድ ሰው ብቻውን መጣላት አይችልም። ጥል ሁለት ስዎችን ይፈልጋል። ባልና ሚስት በዚህ መንገድ ግጭታቸውን ወደ መፍታት ለመምጣት ብስሶት ያስፈልጋቸዋል።

ባልና ሚስት ብስሶት ካላቸው አንዳቸው የተሰማቸውን ስሜት ተናገረው ሲያበቁ ሌላኛቸው ደግሞ ነገሩን እንደ ተረዱ በመግለጥ ስተራቸው መናገር ይችላሉ። ይህ ማለት በአንድ ጊዜ ስሜታቸውን የሚገልጡት አንዳቸው (ባል ወይም ሚስት) ናቸው። በዚህ ሁኔታ አንዳቸው ስሜታቸውን ሲገልጡ ሌላኛቸው በተመሳሳይ ስሜት ምላሽ በመስጠት በመከላከል ብጥብጥ እንዳይፈጠር ይከላከላሉ። ባልና ሚስት አንዳቸው በስሜት ሆነው ሲናገሩ ሌላኛቸው ምንም

ምላሽ ሳይሰጡ ተቀምጠው በትኩረት ያዳምጣሉ። ይህ ዘዴ ባልና ሚስት ራሳቸውን የመግዛት መንፈስ እንዲኖራቸውም ያስተምራቸዋል። በዚህ መንገድ የተፈጠረውን ችግር ለመፍታት እንዲያስችላቸው ስሜታቸውን ይገልጻሉ። ለወደፊትም በተመሳሳይ ሁኔታ በመከላከል የሚፈጠረውን ግጭት ለመፍታት መልካም ትምህርት ያገኙበታል።

ባልና ሚስት በሚጋጩበት ጊዜ ለመፍትሔ የሚረዳው ሌላው መንገድ ደግሞ በትዳር ጓደኛ ስሕተት ወይም ሁኔታ ላይ ትኩረት ከማድረግ ሰጥጭቱ መፈጠር በግል ያደረጉትን ድርሻ ማጤን ነው። አያንዳንዳቸው ወደ ግላቸው ሲመለሱ ሌላኛቸው በእነርሱ ላይ ያደረሱትን ሳይሆን ራሳቸው በሌላኛቸው ላይ ያደረጉትን ነገር ማየት ይችላሉ። ይህ ደግሞ አያንዳንዳቸው ስሕተታቸውን ተረድተው ይቅርታ እንዲጠያየቁ ያግዛቸዋል።

ችግሩ ሊፈታ የሚችልባቸውን አማራጮች ማየት

በባልና ሚስት መካከል የተፈጠረውን ችግር ለመፍታት ብዙ አማራጮች እንዳሉ ማወቁ አስፈላጊ ነው። ባል ወይም ሚስት ሰብቻቸው ሆነው ስለ ችግሩ ሲያስቡ የሚታያቸው አማራጭ መንገድ ጥቂት ሲሆን ይቻላል። ነገር ግን ሁለቱም አንድ ላይ ሆነው መነጋገር ሲጀምሩ የተሰያዩ አማራጭ መንገዶችን ለማየት ዕድል ይገኛሉ። አያንዳንዳቸው ችግሩን መፍታት ይችላል ብለው የሚገምቱትን አሳብ ያለምንም ግምገማ መናገርን ከዚያም አያንዳንዱ አማራጭ የመፍትሔ አሳብ የሚኖረውን ጠቃሚና ጎጂ ጎን ለመዘርዘር መሞከር ይረዳል። በመጨረሻም ብዙ ጠቃሚ ጎን ያለውን አማራጭ የመፍትሔ አሳብ በመምረጥ ሰተግባራዊነቱ አብረው መሥራት ይገባቸዋል። ይህ ሁኔታ በዝርዝር ሲታይ የሚከተሉትን እርምጃዎች ያካትታል፦

- ❖ ባልና ሚስት ሰቸግራቸው መፍትሔ ሲሆኑ ይችላሉ ብለው የሚያስቡአቸውን አማራጮች ሁሉ መዘርዘር!
- ❖ አያንዳንዱን አማራጭ የመፍትሔ አሳብ መገምገም፡- አያንዳንዱ አሳብ ሲያመጣቸው የሚችላቸው አዎንታዊና አሉታዊ ውጤቶች መሰየት!
- ❖ ስሁስቱም መልካም የሆነውን፡- አነስተኛ አሉታዊ ውጤት ያለውን አማራጭ የመፍትሔ አሳብ መውሰድ!
- ❖ የተመረጠውን አማራጭ የመፍትሔ አሳብ ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልጉ ቅድመ ሁኔታዎችን ማዘጋጀትና ሰተግባራዊነታቸው ማቀድ!
- ❖ ሰተግባራዊነቱ ባልና ሚስት የሚኖራቸውን ድርሻ በግልጽ መዘርዘርና ኃላፊነታቸውን በፈቃደኝነት መቀበል!
- ❖ አማራጭ መፍትሔውን ተግባራዊ ማድረግ!
- ❖ የመፍትሔውን ተግባራዊ ውጤት መገምገም!
- ❖ ውጤታማ ከሆነ እግዚአብሔርን ማመስገንና ሂደቱን ሁሉ መዝግቦ መያዝ።

ግጭትን ለማበወገድ የሚረዱ በልቶች በአጭሩ፡-

- በጉዳዩ በመነጋገር ጊዜ መወሰን + ግጭቱ በተከሰተ በሃያ አራት ሰዓት ውስጥ በሜታችሁ ሲቀረጽ 7777 መጀመር በውይይት ጊዜ በሜታችሁ ከቀጥተኛ ውጭ እንደሚሆን ከተሰማችሁ ለጊዜው ማቆረጥ፤
- ከግጭቱ ጋር አብረው የመጡትን አሳቦችና አመለካከቶች እንዲሁም ሌሎች ጉዳዮችን መግለጥ፤ በግጭት ውስጥ ከፍተኛ ሚና የሚጫወተው በእርግጥ ከተከሰተው ተጨባጭ እውነታ ይልቅ እንደኛው የሌላኛውን አሳብ በትክክል አለመረዳት መሆኑን መገንዘብ፤
- በአንድ ጊዜ በአንድ ጉዳይ ጋይ ብቻ መነጋገር፤ እንዲህ ካልሆነ ነገሮች ውስብስብ ይሆኑና አቅጣጫ የሌለው ዙሪት ይሆናል፤
- ትክክለኛ የሆነውን የችግሩን መሠረትና የሚታዩትን ምልክቶች ለመለየት ጥረት ማድረግ፤
- እያንዳንዳቸው የሚፈልጉትን ነገር ማወቅ፤ በተቻለ መጠን ግልጽ መሆንና ነጥቡን መገኘት፤
- ለሌላው መልስ ከመስጠት በፊት በጥምና ማዳመጥ መረዳት፤
- የእግዚአብሔር ቃል ስለ ጉዳዩ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የሚናገረው ነገር ካለ መመርመር፤
- በስምምነት መፍትሔ አሳብ ላይ ለመድረስ ጥረት ማድረግ፤
- ስምምነቱን ተግባራዊ ለማድረግ መነሣት፡፡

እንግዲህ ባልና ሚስት እነዚህንና ሌሎች ተመሳሳይ እርምጃዎችን በመከተል በመከላከል የሚፈጠረውን ግጭት ለመፍታት ይችላሉ፡፡ ባልና ሚስት በመከላከል የሚፈጠረውን ግጭት ራሳቸው ለመፍታት ቢችሉ ለግንኙነታቸው በጣም ጥሩ ነው፡፡ ነገር ግን ይህ ሁልጊዜ የሚላካ ላይሆን ይችላል፡፡ ከዚህም ለዎች «ባልና ሚስት ለብቻቸው ሆነው ግጭት ማስወገድ ካልቻሉ ምን ማድረግ አለባቸው?» በማለት ይጠይቃሉ፡፡ ባልና ሚስት በመከላከል የተፈጠረውን ግጭት በግል መፍታት ካቃታቸው በቅርባቸው ወደሚገኝ የጋብቻ አማካሪ በመሄድ እንዲረዳቸው መጠየቅ አስፈላጊ ነው፡፡ የጋብቻ አማካሪ ለእነርሱ ያልታዩቸውን አቅጣጫ ሊያመለክታቸው ይችላል፡፡

ዋቢ መጻሕፍት

- Augsburger, D. (1992). *Conflict Mediation Across Cultures*. Westminster/John Knox Press.
- Beck, A.T. (1988). *Love is Never Enough*. HarperPerennial.
- Cole, E.L. (1987). *Communication, Sex & Money*. Tulsa, OK: Harrison House.
- Fisher, R., et al. (1991). *Getting to Say Yes*. Penguin Books.
- Leaderach, J.P. (2003). *The Little Book of Conflict Transformation*. Good Books.
- MacArthur, J. (). *The Family*.
- Matteson and Harris (1996). *What if I Married the Wrong Person?* Bethany House Publishers.
- Rainey, D. (1989). *Lonely Husbands, Lonely Wives: Rekindling Intimacy in Every Marriage*. Word Publishing.
- Smédes, L.B. (1984). *Forgive and Forget: Healing the Hurts We Don't Deserve*. Harper and Row Publishers.
- Tournier, P. *To Understand Eachother*.
- Wilmot, W.W. (1998). *Interpersonal Conflict*. McGraw Hill.
- ከበደ በኩል፡ የጋብቻ ችግሮችና የመፍትሔ ቀላፎች፡፡ አ.አ. 1996 ዓ.ም.
- ከበደ በኩል ከዚህ በፊት በማማከር፤ በጋብቻ፤ በቤተ ሰብና በአገልግሎት ዙሪያ ለምሳሌ መጻሕፍትን ጽፏል፡፡

መግቢያ

የሰው ልጅ ማኅበራዊ ፍጡር ነው። እግዚአብሔር አምላክ ሰውን ፈጥሮ እጅግ መልካም በሆነ ሥፍራ ባበቀመጠው ጊዜ ሰው ደስተኛ አልነበረም። ከዚህ የተነሣ እግዚአብሔር ለሰው ሴት ፈጥሮ ሰጠው። ከዚያም ሁለቱ አብረው መኖር ጀመሩ። በዚህም የሰው ማኅበራዊ ፍላጎት ተሟላ። እነዚህ ጥንዶች ማለትም ባልና ሚስት አብረው በሚኖሩበት ወቅት ግንኙነታቸው እጅግ መልካም ነበረ። ሆኖም ከእግዚአብሔር ጋር ያላቸው ግንኙነት በተበላሸባቸው ጊዜ ምቹ የነበረው ግንኙነታቸው ቀርቶ በመካከላቸው አለመግባባትና ግጭት ተፈጠረ። አንዱ ከሌላው ጋር የነበረው ፍጹም ግንኙነት ተበላሸ። ሆኖም ከሁኔታው ጋር ራሳቸውን በማላመድ መኖር የሚችሉበትን አቅጣጫ መያዝ ችለው።

በምድረ ገነት ከተፈጠሩት አዳምና ሔዋን ጊዜ ጀምሮ በባልና ሚስት መካከል ግጭትን ማየት እንግዳ ነገር አይደለም። ግጭት ደረጃው ይለያይ እንጂ በማንኛውም ትዳር ውበጥ ይገኛል። ግጭት እንዳይከበት ለመከላከል ጥረት ማድረግ የሚቻል ቢሆንም ፈጽሞ እንዳይከበት ለማድረግ ግን በተጨማሪ የሚቻል አይደለም። ትዳርን ከግጭት ነጻ ማድረግ የማይቻል ቢሆንም ግጭት እያለ ትዳር መልካምና አርኪ አንዲሆን ማድረግ ይቻላል። ይህም ሊሆን የሚችለው ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት እንዳይፈጠር በመከላከልና ቢፈጠር ደግሞ እንዴት መያዝና ማበተናገድ አንደሚገባቸው በማወቅ ነው። ባልና ሚስት ግጭት እንዲፈጠር ምክንያት መፈለግ የለባቸውም። ግጭት መልካምና የሚፈለግ ክስተት አይደለም። ነገር ግን ከሰው ልጅ ውድቀት በኋላ ግንኙነትን በሚመለከት ግጭትን ማሰወገድ የማይቻል ጉዳይ ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት ግንኙነታቸው እንዳይበላሽ ግጭትን የሚይዙበት መንገድ መቀየብ ይኖርባቸዋል።

ብዙ ባለትዳሮች ከተጋቡ በኋላ በመካከላቸው ግጭት ሊፈጠር እንዴት መያዝና ወደ መፍትሔ መድረስ እንደሚችሉ ባለማወቃቸው ትዳራቸው ያለ እርካታ ሆኖአል፤ የእንዳንዶች ትዳር ደግሞ ፈርሷል። እኔና ባለቤቴ የተጋባነው በሃያዎቹ ዕድሜ ውበጥ ነበር። ከመጋባታችን በፊትና በኋላ ብዙ ጊዜ ተጋጭተን እናውቃለን። ነገር ግን ጉዳያችንን ለሦስተኛ አካል ሳናሳውቅ በመካከላችን የሚፈጠሩትን አለመግባባቶች ማሰወገድ እንድንችል እግዚአብሔር ረድቶናል። ከአንድ ግጭት በስተቀር ባለስፍናቸው አሥር የጋብቻ ዓመታት በመካከላችን የተፈጠሩ ግጭቶች ግንኙነታችንን አደጋ ላይ አልጣሉም። በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ በመደገፍ እንዲሁም ካገኘው ልምድ በመነሣት ከእንግዲህ የትዳር ግንኙነታችን በግጭት ምክንያት አደጋ ላይ ሊወድቅ ይችላል የሚል በጋት የለንም።

በዐውዳችን ባልና ሚስት በመካከላቸው ግጭት ቢፈጠር በግላቸው ሄደው ሊያማክሩት የሚችሉት የሠለጠነ የጋብቻ አማካሪ እምብዛም የለም። ከዚህ የተነሣ በትዳር ውበጥ የሚፈጠር ግጭት ትዳርን ሊያፈርስ እንደሚችል ከምናየውና ከምንሰማው ሁኔታ መገመት የሚያዳግት አይመስልም። እንግዲህ በግንኙነታቸው ችግር ያለባቸውን ባልና ሚስት መርዳት የሚችል ባለሙያ ወይም አገልጋይ

በሌለበት ሁኔታ ትዳር እንዳይፈርስ ባልና ሚስት ራሳቸው ችግሮቻቸውን በተለይም በመካከላቸው የሚፈጠረውን ግጭት ራሳቸው መፍታት የሚችሉበትን መንገድ ማወቅ አማራጭ የሌለው አሳብ ነው። ይህ የትዳር ግጭት መፍቻ ሰልቶች የሚል መጽሐፍ የተዘጋጀውም ባልና ሚስት በመካከላቸው የሚፈጠረውን ግጭት ራሳቸው እንዴት መፍታት እንደሚችሉ ለመርዳት ነው።

በዚህ መጽሐፍ ውበጥ ለባልና ሚስት ግንኙነት መሠረታዊ የሆኑ ነገሮች፣ የአንድ ፍሬያማና የተሳካ ትዳር እንዲሁም ቤተ ሰብ ምልክቶች፣ ባል ከሚሰቱ፣ ሚስትም ከባልዋ የሚፈልጓቸው ነገሮች፣ ባልና ሚስት ማወቅ የሚገቡአቸው በመካከላቸው ያሉ ጸታዊ ልዩነቶች፣ በትዳር ውበጥ የሚፈጠረው ግጭት ምንነት፣ ብትዳር ውስጥ የግጭት መንስኤ ሊሆኑ የሚችሉ ዋና ዋና ጉዳዮች፣ የግጭት ዓይነቶች፣ በባልና ሚስት መካከል ያለው ግንኙነት በወቅቱ ባይፈታ ምን ችግር ሊያመጣ እንደሚችል፣ ግጭትን ለመፍታት ሰዎች የሚሄዱባቸው መልካም ያልሆኑ መንገዶች፣ ግጭትን ለመፍታት የሚረዱ መርሆችና እርምጃዎችን አንመለከታለን።

ይህን መጽሐፍ የሚያነቡ ባልና ሚስት ሁሉ በመካከላቸው የሚፈጠረውን ግጭት በገንዘ መንገድ ይዘው ኅብረታቸውን በመልካም ሁኔታ በመጠበቅ ዘላቂ ሰላምና እርካታ ያለው ቤተ ሰብ አንዲኖራቸው ያግዝ ዘንድ ጸሎቴ ነው።

ከበደ በክሬ
1997 ዓ.ም.